

Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W ZIELONEJ GÓRZE
STATISTICAL OFFICE
IN ZIELONA GÓRA

Statistical Yearbook Lubuskie Voivodship

2015

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Roman Fedak

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

VICE-PRESIDENT

Krystyna Motyl

REDAKTOR GŁÓWNY

EDITOR-IN-CHIEF

Robert Wróbel

Członkowie

Members

Wioletta Bielecka, Marlena Gajewska, Teresa Sokołowska,
Bogusława Kołeczek, Robert Wróbel

Redakcja i skład
komputerowy – Lubuski
Ośrodek Badań Regionalnych
Urzędu Statystycznego

*Edited and setting –
Research Regional Centre of
Lubuskie Voivodship of
Statistical Office*

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Wykresy

Graphs

Marek Bartoszewicz

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

**Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie -
zielonagora.stat.gov.pl**

***Publication available on CD
and on the Internet -
zielonagora.stat.gov.pl***

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie
Printing:

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze przekazuje Państwu kolejne – szesnaste – wydanie ROCZNIKA STATYSTYCZNEGO WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO, opracowanego w polsko-angielskiej wersji językowej i dostępnego również na płycie kompaktowej.

W Roczniku przedstawiono zestaw informacji umożliwiających ocenę potencjału demograficznego, poziomu życia, stanu środowiska naturalnego i gospodarki oraz dane charakterystyczne dla województwa.

Tablice przeglądowe dotyczące ważniejszych danych o województwie przedstawiono w układzie retrospektywnym lat 2000, 2005, 2008-2014.

Zjawiska i procesy społeczno-gospodarcze zachodzące w Województwie Lubuskim zamieszczono w formie bogatego zestawu danych ujętych w 23 działach tematycznych, poprzedzonych uwagami ogólnymi. Tematy prezentowane w publikacji wzbogacono o liczne wykresy i diagramy.

Oddając w ręce Państwa Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego 2015 dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje i będę wdzięczny za wnioski oraz uwagi przyczyniające się do kształtowania i wzbogacania jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Roman Fedak

Zielona Góra, grudzień 2015 r.

Preface

The Statistical Office in Zielona Góra presents you the next - sixteenth - edition of the STATISTICAL YEARBOOK OF LUBUSKIE VOIVODSHIP, available as Polish – English version, as well as on a compact disc.

The Yearbook contains a collection of information that allows to determine the demographic potential, standard of living, and conditions of natural environment and the economy, as well as it contains the characteristic data of the voivodship.

The tables concerning major data on the voivodship are presented retrospectively and they include the data from the period between 2000, 2005 and 2008-2014.

The social and economical phenomena and processes occurring in Lubuskie Voivodship are presented as a wide set of data divided into 23 thematic chapters, each preceded by general notes. The issues presented in this publication are completed with numerous charts and diagrams.

Presenting you the Statistical Yearbook of Lubuskie Voivodship 2015 I would like to express my gratitude to all persons and institutions for the information they submitted and I would be obliged to have your comments and opinions, which would help us improve the content of this publication.

*P r e s i d e n t
of the Statistical Office
in Zielona Góra*

Roman Fedak

Zielona Góra, December 2015

SPIS RZECZY**CONTENTS**

	Strona Page
Przedmowa	Preface 3-4
Spis tablic i wykresów	List of tables and graphs 6-22
Objaśnienia znaków umownych.	
Skróty	Symbols. Abbreviations 23-24
Uwagi ogólne	General notes 25-31
TABLICE PRZEGLĄDOWE	REVIEW TABLES
I. Województwo na tle kraju w 2014 r	<i>Voivodship on the background of the country in 2014</i> 32-37
II. Ważniejsze dane o wojewódz- twie (2000, 2005, 2008-2014).....	<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2008-2014)</i> 38-55
DZIAŁY	CHAPTERS
I. Geografia	<i>Geography</i> 56-57
II. Stan i ochrona środowiska	<i>Environmental protection</i> 58-79
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	<i>Administrative division and terri- torial self-government</i> 80-84
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	<i>Public safety. Justice</i> 85-92
V. Ludność	<i>Population</i> 93-121
VI. Rynek pracy	<i>Labour market</i> 122-154
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	<i>Wages and salaries. Social security benefits</i> 155-166
VIII. Budżety gospodarstw domowych .	<i>Household budgets</i> 167-176
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i> 177-192
X. Edukacja i wychowanie.....	<i>Education</i> 193-222
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	<i>Health care and social welfare</i> 223-238
XII. Kultura. Turystyka. Sport	<i>Culture. Tourism. Sport</i> 239-253
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	<i>Science and technology. Information society</i> 254-266
XIV. Ceny	<i>Prices</i> 267-270
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo....	<i>Agriculture, hunting and forestry..</i> 271-299
XVI. Przemysł i budownictwo	<i>Industry and construction</i> 300-311
XVII. Transport i łączność	<i>Transport and communications</i> 312-319
XVIII. Handel i gastronomia	<i>Trade and catering</i> 320-325
XIX. Finanse przedsiębiorstw	<i>Finances of enterprises</i> 326-338
XX. Finanse publiczne	<i>Public finance</i> 339-347
XXI. Inwestycje. Środki trwałe.....	<i>Investments. Fixed assets</i> 348-356
XXII. Rachunki regionalne.....	<i>Regional accounts</i> 357-362
XXIII. Podmioty gospodarki	<i>Entities of the national economy</i> 363-371

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tablica <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTERS I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1 56
Powierzchnia i granice w 2014 r.	<i>Area and borders in 2014</i>	2 56
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3 57
Temperatury powietrza.....	<i>Air temperatures</i>	4 57
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness</i>	5 57
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 58
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2014)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use 2005, 2010, 2014)</i>	1(6) 66
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	2(7) 67
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	3(8) 67
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2013, 2014)....	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	4(9) 68
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	5(10) 68
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2013, 2014) ...	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	6(11) 69
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	7(12) 69
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Plants discharging waste water by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	8(13) 70
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Waste water treatment plants (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	9(14) 70
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2013, 2014).	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	10(15) 71
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	11(16) 72

		Tablica Table	Strona Page
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	12(17)	73
Odpady według rodzajów w 2014 r.	<i>Waste by type in 2014.....</i>	13(18)	74
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	14(19)	74
Parki narodowe (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>National parks (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	15(20)	75
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2013, 2014) ..	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2013, 2014) ..</i>	16(21)	75
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2013, 2014) ..	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	17(22)	76
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2013, 2014)...	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	18(23)	76
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014].....	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014].....</i>	19(24)	77
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	20(25)	78
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Financing Directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management fund (2005, 2005, 2013, 2014).....</i>	21(26)	79
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	22(27)	79
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	80
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	1(28)	82
Gminy w 2014 r.	<i>Gminas in 2014</i>	2(29)	82
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2014 r.	<i>Powiats and cities with powiats status in 2014.....</i>	3(30)	82
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2014</i>	4(31)	83
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	5(32)	84
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	85
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	1(33)	88
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	2(34)	90
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Incoming cases in common courts (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	3(35)	90

		Tablica Table	Strona Page
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	4(36)	91
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	5(37)	92
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Entities of the National Judicial Register (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	6(38)	92
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	93
Ludność (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Population (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	1(39)	97
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	2(40)	98
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	3(41)	99
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2013,2014).....</i>	4(42)	99
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	5(43)	100
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	6(44)	100
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	7(45)	101
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	8(46)	102
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2014 r.....	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2014.....</i>	9(47)	102
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2014 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2014.....</i>	10(48)	105
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	11(49)	105
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2014 r. .	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2014.....</i>	12(50)	106
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	13(51)	107
Urodzenia (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Births (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	14(52)	107
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	15(53)	108
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	16(54)	108

		Tablica Table	Strona Page
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	17(55)	109
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2012, 2013)	<i>Deaths by selected causes (2005, 2012, 2013)</i>	18(56)	110
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	19(57)	112
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2011, 2013).....	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2011, 2013)</i>	20(58)	113
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	21(59)	114
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	22(60)	114
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2050 r.	<i>Working and non-working age population projection until 2050</i>	23(61)	115
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	24(62)	116
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	25(63)	117
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	26(64)	118
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	27(65)	118
Rezydenci (2010, 2013, 2014)	<i>Usual residence population (2010, 2013, 2014)</i>	28(66)	119
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2013, 2014).....	<i>Working and non-working age usual residence population (2010, 2013, 2014)</i>	29(67)	119
Kościóły i związki wyznaniowe (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Churches and religious associations (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	30(68)	120
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	122
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2013, 2014)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2013, 2014)</i>	1(69)	131
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2014 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2014 – on the LFS basis</i>	2(70)	132
Pracujący	<i>Employment</i>		
Pracujący (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Employed persons (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	3(71)	133
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	4(72)	134
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	5(73)	135

		Tablica Table	Strona Page
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Full- and part-time employment (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	6(74)	136
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Hires (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	7(75)	137
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Terminations (2005, 2010, 2013, 2014)...</i>	8(76)	138
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	9(77)	140
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2014 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2014.....</i>	10(78)	141
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	11(79)	142
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	12(80)	142
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	13(81)	143
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	14(82)	144
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	15(83)	144
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2013, 2014].....	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2013, 2014].....</i>	16(84)	145
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2013, 2014].....	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2013, 2014].....</i>	17(85)	147
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	18(86)	149
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	19(87)	149
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2014 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2014.....</i>	20(88)	151
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	21(89)	152
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	22(90)	153
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	23(91)	154

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne.....	General notes	x	155
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2013, 2014).....	Average monthly gross wages and sala- ries (2005, 2010, 2013, 2014).....	1(92)	158
Zatrudnieni według wysokości wynagrodze- nia brutto za październik 2014 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014	2(93)	159
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywa- nych za październik 2014 r.....	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occu- pational groups for October 2014	3(94)	161
Przeciętne wynagrodzenia brutto za paź- dziernik 2014 r.	Average gross wages and salaries for October 2014.....	4(95)	163
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyż- sze (decyle) w grupach decylowych pra- cowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za paź- dziernik 2014 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment by great occupational groups for October 2014.....	5(96)	164
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2013, 2014).	Retirees and pensioners (2005, 2010, 2013, 2014).....	6(97)	166
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2013, 2014).....	Gross retirement pay and pension bene- fits (2005, 2010, 2013, 2014).....	7(98)	166
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne.....	General notes	x	167
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2013, 2014).....	Households (2005, 2010, 2013, 2014).....	1(99)	173
Przeciętny miesięczny dochód rozporzą- dzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2013, 2014).....	Average monthly per capita available income of households (005, 2010, 2013, 2014).....	2(100)	173
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2013, 2014).....	Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2013, 2014) ..	3(101)	174
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2013, 2014).....	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2013, 2014).....	4(102)	175
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2013, 2014	Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2013, 2014)..	5(103)	176
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospo- darstwach domowych (2005, 2010, 2013, 2014).....	At-risk-of-poverty rates in households (2005, 2010, 2013, 2014).....	6(104)	176

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 177
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2013, 2014) .	Water supply and sewage systems (2010, 2013, 2014).....	1(105) 183
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2013, 2014).....	Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2013, 2014) ..	2(106) 184
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2013, 2014).....	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2013, 2014).....	3(107) 184
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2013, 2014)	House-heating (2005, 2010, 2013, 2014)...	4(108) 185
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2013, 2014).....	Population using water supply sewerage and gas supply systems (2005, 2010, 2013, 2014).....	5(109) 185
Odpady komunalne (2005, 2010, 2013, 2014)	Municipal waste (2005, 2010, 2013, 2014).	6(110) 186
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2013, 2014).....	Liquid waste (2005, 2010, 2013, 2014).....	7(111) 186
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2013, 2014).....	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2013, 2014).....	8(112) 187
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2013, 2014).....	Urban transport (2005, 2010, 2013, 2014) .	9(113) 187
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2013, 2014).....	Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2013, 2014).....	10(114) 188
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2013, 2014).....	Dwelling stocks (2005, 2010, 2013, 2014)	11(115) 188
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2013, 2014).....	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2013, 2014).....	12(116) 189
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2014 r. .	Housing allowances paid out in 2014.....	13(117) 189
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2013, 2014).....	Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2013, 2014)	14(118) 190
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2013, 2014).....	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2013, 2014)	15(119) 190
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2013, 2014).....	Dwellings completed (2005, 2010, 2013, 2014).....	16(120) 191
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2013, 2014).....	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2013, 2014).....	17(121) 192
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 193
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)	Education by level (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)	1(122) 199
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)	Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	2(123) 202

	Tablica Table	Strona Page
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	3(124) 204
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	4(125) 204
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Computers in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	5(126) 205
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	6(127) 206
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	7(128) 208
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	8(129) 208
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	9(130) 209
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	10(131) 209
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	11(132) 210
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	12(133) 210
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	13(134) 210
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	14(135) 211
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	15(136) 212
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	16(137) 213
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	17(138) 213
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	18(139) 214
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	19(140) 214
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	20(141) 214

		Tablica Table	Strona Page
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2013/14, 2014/15].....	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2013/14, 2014/15]</i>	21(142)	215
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży 2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)</i>	22(143)	216
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15]</i>	23(144)	216
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych według grup kierunków kształcenia (2013/14, 2014/15)	<i>Students and graduates of post-secondary schools by fields of education (2013/14, 2014/15)</i>	24(145)	216
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/10, 2013/14, 2014/15)</i>	25(146)	217
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)</i>	26(147)	218
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2011/12, 2013/14)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2011/12, 2013/14)</i>	27(148)	218
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)	<i>Academic teachers in higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)</i>	28(149)	219
Cudzoziemcy - studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Foreigners - students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)</i>	29(150)	219
Studia podyplomowe i doktoranckie (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Postgraduate and doctoral studies 2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	30(151)	220
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Postgraduate studies by subgroup fields of education (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)</i>	31(152)	220
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)</i>	32(153)	221
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)</i>	33(154)	222
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	223
Pracownicy medyczni (2013, 2014).....	<i>Medical personnel (2013, 2014)</i>	1(155)	230
Lekarze specjaliści (2013, 2014).....	<i>Doctors specialists (2013, 2014).....</i>	2(156)	230
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2013, 2014)	<i>Out-patient health care (2013, 2014)</i>	3(157)	231
Stacjonarna opieka zdrowotna (2013, 2014).....	<i>In-patient health care (2013, 2014).....</i>	4(158)	232
Szpitalne ogólne (2013, 2014).....	<i>General hospitals (2013, 2014).....</i>	5(159)	233
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	6(160)	234
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	7(161)	234
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	8(162)	235

		Tablica Table	Strona Page
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	9(163)	235
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	10(164)	236
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	11(165)	236
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	12(166)	236
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	13(167)	237
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	14(168)	237
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	15(169)	237
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Social welfare benefits (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	16(170)	238
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	239
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	1(171)	243
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	2(172)	243
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2013, 2014].....	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2013, 2014]</i>	3(173)	244
Muzea (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Museums (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	4(174)	244
Galerie sztuki (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Art galleries (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	5(175)	244
Teatry, instytucje muzyczne (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Theatres, music institutions (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	6(176)	245
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Cultural centres and establishment, clubs, community centres (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	7(177)	245
Kina stale (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2013, 2014)..</i>	8(178)	246
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	9(179)	246
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	10(180)	246
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	11(181)	247
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	12(182)	249
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	13(183)	250

	Tablica Table	Strona Page
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2013, 2014)	14(184)	250
Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2013)	15(185)	251
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2013 r.	16(186)	252
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	17(187)	253
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	General notes	x 254
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2013, 2014)	Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2013, 2014)	1(188) 258
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2010, 2013, 2014)	Employment in research and development activity by educational level (2010, 2013, 2014)	2(189) 259
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014]	Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014]	3(190) 260
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2013, 2014]	4(191) 260
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2013, 2014]	5(192) 261
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014]	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014]	6(193) 261
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2013, 2014)	Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2013, 2014)	7(194) 261
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2014 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2014	8(195) 262
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010–2014	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2010–2014	9(196) 263
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014]	10(197) 264
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014]	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014]	11(198) 265
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2013, 2014)	Domestic inventions and utility models (2005, 2010, 2013, 2014)	12(199) 266

		Tablica Table	Strona Page
Spoleczeństwo informacyjne	Information society		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2000, 2005, 2010, 2014).....	Enterprises using selected information and communication technologies (2000, 2005, 2010, 2014).....	13(200)	266
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2000, 2005, 2010, 2014).....	Purpose of using the internet by enterprises (2000, 2005, 2010, 2014).....	14(201)	266
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	General notes	x	267
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2013, 2014)	Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2013, 2014)	1(202)	268
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2013, 2014).....	Retail prices of major goods and services (2005, 2010, 2013, 2014)	2(203)	268
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2013, 2014)....	Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2013, 2014).....	3(204)	270
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2013, 2014) ..	Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2013, 2014)	4(205)	270
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	General notes	x	271
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2013, 2014).....	Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2013, 2014)	1(206)	278
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2013, 2014).....	Agricultural land area by land type (2010, 2013, 2014)	2(207)	279
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2013, 2014)	Farms by area groups (2010, 2013, 2014)	3(208)	279
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2011, 2013].....	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2010, 2013]	4(209)	280
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2011, 2013]	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2011, 2013]	5(210)	281
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2013, 2014)	Sown area (2005, 2010, 2013, 2014).....	6(211)	282
Zbiory i plony wybranych ziemniaków (2006-2010, 2010, 2013, 2014).....	Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2013, 2014)	7(212)	283
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2013, 2014).....	Area, production and yields of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2013, 2014).....	8(213)	284
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2013, 2014)	Area, production and yields of tree fruit (2006-2010, 2010, 2013, 2014)	9(214)	285
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2013, 2014).....	Area, production and yields of berry fruit (2006-2010, 2010, 2013, 2014)	10(215)	286

		Tablica Table	Strona Page
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	11(216)	287
Drób (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Poultry (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	12(217)	288
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	13(218)	288
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	14(219)	289
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Production of cows` milk and hen eggs (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	15(220)	289
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2014).....	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2014)....</i>	16(221)	290
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2013/14).....	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2013/14)....</i>	17(222)	290
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014].....	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014].....</i>	18(223)	291
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	19(224)	292
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Organic farms (2005, 2010, 2013, 2014) ..</i>	20(225)	293
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Major game species (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	21(226)	293
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....	<i>Shoot of main game species (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15).....</i>	22(227)	293
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Clubs and members of the polish hunting association and hunting districts (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	23(228)	294
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Forest land (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	24(229)	294
Powierzchnia lasów.....	<i>Forest areas.....</i>	25(230)	295
Zasoby drzewne na pniu.....	<i>Growing stock of standing wood.....</i>	26(231)	296
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	27(232)	297
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Removals (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	28(233)	298
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	29(234)	299
Pożary w lasach (2005, 2010, 2013, 2014) ...	<i>Forest fires (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	30(235)	299
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	300
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Sold production of industry (2005, 2010, 2013, 2014).....</i>	1(236)	302

	Tablica Table	Strona Page
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014].....	2(237)	304
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2013, 2014).....	3(238)	304
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2013, 2014).....	4(239)	305
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2013, 2014).....	5(240)	306
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014].....	6(241)	307
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014].....	7(242)	307
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2013, 2014).....	8(243)	309
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2013, 2014).....	9(244)	310
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2013, 2014).....	10(245)	311
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 312
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2013, 2014).....	Railway lines operated (2005, 2010, 2013, 2014).....	1(246) 315
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2013, 2014).....	Hard surface public roads (2005, 2010, 2013, 2014).....	2(247) 315
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2013, 2014).....	Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2013, 2014).....	3(248) 316
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2013, 2014).....	Regular bus transport lines (2005, 2010, 2013, 2014).....	4(249) 316
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2013, 2014).....	Hire or reward road transport (2005, 2010, 2013, 2014).....	5(250) 317
Ruch pasażerów w portach lotniczych (2005, 2010, 2013, 2014).....	Passenger traffic at airports (2005, 2010, 2013, 2014).....	6(251) 317
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2013, 2014).....	Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2013, 2014).....	7(252) 318
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2013, 2014).....	Road traffic accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2013, 2014).....	8(253) 318
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi łączności (2005, 2010, 2013, 2014).....	Basic communication services (2005, 2010, 2013, 2014).....	9(254) 319
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2013, 2014).....	Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2013, 2014).....	10(255) 319

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	320
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014]</i>	1(256)	323
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014]</i>	2(257)	323
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2013, 2014]</i>	3(258)	323
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Shops by organizational form and petrol stations (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	4(259)	324
Gastronomia (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Catering (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	5(260)	324
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2013)	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2013)</i>	6(261)	325
Targowiska (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	7(262)	325
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCE OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	326
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	1(263)	330
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	2(264)	331
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	3(265)	332
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	4(266)	333
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	5(267)	334
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	6(268)	336
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	7(269)	337
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	8(270)	338
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	339
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	1(271)	342

		Tablica Table	Strona Page
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2014 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division in 2014</i>	2(272)	344
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	3(273)	345
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2014 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2014</i>	4(274)	346
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2013, 2014).....	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2013, 2014)</i> ...	5(275)	347
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	348
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014].....	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	1(276)	352
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014].....	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	2(277)	353
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	3(278)	354
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2013, 2014].....	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2013, 2014]</i>	1(279)	355
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2013, 2014].....	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2013, 2014]</i>	2(280)	356
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	357
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2011, 2013].....	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2011, 2013]</i>	1(281)	361
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2011, 2013].....	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2011, 2013]</i>	2(282)	362
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2011, 2013).....	<i>Nominal income in the households sector (2010, 2011, 2013)</i>	3(283)	362
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	363
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	1(284)	364
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	2(285)	365
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2013, 2014).....	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2013, 2014)</i> ...	3(286)	367

		Tablica Table	Strona Page
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	4(287)	368
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	5(288)	370

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa lubuskiego w 2014 r.	<i>Administrative division of lubuskie voivodship in 2014</i>	24-25
Podział województwa lubuskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS)	<i>Division of the lubuskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes</i>	24-25
Ludność według płci i wieku w 2014 r.	<i>Population by sex and age in 2014</i>	96-97
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	96-97
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age</i>	96-97
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by sections</i>	154-155
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	154-155
Odchylenie względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	<i>Relative deviation of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship</i>	154-155
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2014 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2014</i>	192-193
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of dwellings completed by type of building</i>	192-193
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2014/2015	<i>Education by educational level in 2014/2015 school year</i>	192-193
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2014 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2014</i>	294-295
Struktura towarowej produkcji rolnej w 2014 r.	<i>Structure of market agricultural output in 2014</i>	294-295
Struktura produkcji budowlano-montażowej	<i>Structure of construction and assembly production</i>	294-295
Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budget per capita</i>	356-357
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności	<i>Structure of gross value added by kinds of activities</i>	356-357
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2014 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2014</i>	356-357

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH**SYMBOLS**

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak (x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak (Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do już opublikowanych. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
Znak (#)	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistic.</i>
„W tym”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which”	–	<i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	<i>used in figures represents the decimal points.</i>

SKRÓTY**ABBREVIATIONS**

tys.	=	tysiąc	mm	=	milimetr
<i>thous.</i>	=	<i>thousand</i>		=	<i>millimetre</i>
mln	=	milion	cm	=	centymetr
		<i>million</i>		=	<i>centimetre</i>
zł	=	złoty	m	=	metr
		<i>złoty</i>		=	<i>metre</i>
szt.	=	sztuka	km	=	kilometr
<i>pcs</i>	=	<i>pieces</i>		=	<i>kilometre</i>
egz.	=	egzemplarz	m ²	=	metr kwadratowy
				=	<i>square metre</i>
kpl	=	komplet	ha	=	hektar
				=	<i>hectare</i>
wol.	=	wolumin	km ²	=	kilometr kwadratowy
<i>vol.</i>	=	<i>volume</i>		=	<i>square kilometre</i>
µg	=	mikrogram	l	=	litr
		<i>microgram</i>		=	<i>litre</i>
g	=	gram	hl	=	hektolitr
		<i>gram</i>		=	<i>hectolitre</i>
kg	=	kilogram	dm ³	=	decymetr sześcienny
		<i>kilogram</i>		=	<i>cubic metre</i>
dt	=	decytona	m ³	=	metr sześcienny
		<i>deciton</i>		=	<i>cubic metre</i>
t	=	tona	dam ³	=	dekametr sześcienny
		<i>tonne</i>		=	<i>cubic decametre</i>

hm ³	=	hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	p. proc.	=	punkt procentowy
kWh	=	kilowatogodzina <i>kilowatt•hour</i>	tabl.	=	tablica table
MWh	=	megawatogodzina <i>megawatt•hour</i>	ust.	=	ustęp metre
GWh	=	gigawatogodzina <i>gigawatt•hour</i>	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
GJ	=	gigadżul <i>gigajoule</i>	i in.	=	i inni
PJ	=	petadżul <i>petajoule</i>	itp.	=	i tym podobne <i>and the like</i>
°C	=	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	m.in.	=	miedzy innymi <i>among others</i>
h	=	godzina <i>hour</i>	np.	=	na przykład
d	=	doła <i>24 hours</i>	e.g.	=	<i>for example</i>
r.	=	rok	tj.	=	to jest
ceg	=	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	i.e.	=	<i>that is</i>
brick	=	<i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	ozn.	=	to znaczy
t/r	=	ton rocznie	i.e.	=	<i>that is</i>
t/y	=	<i>tonnes per year</i>	tzw.	=	tak zwany
art.	=	artykuł <i>article</i>	ww.	=	wyzej wymieniony
cd.	=	<i>ciąg dalszy</i>	PKP	=	Polskie Koleje Państwowe
cont.	=	<i>continued</i>	ZOZ	=	Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
dok.	=	dokończenie <i>continued</i>	NTS	=	Nomenklatura Jednostek Teryto- rialnych do Celów Statystycznych
Lp.	=	<i>liczba porządkowa</i>	NUTS	=	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
No.	=	<i>number</i>	EKG	=	Europejska Komisja Gospodarcza
Kk	=	Kodeks karny	ECE	=	<i>Economic Commission for Europe</i>
kl.	=	klasa	EUROSTAT	=	Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Communautés Européennes</i>

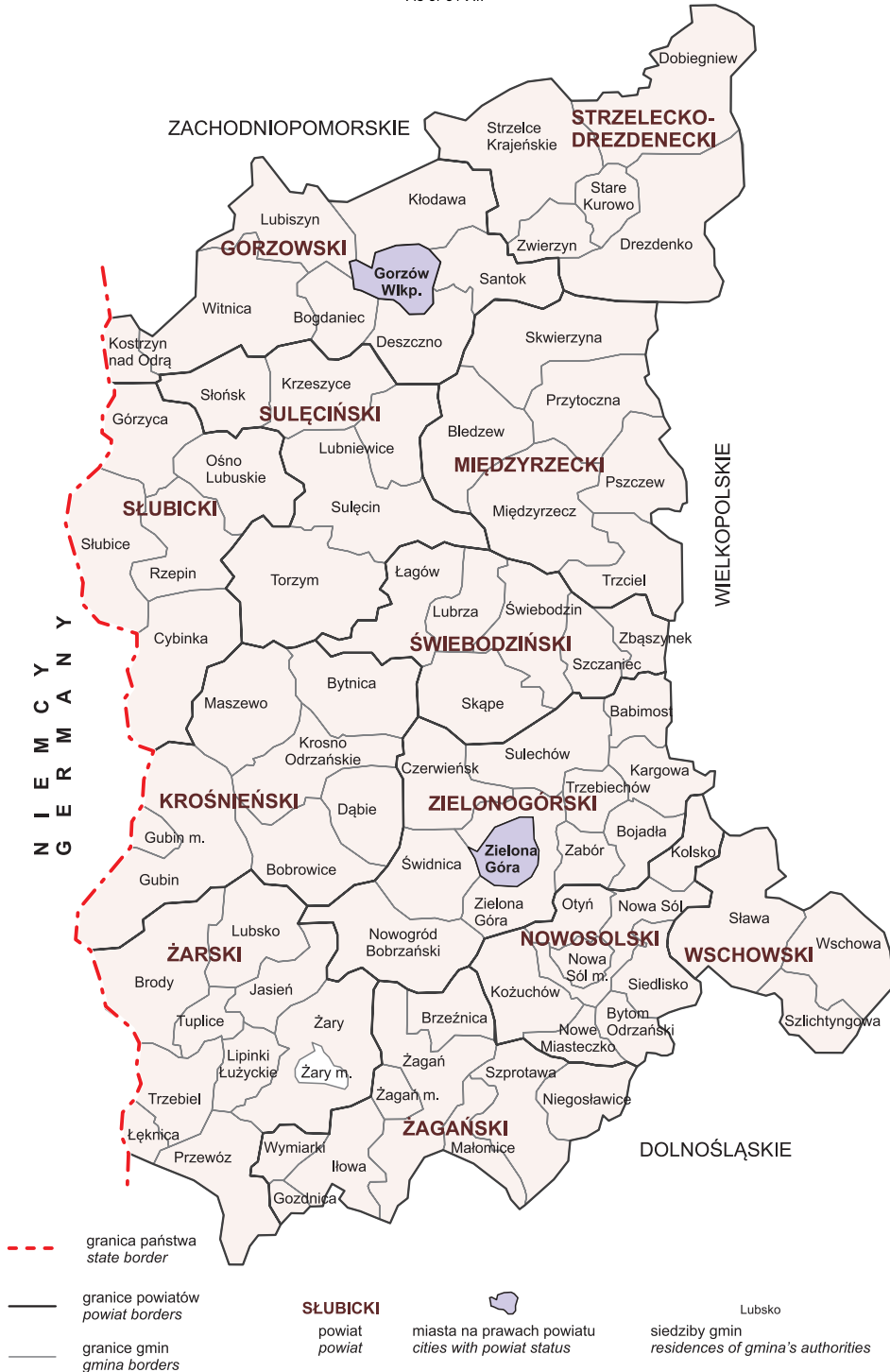
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF LUBUSKIE VOIVODSHIP IN 2014

As of 31 XII

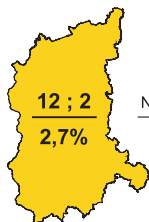
PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2015 R.

Stan w dniu 1 I 2015 r.

DIVISION OF THE LUBUSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2015

As of 1 I 2015

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
 Udział w ogólnej liczbie ludności^a

Number of powiats; number of cities with powiat status
 Share in total number of population^a

Podregiony (NTS 3): Subregions (NTS 3):

13 gorzowski

Powiaty Powiats (NTS 4)

gorzowski	(7)
międzyrzeczki	(6)
ślubicki	(5)
strzelecko-drezdenecki	(5)
sulęciński	(5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
 City with powiat status (NTS 4)

Gorzów Wielkopolski	(1)
---------------------	-----

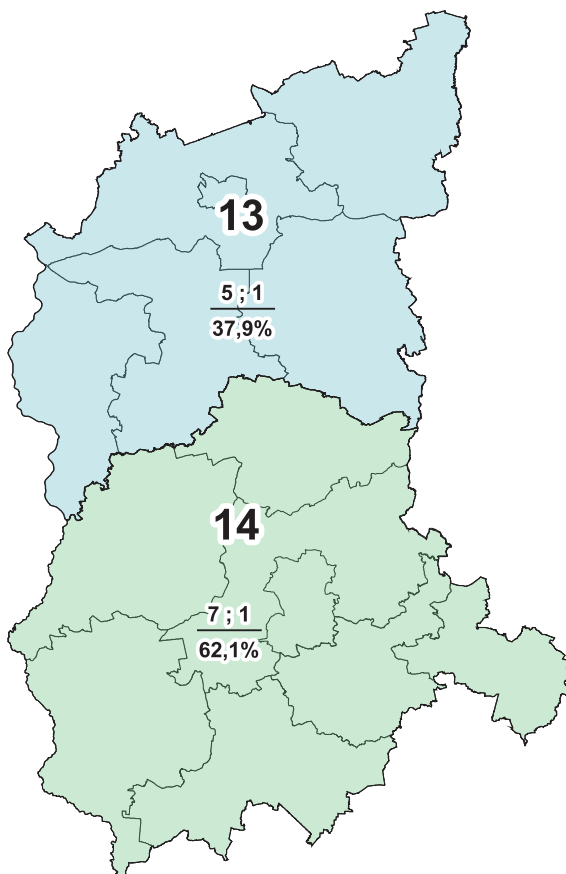
14 zielonogórski

Powiaty Powiats (NTS 4)

krośnieński	(7)
nowosolski	(8)
świebodziński	(6)
wschowski	(3)
zielonogórski	(9)
żagański	(9)
żarski	(10)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
 City with powiat status (NTS 4)

Zielona Góra	(1)
--------------	-----

W nawiasach podano odpowiednio liczbę gmin (NTS 5).
 Number of gminas (NTS 5) is given in brackets.

^a Stan w dniu 31 XII 2014 r.: odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
^a As of 31 XII 2014: respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej - Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**”, jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny - grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny - grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities - PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2 PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

- public sector - grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),
- private sector - grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i - jeśli nie zaznaczono inaczej - obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku - obok PKD 2007 - należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności** (KZiS), na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, pełnozatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 760);

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to PKD 2007/NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than PKD 2007/NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification** (KZiS), on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, full-time paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 ((uniform text Journal of Laws 2014 item 760);

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) z późniejszymi zmianami.
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) Klasyfikację **Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie w podziale na **miasta i wieś** - jeśli nie zaznaczono inaczej - podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” - pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny **produkcji** - jeśli nie zaznaczono inaczej - przyjęto kategorię ceny bazowej.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

2) the **Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) with later amendments;

3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;

5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 422, item 1622).

8. **Information on voivodship as well as by urban and rural areas**, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a “rural area” is understood as the remaining territory of the voivodship.

9. **Data in current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate **production**, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej - ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu, produkcji budowlano-montażowej, sprzedaży detalicznej:
 - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) do 2000 r.,
 - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) dla lat 2001-2005,
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010 r.
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki)

obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki - w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach - obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Taxes on products include: the value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output - current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry, construction and assembly production, retail sales:*
 - *1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,*
 - *2000 constant prices (2000 average current prices) for 2001-2005,*
 - *2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010,*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices - in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 VI.

13. Przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- dla lat 2000-2009 - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),
- od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

14. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnym publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródło dawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

13. Indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:

- for 2000-2009 - the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),
- since 2010 - the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010-2011 was applied the administrative division).

14. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) <i>INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)</i>	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI - PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2	
sekcje	sections
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
x	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
x	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
x	<i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
x	<i>Administrative and support service activities</i>

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI - PKD 2007 (dok.)	
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2 (cont.)	
działy	divisions
Produkcja skór i wyrobów skórzanych x	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków x	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>
	*
	* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (*Methodologies and Classifications*).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = = 100 <i>Poland =</i> <i>= 100</i>	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII <i>AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII</i>				
Powierzchnia w km ²	312679	13988	4,5	<i>Area in km²</i>
Powiaty	314	12	3,8	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	66	2	3,0	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2479	83	3,3	<i>Gminas</i>
Miasta	913	42	4,6	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	52545	1314	2,5	<i>Rural localities</i>
Solectwa	40617	1023	2,5	<i>Village administrator's offices</i>
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych	47,4	1,0	2,2	<i>particulates</i>
gazowych	209067,3	2009,1	1,0	<i>gases</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3288	109	3,3	<i>Municipal wastewater treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2446	82	3,4	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	27	3,3	<i>with increased biogene removal</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	131256,1	917,6	0,7	<i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	10330,4	327,8	3,2	<i>Municipal waste collected^b (during the year) in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>in environmental protection:</i>
w milionach złotych	14248,5	364,4	2,6	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,7	7,6	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>in water management:</i>
w milionach złotych	3801,2	121	3,2	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,5	2,5	x	<i>in % of total investment outlays</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE^c <i>PUBLIC SAFETY^c</i>				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	885139	29498	3,3	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings: in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	227	289	127,3	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	72,0	72,4	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %</i>

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
^a Working on sewage network. ^b Estimated data. ^c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	Polska = = 100 Poland = = 100	SPECIFICATION
	ogółem total			
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38478,6	1020,3	2,7	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23216,4	643,7	2,8	urban areas
wieś	15262,3	376,6	2,5	rural areas
w tym kobiety	19858,8	523,6	2,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	73	59,3	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	59	57	96,6	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,0	0,2	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,4	-1,3	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14237,5	330,5	2,3	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3777,10	3247,04	86,0	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1825,2	47,1	2,6	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w % ...	11,4	12,5	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	292455,7	6814,6	2,3	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c ...	142876,1	3641,2	2,5	sewage distribution ^c
gazowej	122060,7	2999,2	2,5	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13983,0	362,7	2,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	363,4	355,4	97,8	per 1000 population
izby: w tysiącach	53406,4	1440,0	2,7	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1388,0	1411,4	101,7	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor area of dwellings:
w tysiącach m ²	1025732,3	26525,5	2,6	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	26657,2	25997,6	97,5	per 1000 population in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyznaczonych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = = 100 Poland = = 100		
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytko- wania:				<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach	143,2	3,4	2,3	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	3,7	3,3	89,2	<i>dwellings</i>
izby	15,5	13,4	86,5	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	375,2	304,5	81,2	<i>usable floor area of dwell- ings in m²</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION^a – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b</i>
podstawowych	2306,1	61,6	2,7	<i>in thous.:</i> <i>primary</i>
gimnazjalnych	1092,8	28,7	2,6	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	201,0	6,1	3,0	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	523,8	11,7	2,2	<i>general secondary^d</i>
technikach ^e	510,1	14,1	2,8	<i>technical secondary^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f	12,6	0,3	2,4	<i>general art^f</i>
policealnych	264,6	5,3	2,0	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary</i>
w tysiącach	1236,3	32,6	2,6	<i>education establishments^g:</i> <i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	822,8	805,4	97,9	<i>per 1000 children aged 3–6</i>
OCHRONA ZDROWIA^h I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII HEALTH CARE^h AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ⁱ :				<i>Medical personnelⁱ:</i>
lekarze	87687	2085	2,4	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	13088	578	4,4	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^k	199188	4957	2,5	<i>nurses^k</i>
Przychodnie	20052	547	2,7	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	979	25	2,6	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	188,1	4,4	2,4	<i>Beds of general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	12438	323	2,6	<i>Generally available pharmacies^l</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–2 na str. 193. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^{c–e} Łącznie z uczniami: ^c – szkół specjalnych przysposabiających do pracy, ^d – uzupełniających liceów ogólnokształcących, ^e – techników uzupełniających. ^f Dających uprawnienia zawodowe. ^g Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^h Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. ⁱ Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 12 na str. 226.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1–2 on page 193. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^{c–e} Including students: ^c – special job-training schools, ^d – supplementary general secondary schools, ^e – supplementary technical secondary schools. ^f Leading to professional certification. ^g Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^h Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. ⁱ Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ^k Including master nurses. ^l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 12 on page 226.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	Polska = = 100 Poland = = 100	SPECIFICATION
	ogółem total			
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) ...	8094	252	3,1	Public libraries (as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	130733,7	3688,0	2,8	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	844	17	2,0	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	30609,4	218,9	0,7	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII) ..	463	12	2,6	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	41030,0	899,4	2,2	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.:				Tourist accommodation establishments ^a in thous.:
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	694,0	18,2	2,6	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	25084,0	595,3	2,4	tourists accommodated
ROLNICTWO^b I LEŚNICTWO AGRICULTURE^b AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^c w tys. ha	14424,2	435,2	3,0	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^c in thous. ha
pod zasiewami ^d	10419,9	281,2	2,7	sown area ^d
grunty ugorowane	475,2	31,9	6,7	fallow land
uprawy trwałe	376,0	5,2	1,4	permanent crops
w tym sady	341,8	4,0	1,2	of which orchards
ogrody przydomowe	33,3	0,6	1,8	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3119,8	116,2	3,7	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^d w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7485,0	199,4	2,7	cereals
ziemniaki	267,1	3,0	1,1	potatoes
warzywa gruntowe ^e	172,4	3,7	2,5	ground vegetables ^e
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	31945,4	939,6	2,9	cereals
ziemniaki	7424,1	93,8	1,3	potatoes
warzywa gruntowe ^e	4639,0	96,5	2,1	ground vegetables ^e
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	42,7	47,1	110,3	cereals
ziemniaki	278	313	112,6	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9197,9	688,1	7,5	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^d Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^e Łącznie z ogrodami przydomowymi.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of the land user. ^c Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^d Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^e Including kitchen gardens.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = = 100 <i>Poland =</i> <i>= 100</i>	
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				<i>Sold production of industry</i> <i>(current prices):</i>
w milionach złotych	1210038,6	29842,7	2,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	31443	29236	93,0	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^a (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assem-</i> <i>bly production^a (current prices):</i>
w milionach złotych	165705,7	3236,8	2,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4306	3264	75,8	<i>per capita in zł</i>
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiej- skie) w km.....	287650	8647	3,0	<i>Hard surface public roads (urban</i> <i>and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszo- nej w %	92,2	88,5	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^b w tys. szt:				<i>Registered cars^b in thous. units:</i>
osobowe	20003,9	558,2	2,8	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	3340,6	88,0	2,6	<i>lorries and road tractors^c</i>
Placówki dla usług pocztowych ^d	7540	246	3,3	<i>Postal service offices^d</i>
Telefoniczne łącza główne ^e :				<i>Fixed main line^e:</i>
w tysiącach	5401,2	151,2	2,8	<i>in thousands</i>
w tym standardowe łącza główne	4611,6	130,8	2,8	<i>of which standard main line</i>
na 1000 ludności	140,4	148,2	105,6	<i>per 1000 population</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII TRADE – as of 31 XII				
Sklepy	354775	8972	2,5	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	108	114	105,6	<i>Population per 1 shop</i>
Targowiska stałe	2210	72	3,3	<i>Permanent marketplaces</i>
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^f				<i>Budgets of gminas^f</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	84549,0	2583,8	3,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3272	3322	101,5	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	85070,1	2596,1	3,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3292	3338	101,4	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat</i> <i>status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	68259,8	1042,8	1,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5398	4292	79,5	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	69661,4	1035,6	1,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5509	4262	77,4	<i>per capita in zł</i>

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^d Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. ^e Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^f Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Realized by construction units – by place of performing works. ^b Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^c Including vans. ^d Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. ^e Data concern operators of the public telecommunication network. ^f Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2014 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	Polska = = 100 Poland = = 100	SPECIFICATION
	ogółem total			
Budżety powiatów				
Dochody:				
w milionach złotych	23782,8	704,6	3,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	920	906	98,4	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				
w milionach złotych	23784,3	705,8	3,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	920	908	98,6	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				
Dochody:				
w milionach złotych	17745,6	536,8	3,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	461	526	114,0	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				
w milionach złotych	18238,3	525,2	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	474	515	108,6	<i>per capita in zł</i>
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE				
INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
w milionach złotych	250776,4	4809,6	1,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6516	4712	72,3	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
w milionach złotych	3258955,1	87721,6	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	84695	85976	101,5	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ				
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a (stan w dniu 31 XII)				
	4119671 ^b	110084 ^b	2,7	<i>in the REGON register^a (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	122079	4742	3,9	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3996274	105314	2,6	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2013 R.				
REGIONAL ACCOUNTS IN 2013				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
w milionach złotych	1656341	36564	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	43020	35768	83,1	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
w milionach złotych	1470844	32469	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	107093	102117	95,4	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
w milionach złotych	1007431	23974	2,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	26166	23453	89,6	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju własności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the ownership sections does not include entities, which have not registered the type of ownership in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
POWIERZ AR					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	13984	13989	13988	13988
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
2	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	16,6	13,5	11,9	11,5
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	58,4	53,9	48,9	50,0
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	5,8	6,0	6,7	6,4
5	w tym do produkcji przemysłowej	1,0	1,0	0,7	0,8
6	Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczania nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	88,6	91,7	95,0	95,7
7	0,3	0,2	0,1	0,1	
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	59,0	64,0	68,4	67,4
9	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szcze- gólnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t: pyłowych	4,8	2,8	1,4	1,4
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,0	32,9	29,2	26,2
11	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	95,9	97,9	98,5	98,7
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	6,4	0,0	0,5	0,3
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłącze- niem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t	61,8	36,9	50,5	52,2
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	401	277	307	315
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem: służące ochronie środowiska	5,5	4,7	5,3	6,2
16	służące gospodarce wodnej	2,0	1,1	1,2	1,7
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrod- niczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	36,1	39,3	38,8	38,9
18	na 1 mieszkańca w m ²	4926	5445	5380	5381
BEZPIECZENSTWO PUBLIC					
19	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^g w zakoń- czonych postępowaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	41833	39483	37913	37395
20	na 10 tys. ludności	415	391	376	370
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^g w %	57,2	70,0	75,9	75,9

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^e Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 6 na str. 62. ^f Dane ze względu na zmianę katalogu odpadów. ^g Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; w 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Since 2010 data are not comparable total population – based on balances. ^e See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 6 on page 62. due to a change in the catalogue of waste. ^g Until 2012 including prosecutor's office; in 2014 excluding punishable acts com

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
CHNIA						
EA						
13988	13988	13988	13988	13988	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA						
PROTECTION						
					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
11,5	12,0	10,9	11,3	11,9	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
50,2	50,9	48,0	48,6	49,5	exploitation of water supply network ^b	3
6,4	6,3	6,7	6,4	6,3	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	of which for industrial production	5
98,6	98,3	98,7	98,8	98,8	Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	6
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	treated in % of requiring treatment	7
67,5	68,0	70,3	71,4	72,4	untreated per 1 km ² in dam ³	8
					Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	8
1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	9
28,1	23,1	24,0	23,7	23,3	particulates	9
					gases (excluding carbon dioxide)	10
98,8	99,0	99,0	99,1	99,1	Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	11
0,8	19,0	14,2	0,6	0,7	particulates	12
65,4	81,2	66,1	75,1	65,6	gases (excluding carbon dioxide)	12
290	292	297	306	321	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	13
					Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	14
3,1	2,8	3,6	4,1	7,6	Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	15
1,8	1,8	1,5	1,7	2,5	in environmental protection	15
					in water management	16
38,9	38,9	38,8	38,8	39,0	Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	17
5315	5320	5310	5318	5341	in % of total area	17
					per capita in m ²	18
PUBLICZNE						
SAFETY						
39230	41065	38692	38268	29498	Ascertained crimes by the Police ^g in completed preparatory proceedings:	19
384	401	378	374	289	in absolute numbers	19
76,1	77,7	74,9	73,1	72,4	per 10 thous. population	20
					Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^g in %	21

poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. *d* Ludność korzystająca – na podstawie szacunków, szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie przez nieletnich.

with previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. *d* Population connected to – estimated data, the *f* Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years mitted by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
LUD					
POPULA					
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	1008472	1009198	1008962	1010047
2	miasta	652041	647054	643056	642494
3	wieś	356431	362144	365906	367553
4	w tym kobiety	518213	519510	519987	520586
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	72	72	72	72
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	256819	212814	198646	195777
8	produkcyjnym	619906	659796	664422	664562
9	poprodukcyjnym	131747	136588	145894	149708
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,28	4,87	6,91	6,55
11	Rozwody na 1000 ludności	1,52	2,54	2,21	1,95
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,92	9,82	11,24	11,37
13	Zgony ^b na 1000 ludności	8,81	9,05	9,48	9,67
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,11	0,77	1,76	1,70
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,59	6,15	5,37	6,26
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,57	-0,64	-0,68	-0,47
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
17	mężczyźni	69,20	70,19	70,46	70,68
18	kobiety	77,43	78,98	79,32	79,48
RYNEK					
LABOUR					
Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII):					
20	w tysiącach	330,1	291,8	318,1	309,4
21	w tym kobiety	159,0	137,8	148,8	146,1
22	na 1000 ludności	327,3	289,2	315,3	306,3
23	w sektorze prywatnym w %	70,5	71,6	74,4	73,7
według rodzajów działalności w %:					
24	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9,4	8,6	8,9
25	przemysł i budownictwo	31,6	34,1	32,8
26	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- rowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	.	27,1	27,0	26,3
27	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	3,4	3,5	3,5
28	pozostałe usługi ^e	28,5	26,8	28,5

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 1 na str. 93. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Według faktycznego miejsca pracy i zamieszkania przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^e Pod pojęciem „Pozostałe usługi” należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą,

^a See general notes to the chapter “Population”, item 1 on page 93. ^b Including infant deaths. ^c By actual workplace and kind results: in 2000 of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population And Housing Census 2002 as well as the Rev. 2 sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and “Other service activities”.

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ^a						
TION ^a						
1023215	1023158	1023317	1021470	1020307	Population (as of 31 XII)	1
649781	648692	647594	644970	643742	urban areas	2
373434	374466	375723	376500	376656	rural areas	3
524841	524821	524887	524130	523641	of which females	4
105	105	105	105	105	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
73	73	73	73	73	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):						
195704	192884	190628	188345	186481	pre-working	7
672779	669142	664362	657450	650536	working	8
154732	161132	168327	175675	183290	post-working	9
5,79	5,09	5,31	4,64	4,78	Marriages per 1000 population	10
1,89	2,06	1,96	1,92	2,07	Divorces per 1000 population	11
10,69	10,19	10,13	9,53	9,52	Live births per 1000 population	12
9,28	9,43	9,39	9,83	9,36	Deaths ^b per 1000 population	13
1,42	0,76	0,74	-0,30	0,16	Natural increase per 1000 population	14
5,39	5,57	5,98	5,65	3,81	Infant deaths per 1000 live births	15
-0,46	-0,81	-0,61	-1,35	-1,30	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:						
71,54	71,49	72,30	72,21	73,27	males	18
80,05	79,91	80,31	80,11	80,78	females	19
PRACY						
MARKET						
Employed persons ^{cd} (as of 31 XII):						
323,1	324,6	319,6	320,3	330,5	in thousands	20
151,4	152,2	151,4	153,9	158,3	of which women	21
315,7	317,2	312,4	313,6	323,9	per 1000 population	22
75,2	76,3	76,7	77,0	77,6	in private sector in %	23
by kind of activities in %:						
11,3	11,1	11,4	11,5	11,3	agriculture, forestry and fishing	24
32,3	32,1	31,3	31,0	31,9	industry and construction	25
25,4	25,3	25,5	25,4	25,3	trade; repair of motor vehicles ^e ; transportation and storage; accommodation and catering ^e ; information and communication	26
3,3	3,1	3,2	3,2	3,1	financial and insurance activities; real estate activities	27
27,7	28,3	28,6	28,9	28,4	other services ^e	28

rodzaju działalności (od 2004 r.). ^d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca”, „ Administracja publiczna i obrona narodowa; rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

of activity (since 2004). ^d Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the – Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^e The term “Other services” refers to the NACE and defence; compulsory social security”. “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
RYNEK LABOUR					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	65,6	76,6	71,1
2	na 1000 ludności	65,0	75,9	70,4
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	9,5	13,5	13,7
4	na 1000 ludności	9,4	13,4	13,6
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)				
5	w tys.	89,1	89,2	46,3	61,1
6	2000 = 100	100,0	100,0	52,0	68,5
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	54,4	53,1	56,0	51,8
8	w wieku do 25 lat	28,4	20,3	20,1	20,4
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,7	45,1	26,8	21,3
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1748	169	52	68
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	21,3	23,0	12,5	16,2
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1670,36	2032,99	2498,00	2640,41
13	2000 = 100	100,0	121,7	149,5	158,1
14	w tym: w przemyśle	1977,24	2507,39	2651,41
15	w budownictwie	1609,77	2019,90	2086,08
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	239,4	226,4	225,3	228,8
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	202,8	196,6	199,7	204,4
18	rolników indywidualnych	36,6	29,8	25,6	24,4
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	754,92	1009,25	1240,23	1358,64
20	rolników indywidualnych ^b	676,41	852,82	975,50	1035,11
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej	4650,9	5496,1	6016,7	6143,1
22	kanalizacyjnej ^c	1317,1	1995,4	2465,6	2565,1
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	34,2	30,5	31,0	30,3
24	na 1 mieszkańca w m ³	33,9	30,2	30,7	30,0
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
25	w gigawatogodzinach	410,5	441,2	455,6	460,2
26	na 1 mieszkańca w kWh	629,2	681,3	708,0	716,0

^a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^b Including benefits from the Pension Fund. ^c Including collectors. ^d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
					Average paid employment:	
					in industry:	
71,7	71,3	69,1	67,1	72,1	in thousands	1
70,1	69,7	67,6	65,6	70,6	per 1000 population	2
					in construction:	
13,0	12,9	11,3	10,7	10,5	in thousands	3
12,7	12,6	11,1	10,5	10,3	per 1000 population	4
					Registered unemployed persons (as of 31 XII)	
59,2	59,1	60,6	59,8	47,1	in thous.	5
66,4	66,3	68,0	67,1	52,9	2000 = 100	6
					In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
53,4	55,3	52,3	52,8	53,0	women	7
20,1	19,6	18,3	17,0	14,3	aged up to 25 years	8
23,9	27,1	28,4	30,3	34,3	out of work for longer than 1 year	9
					Registered unemployed persons (as of 31 XII)	
70	88	65	42	28	per a job offer	10
					Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII)	
15,5	15,4	15,9	15,7	12,5	in %	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
SOCIAL SECURITY BENEFITS						
2755,38	2903,70	3034,01	3114,69	3247,04	Average monthly gross wages and salaries in zł	12
165,0	173,8	181,6	186,5	194,4	2000 = 100	13
2798,41	2952,85	3124,71	3203,20	3357,39	of which: in industry	14
2144,77	2212,36	2230,52	2280,26	2410,44	in construction	15
229,1	223,4	219,3	217,0	214,6	Average number of retirees and pensioners in thous.	16
					receiving retirement pay and pensions paid	
205,9	201,3	198,5	197,2	195,6	by the Social Insurance Institution	17
23,2	22,0	20,9	19,9	19,0	farmers	18
					Average monthly gross retirement pay and	
					pension in zł:	
1447,41	1515,86	1604,06	1690,11	1749,68	paid by the Social Insurance Institution	19
1084,18	1119,06	1193,65	1261,30	1287,36	farmers ^b	20
NALNA. MIESZKANIA						
TURE. DWELLINGS						
6459,8	6550,6	6658,7	6730,5	6814,6	Distribution network (as of 31 XII) in km:	
2709,0	2991,5	3191,6	3315,0	3641,2	water supply	21
					sewage ^c	22
					Consumption in households:	
					water from water supply systems:	
30,7	30,7	29,3	29,5	29,7	in cubic hectometre	23
30,0	30,0	28,7	28,9	29,1	per capita in m ³	24
					electricity in urban areas ^d :	
468,0	464,3	452,6	452,1	432,9	in gigawatt-hour	25
719,6	715,1	698,6	699,4	671,6	per capita in kWh	26

wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia torami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa.

for calculation estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population payments from non-agricultural social security system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
INFRASTRUKTURA KOMU					
MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	305,7	333,7	343,6	347,3
2	na 1000 ludności	298,6	330,7	340,5	343,8
3	izby na 1000 ludności	1111,6	1249,8	1291,8	1306,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności	19072,8	22648,2	23623,0	23959,6
5	przeciętna 1 mieszkania	62,9	68,5	69,4	69,7
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	2,1	3,3	4,3	3,7
7	na 1000 ludności	2,1	3,3	4,2	3,7
8	izby na 1000 ludności	8,1	14,3	17,7	16,0
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności	178,2	321,1	410,4	365,3
10	przeciętna 1 mieszkania	85,0	98,4	97,4	99,0
EDUKACJA ^b					
EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych ^d	87,9	70,8	61,4	59,4
12	gimnazjach	33,3	43,0	37,7	35,8
13	zasadniczych zawodowych ^e	17,1	6,7	7,4	7,4
14	liceach ogólnokształcących ^f	22,7	18,0	15,7	14,7
15	liceach profilowanych	x	7,5	2,1	1,1
16	technikach ^f	29,3	15,2	16,2	16,7
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,3	0,3	0,3	0,3
18	policealnych	4,9	8,0	8,2	7,0
	Absolwenci szkół ^c w tys.:				
19	podstawowych	34,2 ^h	13,5	10,9	10,5
20	gimnazjów	x	14,3	11,9	11,5
21	zasadniczych zawodowych ^e	5,8	2,2	2,1	2,3
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	4,3	6,1	5,4	5,2
23	liceów profilowanych	x	2,4	1,0	0,6
24	techników ⁱ	5,6	4,3	3,0	3,5
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,1	0,1	0,1	0,1
26	policealnych	2,1	2,4	1,9	1,7
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,6	15,0	11,5	11,4

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–2 na str. 193. ^c Bez szkół dla ^e. Od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^f W latach 2004/05-2013/14 obejmują absolwentów VIII i VI. ⁱ Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1–2 on page 193. ^c Excluding schools for ^e. From 2004/05 school year including special job-training schools. ^f In 2005/06-2013/14 school years including supplementary graduates of 8th and 6th grade. ⁱ Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year schools as well as special job-training schools.

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.)						
TURE. DWELLINGS (cont.)						
					<i>Dwelling stocks^a (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):</i>	
					<i>dwellings:</i>	
350,5	353,7	356,6	359,5	362,7	<i>in thousands</i>	1
346,7	345,7	348,5	351,9	355,4	<i>per 1000 population</i>	2
1318,8	1370,3	1382,8	1397,3	1411,4	<i>rooms per 1000 population</i>	3
					<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
24262,3	25068,2	25358,6	25685,8	25997,6	<i>per 1000 population</i>	4
70,0	72,5	72,8	73,0	73,1	<i>average per dwelling</i>	5
					<i>Dwellings completed:</i>	
					<i>dwellings:</i>	
3,3	3,3	3,2	3,2	3,4	<i>in thousands</i>	6
3,2	3,2	3,1	3,1	3,3	<i>per 1000 population</i>	7
13,9	13,8	13,9	13,4	13,4	<i>rooms per 1000 population</i>	8
					<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
324,7	318,0	322,4	313,4	304,5	<i>per 1000 population</i>	9
100,3	98,0	104,1	101,4	92,6	<i>average per dwelling</i>	10
I WYCHOWANIE						
TION ^b						
					<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
57,6	57,3	56,5	56,8	61,6	<i>primary^d</i>	11
34,0	32,5	31,2	29,8	28,7	<i>lower secondary</i>	12
7,0	6,7	6,3	5,9	6,1	<i>basic vocational^e</i>	13
14,1	13,6	13,0	12,3	11,7	<i>general secondary^f</i>	14
0,5	0,4	0,2	0,1	-	<i>specialized secondary</i>	15
16,7	16,3	15,4	14,6	14,1	<i>technical secondary^f</i>	16
0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>general art^g</i>	17
7,4	7,5	7,4	6,0	5,3	<i>post-secondary</i>	18
					<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>	
10,1	9,7	9,2	9,2	.	<i>primary</i>	19
10,8	10,1	9,9	9,6	.	<i>lower secondary</i>	20
2,1	2,2	2,0	1,5	.	<i>basic vocational^e</i>	21
4,7	4,5	4,7	4,3	.	<i>general secondaryⁱ</i>	22
0,2	0,2	0,1	-	.	<i>specialized secondary</i>	23
3,4	3,6	3,6	3,6	.	<i>technical secondaryⁱ</i>	24
0,1	0,1	0,1	0,0	.	<i>general art^g</i>	25
2,1	2,0	2,1	1,8	.	<i>post-secondary</i>	26
					<i>Graduates of basic vocational , general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^k (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	27

doroslých, z wyjątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane 2005/06 i technikami roku szkolnego od 2006/07. *k* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi

adults, except post-secondary schools. *d* Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *e* Since schools: general secondary and technical secondary respectively. *g* Leading to professional certification. *h* Data include and technical secondary since 2006/07 school year respectively. *k* Since 2004/05 school year including specialized secondary

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
EDUKACJA ^a					
EDUCA					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys...	33,9	39,6	29,7	28,0
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	5,5	8,7	7,6	7,6
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	7,7	9,4	6,8	7,5
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	2,6	2,4	1,4	1,6
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	22,4	19,7	20,9	22,2
6	dzieci ^d w tys.	25,7	23,0	25,0	27,1
7	w przedszkolach	21,4	19,0	21,1	22,3
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	4,3	4,0	3,9	4,4
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	440	470	540	558
OCHRONA ZDROWIA ^e					
HEALTH CARE ^e AND					
10	Pracownicy medyczni ^f (stan w dniu 31 XII):				
	lekarze	1786	1763	1736	1768
11	lekarze dentyści	168	419	423	436
12	pielęgniarki ^g	4641	4674	4474	4519
13	Łóżka w szpitalach ogólnych ^h (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,1	42,9	44,1	43,1
14	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1654,4	1603,0	1652,9	1622,8
15	Przychodnie ⁱ (stan w dniu 31 XII)	189	291	418	456
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	210	275	291	288
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4802	3670	3467	3507
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
18	lekarskie	5,0	5,8	6,5	6,0
19	stomatologiczne	0,4	0,6	0,6	0,7
20	Dzieci w żłobkach ^j i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^k do lat 3	28,3	29,8	36,3	34,9
KULTURA.					
CULTURE.					
21	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	274	271	263	260
22	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3942	3949	3900	3811
23	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	206	202	180	179
24	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: na 1000 ludności	4149	3879	3448	3513
25	na 1 czytelnika	20	19	19	20
26	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,2	1,5	1,3	1,3
27	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^m na 1000 ludności	149,8	173,5	455,6	600,0
28	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII) ..	14	14	15	15
29	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności ..	149,9	168,4	159,6	164,6

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–2 na str. 193. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi wewnętrznymi; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 – z roku kalendarzowego; patrz uwagi rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od roku 2007 bez wychowania W roku szkolnym 2013/14 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. ^d dla noworodków. ^e Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna” ust. 2, pkt. 1) na str. 223. ^f Łącznie z łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1–2 on page 193. ^b Including branch sections, basic organizational and the Ministry of Internal Affairs; excluding foreigners. ^c From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year; type, pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary education in the units performing for all school year in the units performing health care activities. ^e Since 2012 data include health care units subordinated to the persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. ^g Including master nurses. ^h Excluding day places in social welfare” item 2, point 1) on page 223. ^k Including nursery wards. ^l Until 2010 excluding children’s clubs. ^m Data concern activity

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)						
<i>TION^a (cont.)</i>						
26,2	23,7	21,1	18,8	17,7	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
7,5	6,9	6,7	6,0	5,2	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
7,9	7,7	7,7	6,6	5,7	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
1,9	1,9	2,0	2,0	.	Graduates of schools for adults in thous.	4
23,8	25,0	26,2	27,6	28,0	Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
29,5	32,1	33,5	35,2	32,6	places in nursery schools in thous.	5
24,0	25,3	26,5	27,5	26,6	children ^d in thous.:	6
					in nursery schools	7
4,9	6,0	6,2	6,8	5,2	in pre-primary sections in primary schools	8
561	562	564	582	656	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	9
I POMOC SPOŁECZNA						
SOCIAL WELFARE						
1789	1803	1985	2045	2085	Medical personnel ^f (as of 31 XII):	
463	510	550	559	578	doctors	10
4430	4455	5024	4883	4957	dentists	11
					nurses ^g	12
41,0	41,2	44,3	43,8	43,5	Beds in general hospitals ^h (as of 31 XII)	
1610,7	1540,6	1793,6	1845,4	1843,7	per 10 thous. population	13
461	517	536	529	547	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	14
296	301	304	313	323	Out-patients departments ⁱ (as of 31 XII)	15
3457	3399	3366	3263	3159	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	16
					Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	17
5,7	5,7	6,3	6,6	6,7	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	medical	18
					dental	19
36,6	38,4	50,6	62,8	77,1	Children in nurseries ^k and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^l	20
TURYSTYKA						
TOURISM						
258	254	254	253	252	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	21
3745	3709	3694	3660	3615	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	22
176	173	161	161	151	Public library borrowers per 1000 population	23
3275	3210	3080	2964	2766	Public library loans in vol.:	
19	19	19	18	18	per 1000 population	24
					per borrower	25
1,3	2,7	2,9	3,0	2,9	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII)	
					per 1000 population	26
425,5	198,7	204,5	236,2	821,8	Audience in theatres and music institutions ^m per 1000 population	27
15	16	16	17	17	Museums with branches (as of 31 XII)	28
158,0	204,2	217,9	204,3	214,4	Museum and exhibition visitors per 1000 population	29

jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 19 na str. 197. *d* Od roku 2008 łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych, jako zakłady opieki zdrowotnej), leczniczą. *e* Od 2012 r. dane łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. *f* Od 2005 r. pracujący łącznie z magistrami pielęgniarstwa. *h* Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami oddziałami żłobkowymi. *i* Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. *m* Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa,

units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence see general notes to the chapter “Education”, item 19 on page 197. *d* Since 2008 including, entities excluding in division according to health care activities (unit the 2011 defined as health care institution). In the 2013/14 school year including the children attending Ministry of National Defence and The Ministry of Interior. *f* Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. *i* See general notes to the chapter “Health care and performed in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
					KULTURA. CULTURE.
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	22	18	14	13
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,2	4,7	5,1	4,9
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	288,8	211,1	592,4	917,1
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
4	radiowi	258,4	263,5	217,8	208,9
5	telewizyjni	253,9	255,8	211,4	202,7
6	Baza noclegowa turystyki ^{cd} (stan w dniu 31 VII)	296	280	335	306
7	w tym hotele	38	52	64	63
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	193,9	177,8	243,7	231,1
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	474,0	537,4	697,6	604,6
					ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b AND
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	546,7	480,1	499,2	500,2
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	93,1	92,7
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha.. w tym w %:	291,8	304,1	325,2	324,7
	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	74,2	71,9	70,5	68,7
14	w tym: pszenica	21,0	20,7	20,5	19,4
15	żyto	20,6	17,9	17,0	16,4
16	ziemniaki ^f	5,5	4,2	3,6	3,6
17	buraki cukrowe	1,2	1,2	0,5	0,6
	Zbiory w tys. t:				
	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	480,6	679,2	558,5	808,8
19	w tym: pszenica	167,0	234,3	218,1	280,7
20	żyto	112,5	132,2	117,1	150,1
21	ziemniaki ^f	319,8	239,9	210,1	225,3
22	buraki cukrowe	107,2	128,2	57,1	94,8
	Plony z 1 ha w dt:				
	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	22,2	31,1	24,4	36,2
24	w tym: pszenica	27,2	37,2	32,8	44,6
25	żyto	18,7	24,3	21,2	28,1
26	ziemniaki ^f	201	189	177	191
27	buraki cukrowe	317	365	359	467
	Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu):				
	bydło:				
28	w tysiącach sztuk	80,2	69,5	72,0	61,9
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	15,4	14,5	14,4	12,4
	trzoda chlewna (w latach 2000-2009 oraz 2011-21013 - stan w końcu lipca):				
30	w tysiącach sztuk	289,2	257,0	173,2	181,1
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	55,6	53,5	34,7	36,2
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :				
32	żywnca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	146,6	195,1	193,3	179,4
33	mleka krowiego w l	250,0	271,7	268,1	237,8

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^g Dotyczy mięsa: wołowego,

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of land than 1 ha agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen gardens. ^g Concerns

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)						
TOURISM (cont.)						
11	14	12	12	12	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
4,2	4,5	4,2	4,2	4,1	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
862,6	904,1	851,6	802,9	881,1	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:						
204,6	203,8	205,1	206,5	206,6	radio	4
198,5	197,6	198,4	199,7	199,5	television	5
298	306	307	302	283	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
66	65	66	64	62	of which hotels	7
198,3	185,2	200,4	186,4	178,4	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
612,0	661,5	631,0	598,9	583,2	Tourists accommodated per 1000 population	9
I LEŚNICTWO						
FORESTRY						
437,7	484,0	484,4	407,9	439,1	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	10
92,5	97,1	96,7	98,9	99,1	of which in good agricultural condition in %	11
281,6	324,6	327,0	275,0	281,2	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	12
of which in %:						
66,3	67,5	66,2	59,6	57,5	basic cereals (including cereal mixed)	13
20,0	20,6	19,0	18,7	20,4	of which: wheat	14
15,0	14,4	13,6	15,5	11,8	rye	15
1,8	2,5	3,1	1,5	1,1	potatoes ^f	16
0,3	0,6	0,7	0,4	0,6	sugar beets	17
Crop production in thous. t:						
671,6	581,1	782,0	699,8	778,7	basic cereals (including cereal mixed)	18
257,2	228,8	268,1	271,9	313,2	of which: wheat	19
115,3	97,4	140,7	144,3	122,7	rye	20
109,7	179,5	251,5	93,6	93,8	potatoes ^f	21
50,6	75,0	140,2	75,8	119,7	sugar beets	22
Yields per 1 ha in dt:						
36,0	26,5	36,2	42,7	46,2	basis cereals (including cereal mixed)	23
45,7	34,1	43,2	53,0	54,5	of which: wheat	24
27,2	20,8	31,6	33,9	37,0	rye	25
213	222	250	233	313	potatoes ^f	26
536	374	651	652	768	sugar beets	27
Livestock ^d (as of June):						
cattle:						
69,8	62,9	69,6	78,3	79,7	in thousand heads	28
16,0	13,0	14,4	19,2	18,1	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	29
pigs (in years 2000-2009 and 2011-2013 - as of the end of July):						
164,2	184,4	147,2	145,8	155,8	in thousand heads	30
37,5	38,1	30,4	35,7	35,5	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	31
Production per 1 ha of agricultural land ^e :						
240,6	262,4	200,8	269,9	265,6	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	32
247,6	245,4	240,1	264,6	240,7	of cows' milk in l	33

^c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha ust. 3 na str. 271. ^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów cielecego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^f Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less hunting and forestry". of item 3 on page 271. ^d In 2010 data of the Agricultural Census. ^e Since 2010 excluding permanent meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
ROLNICTWO^a					
AGRICULTURE^a AND					
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszan- kami zbożowymi) w kg	411,5	477,2	283,0	658,7
2	ziemniaki w kg	18,6	14,2	12,1	11,6
3	buraki cukrowe w kg	206,2	267,1	114,3	189,5
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	113,4	161,9	164,9	153,3
5	mleko krowie w l	149,1	205,6	172,7	187,5
6	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty skład- nik na 1 ha użytków rolnych ^{b,d,e} w kg:				
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wielo- składnikowymi)	87,4	115,5	140,4	120,4
7	wapniowych	26,5	33,5	40,7	36,4
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{b,e} w szt.	3,8	4,2	4,7	4,7
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	692,2	702,4	704,6	705,0
10	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów	672,7	681,6	683,4	683,8
11	na 1 mieszkańca w ha	0,7	0,7	0,7	0,7
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	48,1	48,7	48,9	48,9
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha po- wierzchni lasów w m ³	321,6	356,0	361,4	374,7
PRZE					
INDU					
14	Produkcja sprzedana przemysłu: w milionach złotych (ceny bieżące)	14811,9	19127,3	21622,1
15	2005 = 100 (ceny stałe)	100,0	127,5	138,0
16	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	225781	249853	303997
17	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	14677	18963	21416
BUDO					
CONST					
18	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące): w milionach złotych	1879,9	3358,7	3220,6
19	na 1 mieszkańca w zł	1863	3330	3190
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ					
TRANSPORT AND COMMUNI					
20	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^g : w kilometrach	1210	985	959	960
21	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	8,7	7,0	6,9	6,9
22	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): w kilometrach	8164	8056	8 134	8174
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	58,4	57,6	58,2	58,5
24	Samochody osobowe zarejestrowane ^h : w tysiącach sztuk	270,3	347,6	440,6	448,7
25	na 1000 ludności	264	344	437	444

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących uwagi ogólne do działu; „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 271. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcogo, wieprzowego, Rolnego. ^d Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^e Dane dotyczą sieci kolejowej 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^f Dane dotyczą sieci kolejowej 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^g Dane dotyczą sieci kolejowej 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^h Dane dotyczą sieci kolejowej 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 on page 271. ^c Concerns Agricultural Census. ^d Realized by construction units – by place of performing works. ^e Data concern rail network of Polish including having temporary permission given at the end of the year.

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)						
FORESTRY (cont.)						
					Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
596,3	367,4	488,6	657,1	814,9	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
9,2	11,1	24,8	15,6	34,6	potatoes in kg	2
189,2	143,4	264,5	229,4	215,8	sugar beets in kg	3
205,3	233,5	176,4	248,5	240,4	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
219,5	189,7	206,9	241,2	214,2	cows' milk in l	5
					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{b,d,e} in kg:	
98,7	118,0	105,2	188,5	98,0	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
38,9	32,5	38,6	24,0	44,7	lime	7
4,4	.	.	4,8	.	Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{b,e} in units	8
706,2	707,1	708,2	708,6	709,0	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
685,1	686,0	687,2	687,7	688,1	Forest areas (as of 31 XII):	
0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	in thousand hectares	10
49,0	49,0	49,1	49,2	49,2	per capita in ha	11
					Forest cover (as of 31 XII) in %	12
376,1	421,9	418,0	438,1	445,8	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
MYSŁ						
STRY						
24597,2	25679,9	25823,5	26526,9	29842,7	Sold production of industry:	
161,7	167,3	158,7	158,8	181,6	in million zlotys (current prices)	14
343053	360298	372242	386245	413959	2005 = 100 (constant prices)	15
24337	25100	25240	25949	29236	per employee in zl (current prices)	16
					per capita in zl (current prices)	17
WNICTWO						
RUCTION						
3146,8	3924,2	3720,8	3281,2	3236,8	Sales of construction and assembly production ^f (current prices):	
3076	3836	3637	3210	3264	in million zlotys	18
					per capita in zl	19
— stan w dniu 31 XII						
CATIONS — as of 31 XII						
967	967	971	920	921	Railway lines operated – standard gauge ^g :	
6,9	6,9	6,9	6,6	6,6	in kilometres	20
					per 100 km ² of total area in km	21
8166	8285	8318	8476	8647	Hard surface public roads (urban and non-urban):	
58,4	59,2	59,5	60,6	61,8	in kilometres	22
					per 100 km ² of total area in km	23
469,7	498,3	518,4	539,4	558,2	Registered passenger cars ^h :	
459	487	507	528	547	in thousand units	24
					per 1000 population	25

działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz baraniego, końskiego i drobiowego w wadze poubojowej ciepłej. *d* W roku gospodarczym. *e* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. *h* Od

land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. *d* In farming year. *e* In 2010 data of the Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. *h* Since 2011

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI					
1	Placówki dla usług pocztowych ^a : w liczbach bezwzględnych	267	290	293	285
2	na 100 tys. ludności	26,5	28,7	29,0	28,2
3	Telefoniczne łącza główne ^b : w tysiącach	278,9	333,7	262,0	227,9
4	na 1000 ludności	272,4	330,7	259,7	225,7
HAN TRA					
5	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): w milionach złotych	10022,6	9611,5	9143,7	9709,3
6	na 1 mieszkańca w zł	9789	9524	9065	9617
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,7 ^c	10,4	10,0	9,5
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ...	88 ^c	97	101	106
FINANSE PUBLIC					
Budżety gmin^d					
Dochody:					
9	w milionach złotych	960,8	1507,4	1875,7	2011,8
10	na 1 mieszkańca w zł	1257	1970	2449	2623
Wydatki:					
11	w milionach złotych	994,2	1517,7	1891,4	2193,6
12	na 1 mieszkańca w zł	1301	1983	2470	2860
Budżety miast na prawach powiatu					
Dochody:					
13	w milionach złotych	512,8	620,1	793,7	862,3
14	na 1 mieszkańca w zł	2103	2542	3269	3553
Wydatki:					
15	w milionach złotych	522,5	619,9	826,8	983,0
16	na 1 mieszkańca w zł	2142	2541	3406	4050
Budżety powiatów					
Dochody:					
17	w milionach złotych	397,2	479,5	544,3	672,8
18	na 1 mieszkańca w zł	520	627	711	877
Wydatki:					
19	w milionach złotych	402,2	477,6	548,5	716,4
20	na 1 mieszkańca w zł	526	624	716	934
Budżet województwa					
Dochody:					
21	w milionach złotych	147,0	206,0	350,6	756,2
22	na 1 mieszkańca w zł	146	204	348	749
Wydatki:					
23	w milionach złotych	148,5	240,1	340,1	777,4
24	na 1 mieszkańca w zł	147	238	337	770

^a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą operatorów dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data concern operators of the revenue and which expenditure of gminas are also cities with powiat status.

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII (dok.)						
CATIONS — as of 31 XII (cont.)						
282	269	268	252	246	<i>Postal service offices^d:</i>	1
27,6	26,3	26,2	24,7	24,1	<i>in absolute numbers</i>	2
					<i>per 100 thous. population</i>	
207,6	184,6	162,8	161,1	151,2	<i>Fixed main line^b:</i>	3
202,9	180,4	159,1	157,7	148,2	<i>in thousands</i>	4
					<i>per 1000 population</i>	
DEL						
DE						
11135,2	10987,4	10910,4	11884,6	10666,4	<i>Retail sales (current prices):</i>	5
10886	10739	10664	11626	10449	<i>in million zlotys</i>	6
10,5	11,1	9,9	11,4	9,0	<i>per capita in zł</i>	7
98	92	103	90	114	<i>Shops (as of 31 XII) in thous.</i>	8
					<i>Population (as of 31 XII) per 1 shop</i>	
PUBLICZNE						
FINANCE						
					Budgets of gminas^d	
					<i>Revenue:</i>	
2185,9	2240,6	2312,8	2456,2	2583,8	<i>in million zlotys</i>	9
2804	2875	2967	3154	3322	<i>per capita in zł</i>	10
					<i>Expenditure:</i>	
2529,1	2354,5	2277,0	2384,4	2596,1	<i>in million zlotys</i>	11
3244	3021	2921	3062	3338	<i>per capita in zł</i>	12
					Budgets of cities with powiat status	
					<i>Revenue:</i>	
885,3	900,8	931,9	984,1	1042,8	<i>in million zlotys</i>	13
3638	3696	3825	4041	4292	<i>per capita in zł</i>	14
					<i>Expenditure:</i>	
1040,7	933,5	934,0	971,9	1035,6	<i>in million zlotys</i>	15
4276	3830	3834	3991	4262	<i>per capita in zł</i>	16
					Budgets of powiats	
					<i>Revenue:</i>	
684,1	779,2	664,7	698,9	704,6	<i>in million zlotys</i>	17
878	1000	853	897	906	<i>per capita in zł</i>	18
					<i>Expenditure:</i>	
750,6	794,3	654,6	682,7	705,8	<i>in million zlotys</i>	19
963	1019	840	877	908	<i>per capita in zł</i>	20
					Budget of voivodship	
					<i>Revenue:</i>	
475,3	498,5	439,5	599,3	536,8	<i>in million zlotys</i>	21
465	487	430	586	526	<i>per capita in zł</i>	22
					<i>Expenditure:</i>	
513,4	502,2	446,8	578,3	525,2	<i>in million zlotys</i>	23
502	491	437	566	515	<i>per capita in zł</i>	24

telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez

public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	2627,9	3317,0	4420,0	4422,6
2	na 1 mieszkańca w zł	2606	3287	4382	4380
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
3	w milionach złotych	32805,9	43097,2	54709,3	58442,3
4	na 1 mieszkańca w zł	32530	42704	54223	57861
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY					
5	Ogółem: w tysiącach	87,9	102,1	101,9	101,4
6	na 10 tys. ludności	871,5	1011,4	1009,6	1004,0
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
7	w tysiącach	19,1	24,7	26,3	26,9
8	1999 = 100	110,7	142,9	142,9	155,7
	w tym:				
9	spółdzielnie	0,5	0,5	0,5	0,5
10	spółki handlowe	4,5	6,1	6,8	7,1
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego ..	1,9	2,3	2,6	2,7
12	spółki cywilne	7,3	6,1	5,9	5,9
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
13	w tysiącach	68,8	77,4	75,6	74,5
14	1999 = 100	101,9	114,7	112,1	110,5
15	na 10 tys. ludności	681,8	766,8	749,3	737,7
RACHUNKI REGIONAL					
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
16	w milionach złotych
17	na 1 mieszkańca w zł
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych
20	na 1 mieszkańca w zł
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
21	w milionach złotych
22	na 1 mieszkańca w zł
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. *b* Bez osób prowadzących
a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. *b* Excluding persons tending

2010	2011	2012	2013	2014	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a						
FIXED ASSETS ^a						
7497,2	7990,5	5774,6	5283,4	4809,6	<i>Investment outlays (current prices):</i>	
7329	7810	5644	5168	4712	<i>in million zlotys</i>	1
					<i>per capita in zł</i>	2
61292,7	64779,3	73620,6	84750,7	87721,6	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
59902	63313	71943	82969	85976	<i>in million zlotys</i>	3
					<i>per capita in zł</i>	4
W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII						
IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII						
106,1	104,4	107,7	109,8	110,1	<i>Total: in thousands</i>	5
1037,0	1020,7	1052,4	1075,3	1078,9	<i>per 10 thous. population</i>	6
					<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
27,8	28,6	30,5	31,5	32,6	<i>in thousands</i>	7
160,9	165,4	176,4	182,2	188,7	<i>1999 = 100</i>	8
					<i>of which:</i>	
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	<i>co-operatives</i>	9
7,4	7,8	8,3	8,9	9,5	<i>commercial companies</i>	10
2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	<i>of which with foreign capital participation</i>	11
6,0	6,1	6,1	6,1	6,0	<i>civil law partnerships</i>	12
					<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
78,3	75,9	77,2	78,4	77,5	<i>in thousands</i>	13
116,1	112,5	114,5	116,2	114,9	<i>1999 = 100</i>	14
765,5	741,4	754,7	767,2	759,6	<i>per 10 thous. population</i>	15
REGIONALNE						
ACCOUNTS						
32431	34505	35876	36564	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
31705	33727	35066	35768	.	<i>in million zlotys</i>	16
					<i>per capita in zł</i>	17
.	103,8	102,3	100,3	.	<i>Gross domestic product (constant prices)</i>	
					<i>– previous year = 100</i>	18
28584	30366	31823	32469	.	<i>Gross value added (current prices):</i>	
27944	29680	31105	31762	.	<i>in million zlotys</i>	19
					<i>per capita in zł</i>	20
22398	23415	24069	23974	.	<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
21896	22887	23526	23453	.	<i>in million zlotys</i>	21
					<i>per capita in zł</i>	22
.	100,4	99,0	98,3	.	<i>Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100</i>	23

gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
private farms in agriculture.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Dobiegniew	53°07'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna) ..	Przewóz	51°21'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Gubin	14°32'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Wschowa	16°25'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°86'	195,8	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1°93'	129,5	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
Source: data of the Lubuski Marshal's Office.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2014 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2014
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	13988	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	939	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Niemcami	199	21,2	<i>with Germany</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
zachodniopomorskim	217	23,1	<i>zachodniopomorskie</i>
wielkopolskim	292	31,1	<i>wielkopolskie</i>
dolnośląskim	231	24,6	<i>dolnośląskie</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
Source: data of the Lubuski Marshal's Office.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

NAJWYŻEJ ORAZ NAJNIŻEJ POŁOŻONE PUNKTY I MIEJSCOWOŚCI	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m	THE HIGHEST AND THE LOWEST POINTS AND LOCALITIES
Najwyżej położony punkt — Góra Żarska.....	Żary	226,9	Highest point — Góra Żarska
Najniżej położony punkt — Dno Doliny Odry	Kostrzyn nad Odrą	10,0	Lowest point — Dno Doliny Odry
Najwyżej położona miejscowość — Łaz	Żary	174,8	Highest locality — Łaz
Najniżej położona miejscowość — Jamno	Słońsk	12,5	Lowest locality — Jamno

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
Source: data of the Lubuski Marshal's Office.

TABL. 4. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJE METEORO- LOGICZNE METEORO- LOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C							amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme tempera- tures
		średnie ^a average ^a					skrajne extreme		
		1971– –2000	1991– –2005	2006– –2010	2001– –2010	2014	maksimum maximum	minimum minimum	
Gorzów Wlkp. .	72	8,6	9,2	9,4	9,3	10,4	37,4	-24,6	62,0
Zielona Góra ..	192	8,5	9,1	9,3	9,2	10,4	36,8	-22,2	59,0

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL.5. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEORO- LOGICZNE METEORO- LOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insola- tion in h	Średnie zachmurzenie w oktan- tach ^a Average cloudi- ness in octants ^a	
		1971– –2000	2001– –2005	2006– –2010	2001– –2010				
		średnie ^b average ^b							2014
Gorzów Wlkp. .	72	531	553	591	572	525	2,5	1541	5,6
Zielona Góra ..	192	572	553	628	591	550	2,8	1631	5,5

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o nową ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich, polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów, (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 1205). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą.

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified according to ownership ship and register groups, according to a new land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (*Journal of Laws, No. 38, item 454*).

A land register introduced since 2002 differences in regard to scope in relation to previous years, primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which to date was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural land non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 1205). The Law protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie **gruntów zrekultywowanych** polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)” - jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” - wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of **reclaimed land** is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” - organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” - agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” - all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, water-works and workplaces).

4. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.

Większa ilość ścieków miejskich i większych oczyszczanych od odprowadzonych siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/wsi,
- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- stosowania metody określania ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną opartej głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczonej wody i informacjach o ryczałtowych ilościach odprowadzonych ścieków.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za wody chłodnicze niewymagające oczyszczania uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

An amount of treated city and village sewage greater than sewage discharged with the sewage system may occur in the following cases:

- the sewage treatment plant receives sewage with a separate interceptor from a plant, or into the plant interceptor the domestic sewage from cities/villages is discharged;
- the plant interceptor fulfills the role of a sewage system, but it has not been taken over by entities doing water supply and sewage activity;
- the sewage is delivered to the sewage treatment plant;
- use of a method for specifying municipal sewage discharged with a sewage system, based mainly upon readings of water meters, taking the amount of sewage equal to amount of supplied water and information on flat amounts of the discharged sewage.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in surface waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone, (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. From 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data on **urban and rural population connected to wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Informacje o odpadach za lata 2000 – 2012 opracowane zostały w oparciu o Ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach. Dane o odpadach za rok 2013 i 2014 opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21).

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za 2000 r. opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206).

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

*Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.*

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Information on waste for 2000 – 2012 was elaborated on the basis of the Law on waste of 27 IV 2001. Data on waste for 2013 and 2014 was elaborated on the basis of the Law on Waste of 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013, item 21).

Waste shall mean any substance or object which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for 2000 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, and from 2002 on the basis of a catalogue of waste, based on the List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 by the decree of the Minister of the Environment (Journal of Laws from 2001, No. 112, item 1206).

Dane od 2014 roku dotyczące odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwienie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów obejmujące:

- wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę,
- tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów,
- magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

7. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of hazardous waste or other than hazardous waste (excluding municipal waste) in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more.*

***Recovery of waste** is understood as any process, the main result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.*

***Disposal of waste** is understood as a process which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.*

***Waste storage** is a temporary waste storage including:*

- preliminary storage of waste by its producer,
- temporary storage of waste by the one collecting waste,
- storage of waste by the one processing waste.

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.*

***Reclaimed waste landfills** are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.*

***7. Nature protection** consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.*

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniszczonych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami **przyrodniczo-krajobrazowymi** są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are related to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.

Landscape parks are areas protected because of their natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected because of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological arable land are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks, habitats or rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

8. Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of individual farmsteads as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

TABL. 1(6). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI
WOJEWÓDZTWA
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015		2005	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2014 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2014	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha			
Powierzchnia ogólna^b	1398920	1398788	1398789	0	1386	1371	Total area^b
Użytki rolne	574384	571053	565086	-547	569	554	Agricultural land
grunty orne	407466	406426	402191	-176	404	394	arable land
sady	3109	2826	2768	-8	3	3	orchards
łąki trwałe	101494	101441	100607	-308	101	99	permanent meadows
pastwiska trwałe	37170	36252	35602	-75	37	35	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	15008	14499	13962	-42	15	14	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	3037	3594	4312	+84	3	4	lands under ponds
grunty pod rowami	7100	6015	5644	-22	7	6	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	713075	715518	718783	+393	707	705	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	702064	707583	710858	+508	696	697	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	11011	7935	7925	-115	11	8	woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	23664	24727	24899	-37	23	24	Lands under surface waters
płynącymi	20329	21543	22131	+42	20	22	flowing
stojącymi	3335	3184	2768	-79	3	3	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	58158	60038	63966	+458	58	63	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	7853	8271	9196	+103	8	9	residential areas
tereny przemysłowe	2496	2951	3201	+7	2	3	industrial areas
tereny inne zabudowane	2792	3788	4574	+109	3	5	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	3048	3354	3481	+173	3	3	urbanized non-built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku	3346	3397	3420	+20	3	3	recreational areas
tereny komunikacyjne	37728	37546	39414	+77	37	39	transport areas
drogi	32443	32370	34018	+94	32	33	roads
kolejowe	5110	5022	4847	-16	5	5	railway
inne ^c	175	154	549	-1	0	1	others ^c
użytki kopalne	895	731	680	-31	1	1	minerals
Użytki ekologiczne	2186	2743	2969	+40	2	3	Ecological arable lands
Nieuzytki	18438	17576	16975	-67	18	17	Wasteland
Tereny różne ^d	9015	7133	6111	-240	9	6	Miscellaneous land ^d

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2014. ^b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. ^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. ^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2014. ^b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters. ^c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. ^d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2(7). **GRUNTY ROLNE WYLĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	160	103	132	107	T O T A L

WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW
BY TYPE OF LAND

Użytki rolne.....	57	36	47	36	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: III	9	6	18	6	mineral: III
IV	38	23	29	30	IV
organiczne: IV	1	4	-	-	organic: IV
V-VI	9	3	-	-	V-VI
Inne grunty rolne.....	59	37	72	58	Other agricultural land
Grunty leśne	44	30	13	13	Forest land

WEDŁUG KIERUNKÓW WYLĄCZENIA
BY DIRECTIONS OF DESIGNATION

wylączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe.....	54	56	72	56	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	37	24	4	7	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	29	7	6	5	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	26	10	29	15	Minerals
Pod zbiorniki wodne	2	-	-	-	Under reservoirs
Na inne cele	12	6	20	24	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3(8). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

GRUNTY	2005	2010	2013	2014	LAND
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	1234	1538	1511	1489	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	756	823	776	711	devastated
zdegradowane	478	715	735	778	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	71	32	115	151	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	23	12	55	50	agricultural
leśne	19	18	20	6	forest
zagospodarowane	42	1	35	12	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4(9). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	98,1	104,3	102,7	101,7	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	13,2	12,0	11,6	12,1	11,9	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
wody:						waters:
powierzchniowe	5,8	5,8	5,0	5,3	5,2	surface
podziemne	7,5	6,2	6,6	6,8	6,7	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	32,0	40,0	41,2	39,3	38,6	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	52,8	52,3	49,8	50,3	49,5	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	4,4	3,7	3,0	3,4	3,3	waters: surface
podziemne	48,4	48,7	46,9	47,0	46,2	underground

^a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5(10). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	83,5	89,5	89,0	87,8	100,0	T O T A L
Przemysł	12,8	11,2	10,7	11,2	12,7	Industry
w tym na cele produkcyjne	9,7	9,4	9,3	9,7	11,0	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	32,0	40,0	41,2	39,3	44,8	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	38,7	38,4	37,1	37,4	42,5	Exploitation of water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6(11). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1381	1320	1278	1398	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	2297	2468	2379	2410	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	32052	40010	41174	39306	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych na 1 ha	2466	1179	1538	1744	for irrigation of agricultural and forest lands per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych na 1 ha	1,8	0,9	1,2	1,2	for filling and completing fish ponds per 1 ha
	29586	38831	39636	37562	
	12,8	15,7	16,7	15,6	

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7(12). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
O G Ó Ł E M	36,7	35,4	35,8	35,8	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	6,2	5,7	4,9	5,2	14,6	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze ..	0,5	0,5	0,3	0,7	1,8	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	30,4	29,8	30,9	30,6	85,4	discharged by sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	36,2	35,0	35,5	35,2	98,2	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	33,2	34,5	35,1	34,7	97,0	treated
mechanicznie	1,3	0,9	0,7	0,5	1,5	mechanically
chemicznie ^c	1,1	1,0	0,8	0,9	2,4	chemically ^c
biologicznie	11,1	11,7	11,2	11,1	31,0	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	19,7	20,9	22,3	22,3	62,1	with increased biogene removal
nieoczyszczane	3,0	0,5	0,4	0,4	1,2	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	2,7	0,5	0,4	0,4	1,2	discharged by sewage network

^a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^b Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. ^b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^c Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8(13). ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2013	2014	ENTITIES
O G Ó Ł E M	100	83	86	82	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	43	34	31	31	Discharging waste water directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	37	30	26	26	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	35	30	26	26	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	2	-	-	-	not possessing waste water treatment plants
bez oczyszczalni ścieków	6	4	5	5	Discharging waste water into sewage network (not possessing waste water treatment plants)
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	57	49	55	51	

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9(14). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

WASTE WATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial waste water treatment plants
Liczba						Number
2005	47	13	6	26	2	
2010	34	7	4	22	1	
2013	32	7	4	21	-	
2014	28	7	3	18	-	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	68,1	30,5	5,4	17,1	15,1	
2010	38,6	14,3	1,1	23,1	0,1	
2013	42,7	13,6	5,8	23,4	-	
2014	42,8	13,6	6,0	23,2	-	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal waste water treatment plants^a
Liczba						Number
2005	90	2	-	63	25	
2010	98	2	-	67	29	
2013	110	-	-	83	27	
2014	109	-	-	82	27	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	231,3	0,5	-	65,3 ^b	165,5	
2010	237,7	0,1	-	66,2 ^b	171,5	
2013	245,1	-	-	55,8 ^b	189,2	
2014	245,1	-	-	55,9^b	189,3	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{c,d}						Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^{c,d}
2005	64,0	0,6	-	19,3	44,1	
2010	67,5	0,0	-	20,3	47,2	
2013	71,4	-	-	19,0	52,3	
2014	72,4	-	-	19,2	53,2	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 28.^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^d See general notes to the Yearbook, item 12 on page 28.

TABL. 10(15). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	56	70	68	72	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	32	33	34	33	<i>particulates</i>
gazowych	1	5	4	3	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	27	34	29	34	<i>particulates</i>
gazów	24	32	28	31	<i>gases</i>
emisji	53	64	63	68	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	2,8	1,4	1,1	1,0	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw...	2,6	1,1	0,9	0,8	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla).....	32,9	28,1	23,7	23,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	5,2	3,0	2,3	2,4	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	24,3	21,6	17,6	17,3	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	2,9	2,7	2,4	2,5	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	126,7	117,3	118,2	108,1	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,0	0,2	0,1	0,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	97,9	98,8	99,1	99,1	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	0,0	0,8	0,6	0,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11(16). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH
SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE
TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklo- ny Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	118	15	77	6	4	1
TOTAL	2010	143	19	98	6	6	14
	2013	130	13	100	6	6	39
	2014	132	15	105	6	6	36
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	7	-	8	-	-	x
<i>low</i>	2010	11	-	23	1	-	x
	2013	11	-	22	1	-	x
	2014	16	2	22	1	-	x
średnia	2005	53	7	59	1	-	x
<i>moderate</i>	2010	62	6	66	1	-	x
	2013	45	3	69	1	-	x
	2014	35	4	69	1	-	x
wysoka	2005	58	8	10	5	4	x
<i>high</i>	2010	70	13	9	4	6	x
	2013	74	10	9	4	6	x
	2014	81	9	14	4	6	x
PRZEPLYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	4271	935	3308	778	105	19
TOTAL	2010	6223	927	3432	1375	219	218
	2013	3971	696	3822	1413	219	199
	2014	3150	287	3889	1413	219	94
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	441	-	200	-	-	x
<i>low</i>	2010	374	-	280	597	-	x
	2013	374	-	223	597	-	x
	2014	424	20	223	597	-	x
średnia	2005	1656	85	2762	194	-	x
<i>moderate</i>	2010	3383	163	2732	194	-	x
	2013	1086	131	3179	194	-	x
	2014	363	156	3179	194	-	x
wysoka	2005	2174	850	346	584	105	x
<i>high</i>	2010	2466	764	420	584	219	x
	2013	2511	565	420	622	219	x
	2014	2363	111	487	622	219	x

TABL. 12(17). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	45	58	62	58	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t.....	515,9	914,3	1050,6	917,6	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi ^b	369,6	705,5	1006,2	280,8	recovered ^b
unieszkodliwione ^b	129,4	138,5	39,3	40,9	treated ^b
w tym składowane ^c	57,7	58,6	33,9	34,0	of which landfilled ^c
przekazane innym odbiorcom	.	.	.	595,0	transferred to other recipients
magazynowane czasowo	16,9	70,3	5,1	0,9	temporarily stored
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi ^b	71,6	77,2	95,8	30,6	recovered ^b
unieszkodliwione ^b	25,1	15,1	3,7	4,5	treated ^b
w tym składowane ^c	11,2	6,4	3,2	3,7	of which landfilled ^c
przekazane innym odbiorcom	x	x	x	64,8	transferred to other recipients
magazynowane czasowo	3,3	7,7	0,5	0,1	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^d ; stan w końcu roku) w tys. t	2559,6	2663,2	2725,3	2754,0	Waste landfilled up to now (accumulated ^d ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	1,8	-	-	-	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku).....	54,5	45,0	39,9	39,9	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	2,1	0,2	-	-	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 62. ^b We własnym zakresie przez wytwórcę. ^c Na terenach własnych zakładów. ^d Na terenach własnych zakładów i terenach innych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 6 on page 62. ^b By waste producer on its own. ^c On own plant grounds. ^d On own plant grounds and other land.

TABL. 13(18). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2014 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste land-filled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
	w tys. t <i>in thous. t</i>			
O G Ó Ł E M	917,6	280,8	2754,0	TOTAL <i>of which:</i>
w tym:				
Mieszanki popiołowo-żuźlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych....	34,6	1,2	2707,7	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Żuźle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	7,3	0,1	-	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 62. ^b Na terenach własnych zakładów.
^a Excluding municipal waste; see general notes, item 6 on page 62. ^b On own plant grounds.

TABL. 14(19). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION	
	w ha <i>in ha</i>				w % powierzchni ogólnej województwa <i>in % of total area of the voivodship</i>		na 1 mieszkańca <i>per capita in m²</i>
O G Ó Ł E M	549524,6	543885,3	543254,6	544932,3	39,0	5341	TOTAL
Parki narodowe	13606,4	13642,8	13642,8	13642,8	1,0	134	<i>National parks</i>
Rezerваты przyrody	3402,6	3674,1	3907,7	3907,7	0,3	38	<i>Nature reserves</i>
Parki krajobrazowe ^b	76313,5	76933,4	76389,8	76388,8	5,5	749	<i>Landscape parks^b</i>
Obszary chronionego krajobrazu ^b	438577,9	436441,8	435934,4	437539,7	31,3	4288	<i>Protected landscape areas^b</i>
Stanowiska dokumentacyjne	-	5,6	5,6	5,6	0,0	0	<i>Documentation sites</i>
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe ..	14528,5	10052,5	10116,9	10140,9	0,7	99	<i>Natural and scenic complexes</i>
Użytki ekologiczne ..	3095,7	3135,1	3257,4	3306,9	0,2	32	<i>Ecological arable lands</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 63. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 7 on page 63. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 15(20). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha					
	parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)	
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b			
			of grand total number — strictly protected ^b			
razem total			w tym lasów of which forests			
OGÓŁEM	2005	13606,4	4792,4	881,9	192,9	17274,9
TOTAL	2010	13642,8	4792,4	1059,5	306,1	17274,9
	2013	13642,8	4792,4	1059,5	306,1	17274,9
	2014	13642,8	4792,4	1059,2	306,1	17274,9
Ujście Warty		8074,0	81,7	681,6	-	6821,0
Drawieński ^c		5568,8	4710,7	377,6	306,1	10453,9

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^c Area of parks in the area of the voivodship.

TABL. 16(21). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a		
			of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	52	3402,6	77,0	TOTAL
	2010	59	3674,1	77,0	
	2013	64	3907,7	-	
	2014	64	3907,7	-	
Faunistyczne	7	890,0	-	-	Fauna
Krajobrazowe	1	188,4	-	-	Landscape
Leśne	33	1739,8	-	-	Forest
Torfowiskowe	16	756,0	-	-	Peat-bog
Florystyczne	2	153,7	-	-	Flora
Wodne	3	89,8	-	-	Water
Stepowe	2	90,1	-	-	Steppe

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.
^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 17(22). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b w ha Area ^b in ha			
	ogółem total	w tym of which		
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
O G Ó Ł E M 2005	76915,9	37573,8	27854,2	5082,3
TOTAL 2010	77500,8	38468,1	27854,2	5082,3
2013	77167,5	38500,6	27698,5	5082,4
2014	77167,5	38500,6	27698,5	5082,4
Ujście Warty.....	18545,7	1161,7	13201,0	1205,0
Łuk Mużakowa.....	18200,0	10614,0	5779,0	625,0
Barlinecko-Gorzowski ^c	12142,8	8665,3	1065,0	1021,7
Pszczewski ^c	9300,0	5984,2	2184,2	1095,1
Krzesiński.....	8546,0	3547,0	4392,0	571,0
Łagowsko-Sulęciński.....	5367,2	3808,4	993,3	381,6
Przemęcki ^c	2000,0	2000,0	-	-
Gryżyński.....	3065,9	2720,0	84,0	183,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks. ^c Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 18(23). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1785	1236	1307	1339	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa.....	1443	1002	1059	1074	Individual trees
Grupy drzew.....	235	156	170	173	Tree clusters
Aleje.....	28	23	22	22	Alleys
Głazy narzutowe.....	40	36	36	36	Erratic boulders

TABL. 19(24). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	154368,2	232667,0	218627,2	364378,3	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	29535,0	29547,1	10388,2	60523,7	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni...	19341,4	14028,3	306,0	7272,8	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	102779,5	187798,1	161282,1	242718,7	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych.....	17328,5	50328,1	13458,1	50551,7	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe.....	73019,5	135940,6	139289,3	179167,4	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych.....	19062,7	9133,1	7052,3	9400,1	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport.....	792,6	667,7	5352,7	8047,9	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów.....	276,6	580,0	3264,2	1006,9	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	974,2	6413,5	1398,0	135,0	removal and treatment of waste ^b
rekułtywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych.....	70,0	324,9	273,8	-	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.....	-	16,0	15550,0	8797,8	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji ..	468,8	-	14485,3	12332,0	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	37547,5	136145,5	88966,3	120992,1	Water management
Ujęcia i doprowadzenia wody ..	22508,4	36762,2	19914,3	21778,6	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody.....	3175,0	9606,6	9109,0	11088,5	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne.....	3195,5	80451,7	11927,0	7695,3	Water reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków.....	1348,6	4921,0	7823,6	20389,9	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe.....	7320,0	4404,0	19706,4	40265,3	Flood embankments
Stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych.....	-	-	20486,0	19774,5	Pump stations behind embankments and in depression areas

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20(25). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych	14059	506	79	130	<i>particulates</i>
gazowych	-	344	-	-	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewage network in km discharging:</i>
ścieki	156,1	157,1	123,1	347,5	<i>wastewater</i>
wody opadowe	18,1	28,4	23,3	23	<i>precipitation water</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty	2	3	1	3	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	2	3	1	3	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	-	1	1	-	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	2	-	3	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	53	1503	618	480	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	53	1503	618	480	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	-	150	618	-	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	53	1353	-	480	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	2	2	111	564	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	1	10	815	1713	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Waste treatment plants:</i>
wydajność w t/r	-	53	-	-	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
powierzchnia w ha	-	0,2	-	-	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	-	5	-	-	<i>capacity in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	11524	1686	212	3818	<i>Capacity of water intakes^a in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	2040	2748	1173	2680	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km	157,2	108,6	69,6	148,5	<i>Water supply network in km</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	23,6	20,0	3,1	32,6	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	-	4,0	6,3	27,2	<i>Flood embankments in km</i>

^a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21(26). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł			
O G Ó Ł E M	22161,2	19347,4	30178,4	50886,8	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1644,3	1829,7	259,7	1627,8	3,2	Protection of ambient air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	16908,5	15397,6	23633,5	42443,1	83,4	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami ...	202,6	461,6	3203,6	4053,1	8,0	Waste management
Pozostałe	3405,8	1658,5	3081,6	2762,7	5,4	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22(27). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Opłaty za korzystanie ze środowiska	21674,8	34288,7	18227,6	31657,2	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	6306,0	9594,4	5673,0	9364,0	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	12019,7	10551,8	5161,7	9716,0	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	2491,2	13408,0	6956,7	11236,0	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	91,6	67,3	487,8	301,4	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi ..	71,7	14,6	311,5	187,0	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	10,9	-	-	-	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2014, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzonej z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 760) z późniejszymi zmianami.

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelné i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2014, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2014 item 760) with later amendments.

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

- instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
 - b) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
 - c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
 - c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.
- *principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),*
 - *territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);*
 - b) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
 - c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
 - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
 - b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
 - c) *voivodships, i.e., marshal's offices and voivodship self-government organizational entities e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*
- 3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1(28). JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Powiaty	12	12	12	12	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	2	2	2	2	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	83	83	83	83	<i>Gminas</i>
miejskie	9	9	9	9	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	33	33	33	33	<i>urban-rural</i>
wiejskie	41	41	41	41	<i>rural</i>
Miasta	42	42	42	42	
Miejscowości wiejskie	1376	1372	1314	1314	<i>Rural localities</i>
Solectwa	1017	1019	1023	1023	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2(29). GMINY W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2014
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni ^a Area ^a							300,0 km ² i więcej and more
		5,0 – – 19,9 km ²	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 – – 199,9	200,0 – – 249,9	250,0 – – 299,9	
OGÓŁEM	83^b	1	6	17	11	23	11	6	8
TOTAL									
Poniżej 5000	27	1	1	8	8	5	4	-	-
<i>Below</i>									
5000 – 7499	25	-	-	6	3	10	1	2	3
7500 – 9999	6	-	-	1	-	3	1	1	-
10000 – 14999	5	-	-	-	-	1	-	3	1
15000 – 19999	10	-	2	-	-	3	2	-	3
20000 – 39999	8	-	3	-	-	1	3	-	1
40000 i więcej	2	-	-	2	-	-	-	-	-
<i>and more</i>									

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km². ^b W tym 2 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.
^a Gminas with area below 5,0 km² were not appear. ^b Of which 2 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3(30). POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2014
As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area			
		poniżej below 500,0 km ²	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	2000,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM	14	2	4	7	1
TOTAL					
Poniżej 50000	3	-	2	1	-
<i>Below</i>					
50000 – 74999	5	-	1	4	-
75000 – 99999	4	-	1	2	1
100000 i więcej	2	2	-	-	-
<i>and more</i>					

TABL. 4(31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2014
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
O G Ó Ł E M TOTAL					
O G Ó Ł E M	1255	50	217	30	TOTAL
W tym kobiety	409	10	41	7	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	65	5	5	1	18–29
30–39	270	9	23	2	30–39
40–49	322	12	49	5	40–49
50–59	368	9	78	15	50–59
60 lat i więcej	230	15	62	7	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	488	45	153	27	Tertiary
Policealne i średnie	542	5	53	3	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	202	-	11	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	23	-	-	-	Lower secondary and primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS ^b					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzęd- nicy i kierownicy	95	9	99	20	Managers
Specjaliści	282	40	58	2	Professionals
Technicy i inny średni personel	219	-	24	1	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	118	-	8	-	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprze- dawcy	178	1	4	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	148	-	10	2	Skilled agricultural forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	68	-	3	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	55	-	1	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	18	-	-	-	Elementary occupations
Sily zbrojne	33	-	3	-	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 80; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 80; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5(32). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie <i>average employment</i>				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł <i>average monthly gross wages and salaries ^a in zł</i>				
O G Ó Ł E M	10907	12052	11350	11261	2746,47	3676,37	4047,40	4238,81	T O T A L
w tym:									<i>of which:</i>
Administracja państwowa.....	4650	4250	4120	4022	3107,12	4139,68	4371,94	4498,79	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	6226	7758	7190	7197	2468,41	3413,81	3851,43	4084,51	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	4390	5016	4547	4585	2566,27	3382,12	3905,39	4103,00	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	1514	1740	1605	1574	2132,18	3266,29	3480,34	3759,23	<i>powiats</i>
województwo .	322	1002	1038	1038	2717,42	3828,68	4189,51	4497,25	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 156.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 156.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane statystyczne:

- o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
- o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 186, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term “Justice” refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors’ offices, the prison system and notarial services.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

4. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2013, item 186, with later amendments) or other specific laws.

5. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze.

8. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:

5. The rate of detectability of the delinquents is the proportion between the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance. Not all regional courts try commercial cases.

8. A resolved case is:

- 1) in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;
- 2) in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The number of pending cases is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:

- zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu wobec nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniósł dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępowaniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowania danych – w dniu 31 XII 2014 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych - wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

- *prevention and counteracting the demoralization of persons under the age of 18,*
- *proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the ages of 13-17,*
- *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;*

4) *compulsory treatment of drug addicts;*

5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the case in the course of tutorial and educational proceedings or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

10. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2014.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in The National Judicial Register (registration courts).

Uwaga do tablic 1-2

W 2014 r. dane nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Note to tables 1-2

In 2014 data do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juveniles cases to the family court.

TABL. 1(33). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	39483	39230	38268	29498	T O T A L
w tym w miastach	30519	29021	28198	21807	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	1049	1153	807	686	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	27	27	17	27	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk.....	460	546	457	410	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk.....	497	448	262	183	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk ..	7351	6633	5347	3213	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a ..	6775	6239	5009	2862	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	1470	1561	1391	1180	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	241	227	177	122	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	65	51	59	43	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	900	1122	1345	1128	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	642	572	738	584	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	65	541	200	183	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^b	1013	1365	3075	3496	Against the activities of state institutions and local government – Art. 222–231 Criminal Code ^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	124	179	208	173	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code

^a Lata 2005 i 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a In 2005 and 2010 including prosecutor's office. ^b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1(33). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego^b (dok.)					Against the activities of state institutions and local government^b (cont.)
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	458	523	444	376	<i>Insulting a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231 250a, 296a i 296b kk	215	506	2268	2822	<i>Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	1073	1889	877	786	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	271	345	646	420	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk^c	1777	1637	1061	1225	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code^c
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk^d	19781	17716	19347	13975	Against property – Art. 278–295 Criminal Code^d
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^e kk	7983	6036	5768	4298	<i>Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279^e Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	1007	465	528	391	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	252	194	164	122	<i>Willful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^f	5109	4114	3567	3324	<i>Burglary – Art. 279 Criminal Code^f</i>
Rozbój – art. 280 kk	498	374	235	167	<i>Robbery – Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk ..	43	36	32	29	<i>Theft with assault – Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	107	283	112	21	<i>Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2282	2628	789	3341	<i>Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk^g	525	678	278	272	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^g
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	254	255	228	274	Against money and securities trading Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356)	92	30	19	15	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	404	204	82	20	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	2616	3033	2781	1876	<i>On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe – kks	125	193	49	64	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	60	55	22	43	<i>Of which excise</i>

^a a, b Notki patrz na str. 88. ^c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). ^d Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^e Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^f Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^g Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Z r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp.

^a, ^b See notes on page 88. ^c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). ^d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). ^e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^f Excluding automobile theft by burglary. ^g Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Gorzów Wlkp.

TABL. 2 (34). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	70,0	76,1	73,1	72,4	T O T A L
w tym przestępstw ^b :					of which of crimes ^b :
Przeciwko życiu i zdrowiu	87,7	87,8	85,8	84,5	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeń- stwu w komunikacji	99,0	99,4	99,2	98,8	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	94,0	96,3	94,3	94,0	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	93,4	93,0	93,9	94,4	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	99,8	100,0	99,3	99,6	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nieetykalności cielesnej	90,8	97,2	84,0	87,6	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	46,3	53,1	54,4	51,4	Against property

^a Lata 2005 i 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp.

^a In 2005 and 2010 including prosecutor's office. ^b See Criminal Code articles table 1 on page 88.

S o u r c e: data of the data of the Voivodship Police Headquarters in Gorzów Wlkp.

TABL. 3(35). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji					
DISTRICT COURTS — courts of first instance					
O G Ó Ł E M	277761	341885	318236	316826	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	72058	21771	17107	14078	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		20643	16896	19036	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		42439	45062	44289	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	140708	183965	173036	177979	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	77280	87021	87723	85549	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	36254	47085	50335	46491	Family
Z zakresu prawa pracy	7788	3334	4227	3950	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	941	761	958	1099	Related to social security law
Gospodarcze ^c	10998	10729	10615	9904	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze					
REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	28920	31457	35647	30049	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	13064	456	477	442	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		14703	16152	15556	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^d		8822	7858	12868	9679
Z zakresu prawa pracy	575	490	440	446	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	4967	7259	5710	3926	Related to social security law
Gospodarcze	1452	578	x	x	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.e., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4(36). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	21053	18838	13241	11065	T O T A L
w tym mężczyźni	19004	17345	12130	10036	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	1975	1954	1456	1259	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo	20	24	17	14	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	870	719	536	476	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	5944	6188	3760	2670	Against safety in transport
W tym za prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	5583	5910	3537	2501	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	631	549	465	483	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	48	28	25	27	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	713	998	983	985	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	494	478	521	485	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	6472	5141	3845	3337	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	2068	1662	1290	1036	Property theft
Kradzież z włamaniem	1248	739	544	535	Burglary
Rozbój	278	215	121	139	Robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 89 i 90.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page. 89 i 90.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5(37). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	13448	14337	12465	10200	T O T A L
O rozwód	2658	3019	2572	2793	By divorce
O separację	347	201	113	92	By separation
O alimenty	4707	4845	4762	4003	By alimony
Nieletnich ^a :					Concerning juveniles ^a :
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings involving:
demoralizacją	1177	1343	1351	219	demoralization
czynami karalnymi	2743	2812	1802	300	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	538	800	765	179	demoralization
czynami karalnymi	1278	1317	1100	246	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	x	x	x	1134	of demoralization
popelnienia czynu karalnego ..	x	x	x	1124	of committing punishable acts

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 86.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 86.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6(38). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM**^a
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	16	1	1	-	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	1	1	1	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	8	5	7	7	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	289	302	309	328	Cooperatives
Spółki jawne	533	657	717	732	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2661	3893	5154	5704	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	996	1485	1824	1921	Associations ^d
Związki zawodowe	140	162	167	165	Trade unions
Izby gospodarcze	5	6	6	6	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	5448	21831	31387	34284	Total debtors

^a Sędem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Zielonej Górze. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Registration court conducting the National Judicial Register in lubuskie voivodship is the District Court in Zielona Góra. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin;
- 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- dla lat 2000-2009 - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),
- od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
- 2) the registers of the Ministry of the Interior on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:

- for 2000-2009 - the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),
- since 2010 - the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010-2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

3. *The working age population refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. *Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.*

5. *Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:*

- *marriages - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
- *separations - according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons - residence of husband is used);*
- *divorces - according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);*
- *births - according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths - according to the place of permanent residence of the deceased.*

*The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych, przy czym dane o ludności według **wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego** podano w dwóch ujęciach:

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over - to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration, data about population by **working and post-working age** are given in two approaches:

- wariant I - przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65 lat; patrz. ust. 3 na str. 198,
- wariant II - uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto: dla mężczyzn - 65,75 roku w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020-2050, dla kobiet - 60,75 roku w 2015 r., 62,0 w 2020 r., 63,25 w 2025 r., 64,5 w 2030 r., 65,75 w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040-2050.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ - wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. - zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. - faktycznie zamieszkałej.

11. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

- a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

- *variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 3 on page 198,*
- *variant II – considering the changes in the limit of retirement age, according to the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age) were used: for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020–2050, for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 years in 2040–2050.*

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

The inflow of the population includes registration of arrival for permanent residence, outflow – registration of departure from permanent residence.

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 - registered for permanent residence,
- since 2010 - de facto population (population actually residing).

11. The usual residence population (residents) – comprise the following groups:

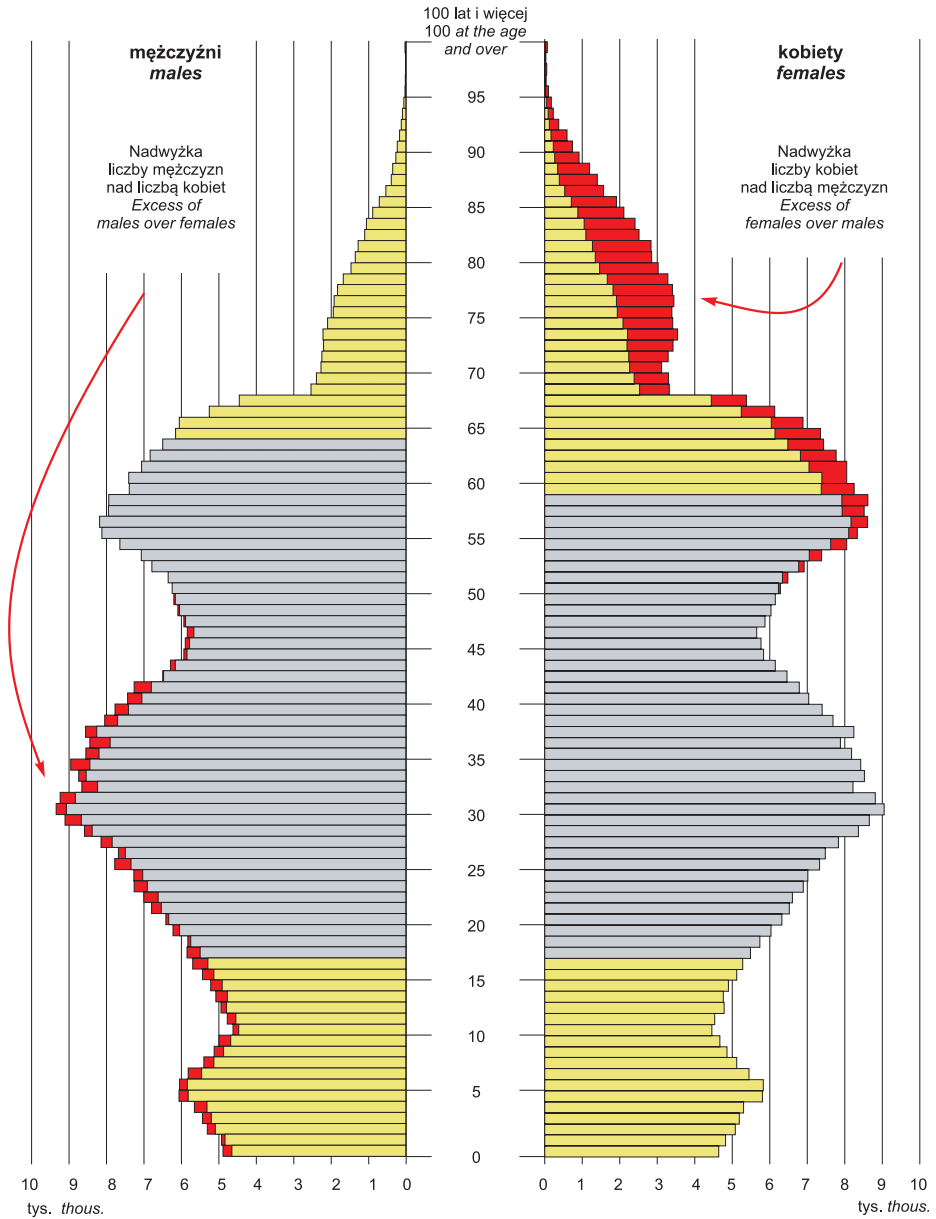
- a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- b) a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

Ludność według płci i wieku w 2014 r.

Stan w dniu 31 XII

Population by sex and age in 2014

As of 31 XII

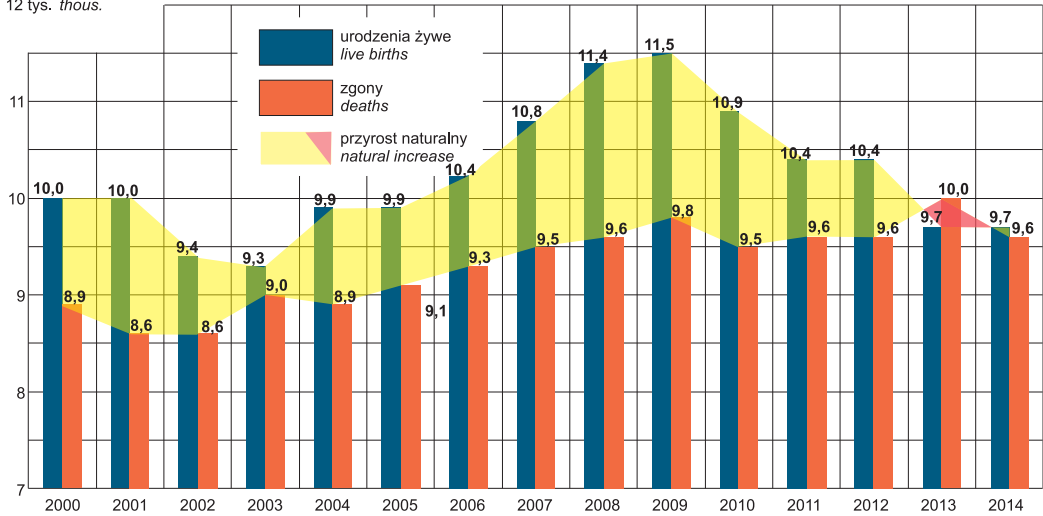
Ludność w wieku:
Population in age:

produkcyjnym
working age

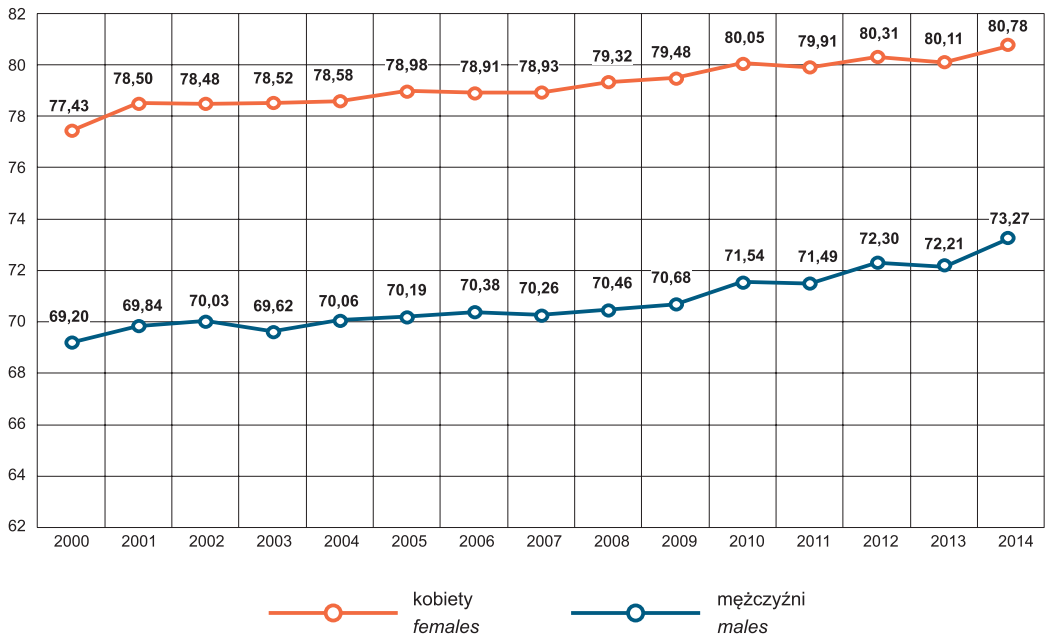
przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym
pre-working and post-working age

Ruch naturalny ludności Vital statistics

12 tys. thous.

Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat Life expectancy at 0 age

TABL. 1(39). LUDNOŚĆ^a
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

STAN W DNIU 30 VI

AS OF 30 VI

O G Ó Ł E M	1009192	1022896	1022253	1020767	T O T A L
mężczyźni	489599	498115	497899	496966	males
kobiety	519593	524781	524354	523801	females
Miasta	647558	650368	646421	644570	Urban areas
Wieś	361634	372528	375832	376197	Rural areas

STAN W DNIU 31 XII

AS OF 31 XII

O G Ó Ł E M	1009198	1023215	1021470	1020307	T O T A L
na 1 km ²	72	73	73	73	per 1 km ²
mężczyźni	489688	498374	497340	496666	males
kobiety	519510	524841	524130	523641	females
na 100 mężczyzn	106	105	105	105	per 100 males
Miasta	647054	649781	644970	643742	Urban areas
w % ogółu ludności	64,1	63,5	63,1	63,1	in % of total population
Wieś	362144	373434	376500	376565	Rural areas
w % ogółu ludności	35,9	36,5	36,9	36,9	in % of total population

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. - NSP'2011.ª Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2(40). LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM
 Stan w dniu 31 XII
 WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1009198	1023215	1021470	1020307	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	212814	195704	188345	186481	Pre-working age
mężczyźni	108832	100182	96523	95550	males
kobiety	103982	95522	91822	90931	females
Miasta	126821	115948	112636	111917	Urban areas
mężczyźni	64867	59377	57677	57326	males
kobiety	61954	56571	54959	54591	females
Wieś	85993	79756	75709	74564	Rural areas
mężczyźni	43965	40805	38846	38224	males
kobiety	42028	38951	36863	36340	females
W wieku produkcyjnym ...	659796	672779	657450	650536	Working age
w tym w wieku mobilnym					of which of mobility age
mężczyźni	407357	412303	410027	408006	males
w tym w wieku mobilnym					of which of mobility age
kobiety	337666	354342	348693	345697	females
w tym w wieku mobilnym					of which of mobility age
Miasta	430930	429030	412001	406099	Urban areas
mężczyźni	216167	222448	215600	213082	males
kobiety	214763	206582	196401	193017	females
Wieś	228866	243749	245449	244437	Rural areas
mężczyźni	121499	131894	133093	132615	males
kobiety	107367	111855	112356	111822	females
W wieku poprodukcyjnym	136588	154732	175675	183290	Post-working age
mężczyźni	43190	43850	52124	55419	males
kobiety	93398	110882	123551	127871	females
Miasta	89303	104803	120333	125726	Urban areas
mężczyźni	27948	29445	35402	37595	males
kobiety	61355	75358	84931	88131	females
Wieś	47285	49929	55342	57564	Rural areas
mężczyźni	15242	14405	16722	17824	males
kobiety	32043	35524	38620	39740	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM ...	53	52	55	57	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	45	41	43	44	Males
Kobiety	61	65	70	72	Females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP²⁰⁰², od 2010 r. - NSP²⁰¹¹.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 3(41). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2013	2014					
				ogółem grand total		miasta urban areas		wieś rural areas	
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1009198	1023215	1021470	1020307	496666	643742	308003	376565	188663
0- 2 lata	28948	34708	30605	29739	15143	18471	9406	11268	5737
3- 6	39295	41762	46162	45431	23226	27911	14281	17520	8945
7-12	70772	59115	58567	59968	30776	35377	18124	24591	12652
13-15	42841	34386	30646	29755	15257	17209	8868	12546	6389
16-18	47030	39255	34224	32953	17006	19712	10072	13241	6934
19-24	109357	89317	80621	77845	39581	44624	22701	33221	16880
25-29	84650	89944	81560	77705	39532	48340	24345	29365	15187
30-34	72176	85830	88554	88604	45167	57506	28990	31098	16177
35-39	59886	73419	81308	83205	42628	53485	27152	29720	15476
40-44	65216	60271	66125	69282	35322	42441	21311	26841	14011
45-49	83877	65068	59847	59021	29742	35955	17695	23066	12047
50-54	83688	82744	69864	66063	32714	40879	19630	25184	13084
55-59	69628	81340	83010	82200	39907	53277	25004	28923	14903
60-64	34019	66081	73875	74962	35246	50428	22829	24534	12417
65-69	35802	31120	46788	53677	24486	37057	16457	16620	8029
70-74	32866	31408	28775	28081	11340	19498	7774	8583	3566
75-79	26119	26781	26663	26460	9458	18368	6518	8092	2940
80 lat i więcej .. and more	23028	30666	34276	35356	10135	23204	6846	12152	3289

TABL. 4(42). MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

LATA YEARS GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total popula- tion
OGÓŁEM TOTAL	2005	42	647054	64,1
	2010	42	649781	63,5
	2013	42	644970	63,1
	2014	42	643742	63,1
Poniżej 2000		1	1289	0,1
<i>Below</i>				
2000 - 4999		17	58271	5,7
5000 - 9999		6	43310	4,2
10000 - 19999		12	171275	16,8
20000 - 49999		4	126532	12,4
50000 i więcej		2	243065	23,8
<i>and more</i>				

TABL. 5(43). GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ

Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

LATA YEARS GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	74	362144	35,9
TOTAL			
	2010	373434	36,5
	2013	376500	36,9
	2014	376565	36,9
Poniżej 2000	3	3946	0,4
<i>Below</i>			
2000 – 4999	41	145341	14,2
5000 – 6999	15	91320	9,0
7000 – 9999	13	104138	10,2
10000 i więcej	2	31820	3,1
<i>and more</i>			

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6(44). MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
OGÓŁEM	35,8	37,4	38,6	39,0	TOTAL
mężczyźni	33,8	35,8	37,1	37,6	males
kobiety	37,9	39,2	40,3	40,7	females
Miasta	36,8	38,4	39,5	39,9	Urban areas
mężczyźni	34,5	36,4	37,6	38,1	males
kobiety	39,3	40,7	41,6	42,0	females
Wieś	34,0	35,8	37,1	37,6	Rural areas
mężczyźni	32,9	34,9	36,3	36,7	males
kobiety	35,3	36,8	38,0	38,5	females

TABL. 7(45). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Sepa- racje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religi- ous ^a				ogółem total	w tym niemow- lą of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2005	4920	3130	329	2567	9915	9135	61	780
TOTAL	2010	5926	3549	56	1937	10939	9488	59	1451
	2013	4742	2529	50	1960	9737	10046	55	-309
	2014	4875	2480	35	2116	9716	9553	37	163
Miasta	2005	3210	1937	250	2005	6086	5674	38	412
<i>Urban areas</i>	2010	3862	2254	45	1493	6646	5905	30	741
	2013	2991	1524	39	1473	5926	6362	25	-436
	2014	3050	1498	29	1539	5923	6061	20	-138
Wieś	2005	1710	1193	79	562	3829	3461	23	368
<i>Rural areas</i>	2010	2064	1295	11	444	4293	3583	29	710
	2013	1751	1005	11	487	3811	3684	30	127
	2014	1825	982	6	577	3793	3492	17	301
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM	2005	4,87	3,10	32,58	2,54	9,82	9,05	6,15	0,77
TOTAL	2010	5,79	3,47	5,47	1,89	10,69	9,28	5,39	1,42
	2013	4,64	2,47	4,89	1,92	9,53	9,83	5,65	-0,30
	2014	4,78	2,43	3,43	2,07	9,52	9,36	3,81	0,16
Miasta	2005	4,97	3,00	38,70	3,10	9,42	8,78	6,24	0,64
<i>Urban areas</i>	2010	5,94	3,47	6,92	2,30	10,22	9,08	4,51	1,14
	2013	4,63	2,36	6,03	2,28	9,17	9,84	4,22	-0,67
	2014	4,73	2,32	4,50	2,39	9,19	9,40	3,38	-0,21
Wieś	2005	4,70	3,28	21,71	1,55	10,52	9,51	6,01	1,01
<i>Rural areas</i>	2010	5,54	3,48	2,95	1,19	11,52	9,62	6,76	1,91
	2013	4,66	2,67	2,93	1,30	10,14	9,80	7,87	0,34
	2014	4,85	2,61	1,59	1,53	10,08	9,28	4,48	0,80

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8(46). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a	
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód ^b by divorce ^b	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM TOTAL	2005	4920	6705	3015	1123	2567	30,0	11,5	-1857
	2010	5926	5945	2907	1101	1937	26,5	8,6	-115
	2013	4742	6006	2903	1143	1960	26,2	8,5	-1652
	2014	4875	5958	2751	1091	2116	26,1	9,3	-1454
Miasta Urban areas	2005	3210	4622	1887	730	2005	31,9	13,9	-1758
	2010	3862	4029	1832	704	1493	28,7	10,6	-1615
	2013	2991	4063	1854	736	1473	28,0	10,2	-1637
	2014	3050	4018	1787	692	1539	28,0	10,7	-1441
Wieś Rural areas	2005	1710	2083	1128	393	562	26,4	7,1	-99
	2010	2064	1916	1075	397	444	23,1	5,4	804
	2013	1751	1943	1049	407	487	23,0	5,8	-14
	2014	1825	1940	964	399	577	22,9	6,8	-12

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. ^b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. ^b Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

TABL. 9(47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2014 R.
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2014

MEŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	4875	73	1171	1865	831	377	301	153	104
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej and less	7	5	2	-	-	-	-	-	-
20–24	554	43	400	95	14	1	1	-	-
25–29	1823	18	606	1041	125	25	8	-	-
30–34	1202	6	139	569	398	74	16	-	-
35–39	507	1	18	125	202	115	44	2	-
40–49	409	-	5	29	82	136	140	16	1
50–59	202	-	1	5	8	19	74	73	22
60 lat i więcej and more	171	-	-	1	2	7	18	62	81

TABL. 9(47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2014 R. (cd.)
 MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2014
 (cont.)

MĘŻCZYŃNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	2480	14	700	1198	392	95	44	14	23
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	1	1	-	-	-	-	-	-	-
and less									
20–24	314	7	240	59	8	-	-	-	-
25–29	1187	6	375	732	65	6	3	-	-
30–34	669	-	78	352	217	20	2	-	-
35–39	184	-	6	49	82	39	8	-	-
40–49	71	-	1	5	16	28	21	-	-
50–59	21	-	-	1	3	1	8	5	3
60 lat i więcej	33	-	-	-	1	1	2	9	20
and more									
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	3050	28	607	1184	592	237	216	108	78
TOTAL									
19 lat i mniej	4	3	1	-	-	-	-	-	-
and less									
20–24	257	13	185	48	10	-	1	-	-
25–29	1092	8	324	663	80	11	6	-	-
30–34	804	3	80	365	297	45	14	-	-
35–39	347	1	11	84	142	77	31	1	-
40–49	286	-	5	20	58	89	99	14	1
50–59	142	-	1	3	4	11	57	50	16
60 lat i więcej	118	-	-	1	1	4	8	43	61
and more									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	1498	2	356	753	272	59	33	9	14
Of which church or religious marriages^a									
20–24	149	-	111	31	7	-	-	-	-
25–29	704	2	197	461	39	3	2	-	-
30–34	441	-	43	224	160	13	1	-	-
35–39	120	-	4	33	51	26	6	-	-
40–49	49	-	1	4	11	16	17	-	-
50–59	15	-	-	-	3	-	6	4	2
60 lat i więcej	20	-	-	-	1	1	1	5	12
and more									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9(47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2014 R. (dok.)
 MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2014
 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIE- KU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej <i>and more</i>
WIEŚ									
<i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM	1825	45	564	681	239	140	85	45	26
TOTAL									
19 lat i mniej	3	2	1	-	-	-	-	-	-
<i>and less</i>									
20–24	297	30	215	47	4	1	-	-	-
25–29	731	10	282	378	45	14	2	-	-
30–34	398	3	59	204	101	29	2	-	-
35–39	160	-	7	41	60	38	13	1	-
40–49	123	-	-	9	24	47	41	2	-
50–59	60	-	-	2	4	8	17	23	6
60 lat i więcej	53	-	-	-	1	3	10	19	20
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe ^a	982	12	344	445	120	36	11	5	9
<i>Of which church or religious marriages ^a</i>									
19 lat i mniej	1	1	-	-	-	-	-	-	-
<i>and less</i>									
20–24	165	7	129	28	1	-	-	-	-
25–29	483	4	178	271	26	3	1	-	-
30–34	228	-	35	128	57	7	1	-	-
35–39	64	-	2	16	31	13	2	-	-
40–49	22	-	-	1	5	12	4	-	-
50–59	6	-	-	1	-	1	2	1	1
60 lat i więcej	13	-	-	-	-	-	1	4	8
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a *With civil law consequences.*

TABL. 10(48). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW W 2014 R.
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-
GROOMS AND BRIDES IN 2014

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	4875	4054	105	716
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	4038	3710	26	302
Single				
Wdowcy	92	21	37	34
Widowers				
Rozwiedzeni	745	323	42	380
Divorced				
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	3050	2504	66	480
TOTAL				
Kawalerowie	2471	2263	17	191
Single				
Wdowcy	63	13	24	26
Widowers				
Rozwiedzeni	516	228	25	263
Divorced				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	1825	1550	39	236
TOTAL				
Kawalerowie	1567	1447	9	111
Single				
Wdowcy	29	8	13	8
Widowers				
Rozwiedzeni	229	95	17	117
Divorced				

TABL. 11(49). MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM	2005	3130	1937
TOTAL	2010	3549	2254
	2013	2529	1524
	2014	2480	1498
Kościół Katolicki	2470	1489	981
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	2	1	1
Kościół Ewangelicko-Augsburski	2	2	-
Kościół Chrześcijan Baptystów	2	2	-
Kościół Polskokatolicki	1	1	-
Kościół Zielonoświątkowy	3	3	-

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12(50). ROZWOZY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2014 R.
 DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION FOR DIVORCE IN 2014

MĘCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>									
OGÓŁEM	2116	1	94	329	458	400	479	275	80
GRAND TOTAL									
20-24	23	-	15	8	-	-	-	-	-
25-29	223	-	55	126	35	6	1	-	-
30-34	398	-	20	139	198	35	5	1	-
35-39	432	-	4	49	171	187	20	1	-
40-49	589	1	-	7	47	157	350	27	-
50-59	310	-	-	-	7	12	98	184	9
60 lat i więcej <i>and more</i>	141	-	-	-	-	3	5	62	71
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>									
RAZEM	1539	1	66	233	348	303	340	192	56
TOTAL									
20-24	19	-	11	8	-	-	-	-	-
25-29	159	-	38	92	24	4	1	-	-
30-34	295	-	13	98	155	24	4	1	-
35-39	321	-	4	29	130	143	14	1	-
40-49	438	1	-	6	36	121	251	23	-
50-59	217	-	-	-	3	9	68	130	7
60 lat i więcej <i>and more</i>	90	-	-	-	-	2	2	37	49
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM	577	-	28	96	110	97	139	83	24
TOTAL									
20-24	4	-	4	-	-	-	-	-	-
25-29	64	-	17	34	11	2	-	-	-
30-34	103	-	7	41	43	11	1	-	-
35-39	111	-	-	20	41	44	6	-	-
40-49	151	-	-	1	11	36	99	4	-
50-59	93	-	-	-	4	3	30	54	2
60 lat i więcej <i>and more</i>	51	-	-	-	-	1	3	25	22

TABL. 13(51). ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE
 DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	2567	1937	1960	2116	GRAND TOTAL
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	784	791	841	871	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1783	1146	1119	1245	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1010	696	707	773	1
2	579	382	347	393	2
3	133	52	51	65	3
4 i więcej	61	16	14	14	4 and more
MIASTA URBAN AREAS					
RAZEM	2005	1493	1473	1539	TOTAL
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	635	632	646	633	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1370	861	827	906	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	795	526	537	582	1
2	453	285	248	274	2
3	89	37	30	42	3
4 i więcej	33	13	12	8	4 and more
WIEŚ RURAL AREAS					
RAZEM	562	444	487	577	TOTAL
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	149	159	195	238	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	413	285	292	339	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	215	170	170	191	1
2	126	97	99	119	2
3	44	15	21	23	3
4 i więcej	28	3	2	6	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 14(52). URODZENIA
 BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	9915	10939	9737	9716	5923	3793	Live births
chłopcy	5091	5655	4893	4982	3026	1956	<i>males</i>
dziewczęta	4824	5284	4844	4734	2897	1837	<i>females</i>
Mażeńskie	6338	6959	5926	5900	3619	2281	<i>Legitimate</i>
chłopcy	3264	3559	3001	2990	1813	1177	<i>males</i>
dziewczęta	3074	3400	2925	2910	1806	1104	<i>females</i>
Pozamażeńskie	3577	3980	3811	3816	2304	1512	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	1827	2096	1892	1992	1213	779	<i>males</i>
dziewczęta	1750	1884	1919	1824	1091	733	<i>females</i>
Urodzenia martwe	43	49	43	34	16	18	Live still births
chłopcy	26	26	18	22	11	11	<i>males</i>
dziewczęta	17	23	25	12	5	7	<i>females</i>

TABL. 15(53). URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	2005	9915	5196	3140	968	340	130	141
TOTAL	2010	10939	5416	3950	1040	315	119	99
	2013	9737	4727	3557	965	294	114	80
	2014	9716	4554	3696	996	275	109	86
19 lat i mniej and less		473	430	38	5	-	-	-
20-24		1785	1273	428	65	14	5	-
25-29		3332	1779	1212	237	73	23	8
30-34		2859	855	1472	388	80	32	32
35-39		1093	189	492	261	82	40	29
40-44		167	27	52	40	25	9	14
45 lat i więcej and more		7	1	2	-	1	-	3
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	52,4	31,7	9,8	3,4	1,3	1,4
TOTAL	2010	100,0	49,5	36,1	9,5	2,9	1,1	0,9
	2013	100,0	48,6	36,5	9,9	3,0	1,2	0,8
	2014	100,0	46,9	38,0	10,3	2,8	1,1	0,9
19 lat i mniej and less		100,0	90,9	8,0	1,1	-	-	-
20-24		100,0	71,3	24,0	3,6	0,8	0,3	-
25-29		100,0	53,4	36,4	7,1	2,2	0,7	0,2
30-34		100,0	29,9	51,5	13,6	2,8	1,1	1,1
35-39		100,0	17,3	45,0	23,9	7,5	3,7	2,7
40-44		100,0	16,2	31,1	24,0	15,0	5,4	8,4
45 lat i więcej and more		100,0	14,3	28,6	-	14,3	-	-

TABL. 16(54). PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCYJNOŚCI LUDNOŚCI
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2013	2014		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15-49 ^{a,b}	37,1	43,0	39,3	39,6	38,6	41,2
15-19 ^a	17,7	19,6	17,9	17,3	15,7	19,6
20-24	62,8	61,6	53,9	54,2	48,0	62,9
25-29	88,7	91,6	82,7	85,4	82,3	90,8
30-34	55,8	67,5	65,1	65,9	66,1	65,4
35-39	20,2	27,2	26,3	27,3	27,8	26,3
40-44	4,4	4,7	5,4	5,0	5,2	4,7
45-49 ^b	0,2	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,243	1,352	1,246	1,267	1,215	1,342
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,605	0,653	0,620	0,617	0,594	0,650
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	1,085	1,153	0,969	1,017	0,977	1,086
Demographic dynamics						

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17(55). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	ogółem grand total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM2005	9135	4933	4202	5674	3054	2620	3461	1879	1582
TOTAL 2010	9488	5074	4414	5905	3107	2798	3583	1967	1616
2013	10046	5301	4745	6362	3338	3024	3684	1963	1721
2014	9553	5024	4529	6061	3150	2911	3492	1874	1618
0 lat	37	20	17	20	11	9	17	9	8
1- 4 lata	9	4	5	6	2	4	3	2	1
5- 9	5	3	2	2	1	1	3	2	1
10-14	6	3	3	2	2	-	4	1	3
15-19	27	21	6	7	6	1	20	15	5
20-24	45	35	10	28	21	7	17	14	3
25-29	70	56	14	42	36	6	28	20	8
30-34	91	71	20	47	35	12	44	36	8
35-39	107	79	28	63	45	18	44	34	10
40-44	126	85	41	71	49	22	55	36	19
45-49	197	138	59	118	83	35	79	55	24
50-54	430	299	131	248	171	77	182	128	54
55-59	802	575	227	476	336	140	326	239	87
60-64	1069	710	359	717	460	257	352	250	102
65-69	995	621	374	664	403	261	331	218	113
70-74	836	478	358	556	313	243	280	165	115
75-79	1188	612	576	777	392	385	411	220	191
80-84	1408	582	826	899	384	515	509	198	311
85 lat i więcej	2105	632	1473	1318	400	918	787	232	555
<i>and more</i>									
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP									
OGÓŁEM2005	905	1007	808	878	989	777	951	1038	865
TOTAL 2010	928	1019	841	908	997	826	962	1054	869
2013	983	1065	905	984	1078	898	980	1042	918
2014	936	1011	865	940	1021	866	928	994	862
0 lat ^a	381	401	359	338	364	311	448	460	435
1- 4 lata	21	18	24	23	15	31	18	24	13
5- 9	9	11	8	6	6	6	14	18	9
10-14	12	12	13	7	14	x	20	10	30
15-19	48	73	22	21	36	6	86	125	44
20-24	67	102	30	72	106	36	61	97	22
25-29	88	138	36	84	144	24	94	129	56
30-34	103	157	46	82	120	42	142	223	54
35-39	130	188	70	119	168	69	149	221	71
40-44	186	246	123	171	236	106	209	263	151
45-49	331	460	200	325	464	190	341	455	217
50-54	633	890	381	587	845	350	708	959	437
55-59	971	1435	534	885	1335	490	1132	1606	625
60-64	1437	2031	911	1429	2025	935	1455	2042	854
65-69	1979	2709	1368	1912	2608	1353	2131	2917	1402
70-74	2945	4183	2110	2819	3990	2046	3230	4608	2261
75-79	4476	6482	3368	4233	6050	3242	5020	7427	3655
80-84	7072	9313	6046	6808	9010	5759	7591	9965	6592
85 lat i więcej	14154	17100	13180	13762	16380	12866	14863	18501	13734
<i>and more</i>									

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18(56). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total			Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	YEARS CAUSES OF DEATHS
	ogółem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males			
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
OGÓŁEM	905	1007	808	878	951	TOTAL
2010	928	1019	841	908	962	
2012	939	1022	860	940	938	
2013	983	1065	905	984	980	
w tym:						<i>of which:</i>
Choroby zakaźne i pasożytnicze	3	4	3	3	3	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	1	2	1	1	2	<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>
Nowotwory	251	279	224	263	229	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe	237	265	211	250	216	<i>of which malignant neoplasms</i>
w tym:						<i>of which:</i>
nowotwór złośliwy żołądka	13	17	10	14	12	<i>malignant neoplasm of stomach</i>
nowotwór złośliwy jelita grubego	17	18	15	19	13	<i>malignant neoplasm of large intestine</i>
nowotwór złośliwy okrężnicy, prostnicy i odbytu	12	14	10	11	13	<i>malignant neoplasm of colon, rectum and anus</i>
nowotwór złośliwy trzustki	9	9	9	11	5	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	57	82	34	59	53	<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy sutka u kobiet .	16	x	32	17	14	<i>malignant neoplasm of female breast</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy ...	5	x	10	5	5	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	12	24	x	12	11	<i>malignant neoplasm of prostate</i>
białaczka	8	9	7	10	5	<i>leukemia</i>
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ	1	1	1	1	1	<i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	28	23	33	28	29	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
w tym cukrzyca	28	23	33	27	29	<i>of which diabetes mellitus</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 18(56). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a (dok.)
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a (cont.)

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total			Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Y E A R S CAUSES OF DEATHS
	ogółem total	męż- czyźni males	kobie- ty fe- males			
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
Zaburzenia psychiczne	1	1	x	1	1	<i>Mental and behavioural disorders</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	14	11	16	15	12	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>
Choroby układu krążenia	429	434	424	418	448	<i>Diseases of the circulatory system</i>
w tym:						<i>of which:</i>
choroba nadciśnieniowa	20	19	21	19	22	<i>hypertensive disease</i>
choroba niedokrwienna serca	89	110	70	89	90	<i>ischaemic heart disease</i>
w tym ostry zawał serca	42	56	27	40	45	<i>of which acute myocardial infarction</i>
choroby naczyń mózgowych	89	83	95	84	97	<i>diseases of cerebrovascular</i>
miażdżyca	72	56	88	71	73	<i>atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowego	54	66	43	54	55	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego	42	49	35	44	37	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	7	8	5	7	6	<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	2	1	2	2	1	<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>
Choroby układu moczowo- płciowego	14	14	13	13	15	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	3	2	4	2	5	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	3	3	2	2	3	<i>Congenital anomalies^Δ</i>
Objawy i stany niedokładnie okre- ślone ^Δ	82	87	77	86	76	<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>
Urazy i zatrucia według zewnętr- znej przyczyny zgonu	57	89	27	52	65	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>
w tym:						<i>of which:</i>
wypadki komunikacyjne	11	19	3	9	14	<i>transport accidents</i>
samobójstwa	23	39	7	20	27	<i>suicides</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 20(58). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem <i>Total</i>		Chłopcy <i>Males</i>	Dziew- częta <i>Fema- les</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	Y E A R S CAUSES OF DEATHS
	w liczbach bez- względ- nych <i>in absolu- te num- bers</i>	na 100 tys. urodzeń żywych <i>per 100 thous. live births</i>					
OGÓŁEM2005	61	615	707	518	624	601	TOTAL
2010	59	539	548	530	451	676	
2012	62	598	660	533	488	771	
2013	55	565	470	661	422	787	
w tym:							<i>of which:</i>
Zapalenie płuc.....	1	10	20	x	17	x	<i>Pneumonia</i>
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	19	195	184	206	152	262	<i>Congenital anomalies^Δ</i>
w tym:							<i>of which:</i>
wrodzone wady serca	6	62	61	62	67	52	<i>congenital malfor- mation of heart</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodo- wym	30	308	204	413	219	446	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu	25	257	163	351	169	394	<i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny zgonu	2	21	x	41	x	52	<i>Injuries and poison- ings by external cause</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 21(59). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
 SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	
OGÓŁEM	191	183	265	241	203	TOTAL
w tym dokonane	142	129	178	162	139	<i>of which committed</i>
Miasta	115	120	158	160	134	<i>Urban areas</i>
Wieś	75	62	107	81	69	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:						<i>Age of suicidal persons:</i>
14 lat i mniej	1	3	1	2	1	<i>14 and less</i>
15–19	16	16	12	15	11	<i>15-19</i>
20–29	50	37	37	52	44	<i>20-29</i>
30–49	59	52	91	77	65	<i>30-49</i>
50–69	46	61	99	72	62	<i>50-69</i>
70 lat i więcej	19	14	18	22	19	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w latach 2005-2010 — w podziale na miasta i wieś — również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp..

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2005-2010 — data by urban and rural areas — cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Gorzów Wlkp.

TABL. 22(60). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
 LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŻNI MALES						
OGÓŁEM	2005	70,19	55,96	41,77	28,21	16,85
TOTAL	2010	71,54	57,14	42,92	29,22	18,00
	2013	72,21	57,72	43,50	29,73	18,03
	2014	73,27	58,68	44,49	30,57	18,76
Miasta		73,89	59,27	44,98	30,98	19,08
<i>Urban areas</i>						
Wieś		72,18	57,65	43,57	29,78	18,10
<i>Rural areas</i>						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	78,98	64,55	49,78	35,32	22,16
TOTAL	2010	80,05	65,58	50,77	36,29	23,05
	2013	80,11	65,75	50,96	36,55	23,34
	2014	80,78	66,22	51,49	36,98	23,61
Miasta		81,21	66,60	51,80	37,24	23,76
<i>Urban areas</i>						
Wieś		79,94	65,46	50,82	36,38	23,21
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23(61). **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM^a DO 2050 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE^a POPULATION PROJECTION UNTIL 2050 AS OF 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014 ^b	2015	2020	2030	2040	2050	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.....	1020,3	1019,0	1009,8	979,7	932,7	878,6	TOTAL in thous.
mężczyźni	496,7	497,4	495,8	485,1	465,9	445,0	males
kobiety	523,6	521,6	514,0	494,6	466,7	433,7	females
Miasta.....	643,7	641,5	629,6	597,9	557,6	514,8	Urban areas
mężczyźni	308,0	308,1	304,8	293,4	277,9	261,9	males
kobiety	335,7	333,4	324,8	304,4	279,7	252,9	females
Wieś	376,6	377,5	380,2	381,8	375,1	363,9	Rural areas
mężczyźni	188,7	189,3	191,0	191,7	188,0	183,1	males
kobiety	187,9	188,2	189,2	190,1	187,0	180,8	females
W wieku przedprodukcyjnym	186,5	184,6	179,5	154,3	136,3	127,0	Pre-working age
mężczyźni	95,6	94,8	92,8	80,3	71,0	66,2	males
kobiety	90,9	89,8	86,8	74,0	65,3	60,8	females
Miasta.....	111,9	110,1	107,2	90,3	78,6	72,8	Urban areas
mężczyźni	57,3	56,6	55,6	47,4	41,3	38,3	males
kobiety	54,6	53,5	51,6	42,9	37,3	34,5	females
Wieś	74,6	74,5	72,4	63,9	57,7	54,2	Rural areas
mężczyźni	38,2	38,1	37,2	32,9	29,7	27,9	males
kobiety	36,3	36,4	35,2	31,1	28,0	26,3	females
W wieku produkcyjnym	650,5	654,9	633,2	603,5	577,9	493,2	Working age
mężczyźni	345,7	348,6	340,6	318,8	302,7	262,1	males
kobiety	304,8	306,2	292,6	284,7	275,2	231,2	females
Miasta.....	406,1	408,0	387,6	361,1	340,8	283,0	Urban areas
mężczyźni	213,1	214,7	207,1	190,6	179,5	152,2	males
kobiety	193,0	193,3	180,5	170,5	161,3	130,8	females
Wieś	244,4	246,8	245,6	242,4	237,0	210,3	Rural areas
mężczyźni	132,6	133,9	133,4	128,2	123,2	109,9	males
kobiety	111,8	113,0	112,1	114,2	113,9	100,4	females
W wieku poprodukcyjnym	183,3	179,5	197,1	221,9	218,5	258,4	Post-working age
mężczyźni	55,4	54,0	62,5	86,1	92,2	116,7	males
kobiety	127,9	125,5	134,7	135,9	126,3	141,7	females
Miasta.....	125,7	123,3	134,9	146,5	138,1	159,0	Urban areas
mężczyźni	37,6	36,7	42,1	55,4	57,0	71,4	males
kobiety	88,1	86,6	92,8	91,1	81,1	87,6	females
Wieś	57,6	56,2	62,3	75,5	80,4	99,4	Rural areas
mężczyźni	17,8	17,3	20,4	30,7	35,2	45,3	males
kobiety	39,7	38,9	41,9	44,8	45,2	54,1	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM..	57	56	59	62	61	78	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	44	43	46	52	54	70	Males
Kobiety	72	70	76	74	70	88	Females

^a Dane według ekonomicznych grup wieku zostały opracowane przy przyjęciu przesuwanej granicy wieku emerytalnego - zgodnie z ustawą o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637). ^b Dane rzeczywiste (bilans ludności).

^a Data by economic age groups counted according to the changes in retirement age implemented by the act changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws. ^b Actual data (balance of population).

TABL. 24(62). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM 2005	13328	7821	5116	391	13974	7406	5966	602	-646	
TOTAL 2010	13338	7724	5057	557	13812	7039	6216	557	-474	
	2013	13659	7694	5472	493	15037	7565	6344	1128	
	2014	12647	6927	5290	430	13970	7102	5775	1093	-1323
Miasta 2005	7088	3309	3505	274	8677	3817	4405	455	-1589	
Urban areas 2010	7059	3088	3535	436	8599	3477	4683	439	-1540	
	2013	7411	3187	3845	379	9135	3601	4684	850	
	2014	6826	2874	3599	353	8324	3437	4096	791	-1498
Wieś 2005	6240	4512	1611	117	5297	3589	1561	147	943	
Rural areas 2010	6279	4636	1522	121	5213	3562	1533	118	1066	
	2013	6248	4507	1627	114	5902	3964	1660	278	
	2014	5821	4053	1691	77	5646	3665	1679	302	175
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM 2005	13,20	7,75	5,07	0,39	13,84	7,33	5,91	0,60	-0,64	
TOTAL 2010	13,04	7,55	4,94	0,54	13,50	6,88	6,08	0,54	-0,46	
	2013	13,36	7,53	5,35	0,48	14,71	7,40	6,21	1,10	
	2014	12,39	6,79	5,18	0,42	13,69	6,96	5,66	1,07	-1,30
Miasta 2005	10,97	5,12	5,43	0,42	13,43	5,91	6,82	0,70	-2,46	
Urban areas 2010	10,85	4,75	5,44	0,67	13,22	5,35	7,20	0,68	-2,37	
	2013	11,46	4,93	5,95	0,59	14,13	5,57	7,25	1,31	
	2014	10,59	4,46	5,58	0,55	12,91	5,33	6,35	1,23	-2,32
Wieś 2005	17,15	12,40	4,43	0,32	14,56	9,86	4,29	0,40	2,59	
Rural areas 2010	16,86	12,44	4,09	0,32	13,99	9,56	4,12	0,32	2,86	
	2013	16,62	11,99	4,33	0,30	15,70	10,55	4,42	0,74	
	2014	15,47	10,77	4,49	0,20	15,01	9,74	4,46	0,80	0,47

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.
^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 25(63). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY
DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM .. 2005	12937	9472	3465	13372	9472	3900
TOTAL 2010	12781	9528	3253	13255	9528	3727
2013	13166	9899	3267	13909	9899	4010
2014	12217	9199	3018	12877	9199	3678
Miasta 2005	6814	4595	2219	8222	5464	2758
<i>Urban areas</i> 2010	6623	4436	2187	8160	5557	2603
2013	7032	4884	2148	8285	5574	2711
2014	6473	4546	1927	7533	5042	2491
Wieś 2005	6123	4877	1246	5150	4008	1142
<i>Rural areas</i> 2010	6158	5092	1066	5095	3971	1124
2013	6134	5015	1119	5624	4325	1299
2014	5744	4653	1091	5344	4157	1187
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM ... 2005	12,81	9,38	3,43	13,24	9,38	3,86
TOTAL 2010	12,49	9,31	3,18	12,96	9,31	3,64
2013	12,88	9,68	3,20	13,61	9,68	3,92
2014	11,97	9,01	2,96	12,62	9,01	3,60
Miasta 2005	10,55	7,11	3,44	12,73	8,46	4,27
<i>Urban areas</i> 2010	10,18	6,82	3,36	12,55	8,54	4,00
2013	10,88	7,56	3,32	12,82	8,62	4,19
2014	10,04	7,05	2,99	11,69	7,82	3,86
Wieś 2005	16,83	13,40	3,42	14,15	11,02	3,14
<i>Rural areas</i> 2010	16,53	13,67	2,86	13,68	10,66	3,02
2013	16,32	13,34	2,98	14,96	11,51	3,46
2014	15,27	12,37	2,90	14,21	11,05	3,16

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 26(64). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpyw ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	12937	6220	6717	13372	6332	7040	-435	-112	-323
TOTAL 2010	12781	5981	6800	13255	6105	7150	-474	-124	-350
2013	13166	6285	6881	13909	6587	7322	-743	-302	-441
2014	12217	5826	6391	12877	6027	6850	-660	-201	-459
0- 4 lata	1251	614	637	1301	658	643	-50	-44	-6
5- 9	933	481	452	948	490	458	-15	-9	-6
10-14	551	275	276	583	288	295	-32	-13	-19
15-19	514	232	282	502	225	277	12	7	5
20-24	902	307	595	958	310	648	-56	-3	-53
25-29	1966	815	1151	2258	915	1343	-292	-100	-192
30-34	1771	883	888	1928	917	1011	-157	-34	-123
35-39	1173	608	565	1243	634	609	-70	-26	-44
40-44	739	422	317	758	428	330	-19	-6	-13
45-49	412	237	175	424	256	168	-12	-19	7
50-54	413	225	188	392	205	187	21	20	1
55-59	460	245	215	446	237	209	14	8	6
60-64	377	178	199	392	175	217	-15	3	-18
65 lat i więcej	755	304	451	744	289	455	11	15	-4

and more

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 27(65). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	391	217	174	602	303	299	-211	-86	-125
TOTAL 2010	557	337	220	557	232	325	0 ^a	105	-105
2013	493	275	218	1128	491	637	-635	-216	-419
2014	430	241	189	1093	545	548	-663	-304	-359
0- 4 lata	164	93	71	63	35	28	101	58	43
5- 9	29	14	15	105	58	47	-76	-44	-32
10-14	15	9	6	71	32	39	-56	-23	-33
15-19	5	2	3	86	58	28	-81	-56	-25
20-24	20	9	11	70	37	33	-50	-28	-22
25-29	30	20	10	135	64	71	-105	-44	-61
30-34	47	30	17	161	87	74	-114	-57	-57
35-39	23	14	9	137	60	77	-114	-46	-68
40-44	24	14	10	99	42	57	-75	-28	-47
45-49	16	10	6	41	22	19	-25	-12	-13
50-54	14	5	9	44	17	27	-30	-12	-18
55-59	16	8	8	35	12	23	-19	-4	-15
60-64	11	5	6	24	12	12	-13	-7	-6
65 lat i więcej	16	8	8	22	9	13	-6	-1	-5

and more

^a Oznacza, że liczba imigrantów i emigrantów równoważy się.^a Means, that the number of immigrants and emigrants is balanced.

TABL. 28(66). **REZYDENCI^a**
 Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.....	1010,7	1008,6	1007,4	T O T A L
mężczyźni w tys.	492,7	491,4	490,8	males
kobiety: w tys.	518,0	517,2	516,6	females: in thous.
na 100 mężczyzn	105	105	105	per 100 males
Miasta: w tys.....	641,8	636,8	635,8	Urban areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	63,5	63,1	63,1	in % of total usual residence population
Wieś: w tys.	368,9	371,8	371,7	Rural areas: in thous.
w % ogółu ludności rezydującej	36,5	36,9	36,9	in % of total usual residence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 96.

^a See general notes, item 11 on page 96.

TABL. 29(67). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
 Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	1010,7	1008,6	1007,4	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	193,9	186,5	184,8	Pre-working age
Miasta.....	114,8	111,1	110,6	Urban areas
mężczyźni	58,8	56,9	56,7	males
kobiety	56,0	54,2	53,9	females
Wieś	79,1	75,3	74,1	Rural areas
mężczyźni	40,5	38,6	38,0	males
kobiety	38,6	36,7	36,2	females
W wieku produkcyjnym	662,2	646,7	639,8	Working age
w tym w wieku mobilnym.....	403,5	401,4	399,5	of which of mobility age
Miasta	422,3	405,5	399,7	Urban areas
mężczyźni	219,5	212,6	210,2	males
w tym w wieku mobilnym	128,3	126,3	125,6	of which of mobility age
kobiety	202,8	192,9	189,6	females
w tym w wieku mobilnym	125,5	123,3	122,5	of which of mobility age
Wieś.....	239,9	241,2	240,0	Rural areas
mężczyźni	130,0	131,1	130,6	males
w tym w wieku mobilnym	78,0	78,8	78,6	of which of mobility age
kobiety	109,9	110,1	109,4	females
w tym w wieku mobilnym	71,7	72,9	72,7	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	154,6	175,4	182,9	Post-working age
Miasta	104,7	120,1	125,4	Urban areas
mężczyźni	29,4	35,4	37,5	males
kobiety	75,3	84,7	87,9	females
Wieś.....	49,9	55,2	57,5	Rural areas
mężczyźni	14,4	16,7	17,8	males
kobiety	35,5	38,5	39,7	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 96.

^a See general notes, item 11 on page 96.

TABL. 30(68). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
 Stan w 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
 As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			
Kościół Katolicki Catholic Church								
Kościół Rzymskokatolicki ^c	261	266	267	268	653	660	673	667
Kościół Greckokatolicki	9	13	13	55	3	.	.	31
Starokatolickie Old Catholic								
Kościół Polskokatolicki ^e	7	7	6	6	7	5	4	4
Prawosławne Orthodox								
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{cf}	41	42	43	43	38	38	38	44
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition								
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{es}	3	16	16	16	3	17	18	18
Kościół Zielonoświątkowy	14	16	15	14	11	15	15	14
Nowoapostolski Kościół w Polsce	7	7	7	7	4	4	8	8
Kościół Boży w Chrystusie	4	3	5	5	15	15	19	18
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	4	4	4	4	1	2	2	2
Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	2	2	2	2	4	1	4	4
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny ^e	1	1	1	1	-	-	1	-
Kościół Chrystusowy w Polsce ^h	-	-
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	2	2	2	.	1	1	1
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	3	3	2	2	5	4	4	4
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	2	2	2	2	5	4	4	4
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^e	-	-	-	-	-	-	-	-
Kościół Boży w Polsce ⁱ	1	1	.	.	1	1
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego ..	2	2	2	2	4	1	1	1
Zbór Stanowczych Chrześcijan	1	-	-	-	1	1	1	1
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	-	-	-	-	-	-	-	-
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	-	-	-	2	-	-	-	-
Islamskie Muslim								
Muzułmański Związek Religijny w RP ^j	1	1	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions								
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^k ..	-	-	-	-	-	-	-	-
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	-	-	.	.	-	-
Związek Taoistów Tao Te King ^m	2	2	2	.	10	10	10
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu ^l	3	3	.	.	-	-
Związek Buddystów Zen "Bodhidharma"	-	-	.	.	-	-
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^l	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne Others								
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^m	3	4	4	.	3	4	4
Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy "Słowiańska Wiara" ⁿ	1	1	1	.	1	1	1
Unia Ewangelikalna w Rzeczypospolitej Polskiej ..	.	-	-	-	.	-	-	-
Związek Wyznania Świadców Jehowy	67	67	53	52	-	-	.	.
Zbór w Opolu "Społeczność Wywołanych"	-	1	1	.	2	1	1

TABL. 30(68). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)**
 Stan w 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)
 As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2013	2014
	wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Kościół Katolicki Catholic Church				
Kościół Rzymskokatolicki ^c	1035994	1088947	928524	1005429 ^d
Kościół Greckokatolicki	25000
Starokatolickie Old Catholic				
Kościół Polskokatolicki ^e	513	613	380	515
Prawosławne Orthodox				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{ef}	41650	40700	40700	40700
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{eg}	3000	2672	2457	2440
Kościół Zielonoświątkowy	1028	1082	1003	999
Nowoapostolski Kościół w Polsce	527	543	535	543
Kościół Boży w Chrystusie	326	346	391	395
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	203	205	183	183
Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	89	86	79	77
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^e	70	70	58	58
Kościół Chrystusowy w Polsce ^h	28	28
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	25	45	45
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	26	18	18	18
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	25	22	17	17
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^e	20	18	15	13
Kościół Boży w Polsce ⁱ	10	10
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	17	9	7	6
Zbór Stanowczych Chrześcijan	20	6	6	6
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	-	-	-	2
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	-	-	-	-
Islamskie Muslim				
Muzułmański Związek Religijny w RP ^j
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^k	42	65	65	65
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	4	4
Związek Taoistów Tao Te King ^m	200	200	200
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu ^l	105	105
Związek Buddystów Zen "Bodhidharma"	1	1
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^l	30	70	70	70
Inne Others				
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ⁿ	257	220	220
Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy "Słowiańska Wiara" ⁿ	6	13	13
Unia Ewangelikalna w Rzeczypospolitej Polskiej	2	2	2
Związek Wyznania Świadków Jehowy	127729 ^m	4714	4623	4543
Zbór w Opolu "Społeczność Wywołanych"	20	25	16

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji: zielonogórsko-gorzowskiej. ^d Ochrzczeni. ^e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^f Dane dotyczą diecezji wrocławsko-szczecińskiej. ^g Dane dotyczą diecezji wrocławskiej. ^h Dane dotyczą 2012 r. ⁱ Dane dotyczą 2011 r. ^k Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. ^l Dane dotyczą 2008 r. ^m Dane o wyznawcach dotyczą całego kraju. ⁿ Dane dotyczą 2013 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: zielonogórsko-gorzowska. ^d Baptised. ^e Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^f Data concern wrocławsko-szczecińska diocese. ^g Data concern wrocławska diocese. ^h Data concern 2012. ⁱ Data concern 2011. ^k Until 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce. ^l Data concern 2008. ^m Data on faithful concern area of the whole country. ⁿ Data concern 2013.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) o **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; dodatkowym kryterium od 2006 r. przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The data since 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; the additional criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration;

- 2) za **bezrobotne uznano** osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

Prezentowane dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 124,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,

- 2) **unemployed persons** are aged 15-74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture). The data presented do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 5 on page 124,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,

- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu 31 XII w latach 2002-2009 wyznaczano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;

c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;

- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005-2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;

2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolnej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonanych transakcji lub wartości wykonanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przyjmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

10. Dane o pracujących w tabl. 3 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i (od 2004 r.) również rodzaju działalności, a w pozostałych tablicach – według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

11. Dane zawarte w tabl. 4-9 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) **the employment, as of 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** - full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or a percentage of turnover.

9. *Data according to sections of the NACE rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.*

10. *Data regarding employment in table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and (since 2004) kind of activity, in other tables - by seat of enterprise (unit).*

11. *Data in tables 4-9 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.*

12. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. bezpłatne) w badanym okresie do liczby zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

13. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

14. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

12. Information regarding labour turnover cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid vacations) during a survey period to the number of persons employed on a given day as of 31 XII the previous year.

13. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

14. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną - zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek **przy pracy uważa się również** nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania - na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy - szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy - zlecenia lub umowy o świadczenie usług;

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay - on the basis of appointment issues by powiat labour office - at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;

- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zespócenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, go-

8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*

9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*

10) *performing supplementary forms of military service;*

11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to the **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

Contact-mode of (until 2004 defined as events directly causing injury) are grouping according in the EUROSTAT recommendation.

6. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles

racą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwióknające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 200 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

9. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

2) data exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

8. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 21 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

9. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1(69). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEŁ
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages			kwartaly quarters				
	I	II	III	IV				
LUDNOŚĆ w tys.	865	824	813	829	805	804	815	POPULATION in thous.
Mężczyźni	419	393	393	396	389	391	395	Men
Kobiety	446	431	421	433	417	413	421	Women
Aktywni zawodowo	477	448	440	453	435	425	447	Economically active persons
mężczyźni	265	248	244	252	241	236	246	men
kobiety	213	200	196	201	194	189	201	women
Pracujący	427	405	403	411	394	393	415	Employed persons
mężczyźni	237	226	225	231	220	220	229	men
kobiety	190	178	178	180	174	173	186	women
Bezrobotni ^a	50	43	37	42	41	32	32	Unemployed persons ^a
mężczyźni	27	22	19	21	21	16	17	men
kobiety	23	21	18	21	20	16	15	women
Bierni zawodowo	387	376	374	376	371	379	369	Economically inactive persons
Mężczyźni	154	145	149	145	148	155	149	Men
Kobiety	233	231	224	231	223	224	220	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,1	54,4	54,1	54,6	54,0	52,9	54,8	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,2	63,1	62,1	63,6	62,0	60,4	62,3	men
kobiety	47,8	46,4	46,6	46,4	46,5	45,8	47,7	women
Miasta	55,7	55,4	54,2	54,7	53,0	52,7	55,9	Urban areas
Wieś	54,5	52,5	54,0	54,5	55,6	53,2	52,5	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %...	49,4	49,2	49,6	49,6	48,9	48,9	50,9	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	56,6	57,5	57,3	58,3	56,6	56,3	58,0	men
kobiety	42,6	41,3	42,3	41,6	41,7	41,9	44,2	women
Miasta	49,7	49,9	49,6	49,7	47,9	48,5	51,8	Urban areas
Wieś	48,6	47,8	49,8	49,3	50,5	49,8	49,3	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	10,5	9,6	8,4	9,3	9,4	7,5	7,2	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	10,2	8,9	7,8	8,3	8,7	6,8	6,9	men
kobiety	10,8	10,5	9,2	10,4	10,3	8,5	7,5	women
Miasta	10,6	9,9	8,5	9,2	9,2	8,2	7,4	Urban areas
Wieś	10,8	9,0	8,3	9,4	9,8	6,4	6,7	Rural areas

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 2(70). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2014 R. – na podstawie BAEL
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2014 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^a unemployed ^a				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM	815	447	415	32	369	54,8	50,9	7,2
TOTAL								
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b	595	434	402	31	161	72,9	67,6	7,1
<i>of which at working age^b</i>								
15–24 lata.....	106	32	24	8	74	30,2	22,6	25,0
25–34	143	120	112	8	23	83,9	78,3	6,7
35–44	142	124	116	8	18	87,3	81,7	6,5
45–54	119	92	. ^c	. ^c	27	77,3	73,1	x
55 lat i więcej..... <i>and more</i>	305	78	. ^c	. ^c	227	25,6	24,6	x
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe..... <i>Tertiary</i>	146	120	115	5	26	82,2	78,8	4,2
Policealne i średnie zawodowe	192	126	121	6	65	65,6	63,0	4,8
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	90	43	. ^c	. ^c	47	47,8	43,3	9,3
Zasadnicze zawodowe ... <i>Basic vocational</i>	212	129	117	12	83	60,8	55,2	9,3
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe . <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	175	28	24	5	147	16,0	13,7	17,9

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat. ^c Liczby po uogólnieniu wyników z próby wynoszą poniżej 5 tys., znak (".") oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.

^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59. ^c The numbers are estimated below 5 thousand, points (".") means that the value cannot be displayed because of high sampling error.

Pracujący Employment

TABL. 3(71). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	
O G Ó Ł E M	291843	323049	320293	330493	158267	T O T A L
sektor publiczny	82892	80219	73637	73896	48371	<i>public sector</i>
sektor prywatny	208951	242830	246656	256597	109896	<i>private sector</i>
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	27533	36531	36780	37214	16391	<i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>
Przemysł	79626	85069	82758	88430	31534	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	71351	75772	73747	79761	29626	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	12687	19227	16581	16907	1747	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	51521	53382	51531	53630	29680	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	18790	20326	21286	21354	4190	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5800	5297	5440	5424	3562	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja ..	2810	3010	2954	3230	1048	<i>Information and communications</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5929	6183	6040	6036	4256	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4023	4445	4103	4269	2280	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8412	7853	8728	8993	4609	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7354	10691	12006	11916	5139	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16140	18131	17880	17860	11432	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	25537	26246	26086	26459	20916	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17937	18134	18509	18836	15359	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3166	3397	3211	3272	2039	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	4578	5127	6400	6663	4085	<i>Other service activities</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 124.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 124.

TABL. 4(72). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		SPECIFICATION
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>	
OGÓŁEM	2005 175160	172555	2039	TOTAL
	2010 190413	187842	1989	
	2013 186453	184062	1837	
	2014 190177	187934	1721	
sektor publiczny	64581	64581	-	<i>public sector</i>
sektor prywatny	125596	123353	1721	<i>private sector</i>
w tym:				<i>of which:</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5316	5146	78	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	71731	71142	517	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	67157	66580	505	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	6422	6214	208	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	17664	17129	491	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	8758	8623	135	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1833	1772	61	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	1251	1244	6	<i>Information and communications</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3064	2732	19	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2858	2850	8	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2458	2413	45	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9084	9038	46	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	17489	17489	-	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	25212	25165	47	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13954	13908	46	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2716	2713	3	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	367	356	11	<i>Other service activities</i>

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5(73). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	202199	220881	211398	213984	179745	T O T A L
sektor publiczny	73807	69569	63109	62136	62133	public sector
sektor prywatny	128392	151312	148289	151848	117612	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6029	7005	6837	7263	4459	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	65603	71701	67091	72091	68130	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	59669	66136	62384	67330	63598	of which manufacturing
Budownictwo	9484	12973	10732	10532	5940	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	29027	29542	26323	27120	16526	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	10567	10838	12087	11384	8508	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3311	3391	3073	2968	1658	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1566	1445	1451	1604	1178	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3584	3260	2970	3052	2626	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3262	3660	3115	3377	2517	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...	3936	4604	4474	4620	2309	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4321	9266	12018	9526	8821	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16121	17991	16997	16830	16827	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	25034	25227	24411	24213	23993	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15880	15004	14550	14510	13456	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2514	2770	2564	2623	2528	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1960	2204	2708	2270	270	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.
^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6(74). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M2005	161440	79757	11115	6308	TOTAL
2010	175892	87659	11950	7085	
2013	173151	87258	10911	6768	
2014	177129	88605	10805	6703	
sektor publiczny	59436	41425	5145	3428	public sector
sektor prywatny	117693	47180	5660	3275	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4448	1438	698	508	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	69505	25963	1637	780	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	65108	24926	1472	701	of which manufacturing
Budownictwo	5951	646	263	75	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	16247	8647	882	531	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	8360	1076	263	90	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1600	1062	172	105	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1148	442	96	50	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2645	2039	87	70	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2625	1291	225	164	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2277	1064	136	91	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8056	3449	982	587	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16748	10886	741	355	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	21868	17785	3297	2310	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13156	11290	752	559	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2258	1382	455	358	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	237	145	119	70	Other service activities

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7(75). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejm- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzed- nio pracu- jący persons formerly employed	powraca- jący z urlopów wychow- waw- czych ^b persons returning from child- care lea- ves ^b	
OGÓŁEM	2005 44075	16022	5460	19813	715	27,4
TOTAL	2010 42111	16744	4159	22311	770	23,9
.....	2013 39054	16517	3836	24725	577	22,5
.....	2014 42439	17511	4940	25824	378	24,5
sektor publiczny	5444	3561	687	3429	144	9,0
public sector						
sektor prywatny	36995	13950	4253	22395	234	32,6
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	679	234	168	363	4	16,2
Przemysł	18941	6808	2509	11281	145	28,8
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	18314	6684	2408	10903	143	29,8
of which manufacturing						
Budownictwo	1885	112	152	962	3	32,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4909	2825	682	2789	46	31,2
Transport i gospodarka magazynowa.....	2653	189	256	1662	4	32,1
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	423	276	66	230	3	26,5
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja	336	114	34	179	#	31,6
Information and communications						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	257	187	23	190	8	10,2
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	469	126	13	387	5	19,3
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	731	285	79	529	#	29,3
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	6040	2659	309	4091	8	68,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .	1649	969	224	1105	56	9,5
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	1840	1474	173	1114	47	8,4
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1345	1094	218	775	39	10,0
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	234	126	31	146	4	10,3
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa	48	33	3	21	-	19,1
Other service activities						

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8(76). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
		Ogółem Total	kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment con- tract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation		korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b persons taking child- -care leave ^b
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
O G Ó Ł E M	2005	41296	15142	7971	6005	2046	1149	25,3
T O T A L	2010	39422	16164	6940	4030	1176	858	22,3
	2013	35849	14526	6783	3560	1299	417	20,7
	2014	37488	15792	4591	4382	1761	380	21,6
sektor publiczny		5105	3215	412	358	782	123	8,4
public sector								
sektor prywatny		32383	12577	4179	4024	979	257	28,5
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		639	201	104	#	46	#	15,3
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14649	5012	2157	2114	650	137	22,2
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		14008	4892	2035	2075	568	135	22,8
of which manufacturing								
Budownictwo		1719	87	163	124	57	6	29,5
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		4167	2240	755	735	83	64	26,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazy- nowa		2539	206	244	392	89	5	30,7
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		425	288	72	128	8	3	26,6
Accommodation and catering ^Δ								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8(76). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)
 TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia <i>terminated due to dissolution of an employment con- tract</i>		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację <i>retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation</i>	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b <i>persons taking child- care leave^b</i>	
			przez zakład pracy <i>by em- ployer</i>	przez pra- cownika <i>by em- ployee</i>			
Informacja i komunikacja <i>Information and communications</i>	248	86	13	49	3	-	23,5
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	325	249	64	48	25	8	12,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	251	106	24	31	64	4	10,3
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	934	372	160	58	17	6	37,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	6771	3603	421	285	88	17	76,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1687	1023	121	100	222	52	9,7
Edukacja <i>Education</i>	1522	1137	149	105	233	29	7,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1332	1053	95	135	150	42	9,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	213	92	23	24	23	2	9,4
Pozostała działalność usługowa ... <i>Other service activities</i>	67	37	26	#	3	#	26,3

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopow bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9(77). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a
 THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -sec- -ondary and secondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general sec- -ondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	5062	2353	1483	1441	632	1506
TOTAL	2010	3304	1354	1025	867	501	911
	2013	2979	1228	947	728	367	937
	2014	3549	1563	928	738	475	1408
sektor publiczny		528	394	407	69	32	20
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		3021	1169	521	669	443	1388
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		129	41	31	31	11	56
Przemysł		1752	564	248	443	240	821
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1674	555	246	430	238	760
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		89	12	31	12	8	38
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		391	284	68	104	104	115
Transport i gospodarka magazynowa		218	12	#	26	36	#
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		60	#	15	13	#	#
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		33	9	27	#	#	-
<i>Information and communications</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		22	16	12	5	5	-
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		8	5	#	2	#	2
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		69	41	38	13	#	#
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		265	120	23	37	22	183
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...		177	132	140	18	13	6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		126	111	114	7	3	2
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		182	157	145	20	7	10
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		25	17	16	2	7	-
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		3	#	#	#	2	-
<i>Other service activities</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10(78). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2014 R.
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which vacan- cies – newly created jobs	z liczby ogółem w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number – in enti- ties em- ploying more than 9 per- sons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 per- sons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 per- sons
OGÓŁEM TOTAL	2233	273	1128	11608	6287	6606	3389
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	9	-	5	249	120	242	156
Przemysł <i>Industry</i>	939	97	773	3421	2996	1614	1228
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	913	94	756	3204	2862	1456	1092
Budownictwo <i>Construction</i>	298	5	30	1285	463	669	310
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	304	10	22	2666	672	2014	608
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	278	123	84	936	412	282	117
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	100	1	6	414	63	115	71
Informacja i komunikacja <i>Information and communications</i>	30	20	-	107	43	72	42
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	16	-	16	234	135	168	94
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	27	-	22	98	46	102	47
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	4	-	4	383	34	556	133
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	59	4	26	398	254	159	116
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- leczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	81	9	76	365	364	210	207
Edukacja <i>Education</i>	14	-	14	434	359	216	165
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	65	2	41	377	221	93	53
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	9	2	9	168	87	41	33
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	-	-	-	73	18	53	9

^a W ciągu roku.
^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11(79). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani					Total registered unemployed persons
ogółem	89151	59225	59805	47115	persons
w tym kobiety	47301	31607	31580	24980	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	17266	11347	9441	6941	previously not employed
w tym absolwenci ^a	3307	3063	2859	1843	of which school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b	623	797	652	462	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych .	20586	16093	18275	14680	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	2664	1064	3244	2619	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	57577	26517	30049	25144	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	14504	11365	9524	7366	possessing benefit rights bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	4814 ^d	6842	8235	6683	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^e w %	23,0	15,5	15,7	12,5	Registered unemployment rate^e in %
Oferty pracy	527	849	1434	1688	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 127.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 127.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12(80). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
**NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani					Newly registered unemployed persons
z liczby ogółem:					of total number:
Kobiety	49358	57642	45111	38797	Women
Dotychczas niepracujący	29540	29128	17465	14952	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1770	1449	5440	4102	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	116746	120929	94489	93535	Persons removed from unemployment rolls
z liczby ogółem:					of total number:
Kobiety	53191	57652	45228	45397	Women
Z tytułu podjęcia pracy	56906	42870	41390	41197	Received jobs

^a W ciągu roku.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13(81). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA,
 CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY
 Stan w dniu 31 XII
 REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
 DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2013		2014	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M T O T A L								
O G Ó Ł E M TOTAL	89151	47301	59225	31607	59805	31580	47115	24980
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	18089	9634	11905	6801	10150	5658	6752	3877
25-34	24512	14313	17170	10381	16634	10235	12813	8050
35-44	18568	10446	10777	5994	12158	6931	9935	5696
45-54	23707	11730	12942	6445	11494	5669	8919	4400
55 lat i więcej and more	4275	1178	6431	1986	9369	3087	8696	2957
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	3312	2093	4908	3257	5539	3760	4628	3177
Policealne oraz średnie za- wodowe Post-secondary and voca- tional secondary	18358	11537	12612	7813	12785	7864	9852	6159
Średnie ogólnokształcące General secondary	5922	4433	5768	4049	5479	3836	4271	2980
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	30740	14369	17923	8084	18424	8107	14338	6221
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	30819	14869	18014	8404	17578	8013	14026	6443
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	21676	9506	23472	11338	18365	8640	15339	7277
3- 6	12869	6525	11225	6205	11271	6043	7733	4160
6-12	14385	7443	10382	5737	12020	6290	7904	4100
12-24	13802	7366	8779	4966	10037	5597	8313	4692
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	26419	16461	5367	3361	8112	5010	7826	4751
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy No work seniority	17266	10169	11347	6860	9441	5720	6941	4230
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	11543	6528	7895	4453	8161	4816	6801	4084
1- 5	16948	8837	12655	7096	13103	7395	10030	5703
5-10	12769	6991	8292	4481	8862	4793	7070	3883
10-20	16863	9237	9671	5031	10072	5074	8081	4058
20-30	12061	5201	7338	3071	7371	2929	5861	2341
powyżej 30 lat more than 30 years	1701	338	2027	615	2795	853	2331	681

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Note. As of 31 XII 2014 among the unemployed were 13605 persons (of which 5295 women) aged 50 and more.
 Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14(82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					<i>Unemployed persons who:</i>
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3622	2645	1596	1217	<i>Undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	1836	1550	1016	711	<i>of which women</i>
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4804	2769	1070	690	<i>Undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	1753	841	331	227	<i>of which women</i>
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	9208	17436	9295	8628	<i>Starting training or internship with the employer</i>
w tym kobiety	5211	10635	5575	5056	<i>of which women</i>
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	14530	2940	2842	<i>Started a social useful works</i>
w tym kobiety	6794	1562	1519	<i>of which women</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	38284	51448	32257	37507	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15(83). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	209,4	314,0	248,6	209,7	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	125,1	117,2	121,6	94,4	45,0	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	5,1	8,4	3,2	4,0	1,9	<i>Training</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	16,4	66,0	40,2	42,6	20,3	<i>Means for starting of economic activity and equipping of work seat</i>
Roboty publiczne	14,2	17,5	7,5	5,0	2,4	<i>Public works</i>
Prace interwencyjne	8,3	11,3	7,2	6,7	3,2	<i>Intervention works</i>
Stypendia za okres stażu	17,8	58,2	39,7	38,3	18,3	<i>Scholarships for traineeship period</i>

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16(84). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal accidents	cięż- kich serious accidents	łżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more		
O G Ó Ł E M T O T A L									
O G Ó Ł E M	2005	2801	17	26	2758	42	1089	1552	T O T A L
	2010	2789	9	21	2759	38	1083	1496	
	2013	2605	9	20	2576	40	1009	1321	
	2014	2604	5	26	2573	47	1039	1262	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		61	-	1	60	1	19	34	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		1221	3	17	1201	26	535	611	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		1157	3	16	1138	23	514	572	of which manufacturing
Budownictwo		96	-	3	93	-	28	65	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		333	1	2	330	3	158	146	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		222	-	2	220	2	72	110	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		15	-	-	15	-	5	9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja ..		7	-	-	7	-	2	4	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		21	-	-	21	-	7	9	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		41	-	-	41	1	21	17	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...		13	-	-	13	-	4	7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		82	-	-	82	-	21	51	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		142	-	-	142	9	51	60	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		108	1	-	107	1	47	48	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		221	-	-	221	4	63	77	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		14	-	-	14	-	3	10	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		7	-	1	6	-	3	4	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16(84). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)
 PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmier- telnych <i>fatal accidents</i>	cięż- kich <i>serious accidents</i>	lżej- szych <i>light</i>	1—3 dni <i>days</i>	4—20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	10,54	0,06	0,10	10,38	0,16	4,10	5,84	TOTAL
	2010	10,10	0,03	0,08	9,99	0,14	3,92	5,42	
	2013	8,99	0,03	0,07	8,89	0,14	3,48	4,56	
	2014	8,82	0,02	0,09	8,71	0,16	3,52	4,27	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8,94	-	0,15	8,79	0,15	2,78	4,98	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>	
Przemysł	14,27	0,04	0,20	14,03	0,30	6,25	7,14	<i>Industry</i>	
w tym przetwórstwo przemysłowe	15,07	0,04	0,21	14,83	0,30	6,70	7,45	<i>of which manufacturing</i>	
Budownictwo	5,73	-	0,18	5,55	-	1,67	3,88	<i>Construction</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6,33	0,02	0,04	6,28	0,06	3,00	2,78	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	
Transport i gospodarka magazynowa	10,41	-	0,09	10,32	0,09	3,38	5,16	<i>Transportation and storage</i>	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2,76	-	-	2,76	-	0,92	1,66	<i>Accommodation and catering^Δ</i>	
Informacja i komunikacja	2,26	-	-	2,26	-	0,65	1,29	<i>Information and communications</i>	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,48	-	-	3,48	-	1,16	1,49	<i>Financial and insurance activities</i>	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9,79	-	-	9,79	0,24	5,02	4,06	<i>Real estate activities</i>	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,47	-	-	1,47	-	0,45	0,79	<i>Professional, scientific and technical activities</i>	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	6,86	-	-	6,86	-	1,76	4,26	<i>Administrative and support service activities</i>	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7,95	-	-	7,95	0,50	2,85	3,36	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	
Edukacja	4,11	0,04	-	4,07	0,04	1,79	1,83	<i>Education</i>	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11,84	-	-	11,84	0,21	3,37	4,12	<i>Human health and social work activities</i>	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4,32	-	-	4,32	-	0,93	3,08	<i>Arts, entertainment and recreation</i>	
Pozostała działalność usługowa	1,07	-	0,15	0,92	-	0,46	0,61	<i>Other service activities</i>	

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17(85). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospodarka maga- zynowa transport and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna health and social work activities
			razem total	w tym prze- twór- stwo prze- mysłowe of which manu- factu- ring				
OGÓŁEM	2801	76	1450	1343	185	241	202	251
TOTAL	2010	64	1424	1320	154	304	202	213
2013	2605	66	1172	1084	111	287	264	180
2014	2604	61	1221	1157	96	333	222	221
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi	67	1	29	28	2	9	5	6
<i>Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>								
w tym z preparatami chemicznymi	24	1	11	11	1	2	2	4
<i>of which chemicals</i>								
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	2	-	-	-	1	-	-	-
<i>Drowned, buried, enveloped</i>								
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>								
nieruchomy obiekt	617	14	213	198	25	83	75	54
<i>a stationary object</i>								
obiekt w ruchu	510	10	294	288	23	72	33	14
<i>object in motion</i>								
w tym przez: <i>of which by:</i>								
spadający obiekt	227	7	141	140	14	30	8	5
<i>falling object</i>								
poruszający się lub transportowany obiekt	86	1	52	51	3	13	8	2
<i>moving or transported object</i>								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	581	13	333	317	21	89	16	54
<i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>								
w tym kontakt z przedmiotem ostrym <i>of which contact with sharp material agent</i>	357	6	210	202	12	72	5	23
Uwięzienie, zmiżdżenie	138	7	86	81	4	14	11	6
<i>Trapped, crushing</i>								
Obciążenie psychiczne lub fizyczne	294	9	115	109	9	34	25	35
<i>Physical or mental stress</i>								
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego	267	9	103	98	8	30	23	35
<i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	73	3	6	3	1	5	27	17
<i>Aggression of human or animal</i>								
Pozostałe	322	4	145	133	10	27	30	35
<i>Others</i>								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17(85). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agri-culture, forestry and fish-ing	przemysł industry		budow- nictwo con- struction	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transport and storage	opieka zdrowotna i pomoc społeczna human health and social work activities	
			razem total	w tym prze- twórstwo przemysłowe of which manu- facturing					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2005	5481	138	3010	2766	372	512	359	391
TOTAL	2010	5498	131	2854	2658	355	622	372	319
	2013	5133	148	2419	2209	252	621	461	235
	2014	5386	110	2720	2581	210	748	366	376
Niewłaściwy stan czynnika materialnego		419	11	207	195	15	40	16	42
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		218	7	112	107	20	27	6	21
<i>work</i>									
stanowiska pracy.....		295	4	140	133	19	51	10	22
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>		385	9	249	237	25	47	13	13
Nie używanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>		95	5	52	51	6	17	2	5
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika		361	4	225	217	12	59	16	17
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b		92	-	40	37	1	14	6	15
<i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika		3293	62	1626	1546	104	466	250	215
<i>Incorrect employee's action</i>									
Inna przyczyna		228	8	69	58	8	27	47	26
<i>Other causes</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18(86). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**^a
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	258	193	193	219	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	2	2	-	-	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	131	104	106	115	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	19	16	18	24	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	7	3	2	1	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń ...	25	14	20	26	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	32	21	18	27	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie:					<i>influence of:</i>
skrajnych temperatur	1	3	1	-	<i>extreme temperatures</i>
inne wydarzenia	43	32	28	26	<i>other events</i>

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.
 Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
^a Who received one-off accident compensations.
 Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19(87). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA**^a
 Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard								
	Ogółem Grand total		związane connected with		z uciążliwością strenuous conditions		czynnikami mechanicznymi mechanical factors		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
O G Ó Ł E M	2005	135,5	98,4	95,9	69,9	20,4	14,1	19,2	14,4
T O T A L	2010	123,4	94,0	79,5	58,8	23,2	21,8	20,7	13,4
	2013	110,7	85,1	75,9	59,0	15,6	14,4	19,3	11,7
	2014	98,1	79,9	61,7	51,0	19,2	17,5	17,2	11,4
sektor publiczny		64,8	55,1	44,0	35,8	18,8	18,8	2,1	0,6
<i>public sector</i>									
sektor prywatny		105,2	85,2	65,5	54,2	19,3	17,3	20,4	13,7
<i>private sector</i>									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 129.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 129.

TABL. 19(87). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with			czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	101,1	83,0	55,9	43,0	36,8	36,8	8,5	3,1
Przemysł <i>Industry</i>	140,4	113,5	89,8	74,1	25,1	22,5	25,5	16,9
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	142,8	114,7	93,9	78,0	21,8	18,9	27,2	17,8
Budownictwo <i>Construction</i>	31,1	26,6	14,1	10,5	9,5	9,3	7,5	6,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	27,1	22,2	11,3	10,0	8,6	8,0	7,2	4,2
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	4,9	3,1	2,7	1,6	1,6	1,0	0,6	0,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communications</i>	8,3	8,3	-	-	-	-	8,3	8,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	275,9	275,9	-	-	275,9	275,9	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	82,9	77,8	37,2	37,2	8,5	3,4	37,2	37,2
Edukacja <i>Education</i>	27,0	27,0	-	-	27,0	27,0	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	50,8	45,5	41,8	36,4	8,5	8,5	0,5	0,5

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 129.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 129.

TABL. 20(88). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2014 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATION-
AL RISK WAS DONE^a IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka zawo- dowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowa- nie lub ograniczenie ryzyka zawo- dowego <i>Elimination or limitation of occupatio- nal risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyj- ne <i>organiza- tional</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	404,4	173,7	43,7	63,6	126,5
TOTAL					
sektor publiczny	441,1	214,3	62,2	101,4	159,4
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	396,6	165,0	39,8	55,6	119,5
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	428,1	229,0	25,2	77,6	162,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	399,8	190,5	57,2	66,3	143,9
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemy- słowe	396,9	176,9	47,6	52,1	127,1
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	398,3	178,0	40,6	27,3	134,0
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	324,8	102,6	15,9	43,7	64,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazyno- wa	549,2	140,2	18,7	49,2	86,3
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	200,3	16,7	-	-	16,7
<i>Information and communications</i>					
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	517,2	241,4	-	-	241,4
<i>Professional, scientific and tech- nical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	519,5	401,0	44,0	247,0	335,0
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	28,8	27,0	-	27,0	-
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	499,6	202,7	37,3	107,6	141,5
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 130.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 9 on page 130.

TABL. 21(89). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
O G Ó Ł E M	2005	56	27,2	TOTAL
	2010	50	22,2	
	2013	47	21,3	
	2014	77	34,8	
w tym:				<i>of which:</i>
Pylice płuc		1	0,5	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		3	1,4	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa.....		2	0,9	<i>Allergic rhinitis</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.....		1	0,5	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		4	1,8	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		4	1,8	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		8	3,6	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		4	1,8	<i>Bilateral permanent noise-included hearing loss of cochlear or sensoneural type</i>
Zespół wibracyjny		1	0,5	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		47	21,3	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22(90). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	11834	39377	3571	8909	738	1859	8224
TOTAL	2010	9579	27221	1796	4852	486	955	266
	2013	7696	20261	1962	3570	611	132	174
	2014	7473	22239	1697	3644	288	169	156
sektor publiczny		2857	7581	344	1554	41	57	77
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		4616	14658	1353	2090	247	112	79
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1360	1146	-	39	3	2	2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		5013	14056	1520	2200	165	83	61
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		3388	11152	1009	1480	155	57	32
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		409	758	2	145	7	12	1
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		129	891	31	45	13	15	4
<i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		494	2400	72	1014	23	10	70
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		4	-	-	-	-	-	-
<i>Information and communications</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^A		35	39	-	-	17	21	-
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		29	1489	-	3	-	-	-
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		-	1460	72	198	60	26	18
<i>Human health and social work activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 129. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 129. ^b Or particular character.

TABL. 23(91). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH ^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents com- pensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents com- pensations	
OGÓŁEM	2005	769	749	2316	2211
TOTAL	2010	875	849	2410	2385
	2013	787	735	3292	3261
	2014	724	717	3283	3244
sektor publiczny		144	139	3326	3209
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		580	578	3271	3251
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		33	30	3970	3733
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		446	444	3155	3128
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		422	420	3147	3119
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		50	50	2900	2900
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ		30	30	2800	2800
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazy- nowa		51	51	4549	4549
<i>Transportation and storage</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		7	7	4429	4429
<i>Administrative and support ser- vice activities</i>					
Edukacja		4	4	4500	4500
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna.....		103	101	3146	3079
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 129.

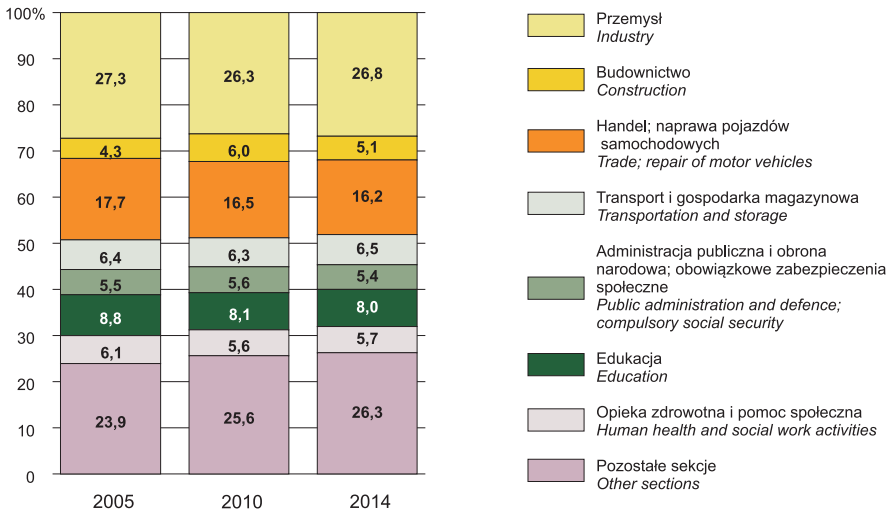
^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 129.

Struktura pracujących^a według sekcji

Stan w dniu 31 XII

Structure of employed persons^a by sections

As of 31 XII

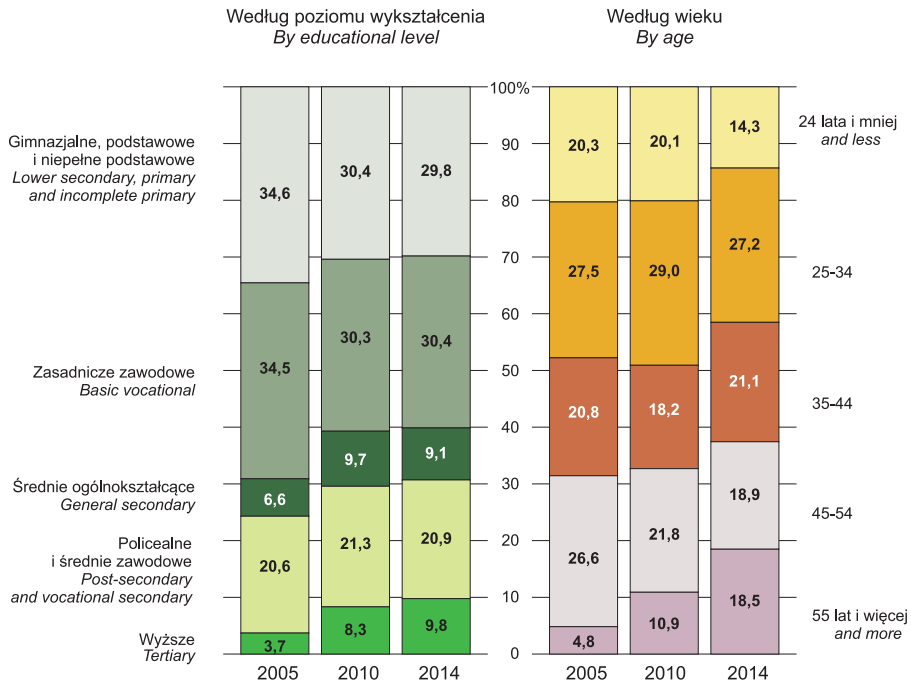
^aWedług faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.
^aBy actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture.

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia

Stan w dniu 31 XII

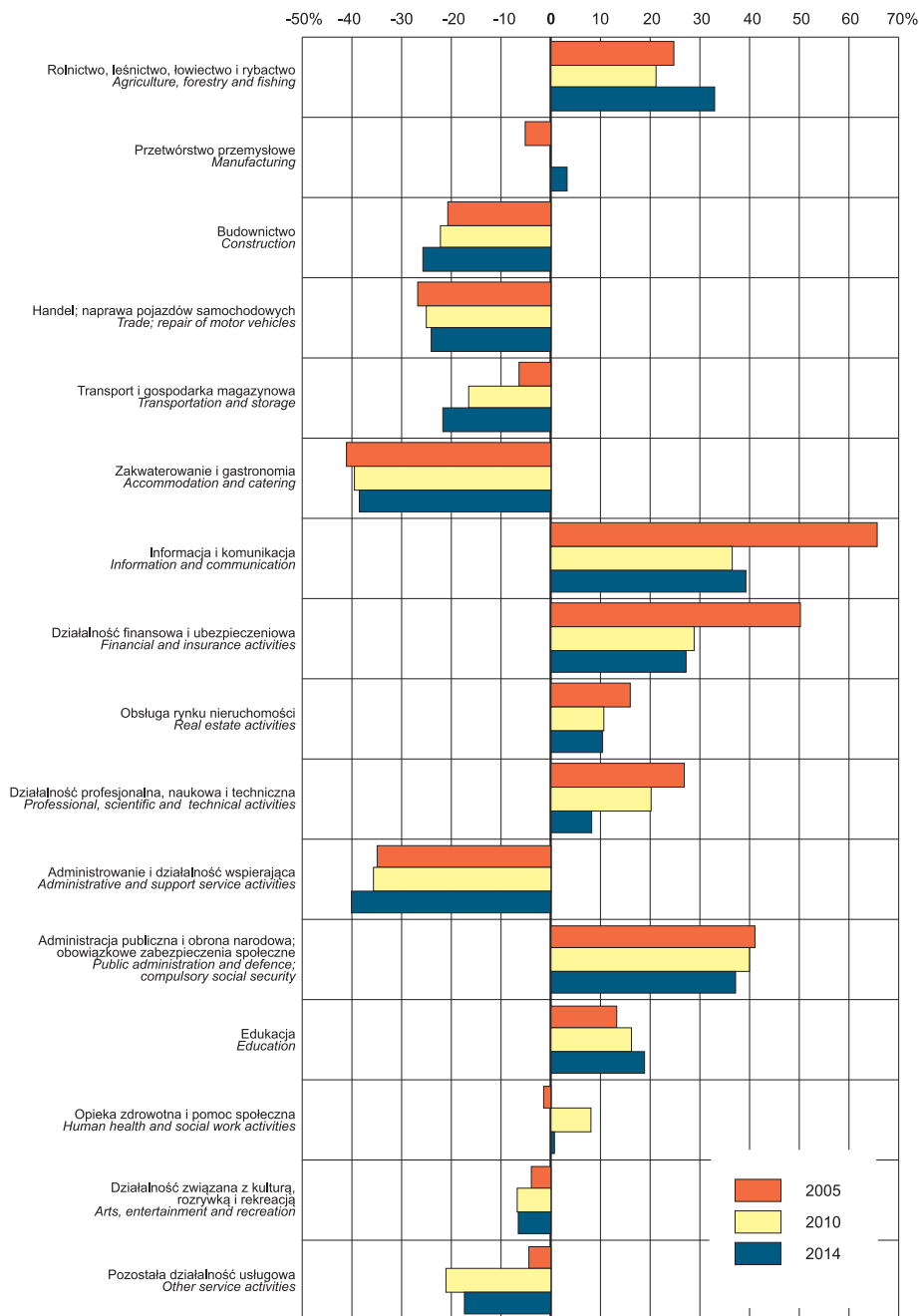
Structure of registered unemployed persons by age and educational level

As of 31 XII

Odchylenie względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie^a

Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly gross wages and salaries.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy. Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowania.

Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed. Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,

- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

4. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including, payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych na otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Social security benefits

1. Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution - from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from 1 I 2009 r. to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds - OFE.

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1(92). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
					w zł	
O G Ó Ł E M	2032,99	2755,38	3114,69	3247,04	3425,38	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2534,67	3337,57	4104,73	4319,38	4634,10	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1977,24	2798,41	3203,20	3357,39	3419,05	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1926,56	2752,48	3191,47	3349,63	3412,83	of which manufacturing
Budownictwo	1609,77	2144,77	2280,26	2410,44	2711,90	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1488,72	2062,98	2371,00	2465,38	2685,54	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1903,29	2297,95	2565,23	2540,58	2689,69	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1195,68	1663,31	1911,03	1996,06	2103,76	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3367,73	3761,57	4307,75	4527,69	4966,59	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3053,95	3548,39	4023,27	4131,20	4410,73	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2358,46	3051,04	3438,70	3593,88	3751,79	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2577,48	3310,77	3391,14	3514,61	4422,26	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1322,28	1773,02	2044,94	1943,37	1907,57	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2868,35	3854,98	4293,73	4458,28	4458,28	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2302,29	3200,95	3766,60	3860,31	3875,21	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2003,27	2976,45	3153,76	3268,74	3331,00	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1951,77	2566,80	2916,97	3033,23	3068,59	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1944,13	2174,92	2492,19	2682,75	2732,25	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 2(93). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM a	172,4	89,6	82,8	60,4	18,8	41,6	112,0	70,8	41,2
TOTAL b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :									
1680,00 zł i mniej a	11,5	6,4	5,1	0,1	0,0	0,1	11,4	6,4	5,0
1680,00 zł and less b	6,7	7,1	6,2	0,2	0,1	0,2	10,2	9,0	12,3
1680,01 – 2053,86 a	19,3	9,9	9,4	3,8	0,7	3,1	15,5	9,2	6,3
(1680,01 zł – 50%) b	11,1	11,1	11,3	6,3	3,5	7,5	13,8	13,1	15,1
2053,87 – 2752,17 a	34,4	15,3	19,1	10,9	2,9	8,0	23,5	12,4	11,1
(50 – 67) b	19,9	17,1	23,1	18,1	15,4	19,3	20,9	17,5	26,9
2752,18 – 3080,79 a	15,8	8,2	7,6	5,6	1,8	3,8	10,2	6,4	3,8
(67 – 75) b	9,2	9,1	9,2	9,2	9,5	9,1	9,1	9,0	9,4
3080,80 – 4107,72 a	43,6	23,6	20,0	16,8	5,4	11,4	26,8	18,2	8,6
(75 – 100) b	25,2	26,4	24,1	27,5	28,8	27,2	23,9	25,6	21,1
4107,73 – 5134,65 a	24,4	12,8	11,6	11,7	3,5	8,2	12,7	9,3	3,4
(100 – 125) b	14,1	14,3	14,0	19,4	18,6	19,7	11,4	13,2	8,2
5134,66 – 6161,58 a	10,5	5,1	5,4	5,5	1,6	3,9	5,0	3,5	1,5
(125 – 150) b	6,1	5,7	6,4	9,2	8,4	9,5	4,4	5,0	3,3
6161,59 – 7188,51 a	5,0	2,8	2,2	2,5	0,8	1,7	2,5	2,0	0,5
(150 – 175) b	2,9	3,2	2,6	4,2	4,5	4,0	2,2	2,8	1,2
7188,52 – 8215,44 ... a	2,7	1,8	0,9	1,4	0,8	0,6	1,3	1,0	0,3
(175 – 200) b	1,6	2,0	1,1	2,3	4,1	1,5	1,2	1,5	0,6
8215,45 – 9242,37 a	1,6	1,0	0,6	0,8	0,5	0,3	0,8	0,5	0,3
(200 – 225) b	1,0	1,1	0,8	1,3	2,5	0,8	0,8	0,8	0,7
9242,38 – 10269,30 .. a	1,1	0,8	0,3	0,5	0,3	0,2	0,6	0,5	0,1
(225 – 250) b	0,7	0,9	0,4	0,9	1,7	0,5	0,6	0,7	0,3
10269,31 – 11296,23 a	0,6	0,4	0,2	0,3	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1
(250 – 275) b	0,4	0,4	0,3	0,5	0,9	0,3	0,3	0,3	0,3
11296,24 – 12323,16 a	0,5	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,0
(275 – 300) b	0,3	0,4	0,2	0,3	0,6	0,2	0,3	0,3	0,2
12323,17 – 20000,00 a	1,1	0,8	0,3	0,3	0,2	0,1	0,8	0,6	0,2
(300% – 20000,00) b	0,6	0,9	0,3	0,6	1,3	0,2	0,6	0,8	0,4
20000,01 zł i więcej... a	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	-	0,3	0,3	0,0
20000,01 zł and more b	0,2	0,3	0,0	0,0	0,1	-	0,3	0,4	0,0

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 156. ² Ustalane na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4107,72 zł) w gospodarce narodowej za październik 2014 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2053,87–2752,17 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons; see general notes, item 4 on page 156. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (4107,72 zł) in the national economy for October 2014; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2053,87–2752,17 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 2(93). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
O G Ó Ł E M a	172,4	89,6	82,8	60,4	18,8	41,6	112,0	70,8	41,2
TOTAL b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :									
1817,95 zł i mniej zł and less a	19,6	11,4	8,2	0,7	0,1	0,6	18,9	11,3	7,6
(50% i mniej and less) b	11,4	12,7	10,0	1,2	0,7	1,5	16,9	15,9	18,7
1817,96 – 2726,93 a	44,2	19,7	24,5	13,7	3,3	10,4	30,5	16,4	14,1
(50 – 75) b	25,6	22,0	29,6	22,6	17,8	24,9	27,2	23,1	34,4
2726,94 – 3635,90 a	43,0	22,8	20,2	15,3	5,1	10,2	27,7	17,7	10,0
(75 – 100) b	25,0	25,3	24,6	25,3	26,8	24,6	24,8	25,0	24,5
3635,91 – 4544,88 a	30,9	16,5	14,4	13,7	4,4	9,3	17,2	12,1	5,1
(100 – 125) b	17,9	18,4	17,3	22,7	22,7	22,7	15,3	17,3	11,9
4544,89 – 5453,85 a	15,0	7,6	7,4	7,4	2,1	5,3	7,6	5,5	2,1
(125 – 150) b	8,7	8,5	9,0	12,3	10,5	13,0	6,8	7,9	4,9
5453,86 – 6362,83 a	8,0	4,1	3,9	4,2	1,3	2,9	3,8	2,8	1,0
(150–175) b	4,6	4,6	4,6	7,0	7,2	6,9	3,4	4,0	2,3
6362,84 – 7271,80 a	4,1	2,3	1,8	2,0	0,7	1,3	2,1	1,6	0,5
(175 – 200) b	2,4	2,6	2,1	3,4	3,8	3,1	1,8	2,3	1,0
7271,81 – 8180,78 a	2,3	1,5	0,8	1,2	0,6	0,6	1,1	0,9	0,2
(200 – 225) b	1,3	1,7	0,9	2,0	3,4	1,3	1,0	1,2	0,5
8180,79 – 9089,75 a	1,5	1,0	0,5	0,7	0,4	0,3	0,8	0,6	0,2
(225 – 250) b	0,9	1,1	0,7	1,2	2,3	0,7	0,7	0,7	0,7
9089,76 – 9998,73 a	0,8	0,6	0,2	0,4	0,2	0,2	0,4	0,4	0,0
(250 – 275) b	0,5	0,7	0,3	0,6	1,1	0,4	0,4	0,5	0,2
9998,74 – 10907,70 ... a	0,8	0,5	0,3	0,4	0,2	0,2	0,4	0,3	0,1
(275 – 300) b	0,4	0,6	0,3	0,6	1,3	0,3	0,3	0,4	0,3
10907,71 zł i więcej.... a	2,2	1,6	0,6	0,7	0,4	0,3	1,5	1,2	0,3
zł and more b	1,3	1,8	0,6	1,1	2,4	0,6	1,4	1,7	0,6
(300% i więcej and more)									

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (3635,90 zł) w województwie lubuskim za październik 2014 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1817,96 - 2436,05 zł stanowi 50–75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons; see general notes, item 4 on page 167. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (3635,90 zł) in the Lubuskie voivodship for October 2014; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1817,96 - 2436,05 zł range accounts for 50–75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 3(94). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	3635,90	3796,33	3462,24	T O T A L
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ..	6,9	7,2	6,4	7028,03	7946,18	5906,49	<i>Managers</i>
Specjaliści	22,5	12,7	33,0	4465,19	5033,65	4228,44	<i>Professionals</i>
specjaliści nauk fizycznych i technicznych	2,2	3,3	1,0	5068,79	5340,57	4131,98	<i>science and engineering professionals</i>
specjaliści do spraw zdrowia	3,5	0,6	6,6	3973,43	5864,92	3793,12	<i>health professionals</i>
specjaliści nauczania i wychowania	10,9	4,7	17,7	4516,45	4734,61	4453,89	<i>teaching professionals</i>
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,0	2,3	5,9	3984,97	4586,15	3734,08	<i>business and administration professionals</i>
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych ..	0,9	1,4	0,2	4714,84	4866,36	3687,68	<i>information and communications technology professionals</i>
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,0	0,4	1,6	5983,46	7665,01	5489,92	<i>legal, social and cultural professionals</i>
Technicy i inny średni personel	11,4	8,9	14,2	3832,11	4385,72	3455,45	<i>Technicians and associate professionals</i>
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych ..	3,3	4,8	1,8	4502,00	4839,13	3572,99	<i>science and engineering associate professionals</i>
średni personel do spraw zdrowia	1,3	0,8	1,9	3055,54	3281,77	2946,12	<i>health associate professionals</i>
średni personel do spraw biznesu i administracji	5,7	2,7	8,9	3794,41	4204,37	3659,07	<i>business and administration associate professionals</i>
średni personel z dziedziny prawa, dziedzin społecznych, kultury i pokrewne	0,9	0,2	1,6	2800,68	2966,11	2773,71	<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>
technicy informatycy	0,2	0,4	0,0	3520,82	3534,01	2783,94	<i>information and communications technicians</i>
Pracownicy biurowi	8,1	6,7	9,8	3015,05	3114,09	2942,01	<i>Clerks</i>
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3	1,0	3,8	3118,58	3612,10	2983,54	<i>general and keyboard clerks</i>
pracownicy obsługi klienta	0,6	0,3	0,9	3111,21	4298,12	2744,46	<i>customer services clerks</i>
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,6	4,3	3,0	3043,28	3015,73	3086,68	<i>numerical and material recording clerks</i>
pozostali pracownicy obsługi biura	1,6	1,1	2,1	2762,49	2786,50	2748,50	<i>other clerical support workers</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 3(94). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy	6,8	4,7	9,1	2297,76	2444,86	2216,05	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług osobistych	1,7	1,5	1,9	2406,78	2479,08	2344,43	<i>personal service workers</i>
sprzedawcy i pokrewni	4,0	1,7	6,5	2273,64	2591,51	2182,85	<i>sales workers</i>
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3	0,1	0,6	2245,64	2821,26	2156,04	<i>personal care workers</i>
pracownicy usług ochronny	0,8	1,4	0,1	2201,48	2198,30	2233,96	<i>protective services workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,6	0,7	0,5	2991,30	2474,38	3786,15	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	19,4	28,0	10,2	3218,04	3403,61	2668,09	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,5	4,8	0,1	3033,85	3022,59	3858,81	<i>building and related trades workers (excluding electricians)</i>
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń oraz pokrewni	7,2	13,6	0,4	3608,72	3635,56	2534,12	<i>metal, machinery and related trades workers</i>
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4	0,5	0,2	2642,09	2830,69	2236,84	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy ..	1,9	2,8	1,0	3505,88	3787,76	2615,45	<i>electrical and electronic trades workers</i>
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni ...	7,4	6,3	8,5	2854,01	3070,22	2681,58	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	15,0	24,0	5,2	3043,33	3014,10	3188,80	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,8	8,9	2,5	3507,69	3600,60	3151,96	<i>stationary plant and machine operators</i>
monterzy	1,6	1,4	1,7	3075,64	3105,37	3049,53	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	7,6	13,7	1,0	2682,52	2626,66	3528,96	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych	9,3	7,1	11,6	2281,87	2462,76	2161,25	<i>Elementary occupations of which:</i>
w tym:							<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1	0,1	0,1	2950,32	3064,18	2778,66	<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,5	3,0	2,0	2615,79	2729,08	2435,00	

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 4(95). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO¹ ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES¹ FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	
a – w zł in zł										
b – ogółem = 100 total = 100										
O G Ó Ł E M T O T A L										
O G Ó Ł E M	a	3635,90	3796,33	3462,24	4041,61	4434,66	3864,49	3417,20	3627,35	3055,45
T O T A L	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	4990,84	5988,06	4502,20	4825,93	5580,63	4585,81	5327,07	6383,30	4239,73
<i>Tertiary with academic degree (at least doctor- ate) or tertiary with mas- ter degree, physician degree or equivalent</i>	b	137,3	157,7	130,0	119,4	125,8	118,7	155,9	176,0	138,8
Wyższe z tytułem inżynie- ra, licencjata, dyplomo- wanego ekonomisty lub równorzędnym	a	4192,05	4817,03	3612,97	3947,24	5046,52	3503,55	4346,85	4747,85	3737,22
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equiva- lent</i>	b	115,3	126,9	104,4	97,7	113,8	90,7	127,2	130,9	122,3
Policealne	a	3264,95	3728,73	3041,40	3409,45	4038,29	3223,79	3141,78	3581,37	2838,57
<i>Post-secondary</i>	b	89,8	98,2	87,8	84,4	91,1	83,4	91,9	98,7	92,9
Średnie zawodowe	a	3314,35	3478,13	3087,58	3666,58	4042,28	3419,44	3175,64	3343,14	2860,34
<i>Vocational secondary</i>	b	91,2	91,6	89,2	90,7	91,2	88,5	92,9	92,2	93,6
Średnie ogólnokształcące	a	3263,85	3608,77	2935,50	3115,26	3232,59	3075,83	3303,40	3654,51	2873,31
<i>General secondary</i>	b	89,8	95,1	84,8	77,1	72,9	79,6	96,7	100,7	94,0
Zasadnicze zawodowe ...	a	2850,15	3045,63	2442,45	2710,46	3170,78	2242,10	2877,10	3028,46	2508,31
<i>Basic vocational</i>	b	78,4	80,2	70,5	67,1	71,5	58,0	84,2	83,5	82,1
Gimnazjalne	a	2268,22	2267,87	2269,47	1809,89	1661,67	1897,07	2290,93	2281,78	2327,56
<i>Lower secondary</i>	b	62,4	59,7	65,5	44,8	37,5	49,1	67,0	62,9	76,2
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2796,61	2957,43	2541,39	2536,20	2971,95	2229,77	2861,45	2955,18	2676,72
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	76,9	77,9	73,4	62,8	67,0	57,7	83,7	81,5	87,6
WEDŁUG WIEKU BY AGE										
24 lata i mniej	a	2610,26	2746,38	2299,88	2576,28	2759,69	2427,44	2613,89	2745,50	2272,86
<i>and less</i>	b	71,8	72,3	66,4	63,7	62,2	62,8	76,5	75,7	74,4
25–34	a	3284,78	3483,07	3016,15	3412,76	3845,55	3220,70	3244,14	3429,51	2883,70
	b	90,3	91,7	87,1	84,4	86,7	83,3	94,9	94,5	94,4
35–44	a	3928,48	4216,74	3660,31	4263,90	4697,55	4091,62	3750,48	4093,11	3263,87
	b	108,0	111,1	105,7	105,5	105,9	105,9	109,8	112,8	106,8
45–54	a	3809,15	3985,55	3671,78	4170,09	4564,53	4023,87	3507,87	3759,23	3164,33
	b	104,8	105,0	106,1	103,2	102,9	104,1	102,7	103,6	103,6
55–59	a	3675,28	3855,40	3495,38	3979,76	4343,71	3799,53	3426,67	3648,19	3037,49
	b	101,1	101,6	101,0	98,5	97,9	98,3	100,3	100,6	99,4
60–64	a	3744,58	3749,15	3726,30	4665,90	4794,14	4398,81	3227,49	3293,66	2784,80
	b	103,0	98,8	107,6	115,4	108,1	113,8	94,4	90,8	91,1
65 lat i więcej	a	4153,24	4153,24	-	6449,16	6449,16	-	3305,38	3305,38	-
<i>and more</i>	b	114,2	109,4	-	159,6	145,4	-	96,7	91,1	-

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4(95). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO¹ ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES¹ FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	a – w zł in zł	b – ogółem = 100 total = 100		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females

WEDŁUG STAŻU PRACY
BY WORK SENIORITY

Do 1,9 roku a	2697,87	2821,14	2507,30	2741,51	2874,82	2672,13	2689,21	2815,61	2444,05
and less b	74,2	74,3	72,4	67,8	64,8	69,1	78,7	77,6	80,0
2,0 – 4,9 a	2973,37	3174,75	2690,03	3118,74	3575,69	2877,57	2939,11	3123,81	2609,44
b	81,8	83,6	77,7	77,2	80,6	74,5	86,0	86,1	85,4
5,0 – 9,9 a	3409,71	3681,78	3071,86	3480,67	3951,48	3287,01	3387,10	3642,49	2937,76
b	93,8	97,0	88,7	86,1	89,1	85,1	99,1	100,4	96,1
10,0 – 14,9 a	3751,32	4007,54	3447,97	4135,08	4522,51	3950,16	3599,73	3903,00	3086,40
b	103,2	105,6	99,6	102,3	102,0	102,2	105,3	107,6	101,0
15,0 – 19,9 a	4029,65	4253,51	3822,93	4329,48	4921,68	4113,65	3878,38	4100,26	3562,27
b	110,8	112,0	110,4	107,1	111,0	106,4	113,5	113,0	116,6
20 lat i więcej a	3843,67	3976,01	3718,87	4209,01	4578,40	4038,19	3510,37	3704,34	3166,06
and more b	105,7	104,7	107,4	104,1	103,2	104,5	102,7	102,1	103,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5(96). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH
 DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP
 ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.
 DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by
 decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR
 OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej w zł Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zł										
	a – ogółem total	b – mężczyźni males	c – kobiety females	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight
O G Ó Ł E M a	1784,00	2125,00	2501,69	2816,67	3193,83	3551,65	3982,87	4551,26	5648,11		
T O T A L b	1780,00	2138,64	2564,95	2915,26	3275,48	3633,73	4072,46	4654,00	6000,00		
c	1817,39	2120,00	2451,86	2735,93	3084,68	3474,17	3888,70	4458,35	5389,75		
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy a	3004,79	3709,75	4400,02	5060,14	5800,00	6388,28	7363,17	8714,88	11581,39		
Managers b	3099,90	4017,00	4645,00	5559,33	6200,00	7089,33	8260,00	10017,00	13250,00		
c	2818,78	3633,74	4203,29	4770,59	5345,32	5908,04	6483,96	7583,33	9256,00		
Specjaliści a	2660,26	3118,45	3476,27	3802,75	4150,11	4458,43	4836,47	5392,92	6435,97		
Professionals b	2800,00	3350,00	3707,08	4073,77	4433,33	4824,27	5389,80	6285,86	7957,21		
c	2631,43	3040,20	3397,83	3705,59	4035,34	4339,77	4682,82	5127,03	5950,31		

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1) on page 26.

TABL. 5(96). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)
PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej w zł Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zł								
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (me- dian)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiąt- tej ninth
Technicy i inny średni personel a	2166,00	2536,84	2837,90	3163,03	3463,48	3761,82	4200,00	4794,55	5964,34
<i>Technicians and associate profes- sionals</i>	b	2225,17	2786,12	3232,45	3550,00	3933,06	4344,37	4911,28	5798,84
	c	2121,27	2466,00	2720,00	2905,43	3217,50	3491,75	3768,23	4215,00
Pracownicy biurowi Clerks	a	1753,04	2000,00	2337,38	2581,00	2774,96	3118,53	3419,65	3724,91
	b	1680,00	1852,77	2288,00	2600,00	2827,30	3241,67	3516,17	3786,72
	c	1767,65	2090,00	2406,80	2560,00	2758,81	3039,17	3325,00	3666,62
Pracownicy usług i sprzedawcy a	1680,00	1694,64	1816,00	1938,23	2109,18	2299,67	2488,42	2741,59	3129,18
<i>Service and sales workers</i>	b	1680,00	1680,00	1869,67	2017,64	2246,87	2487,15	2707,24	2953,50
	c	1680,00	1700,00	1800,00	1906,06	2042,86	2222,44	2400,00	2666,66
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy ... a	1680,00	1680,00	1680,00	2422,73	2740,99	2971,69	3423,71	4140,38	5061,56
<i>Skilled agricultural, forestry and fish- ery workers</i>	b	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	2625,04	2882,53	4700,76
	c	2712,49	2881,14	3109,98	3347,43	3565,78	3881,00	4195,14	4744,46
Robotnicy przemy- słowi i rzemieślnicy a	1868,95	2252,76	2526,12	2772,80	3060,94	3353,10	3675,94	4063,87	4729,28
<i>Craft and related trades workers</i>	b	1970,56	2422,41	2723,15	2995,92	3280,00	3542,09	3883,08	4293,52
	c	1680,00	1918,90	2159,78	2368,52	2569,38	2704,24	2959,87	3298,00
Operatorzy i monte- rzy maszyn i urządzeń a	1780,00	1882,00	2224,66	2644,46	2936,06	3235,37	3526,77	3887,33	4404,44
<i>Plant and machine operators and assemblers</i>	b	1759,71	1800,00	2074,56	2530,00	2862,12	3195,52	3523,48	3921,60
	c	2025,00	2507,31	2672,15	2929,91	3152,61	3335,50	3545,68	3775,70
Pracownicy przy pracach prostych a	1680,00	1800,00	1909,15	2025,00	2105,69	2237,73	2417,16	2662,23	3131,94
<i>Elementary occupa- tions</i>	b	1680,00	1794,52	1988,10	2111,56	2283,49	2542,56	2748,82	3046,43
	c	1680,00	1800,00	1896,68	1984,80	2055,85	2131,53	2250,25	2419,88

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 26.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1) on page 26.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6(97). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	226402	229094	217038	214556	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	196627	205880	197182	195573	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	92863	130694	128405	128628	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	71811	43351	37007	35249	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	31953	31835	31770	31696	family pensions
Rolnicy indywidualni	29775	23214	19856	18983	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7(98). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	2686,1	3877,9	4299,6	4399,6	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	2381,3	3575,9	3999,1	4106,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1009,25	1447,41	1690,11	1749,68	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1283,9	2450,0	2774,7	2873,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1152,11	1562,17	1800,77	1861,41	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	729,7	620,7	633,0	623,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	846,79	1193,17	1245,51	1474,26	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	367,8	505,2	591,3	609,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	959,16	1322,48	1551,11	1602,55	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	304,7	302,0	300,5	293,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	852,82	1084,18	1261,30	1287,36	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 156.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 156.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**.

Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania budżetów gospodarstw domowych za 2014 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the equipment of households with durable goods, is a representative **household budgets** survey.

In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budgets survey.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, results obtained from the household budget survey for 2014 were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, pracowników użytkujących gospodarstwo rolne, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa zlecenie, umowa ustna itd.),
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;

2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;

3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek - rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych - z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) employed persons include:

a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),

b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,

c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;

2) persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;

3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej - uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę - który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenia i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real-estate (net income i.e. revenues minus investment and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*
- 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty dla osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS), włączając wydatki na ubezpieczenie na życie do pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi”.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem – gospodarstwo domowe (a w tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli jego poziom wydatków (obejmujących także

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, private alimony, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted for the years 2009–2012 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS), including expenditures on life insurance in item “miscellaneous expenditures on goods and services”.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty

wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalą ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) – 1802 zł, w IV kwartale 2012 r. było to 693 zł dla gospodarstw jednoosobowych oraz 1871 zł dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast w IV kwartale 2013 r. progi te wynosiły odpowiednio: 706 zł oraz 1906 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115 poz. 728 z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r. do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe – 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł.

*threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 – to any other person at that age and weight 0,5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.*

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; In the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person household and 1802 zł for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), in the fourth quarter of 2012 the threshold was 693 zł for 1-person household and 1871 zł for multi-person household, while in the fourth quarter of 2013: 706 zł and 1906 zł, respectively.

„Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law Social Assistance (uniform text in Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments), provides eligibility, for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person household and 351 zł per 1 person for multi-person households. Since fourth quarter of 2012, the line was changed to: 542 zł and 456 zł, respectively.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) – 1257 zł, w IV kwartale 2012 r. było to 519 zł dla gospodarstw jednoosobowych oraz 1401 zł dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast w IV kwartale 2013 r. progi te wyniosły odpowiednio: 551 zł oraz 1486 zł.

8. Dane opracowane na podstawie wyników reprezentacyjnego badania budżetów gospodarstw domowych mogą różnić się od wielkości „makro” prezentowanych w dziale „Rachunki regionalne”.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults + children under 14), in the fourth quarter of 2012 the threshold was 519 zł for 1-person household and 1401 zł for multi-person household, while in the fourth quarter of 2013: 551 zł and 1486 zł, respectively.

8. *Data compiled on the basis of the results of the sample survey of household budgets can differ from the „macro” data presented in the chapter „Regional accounts”.*

TABL. 1(99). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	899	963	985	1011	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,00	2,86	2,76	2,80	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,02	1,09	1,03	1,07	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,92	0,81	0,85	0,81	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,70	0,65	0,68	0,67	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,00	0,88	0,79	0,81	<i>dependents</i>

^a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2(100). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	691,25	1162,77	1238,06	1285,37	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	657,11	1116,44	1196,55	1238,54	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	317,18	633,30	641,66	710,53	<i>from hired work</i>
z pracy na własny rachunek .	65,62 ^a	118,98	100,19 ^b	91,47 ^c	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^d .	274,22	342,01	333,49	391,15	<i>from social benefits^d</i>

^{a-c} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *a* –16,15%, *b* – 15,97%, *c* -15,01%. *d* W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^{a-c} Relative error of estimate exceeds 10% and equals: *a* –16,15%, *b* – 15,97%, *c* -15,01%. *d* In 2005 – from social benefits and social welfare.

TABL. 3(101). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
 AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	717,48	981,82	1005,29	1051,49	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	683,34	935,50	963,79	1004,67	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe.....	195,69	247,71	270,76	264,87	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	19,56	33,94	27,62	29,21	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie.....	34,58	54,19	46,71	51,83	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii.....	143,68	199,57	219,00	213,05	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego.....	30,07	47,84	47,83	45,39	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie.....	34,11	43,61	47,12	46,92	health
w tym artykuły farmaceutyczne.....	x	27,17	31,41	31,19	of which pharmaceutical products
transport.....	75,70	73,41	92,84	97,51	transport
łączność ^c	36,45	43,44	52,54	53,00	communication ^c
rekreacja i kultura ^d	46,49	82,14	57,82	71,72 ^e	recreation and culture ^d
edukacja ^f	8,02 ^g	10,70	6,78 ^h	7,34 ⁱ	education ^f
restauracje i hotele.....	13,07 ^k	23,24	21,45 ^l	45,47	restaurants and hotels
inne towary i usługi ^a	38,75	60,31	55,43	61,48	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista.....	x	31,23	27,55	31,35	of which personal hygiene

^a Od 2013 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. ^b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe (ujmowane do 2012 r. w poz. "Rekreacja i kultura"). ^d Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. ^{e, g - l} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^e - 12,33%, ^g - 11,96%, ^h - 21,01, ⁱ - 14,57%, ^k - 18,35%, ^l - 13,50%. ^f Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

^a Since 2013, including expenditures on life insurance. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^c From 2013 including expenditures on Internet services (until 2012 included in item "recreation and culture"). ^d Since 2013 excluding expenditures for Internet services. ^{e, g - l} Relative error of estimate exceeds 10% and equals: ^e - 12,33%, ^g - 11,96%, ^h - 21,01, ⁱ - 14,57%, ^k - 18,35%, ^l - 13,50%. ^f Including pre-school education.

TABL. 4(102). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOOD-STUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg ..	8,52	6,78	6,33	6,05	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	5,91	4,46	3,91	3,72	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,58	5,96	6,09	5,66	Meat ^c in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	x	2,58	2,27	2,19	of which processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,49	0,48	0,35	0,31	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	4,70	3,77	3,74	3,56	Milk ^f in l
Jogurty w kg	x	0,58	0,52	0,51	Yoghurt in kg
Sery ^g w kg	0,82	0,98	0,82	0,81	Cheese ^g in kg
Jaja w szt.	15,54	11,81	11,91	11,92	Eggs in pieces
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,65	1,47	1,38	1,30	Oils and fats ^h in kg
w tym masło	x	0,26	0,23	0,22	of which butter
Owoce ⁱ w kg	4,07	3,40	3,50	3,62	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	14,67	10,29	9,12	9,11	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	4,97	3,86	3,82	of which potatoes
Cukier w kg	1,57	1,25	1,17	1,10	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg.....	x	0,30	0,28	0,26	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne lub źródlane w l.....	x	3,80	4,13	4,17	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	x	x	0,79	0,86	Fruit and vegetable juices in l

^a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. ^b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). ^d Łącznie z wyrobami garmazeryjnymi, od 2013 r. bez przetworów podrobowych. ^e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. ^f Bez zagęszczonego i w proszku. ^g Od 2013 r. bez serków słodkich. ^h W 2013 r. bez boczku surowego. ⁱ Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^a Since 2013 excluding potato flour. ^b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. ^c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). ^d Including ready-to-serve-food; since 2013 excluding offal preparations. ^e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as in 2013 excluding canned fish. ^f Excluding condensed and powdered milk. ^g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. ^h In 2013 excluding raw bacon. ⁱ Including seeds and edible kernel.

TABL. 5(103). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	97,7	99,0	98,3	99,0	Refrigerator
Zamrażarka	36,6	38,1	23,7	23,8	Freezer
Automat pralniczy.....	80,3	90,2	98,5	95,2	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	5,4	19,1	23,9	30,1	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	40,8	61,9	62,5	61,5	Microwave oven
Samochód osobowy.....	46,7	61,0	59,6	63,0	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	44,7	40,2	30,9	30,3	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,9	99,6	99,0	98,4	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	58,6	78,1	72,4	80,4	Satellite or cable television equipment
Telefon komórkowy	62,2	89,1	94,6	95,5	Mobile phone
Zestaw kina domowego.....	x	19,8	18,6	18,2	Home theatre system
Odtwarzacz DVD.....	x	50,3	42,8	40,2	DVD player
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	47,9	47,0	47,1	Digital camera
Komputer osobisty	39,9	66,7	68,1	71,9	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu.....	24,5	59,9	65,9	71,0	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szero- kopasmowym	x	37,6	52,6	63,4	of which broadband access
Drukarka	x	36,6	29,4	29,3	Printer
w tym drukarka wielo- funkcyjna.....	x	x	19,7	16,9	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6(104). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expendi- tures below:
relatywnej granicy ubóstwa	14,7	15,9	15,0	17,4	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa ..	14,6	4,8	12,2	13,3	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	8,8	3,9	6,4	7,8	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 170.

^a See general notes, item 7 on page 170.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodach doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. - gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji - wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominate kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

Data regarding municipal installation concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003— gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewage - sewage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych w miastach, od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano bez odbiorców korzystających z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (właśnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych.

W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

*5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity**, concern households of urban areas, from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of using consumers of gas from gas supply** excluding consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line - with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing coops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

*7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.*

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.*

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

8. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business - in case they are not discharged by sewage system.

10. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest łącznie powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 r.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) - mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** - mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwu: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;
- 5) **osób fizycznych** - mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.*

*The **usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

***2.** Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis Population and Housing Census 2011.*

***3.** As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:*

- 1) **housing co-operatives** - member-owned dwellings (occupied on the basis of the co-operative ownership right to a residential premise) and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) - dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community) and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** - dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;
- 5) **natural persons** - dwellings, which are owned by a natural person (one or more) while this person:
 - can be owner of whole real estate, for example individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

6) **towarzystwa budownictwa społecznego;**

7) **innych podmiotów** - mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku - przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

6) **public building society;**

7) **other entities** - dwellings owned by institutions constructing for profit - for sale but (not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. - z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

5. Dane o ludności w mieszkaniach, przyjęte również za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie i na 1 izbę, obejmują:

- 1) na podstawie spisów powszechnych - ludność faktycznie zamieszkałą, nie obejmują natomiast ludności:
 - zamieszkałej w gospodarstwach zbiorowych, np. w hotelach pracowniczych, domach studenckich, internatach, domach opieki społecznej,
 - zamieszkałej w pomieszczeniach nieprzeznaczonych na cele mieszkalne;
- 2) na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych - od 2002 r. ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 - from the National Housing Fund);

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

5. Data regarding the population in dwellings, which also constitute the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room, include:

1) on the basis of the national censuses - population in actual fact inhabiting, however do not include the population:

- living in group institutional households e.g., in employee hostels, student dormitories, boarding schools, social welfare homes,
- living in premises not designed for residential purposes;

2) based on balances of net dwelling stocks - since 2002 the total number of population as of 31 XII.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1(105). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Network in km
Wodociągowa	6459,8	6730,5	6814,6	Water supply
miasta	1909,2	2055,4	2058,0	urban areas
wieś	4550,6	4675,1	4756,6	rural areas
Kanalizacyjna ^a	2709,0	3315,0	3641,2	Sewage ^a
miasta	1573,0	1763,2	1834,3	urban areas
wieś	1136,0	1551,8	1806,9	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	122259	128954	130251	Water supply system
miasta	51369	54241	54534	urban areas
wieś	70890	74713	75717	rural areas
Kanalizacyjne	56681	65187	69163	Sewage system
miasta	39858	43249	44536	urban areas
wieś	16823	21938	24627	rural areas
Zdroje uliczne	177	164	158	Street outlets
Miasta	37	36	40	Urban areas
Wieś	140	128	118	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	30,7	29,5	29,7	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	21,3	20,1	20,1	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	32,7	31,1	31,2	per capita in m ³
Wieś w hm ³	9,5	9,4	9,6	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	34,9	30,9	30,6	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	34,5	30,5	30,2	Of which treated

^a Łącznie z kolektorami.
^a Including collectors.

TABL. 2(106). ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	346,2	359,2	362,5	358,9	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	231,7	241,5	243,0	239,9	Urban areas
Wieś	114,5	117,7	119,6	119,0	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	692,5	749,9	690,0	653,3	In GWh
miasta	441,2	468,0	451,6	432,9	urban areas
wieś	251,3	281,9	238,5	220,4	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	681,3	733,1	698,6	671,6	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1904,2	1938,0	1858,5	1804,4	per consumer ^a
wieś: na 1 odbiorcę ^a	2194,7	2395,0	1994,5	1852,2	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3(107). SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIENIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	2956,5	3573,8	3902,5	3949,3	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	675,5	834,9	950,1	950,1	of which transmission
miasta	50,7	92,5	63,3	63,3	urban areas
wieś	624,8	742,4	886,8	886,8	rural areas
Miasta	1459,4	1662,5	1734,5	1767,3	Urban areas
Wieś	1497,1	1911,4	2167,9	2182,0	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	38820	49498	53869	55107	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	31766	38657	41560	42351	Urban areas
Wieś	7054	10841	12309	12756	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	180,6	191,4	193,2	191,9	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	171,6	178,6	178,7	176,8	Urban areas
Wieś	9,0	12,8	14,5	15,1	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	118,9	143,2	123,4	117,7	In hm³
miasta	105,1	123,3	104,0	99,9	urban areas
wieś	13,7	19,9	19,4	17,8	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	117,8	139,9	120,7	115,3	Per capita in m³
miasta	162,3	189,6	160,9	155,0	urban areas
wieś	37,9	53,3	51,7	47,2	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4(108). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	413,4	434,4	480,3	486,6	466,5	20,1	Heating network in km
w tym przesyłowa	304,3	320,2	340,3	346,0	336,6	9,4	of which transmission
Kotłownie	640	675	516	1085	932	153	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	3253,9	3719,4	3497,0	3261,1	3187,4	73,7	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	36559	36365	38777	49710	48068	1642	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	26377	26617	27780	28633	28391	242	of which residential buildings

U w a g a. Dane w obszarze ciepłownictwa, z zakresu sprzedaży energii ciepłej, liczby kotłowni, kubatury budynków ogrzewanych centralnie, charakterystyki kotłów jak i urządzeń chroniących atmosferę przed emisją zanieczyszczeń zainstalowanych w kotłowniach, są nieporównywalne z rokiem poprzednim ze względu na zmianę zakresu podmiotowego badania.

N o t e. The data in the area of heating, with a range of thermal energy sales, number of boiler rooms, volume of buildings with central heating, boiler characteristics and equipment to protect the atmosphere against emissions installed in boiler houses are not comparable with the previous year due to changes in the subjective scope of the study.

TABL. 5(109). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^a :
wodociągu	890,6	914,7	917,9	961,8	water supply system
miasta	617,4	622,1	619,0	627,9	urban areas
wieś	273,1	292,6	289,9	333,9	rural areas
kanalizacji	616,6	647,6	669,0	718,7	sewage system
miasta	556,1	567,8	570,5	590,1	urban areas
wieś	60,5	79,8	98,6	128,6	rural areas
gazu	504,6	537,8	534,4	527,2	gas supply system
miasta	479,8	493,7	485,8	477,2	urban areas
wieś	24,8	44,1	48,7	50,0	rural areas
Ludność w – % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					Population – in % of total popula- tion ^b – using ^a
wodociągu	88,2	89,4	89,9	94,3	water supply system
miasta	95,4	95,7	96,0	97,5	urban areas
wieś	75,4	78,4	79,4	88,7	rural areas
kanalizacji	61,1	63,3	65,5	70,4	sewage system
miasta	85,9	87,4	88,4	91,7	urban areas
wieś	16,7	21,4	26,2	34,1	rural areas
gazu	50,0	52,6	52,3	51,7	gas supply system
miasta	74,2	76,0	75,3	74,1	urban areas
wieś	6,8	11,8	12,9	13,3	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.
^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6(110). ODPADY KOMUNALNE ^a
MUNICIPAL WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domo- wych <i>of which from house- holds</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w t	279880,5	297114,6	313098,1	327776,9	244930,8	<i>Municipal waste collected^c (during the year) in t</i>
zmieszane	274149,6	277402,6	274067,1	257570,2	197962,4	<i>mixed</i>
miasta	214907,0	210616,9	201236,5	178761,7	134586,8	<i>urban areas</i>
wieś	59241,7	66785,8	72830,6	78808,6	63375,6	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie ...	5730,9	19712,0	39031,0	70206,7	46968,4	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	1808,1	4648,9	8786,1	16082,4	5393,7	<i>paper and card- board</i>
szkło	1423,2	4007,0	6767,3	13437,7	9968,1	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne ...	788,9	2889,1	5489,1	11042,2	9324,9	<i>plastic</i>
metale	255,4	347,4	1006,2	1323,2	972,7	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	1446,0	3416,6	5016,5	6291,6	5722,3	<i>largesize</i>
biodegradowalne		3124,7	10348,4	17719,3	12371,0	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8 i 9 na str. 179. ^b Dane szacunkowe.^a See general notes to the Yearbook, item 8 and 9 on page 179. ^b Estimated data.TABL. 7(111). NIECZYSTOŚCI CIEKŁE ^a
LIQUID WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	919,7	1419,7	1334,0	1288,1	<i>Liquid waste^b removed in dam³</i>
miasta	432,7	344,1	265,4	233,7	<i>urban areas</i>
wieś	487,0	1075,6	1068,7	1054,4	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domo- wych	702,7	1049,9	983,8	964,2	<i>of which from households</i>
miasta	323,7	253,1	183,9	163,4	<i>urban areas</i>
wieś	379,0	796,8	800,0	800,8	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	56,8	58,3	57,1	54,1	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	0,5	2,0	3,2	4,2	<i>Household waste water treat- ment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

^a Patrz uwagi ogólne ust. 8 i 9 na str. 179. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.^a See general notes to item 8 and 9 on page 179. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8(112). SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	33	21	14	13	5	8	number
powierzchnia w ha	123,3	87,2	80,0	81,9	40,5	41,4	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha							Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	-	1,9	2,0	-	-	-	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	-	-	-	3,3	-	3,3	exploitation completed

TABL. 9(113). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie					Transportation network – lines in
w km	1404	1334	1272	1246	km
autobusowe	1379	1299	1247	1221	bus
tramwajowe	25	35	25	25	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusowy: w sztukach	176	177	167	160	buses: in units
liczba miejsc w tys.	19,1	18,4	16,8	16,1	number of seats in thous.
tramwajowy: w sztukach	40	34	35	35	trams: in units
liczba miejsc w tys.	5,8	4,8	5,0	5,0	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) komunikacją naziemną w mln	53,3	45,4	40,1	39,2	Transport of passengers ^b (during the year) ground transport in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 10(114). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2013		2014		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
O G Ó Ł E M w ha	1767,9	1319,6	1965,6	1349,9	2013,7	1371,9	2050,7	1408,9	T O T A L in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,1	2,1	0,1	2,1	0,1	2,1	0,2	2,2	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ²	17,5	20,4	19,2	20,8	19,7	21,3	20,1	21,9	per capita ^b in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:									Generally accessible urban area green belts:
parki spacerowo-wypoczynkowe	808,8	486,3	868,5	485,2	869,6	485,2	905,6	521,2	strolling-recreational parks
zieleńce	429,2	310,6	512,2	328,4	531,0	328,5	531,9	329,4	lawns
Tereny zieleni osiedlowej.....	529,9	522,7	584,9	536,3	613,2	558,3	613,2	558,3	Estate green belts

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 11(115). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	333,7	350,6	359,5	362,7	248,5	114,2	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	1261,3	1389,0	1427,3	1440,0	933,4	506,6	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² ..	22856,5	25349,1	26237,3	26525,5	16319,6	10205,9	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,78	3,96	3,97	3,97	3,76	4,44	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	68,5	72,3	73,0	73,1	65,7	89,4	per dwelling
na 1 osobę	22,6	24,8	25,7	26,0	25,4	27,1	per person
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie	3,02	2,92	2,84	2,81	2,59	3,30	per dwelling
1 izbę	0,80	0,74	0,72	0,71	0,69	0,74	per room

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 28.

a Based on balances. b See general notes to the Yearbook, item 12 on page 28.

TABL. 12(116). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH ^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE
 Stan w dniu 31 XII
 DWELLINGS IN DWELLING STOCKS ^a FITTED WITH INSTALLATIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
		wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2005	97,3	89,8	88,2	53,7	75,2
TOTAL	2010	98,2	95,5	92,8	56,2	79,9
	2013	98,3	95,7	93,0	55,9	80,5
	2014	98,3	95,7	93,1	55,1	80,7
Miasta	2005	98,9	94,0	91,2	75,2	81,4
Urban areas	2010	99,5	97,4	95,3	76,3	84,5
	2013	99,6	97,5	95,5	75,7	85,0
	2014	99,6	97,6	95,5	74,5	85,1
Wieś	2005	93,6	80,5	81,8	6,9	61,7
Rural areas	2010	95,4	91,3	87,3	12,3	69,8
	2013	95,6	91,6	87,6	12,6	70,6
	2014	95,6	91,7	87,8	12,8	70,9

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13(117). DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2014 R.
 HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out to user to					
		Ogółem Total	gminnych gminas	spółdziel- czych cooperatives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywat- nych private	towa- rzystw budownic- stwa społecz- nego public building society
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	142893	67956	35651	27287	5452	2356	4191
TOTAL	b	28765,7	14184,3	7058,0	5176,9	862,2	592,3	892,0
.....	c	201	209	198	190	158	251	213
Miasta	a	125692	61960	32374	23146	2819	2301	3092
Urban areas	b	25367,7	13017,4	6290,2	4336,2	487,0	582,6	654,2
.....	c	202	210	194	187	173	253	212
Wieś	a	17201	5996	3277	4141	2633	55	1099
Rural areas	b	3398,0	1166,8	767,8	840,7	375,2	9,7	237,8
.....	c	198	195	234	203	143	176	216

W % OGÓŁEM
 IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	47,6	24,9	19,1	3,8	1,6	2,9
TOTAL	b	100,0	49,3	24,5	18,0	3,0	2,1	3,1
Miasta	a	100,0	49,3	25,8	18,4	2,2	1,8	2,5
Urban areas	b	100,0	51,3	24,8	17,1	1,9	2,3	2,6
Wieś	a	100,0	34,9	19,1	24,1	15,3	0,3	6,4
Rural areas	b	100,0	34,3	22,6	24,7	11,0	0,3	7,0

TABL. 14(118). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>		Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym osób fizycznych <i>of which of natural persons</i>	wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
			razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
	w ha <i>in ha</i>					
OGÓŁEM2005	59,1	56,4	298,3	126,3	2253,8	798,0
TOTAL 2010	56,2	47,9	248,8	142,6	2184,6	883,8
2013	34,9	33,4	232,2	137,6	2119,7	967,6
2014	52,7	43,0	223,3	133,2	1885,8	974,3
Miasta2005	32,1	29,5	276,0	113,5	1361,3	405,7
<i>Urban areas</i> 2010	31,8	25,0	236,0	134,5	1293,0	473,1
2013	18,5	17,0	219,2	129,5	1245,3	468,5
2014	38,5	29,2	210,3	125,1	1000,0	458,5
Wieś2005	27,0	26,9	22,3	12,8	892,5	392,3
<i>Rural areas</i> 2010	24,4	22,9	12,8	8,1	891,6	410,7
2013	16,4	16,1	13,0	8,1	874,4	499,1
2014	14,2	13,8	13,0	8,1	885,8	515,8

TABL. 15(119). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2314	4152	2484	3261	TOTAL
Spółdzielcze	153	36	-	-	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	173	115	-	6	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe	26	43	32	58	<i>Company</i>
Indywidualne	1327	1922	1458	1563	<i>Private</i>
Spoleczne czynszowe	43	160	-	36	<i>Public building society</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	592	1876	994	1598	<i>For sale or rent</i>

TABL. 16(120). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Mieszkania	3293	3313	3161	3355	Dwellings
miasta	2404	2099	2056	2215	urban areas
wieś	889	1214	1105	1140	rural areas
Spółdzielcze	162	73	-	182	Cooperative
Komunalne (gminne)	186	170	5	4	Municipal (gmina)
Zakładowe	24	37	44	134	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	579	931	1260	1218	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	436	120	-	60	Public building society
Indywidualne	1906	1982	1852	1757	Private
miasta	1055	879	777	718	urban areas
wieś	851	1103	1075	1039	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	669	559	667	688	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	749	544	687	726	Urban areas
Wieś	520	588	631	625	Rural areas
Izby	14446	14174	13736	13659	Rooms
miasta	9575	7916	7601	7668	urban areas
wieś	4871	6258	6135	5991	rural areas
Spółdzielcze	459	306	-	520	Cooperative
Komunalne (gminne)	489	320	29	9	Municipal (gmina)
Zakładowe	95	124	186	446	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1664	2792	3602	3455	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	1217	348	-	168	Public building society
Indywidualne	10522	10284	9919	9061	Private
miasta	5745	4337	3927	3441	urban areas
wieś	4777	5947	5992	5620	rural areas

TABL. 16(120). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	324057	332139	320425	310789	Usable floor area of dwellings in m²
miasta	209114	181239	170234	165090	urban areas
wieś	114943	150900	150191	145699	rural areas
Spółdzielcze	8153	6031	-	9788	Cooperative
Komunalne (gminne)	8971	6013	461	137	Municipal (gmina)
Zakładowe	1885	2367	3307	8639	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	33544	60810	76734	66756	For sale or rent
Społeczne czynszowe	20562	5895	-	2852	Public building society
Indywidualne	250942	251023	239923	222617	Private
miasta	138003	107168	95581	84584	urban areas
wieś	112939	143855	144342	138033	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	98,4	100,3	101,4	92,6	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	87,0	86,3	82,8	74,5	urban areas
wieś	129,3	124,3	135,9	127,8	rural areas
Spółdzielcze	50,3	82,6	-	53,8	Cooperative
Komunalne (gminne)	48,2	35,4	92,2	34,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	78,5	64,0	75,2	64,5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	57,9	65,3	60,9	54,8	For sale or rent
Społeczne czynszowe	47,2	49,1	-	47,5	Public building society
Indywidualne	131,7	126,7	129,5	126,7	Private
miasta	130,8	121,9	123,0	117,8	urban areas
wieś	132,7	130,4	134,3	132,9	rural areas

TABL. 17(121). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

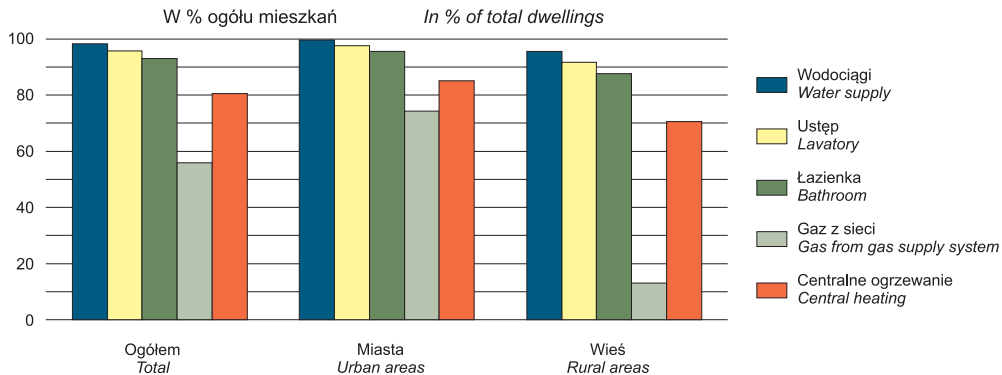
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings				W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings						
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM	2005	3293	1906	0,8	2,9	6,0	90,3	1387	4,6	32,4	41,3	21,6
TOTAL	2010	3313	1982	1,6	4,0	8,5	86,0	1331	7,5	28,3	42,4	21,8
	2013	3161	1852	0,9	2,8	6,3	90,0	1309	4,1	30,7	42,3	22,9
	2014	3355	1757	0,5	4,9	7,4	87,2	1598	4,0	28,9	48,6	18,5
Miasta	2005	2404	1055	1,4	3,5	6,9	88,2	1349	4,6	31,5	42,0	21,9
Urban areas	2010	2099	879	2,7	6,5	11,8	79,0	1220	6,6	28,6	44,0	20,8
	2013	2056	777	1,9	5,2	10,8	82,1	1279	4,1	31,4	42,8	21,7
	2014	2215	718	1,1	8,5	14,4	76,0	1497	4,2	29,9	49,3	16,6
Wieś	2005	889	851	-	2,2	4,8	93,0	38	5,3	65,8	18,4	10,5
Rural areas	2010	1214	1103	0,6	2,0	5,8	91,6	111	18,0	25,2	24,3	32,4
	2013	1105	1075	0,2	1,1	3,1	95,6	30	-	3,3	23,3	73,3
	2014	1140	1039	0,1	2,4	2,6	94,9	101	2,0	13,9	37,6	46,5

Mieszkania wyposażone w instalacje w 2014 r.

Stan w dniu 31 XII

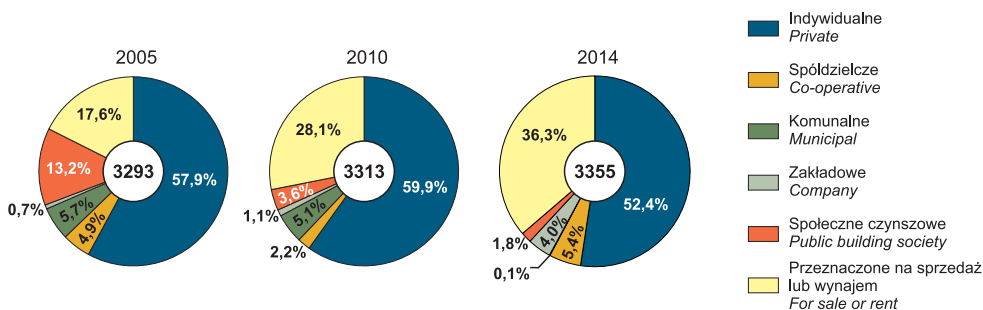
Dwellings fitted with installations in 2014

As of 31 XII

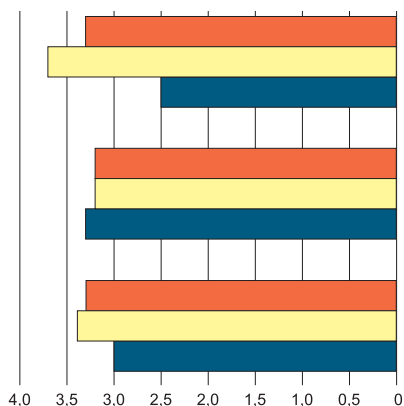

Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

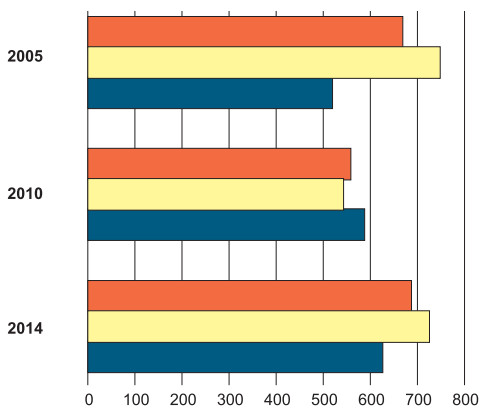
Structure of dwellings completed by type of building

Na 1000 ludności
Per 1000 population

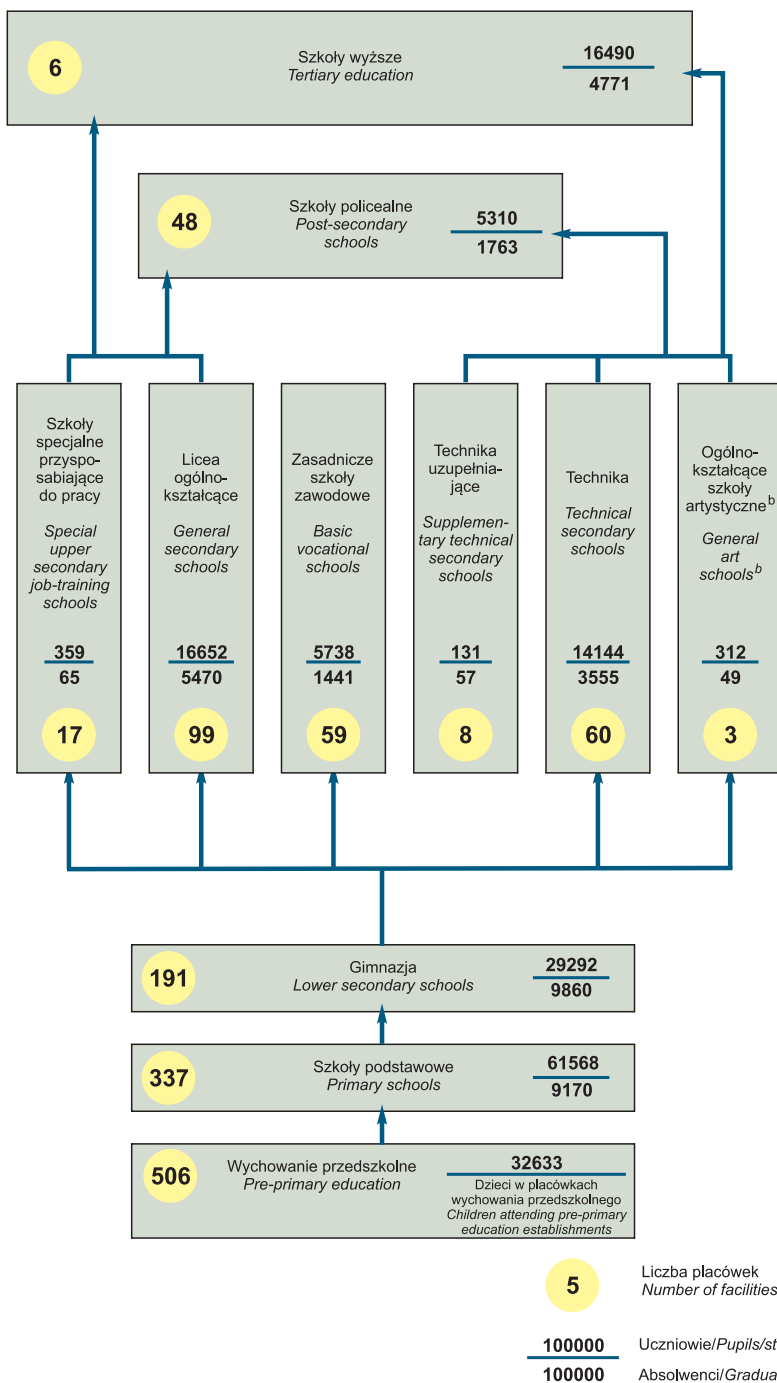

Na 1000 zawartych małżeństw
Per 1000 marriages contracted

■ Ogółem (Total)
 ■ Miasta (Urban areas)
 ■ Wieś (Rural areas)

Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2014/2015^a Education by educational level in 2014/2015 school year^a

^a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2013/2014. ^b Dające uprawnienia zawodowe.
^a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the school year 2013/2014. ^b Leading to professional certification.

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja**, w których nauka jest obowiązkowa, powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych,
- od roku szkolnego 2002/03 **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.
- w roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych szkół ponadgimnazjalnych: liceów profilowanych, uzupełniających liceów ogólnokształcących, zasadniczych szkół zawodowych dla dorosłych oraz od roku szkolnego 2013/14 – techników uzupełniających.

Ponadto wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat od roku szkolnego 2004/05 oraz w wieku 5 lat od roku szkolnego 2011/12.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, a od roku szkolnego 2014/15 obowiązek szkolny został nałożony na 6-letnie dzieci urodzone pomiędzy styczniem a czerwcem 2008 roku.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 - Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year 6-year **primary schools** and 3-year **lower secondary schools**, where education is compulsory, and which replaced 8-year primary schools,
- since the 2002/03 school year **upper secondary schools**, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.
- since the 2012/13 school year recruitment to some upper secondary schools has been terminated: specialized secondary schools, supplementary general secondary schools, basic vocational schools for adults as well as since 2013/14 school year – supplementary technical schools.

Moreover, an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 since 2004/05 school year and at the age of 5 since 2011/12 school year.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents children at the age of 6 can start education in the first class of primary school. From the 2014/15 school year obligatory schooling was imposed on 6 years old children born between January and June of 2008.

3. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – w roku szkolnym 2014/15 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci;
- 6) licea profilowane – w roku szkolnym 2014/15 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci;
- 7) technika;

3. Information regarding art schools leading to professional certification - unless otherwise indicated - refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.

4. Data, presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools, or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Ministry of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme,;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – in the 2014/15 school year they quitted (stopped operating); only graduates are presented;
- 6) specialized secondary schools – in the 2014/15 school year they quitted (stopped operating); only graduates are presented;
- 7) technical secondary schools;

- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – w roku szkolnym 2014/15 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne - kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz w roku szkolnym 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość, obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych prowadzonych przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) - od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 realizowane było w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą, (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

10. Szkoły dla dorosłych - kształcące w formie w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość, obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;

8) *supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school – in the 2014/15 school year they quitted (stopped operating); only graduates are presented;*

9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools);*

10) *special job-training schools*

8. Post-secondary schools educating in day, evening, weekend and since 2008/09 school year distance learning and full-time programmes, from include:

1) *post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*

2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools conducted by education departments of voivodship marshals' offices;*

3) *colleges of social work (3-year) - since 2005/06 school year.*

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year data concerned day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

1) *include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges, in which graduates receive the title of licentiate;*

2) *include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher educational institutions abroad);*

3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher educational institutions operating abroad).*

The division of higher education institutions by **type of institution** was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education schools" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" — of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.

10. Schools for adults educating in day, evening, weekend and since 2008/09 school year distance learning and full-time programmes, from include:

1) *primary schools for adults;*

2) *lower secondary schools for adults;*

- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – w roku szkolnym 2014/15 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci;
- 6) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej.

Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

3) basic vocational schools for adults – phased out; since the 2012/13 school year there has been no recruitment to the 1st grade;

4) general secondary schools for adults;

5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – in the 2014/15 school year they quitted (stopped operating); only graduates are presented;

6) specialized secondary schools for adults – phased out; since the 2012/13 school year there has been no recruitment to the 1st grade;

7) technical secondary schools for adults – phased out; since the 2012/13 school year there has been no recruitment to the 1st grade;

8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; since the 2013/14 school year there has been no recruitment to the 1st grade.

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs.

Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, in as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the youth people for independent life compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązków zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłączenie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09:
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

18. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

19. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs podano według stanu na początek roku szkolnego; dane o absolwentach - na koniec roku szkolnego;

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools, as well as since 2008/09 school year:
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

18. Classrooms do not include classrooms in adult schools and special schools.

19. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year - special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates - the end of the school year;

2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

20. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2004/05 – w szkołach wyższych.

21. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

2) **netto** - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

22. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

23. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

24. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

2) *tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.*

20. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 school year – tertiary education.

21. Enrolment rate:

1) **gross** - is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

2) **net** - is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

22. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

23. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

24. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year (in the case of graduates - since 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of national Education.

TABL. 1(122). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	354	342	335	337	primary
gimnazja	177	180	181	183	lower secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	11	17	17	17	special job-training
zasadnicze zawodowe	58	58	60	59	basic vocational
licea ogólnokształcące	73	57	58	56	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	5	3	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	55	8	2	-	specialized secondary
technika	96	69	59	59	technical secondary
technika uzupełniająca	9	6	1	-	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	3	3	3	3 ^b	general art ^a
policealne	104	74	54	48	post-secondary
wyższe	8	8	8	6	tertiary
dla dorosłych	137	97	70	60	for adults
gimnazja	8	8	9	8	lower secondary
zasadnicze zawodowe	6	3	2	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	47	34	39	43	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	36	36	9	-	supplementary general secondary
licea profilowane	5	2	1	-	specialized secondary
technika	24	4	2	1	technical secondary
technika uzupełniająca	11	10	8	8	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^c CLASSROOMS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	3994	4449	4347	.	primary
gimnazja	1858	2073	2057	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	152	197	193	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	901	1065	1044	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	-	2	-	.	supplementary general secondary
licea profilowane	306	15	4	.	specialized secondary
technika	998	1211	1204	.	technical secondary
technika uzupełniająca	16	50	-	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	22	26	25	.	general art ^a
policealne	239	314	144	.	post-secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 3 szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych; w roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 3 art schools giving only artistic education. ^c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools; in the 2013/14 school year data were estimated.

TABL. 1(122). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a TEACHERS ^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	4829	4490	4251	4550	primary
gimnazja ^b	3008	2906	2633	2629	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	354	473	454	477	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	1207	1154	917	985	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	399	45	6	-	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	843	1386	1223	1256	technical secondary ^{bde}
policealne	296	199	184	163	post-secondary
wyższe ^f	1574	1415	1248	1218	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	10016	8657	19999	16626	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	70772	57561	56849	61568	primary
gimnazja	43015	33961	29788	28731	lower secondary
specjalne szkoły przysposabia- jące do pracy	151	352	362	359	special job-training
zasadnicze zawodowe	6523	6651	5548	5738	basic vocational
licea ogólnokształcące	17763	14049	12256	11675	general secondary
uzupełniające licea ogólnok- ształcące	254	75	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	7462	529	64	-	specialized secondary
technika	14868	16571	14637	14138	technical secondary
technika uzupełniające	373	110	7	-	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	317	312	321	312 ⁱ	general art ^h
policealne	8041	7373	5951	5310	post-secondary
wyższe	33283	24183	17329	16490	tertiary
dla dorosłych	9424	7931	6641	5675	for adults
gimnazja	648	736	781	561	lower secondary
zasadnicze zawodowe	361	98	20	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	4228	3404	5343	4977	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	1894	2978	259	-	supplementary general secondary
licea profilowane	244	52	15	-	specialized secondary
technika	1619	173	14	6	technical secondary
technika uzupełniające	430	490	209	131	supplementary technical secondary

^a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 197.
^{b,c} Łącznie ze szkołami: ^b – dla dorosłych, ^c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d W latach szkolnych 2005/06-2013/14 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^e Dotyczy dzieci w wieku 6 lat (od roku szkolnego 2013/14 w wieku 5-6 lat) objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 33 na str. 222. ^f Dające uprawnienia zawodowe. ^g Ponadto 216 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 197.
^{b,c} Including: ^b – schools for adults, ^c – special job-training schools. ^d In 2005/06 - 2013/14 school years including supplementary general secondary schools and technical secondary schools. ^e Including general art schools leading to professional certification. ^f Academic teachers. ^g Concerns children aged 6 (since the 2013/14 school years aged 5-6) attending pre-primary education establishments also described in table 33 on page 222. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 216 students of art schools providing art education only.

TABL. 1(122). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	12886	10132	9170	.	primary
gimnazja	14034	10848	9628	.	lower secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy.....	12	60	65	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	2032	2032	1431	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	5663	4661	4301	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	85	14	-	.	supplementary general secondary
licea profilowane	2423	164	25	.	specialized secondary
technika	3378	3432	3547	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	11	7	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	59	62	49 ^b	.	general art ^a
policealne	2741	2115	1763	.	post-secondary
wyższe	7066	6371	4771	.	tertiary
dla dorosłych	2746	1883	1627	.	for adults
gimnazja	126	367	232	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	126	34	10	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	1406	506	1169	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	388	834	143	.	supplementary general secondary
licea profilowane	50	14	15	.	specialized secondary
technika	650	24	8	.	technical secondary
technika uzupełniająca.....	x	104	50	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 20 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.
 Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 20 graduates of art schools providing art education only.
 S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2(123). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2012/13	2013/14
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe .. Primary schools	354	342	335	337	70772	57561	56849	61568	12886	9214	9170
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local self-government entities</i>	337	322	301	302	69155	55792	54529	58936	12633	8857	8832
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	14	16	22	22	919	1101	1362	1493	132	206	223
<i>Social organizations and associations</i>											
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	-	1	2	2	-	90	137	160	-	16	18
Pozostałe	3	3	10	11	698	578	821	979	121	135	97
<i>Others</i>											
Gimnazja Lower secondary schools	177	180	181	183	43015	33961	29788	28731	14034	9921	9628
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local self-government entities</i>	162	161	161	161	41906	32316	28134	26891	13647	9354	9072
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	10	14	15	16	710	1220	1222	1362	267	446	419
<i>Social organizations and associations</i>											
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	-	1	2	2	-	22	65	62	-	20	23
Pozostałe	5	4	3	4	399	403	367	416	120	101	114
<i>Others</i>											
Zasadnicze szkoły zawodowe^a..... Basic vocational schools^a	69	75	77	76	6674	7003	5910	6097	2044	1975	1496
Jednostki administracji centralnej (rządowej) . <i>Central (government) administration entities</i>	-	1	2	2	-	35	84	116	-	28	2
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local self-government entities</i>	66	69	66	65	6446	6604	5356	5439	1978	1800	1397
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	4	6	6	143	165	267	319	42	88	44
<i>Social organizations and associations</i>											
Pozostałe	1	1	3	3	85	199	203	223	24	59	53
<i>Others</i>											
Licea ogólnokształcące^b General secondary schools^b	78	60	58	56	18017	14124	12256	11675	5748	4728	4301
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	66	50	48	47	17015	13132	11290	10768	5423	4408	3957
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	7	8	8	7	397	470	463	421	128	158	175
<i>Social organizations and associations</i>											
Pozostałe	5	2	2	2	605	522	503	486	197	162	169
<i>Others</i>											

^{a, b} Łącznie ze szkołami: *a* - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* - w latach szkolnych 2005/06-2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

^{a, b} Including: *a* - special job-training schools, *b* - in 2005/06-2013/14 school years supplementary general secondary schools.

TABL. 2(123). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2012/13	2013/14
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Licea profilowane Specialized secondary schools	55	8	2	-	7462	529	64	-	2423	119	25
Jednostki samorządu terytorialnego	52	8	2	-	7043	529	64	-	2291	119	25
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	-	-	-	116	-	-	-	38	-	-
Social organizations and associations											
Pozostałe	1	-	-	-	303	-	-	-	94	-	-
Others											
Technika^{ab} Technical secondary schools^{ab}	108	78	63	62	15558	16993	14965	14450	3460	3631	3603
Jednostki administracji centralnej (rządowej) .	2	7	7	7	221	967	908	928	46	194	180
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	98	65	51	50	14972	15597	13756	13303	3301	3360	3354
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	6	5	3	3	245	217	140	81	96	37	40
Social organizations and associations											
Pozostałe	2	1	2	2	120	212	161	138	17	40	29
Others											
Szkoły policealne Post-secondary schools	104	74	54	48	8041	7373	5951	5310	2741	2052	1763
Jednostki administracji centralnej (rządowej) .	1	2	1	1	30	62	11	19	-	30	9
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	49	19	14	11	5458	1956	1224	913	1774	502	391
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	20	11	9	9	662	522	382	451	239	132	173
Social organizations and associations											
Pozostałe	34	42	30	27	1891	4833	4334	3927	728	1388	1190
Others											
Szkoły wyższe Tertiary education	8	8	8	8	33283	24183	17329	16490	7066	5464	4771
Jednostki administracji centralnej (rządowej) .	3	3	3	3	29678	21854	16560	15862	6561	4966	4514
Central (government) administration entities											
Pozostałe	5	5	5	5	3605	2329	769	628	505	498	257
Others											

a, b łącznie ze szkołami: a - w latach szkolnych 2005/06-2013/14 uzupełniającymi technikami, b - artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a, b Including: a - in 2005/06-2013/14 school years supplementary technical secondary schools, b - general art schools leading to professional certification.

TABL. 2(123). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2012/13	2013/14
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	137	97	70	60	9424	7931	6641	5675	2746	2024	1627
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	-	3	2	2	-	109	37	16	-	16	21
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	82	40	28	23	6190	2496	1901	1572	1751	554	397
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	15	10	11	12	781	397	516	509	238	82	116
Pozostałe Others	40	44	29	23	2453	4929	4187	3578	757	1372	1093

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3(124). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
6–12 ^a lat	98,2	94,7	92,9	91,9
13–15	97,7	95,4	93,3	93,1
16–18	95,6	93,6	89,8	91,6
19–21 lat	27,5	25,5	24,6	24,6

^a W latach szkolnych 2005/06-2013/14 w grupie wieku 7-12 lat.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a During the school years 2005/06-2013/14 in the age group 7-12.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4(125). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2013/14			2014/15			
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
		w %			in %						
BRUTTO GROSS											
Szkoły:											Schools:
podstawowe ^a	6–12	100,0	100,7	99,3	97,1	97,3	96,8	93,4	93,1	93,7	primary ^a
gimnazja zasadnicze	13–15	101,9	103,5	100,3	99,7	102,2	97,2	98,4	100,3	96,5	lower secondary
zawodowe ^b	16–18	15,0	20,7	9,0	17,3	23,0	11,3	18,5	23,2	13,5	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące i profilowane ^c	16–18	67,7	57,8	78,0	52,4	42,6	62,8	50,5	41,4	60,2	general and specialized secondary ^c
technika ^d	16–18	37,4	44,2	30,5	44,4	48,6	39,9	44,3	48,3	40,0	technical secondary ^d
policealne	19–21	14,8	12,4	17,2	15,4	7,4	23,7	14,5	7,1	22,1	post-secondary

^a Dotyczy w latach szkolnych 2005/06 - 2013/14 dzieci w wieku 7-12 lat. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – w latach szkolnych 2005/06-2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a In 2005/06 - 2013/14 concerns children aged 7-12. ^{b-d} Including: ^b – special job-training schools, ^c – in 2005/06-2013/14 school years supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 4(125). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI (dok.)
ENROLMENT RATE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06			2013/14			2014/15			SPECIFICATION
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
		w %			in %						
NETTO NET											
Wychowanie przedszkolne ^a ...	5-6	96,8	97,2	96,4	79,9	81,0	78,8	93,2	95,2	91,0	Pre-primary education ^a
Szkoły:											Schools:
podstawowe ^b	6-12	98,1	98,1	98,1	92,9	92,9	93,0	91,9	90,9	92,9	primary ^b
gimnazja	13-15	94,9	93,8	96,0	90,1	89,2	91,0	89,6	88,6	90,6	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^c	16-18	12,3	16,6	7,9	14,2	18,5	9,6	14,7	18,4	10,8	basic vocational ^c
licea ogólnokształcące i profilowane ^d	16-18	53,1	41,9	64,6	37,4	27,1	48,3	36,4	26,7	46,8	general and specialized secondary ^d
technika ^e	16-18	23,9	27,8	19,9	31,8	34,7	28,7	32,5	35,5	29,2	technical secondary ^e
policealne	19-21	9,1	8,5	9,7	4,7	1,9	7,6	4,5	1,8	7,1	post-secondary

^a Dotyczy w latach 2005/06-2013/14 dzieci w wieku 6 lat, a roku 2014/15 w wieku 5-6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. ^b Dotyczy w latach szkolnych 2005/06-2013/14 dzieci w wieku 7-12 lat. ^{c-e} Łącznie ze szkołami: ^c - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^d - w latach szkolnych 2005/06 - 2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^e - technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06-2013/14 concerns children aged 6 and in 2014/15 aged 5-6 years attending pre-primary education establishments. ^b In 2005/06 - 2013/14 concerns children aged 7-12. ^{c-e} Including: ^c - special job-training schools, ^d - in 2005/06-2013/14 school years supplementary general secondary schools, ^e - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5(126). KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

L A T A Y E A R S S C H O O L S	Szkoly posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with computers in % of a given group of schools	Pracownicy komputerowe Computer laboratories	Komputery ^a w szkołach Computers ^a in schools				
			ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and youth			
				razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access		
				razem total	razem total	w tym szerokopasmowy of which broadband connection	
Podstawowe	2005/06	90,1	308	4198	3224	2321	1196
Primary	2010/11	95,6	361	7542	5607	5068	2963
	2012/13	95,8	355	8092	5686	5303	3235
	2013/14 ^b	95,5	355	8458	5956	5624	3525
Gimnazja	2005/06	82,5	171	2494	1978	1817	1023
Lower secondary	2010/11	81,1	176	3675	2656	2569	1760
	2012/13	81,0	172	4035	2744	2666	1942
	2013/14 ^b	82,9	176	4229	2862	2792	2123
Zasadnicze zawodowe ..	2005/06	19,0	18	332	256	211	164
Basic vocational.....	2010/11	25,9	18	483	336	331	232
	2012/13	24,6	17	554	393	388	318
	2013/14 ^b	26,7	17	599	421	416	352

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół - wykazane tylko raz. Dane z roku szkolnego 2013/14 szacowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. ^b W roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe.

^a In case of commonly used computers by a few schools - presented only once. Data of the 2013/14 school year estimated by the Ministry of National Education. ^b In the 2013/14 school year data were estimated.

TABL. 5(126). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH (dok.)**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS (cont.)

LATA YEARS SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratories	Komputery ^a w szkołach <i>Computers^a in schools</i> w tym przeznaczone do użytku uczniów <i>of which used by pupils and youth</i>			
			ogółem grand total	razem total	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with the Internet access</i>	
					razem total	w tym szerokopasmowy <i>of which broadband connection</i>
Licea ogólnokształcące ^a 2005/06 <i>General secondary^b</i>	53,8	71	1441	1077	1047	878
2010/11	76,7	96	2577	1886	1884	1538
2012/13	78,0	92	2724	1864	1862	1503
2013/14 ^c	79,3	91	2807	1868	1866	1500
Licea profilowane..... 2005/06 <i>Specialized secondary...</i>	21,8	28	717	569	471	420
2010/11	12,5	1	25	19	19	19
2012/13	20,0	1	12	12	12	-
2013/14 ^c	50,0	1	12	12	12	-
Technika ^d 2005/06 <i>Technical^d</i>	37,0	90	1838	1367	1277	788
2010/11	69,2	146	4094	3214	3163	2734
2012/13	80,0	141	4360	3251	3190	2815
2013/14 ^c	82,5	141	4604	3334	3267	2883
Policealne..... 2005/06 <i>Post-secondary</i>	22,1	26	619	450	391	283
2010/11	54,1	41	1034	815	803	647
2012/13	59,0	29	615	514	509	382
2013/14 ^b	61,1	22	410	351	347	231

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^c W roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe. ^d Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. ^b Including supplementary general secondary schools. ^c In the 2013/14 school year data were estimated. ^d Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

In the division by foreign languages one person may be indicated more than once.

TABL. 6(127). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>								
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych <i>basic vocational</i>	liceach ogólnokształcących ^b <i>general secondary^b</i>	liceach profilowanych specjalizowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^{b,c} <i>technical secondary^{b,c}</i>	policealnych ^d <i>post-secondary^d</i>
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>						
		NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE				OBLIGATORY EDUCATION				
Angielski... 2005/06 <i>English</i>	75762	27,0	26,9	27,1	42,8	14,0	93,9	92,4	82,9	44,0
2010/11	88450	59,8	64,9	49,1	72,5	16,6	92,3	95,1	86,9	2,1
2013/14	91979	67,9	71,7	59,5	89,3	24,1	91,8	100,0	89,9	60,5
2014/15	96423	71,5	75,2	63,1	90,1	30,2	92,9	-	93,1	49,1

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b W latach szkolnych 2005/06-2013/14 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^c Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b In 2005/06-2013/14 school years including supplementary general secondary schools and technical secondary schools. ^c Including general art schools leading to professional certification. ^d Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 6(127). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR
CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^c (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach					In % of total pupils and students at schools				
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^{b,c} technical secondary ^{b,c}	policealnych ^d post-secondary ^d	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) OBLIGATORY EDUCATION (cont.)											
Francuski... 2005/06	5847	0,7	1,0	0,1	1,3	4,3	12,6	9,9	9,5	3,9	
<i>French</i> 2010/11	3372	0,5	0,8	-	1,5	4,0	8,6	10,4	6,1	-	
2013/14	3093	0,8	1,1	-	2,8	1,9	9,0	29,7	4,0	-	
2014/15	3060	0,6	0,9	-	2,5	0,3	10,9	-	4,8	-	
Hiszpański... 2005/06	62	-	-	-	-	-	0,4	-	-	-	
<i>Spanish</i> 2010/11	65	-	-	-	0,2	-	0,0	-	-	-	
2013/14	121	-	-	-	-	-	1,0	-	-	-	
2014/15	123	-	-	-	-	-	1,0	-	0,1	-	
Niemiecki... 2005/06	95229	42,6	40,7	46,3	60,7	64,8	80,0	89,5	87,4	19,7	
<i>German</i> 2010/11	78501	40,3	35,1	51,3	73,7	69,0	68,6	91,7	91,1	-	
2013/14	69821	34,6	30,8	43,0	84,4	63,9	67,8	70,3	86,7	13,8	
2014/15	67385	30,4	26,7	38,8	83,3	69,4	69,7	-	85,9	17,2	
Rosyjski... 2005/06	3673	0,8	1,1	0,1	1,0	9,2	3,2	5,8	6,8	1,5	
<i>Russian</i> 2010/11	2177	0,1	0,1	-	2,1	2,7	4,0	2,8	4,0	-	
2013/14	962	0,0	0,1	-	1,2	0,4	2,6	-	1,6	-	
2014/15	852	0,0	0,1	-	0,5	0,4	4,7	-	-	-	
Włoski... 2005/06	96	-	-	-	-	-	0,5	-	-	-	
<i>Italian</i> 2010/11	203	-	-	-	-	-	1,4	-	-	-	
2013/14	279	-	-	-	0,3	-	1,6	-	-	-	
2014/15	342	-	-	-	0,3	-	2,3	-	-	-	
Inne... 2005/06	875	0,3	0,4	-	0,8	-	2,0	-	-	-	
<i>Others</i> 2010/11	42	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	
2013/14	116	-	-	-	0,2	-	0,4	-	-	-	
2014/15	530	-	-	-	-	-	1,0	-	2,2	-	
NAUCZANIE DODATKOWE ^e ADDITIONAL EDUCATION ^e											
Angielski... 2005/06	18063	14,7	14,7	14,8	17,7	-	0,1	0,3	0,1	-	
<i>English</i> 2010/11	7889	6,4	6,0	7,3	8,9	-	1,7	-	2,4	49,0	
2013/14	4248	3,7	2,7	6,0	5,2	-	3,3	-	1,3	-	
2014/15	4422	3,6	1,9	7,4	5,8	0,4	4,3	-	-	-	
Francuski... 2005/06	1525	0,7	0,5	1,1	2,4	-	0,1	-	-	-	
<i>French</i> 2010/11	775	0,4	0,6	-	0,8	-	1,9	-	-	-	
2013/14	353	0,2	0,3	-	0,3	-	1,2	-	-	-	
2014/15	357	0,1	0,1	-	0,7	-	0,9	-	-	-	
Niemiecki... 2005/06	15262	14,0	14,7	12,8	12,2	-	0,0	0,4	0,0	2,6	
<i>German</i> 2010/11	9661	8,0	8,8	6,4	11,4	0,3	6,3	-	1,5	-	
2013/14	6701	6,1	5,5	7,4	8,4	-	5,8	-	0,1	-	
2014/15	8087	7,1	6,1	9,3	10,4	-	5,8	-	0,4	-	
Inne... 2005/06	1240	0,9	0,9	0,7	0,5	-	2,3	-	-	-	
<i>Others</i> 2010/11	878	0,1	0,2	-	0,3	-	5,0	-	-	-	
2013/14	697	0,2	0,3	-	0,3	-	4,0	-	-	-	
2014/15	499	0,2	0,3	-	0,5	-	2,0	-	-	-	

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b W latach szkolnych 2005/06-2013/14 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^c łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^e Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b In 2005/06-2013/14 school years including supplementary general secondary schools and technical secondary schools. ^c Including general art schools leading to professional certification. ^d Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^e Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

TABL. 7(128). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH ^a
 STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS ^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach				In % of total students at school		
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post- secondary	
Angielski.....2005/06	4535	7,7	9,6	25,3	37,1	13,9	48,1	
English 2010/11	5432	15,5	18,4	48,5	13,5	36,4	30,7	
2013/14	5294	23,3	-	46,9	-	22,9	49,8	
2014/15	3999	34,4	-	48,6	-	23,4	31,7	
Francuski.....2005/06	2	-	-	-	-	0,1	-	
French 2014/15	2	-	-	0,0	-	-	-	
Niemiecki.....2005/06	6623	88,6	74,9	54,6	57,2	72,6	17,4	
German 2010/11	4415	87,9	81,6	42,3	86,5	41,3	10,5	
2013/14	3134	80,0	25,0	34,0	100,0	53,4	9,5	
2014/15	2518	64,7	-	35,1	-	55,5	7,8	
Rosyjski.....2005/06	1562	3,7	7,8	19,1	14,0	14,2	0,9	
Russian 2010/11	589	-	-	7,7	-	14,8	-	
2013/14	335	-	-	5,0	-	23,8	-	
2014/15	176	-	-	3,5	-	2,9	-	
Inny.....2013/14	32	-	-	-	-	-	0,7	
Other 2014/15	24	-	-	-	-	-	0,6	

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} W latach szkolnych 2005/06 - 2013/14 łącznie ze szkołami: ^b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c - technikami uzupełniającymi.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} In 2005/06-2013/14 school years including: ^b - supplementary general secondary schools, ^c - supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8(129). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI ^a
 EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	2785	2171	1948	2009	441	379	355	Primary schools
w tym specjalne	1217	894	826	871	261	152	163	of which special Lower secondary schools
Gimnazja	2041	1850	1587	1385	494	431	475	of which special Special job-training schools
w tym specjalne	1216	1067	860	765	325	247	247	of which special Special job-training schools
Specjalne szkoły przy- sposabiające do pracy	151	352	362	359	12	84	65	Basic vocational schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	657	397	385	433	212	104	65	of which special General secondary schools
w tym specjalne	618	335	313	341	194	91	50	of which special General secondary schools
Licea ogólnokształcące	147 ^b	83	85	83	30	38	24	Specialized secondary schools
Licea profilowane.....	93	14	-	-	15	4	-	of which special Technical secondary schools ^c
w tym specjalne	6	-	-	-	-	-	-	of which special Technical secondary schools ^c
Technika ^c	160	58	60	10	23	2	15	of which special Post-secondary schools
w tym specjalne	27	11	7	-	8	-	7	of which special Post-secondary schools
Szkoły policealne	4	-	-	-	-	-	-	Post-secondary schools

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 196. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c - w latach szkolnych 2005/06-2013/14 technikami uzupełniającymi.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 11 on page 196. ^{b, c} Including: ^b - supplementary general secondary schools, ^c - in 2005/06-2013/14 school years supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9(130). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^b	2013 ^b	2014	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE					
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES					
Ośrodki	17	15	15	14	Centres
Miejsca	966	839	751	652	Places
Wychowankowie	826	543	520	451	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	4	2	-	-	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	53	31	21	18	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	27	2	2	-	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^c	24	19	16	-	motor-skill impaired ^c
z upośledzeniem umysłowym	647	421	431	385	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	71	5	7	3	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	1	1	1	1	Centres
Miejsca	72	72	72	72	Places
Wychowankowie	72	72	72	72	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII					
YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	1	2	2	2	Centres
Miejsca	30	102	102	102	Places
Wychowankowie	28	102	102	102	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE					
REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	2	2	4	4	Centres
Miejsca	-	97	158	137	Places
Wychowankowie	92	95	137	144	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	38	38	72	79	mental retardation-profound
z zaburzeniami sprzężonymi	-	57	65	65	associated with defects

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi. ^c W latach 2013 i 2014 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres. ^c In 2013 and 2014 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10(131). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

LATA YEARS RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a								
		ogółem total	informacyjnych informatical	technicznych technical	przedmiotowych subjects	arty-stycznych arts	sportowych sports	tury-stycznokrajoznawczych tourism	innych others	
OGÓŁEM	2005 ^a	5	8771	-	95	317	1968	5967	-	424
TOTAL	2010	5	8329	167	5	252	2297	5174	224	210
	2013	5	10693	142	685	446	2498	6138	66	718
	2014	7	10441	107	240	630	2415	6185	194	670
Młodzieżowe domy kultury .. Youth community centres		2	3503	107	240	190	2065	436	194	271
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups		1	282	-	-	262	-	-	-	20
Międzyszkolne ośrodki sportowe Inter-school sports centres		1	5749	-	-	-	-	5749	-	-
Pozostałe placówki		3	907	-	-	178	350	-	-	379
Other institutions										

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year. ^b As of 31 X.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11(132). **INTERNATY I BURSRY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES OF SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

SZKOŁY	2013/14		2005/06 ^a	2010/11	2013/14	2014/15		SCHOOLS
	placówki esta- blish- ments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total		na 100 miejsc per 100 beds			
O G Ó Ł E M	31	2910	2920	2146	2037	2055	70,6	TOTAL
Internaty	25	2464	2670	1829	1686	1678	68,1	Boarding schools
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	18	1678	2574	1171	1086	1066	63,5	basic vocational and technical secondary ^b
licea ogólnokształcą- ce	7	786	96	658	600	612	77,9	general second- ary
Bursy	6	446	250	317	351	377	84,5	Dormitories

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze szkołami policealnymi.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including post-secondary schools.
 S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12(133). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	11	9	10	10	Dormitories
Miejsca	2988	2197	2560	2568	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	2440	1648	1504	1377	students
w % ogółu studentów ..	7,3	6,8	8,7	8,4	in % of total students
uczestnicy studiów dokto- ranckich	6	26	33	students of doctoral stu- dies
w % ogółu uczestników	.	5,2	13,6	13,7	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	3	1	1	Canteens
Miejsca	376	530	100	100	Places

TABL. 13(134). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholar- ships recipients		otrzymują- cy stypen- dia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla najlep- szych studentów vice- chancellor to the best students		
O G Ó Ł E M ...	10833	6835	4168	3864	2695	1118	23,4	TOTAL
Uniwersytety	6919	4869	3132	3003	2169	811	23,5	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne...	428	155	42	26	13	14	19,3	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	3486	1811	994	835	513	293	23,4	Higher vocatio- nal schools

^a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; since 2010/11 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 14(135). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2013/14			2014/15		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	328	111	217	316	112	204	312	117	195	314	119	195
Schools												
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego..	2	2	-	2	2	-	2	2	-	2	2	-
sports and athletic												
filialne	19	1	18	10	-	10	18	-	18	18	-	18
branch												
„małe szkoły”	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
„small schools”												
Pomieszczenia szkolne ^a	3994	2127	1867	4449	2357	2092	4347	2328	2019	.	.	.
Classrooms ^a												
Oddziały	3448	2039	1409	3086	1794	1292	2978	1794	1184	3233	1971	1262
Sections												
Uczniowie	69555	46284	23271	56667	38094	18573	56023	38499	17524	60697	41779	18918
Pupils												
w tym kobiety	33965	22579	11386	27604	18527	9077	27434	18827	8607	29844	20607	9237
of which females												
w tym I klasa	10505	6985	3520	8984	6029	2955	10100	7009	3091	14364	9831	4533
of which 1st grade												
w tym w szkołach: of which in schools:												
sportowych i mistrzostwa sportowego	679	679	-	576	576	-	583	583	-	625	625	-
sports and athletic												
filialnych	435	23	412	299	-	299	624	-	624	707	-	707
branch												
„małych szkołach”	106	-	106	-	-	-	-	-	-	-	-	-
„small schools”												
Absolwenci	12625	8365	4260	9900	6817	3083	9007	6142	2865	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	6294	4132	2162	4765	3267	1498	4457	3024	1433	.	.	.
of which females												
w tym w szkołach: of which in schools:												
sportowych i mistrzostwa sportowego	59	59	-	186	186	-	133	133	-	.	.	.
sports and athletic												
filialnych	27	-	27	73	-	73	66	-	66	.	.	.
branch												
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę	212	417	107	179	340	91	180	329	90	193	351	97
school												
1 pomieszczenie szkolne	17	22	12	13	16	9	13	17	9	x	x	x
classroom												
1 oddział	20	23	17	18	21	14	19	21	15	19	21	15
section												

^a W roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a. In the 2013/14 school year data were estimated.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15(136). GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2013/14			2014/15		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja.....	151	92	59	154	95	59	157	98	59	159	100	59
Lower secondary												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	4	4	-	2	2	-	2	2	-	2	2	-
sports and athletic												
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a	5	4	1	1	-	1	4	3	1	3	2	1
with job-training sections ^a												
Pomieszczenia szkolne ^b	1858	1424	434	2073	1577	496	2057	1546	511	.	.	.
Classrooms ^b												
Oddziały.....	1709	1290	419	1500	1124	376	1321	991	330	1285	967	318
Sections												
Uczniowie.....	41799	32418	9381	32894	25503	7391	28928	22372	6556	27966	21773	6193
Pupils												
w tym kobiety.....	20392	15842	4550	15946	12389	3557	13900	10853	3047	13551	10631	2920
of which females												
w tym I klasa.....	13796	10731	3065	11097	8582	2515	9566	7445	2121	9460	7391	2069
of which 1st grade												
w tym w szkołach:												
of which in schools:												
sportowych i mistrzostwa sportowego.....	304	304	-	399	399	-	385	385	-	402	402	-
sports and athletic												
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a	1736	1591	145	144	-	144	848	720	128	747	634	113
with job-training sections ^a												
Absolwenci.....	13709	10627	3082	10570	8248	2322	9381	7252	2129	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety.....	6823	5326	1497	5340	4186	1154	4567	3573	994	.	.	.
of which females												
w tym w szkołach:												
of which in schools:												
sportowych i mistrzostwa sportowego.....	109	109	-	199	199	-	126	126	-	.	.	.
sports and athletic												
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a	617	579	38	44	-	44	263	220	43	.	.	.
with job-training sections ^a												
Liczba uczniów na:												
Number of pupils per:												
1 szkołę.....	277	352	159	214	268	125	184	228	111	176	218	105
school												
1 pomieszczenie szkolne.....	22	23	22	16	16	15	14	14	13	x	x	x
classroom												
1 oddział.....	24	25	22	22	23	20	22	23	20	22	23	19
section												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej. ^b W roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school. ^b In the 2013/14 school year data were estimated.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16(137). ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
Szkoły	43	45	48	47	Schools
Oddziały	237	298	302	338	Sections
Uczniowie	5905	6316	5235	5397	Students
w tym kobiety	1683	1949	1598	1835	of which females
w tym I klasa	2562	2593	2140	1937	of which 1st grade
Absolwenci	1838	1922	1381	.	Graduates
w tym kobiety	577	664	273	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17(138). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)
 STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

A. UCZNIOWIE ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED F - 2013^a

STUDENTS ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED F -2013^a

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2013/14	2014/15	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
O G Ó Ł E M	5548	5738	TOTAL
w tym:			of which:
Artystyczna	22	17	Arts
Biznesu i administracji	517	685	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	2375	2293	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	572	506	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	624	582	Architecture and construction
Rolnicza	22	24	Agriculture
Leśna	38	62	Forestry
Usług dla ludności	1378	1569	Personal services

B. ABSOLWENCI Z ROKU SZKOLNEGO 2013/14 ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED'97^a
 GRADUATES IN THE 2013/14 SCHOOL YEAR ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED'97^a

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2013/14	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
O G Ó Ł E M	1431	TOTAL
w tym:		of which:
Artystyczna	6	Arts
Ekonomiczna i administracyjna	37	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	757	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	179	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	217	Architecture and building
Rolnicza, leśna i rybactwa	2	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	233	Personal services

^a Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a The International Standard Classification of Education.
 Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18-20

Od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas I w liceach profilowanych i uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, technikach uzupełniających dla młodzieży oraz zasadniczych szkołach zawodowych i technikach dla dorosłych, a od roku szkolnego 2013/14 - technikach uzupełniających dla dorosłych, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 206 i 207.

Note to tables 18-20

Since the 2012/13 school year there has been no admittance to the 1st grades of specialized secondary schools, supplementary general schools for youth and adults, supplementary technical secondary schools for youth as well as basic vocational schools and technical secondary schools for adults and since 2013/14 year - supplementary technical schools for adults, see general notes, item 7 on page 206 and 207.

TABL. 18(139). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
Szkoły	77	59	58	56	Schools
Oddziały	643	536	474	454	Sections
Uczniowie	18017	14124	12256	11675	Students
w tym kobiety	10987	8959	7718	7290	of which females
w tym I klasa	6257	4770	3912	3909	of which 1st grade
Absolwenci	5748	4675	4301	.	Graduates
w tym kobiety	3523	2997	2762	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06-2013/14 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 5) na str. 194.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06-2013/14 school years including supplementary general secondary schools; see general notes, item 7, point 5) on page 194.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19(140). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	54	8	5	2	Schools
Oddziały	282	22	8	3	Sections
Uczniowie	7456	529	189	64	Students
w tym kobiety	4171	386	126	38	of which females
w tym I klasa	2221	127	-	-	of which 1st grade
Liczba uczniów na:					Number of students per:
1 szkołę	138	66	38	32	school
1 oddział	26	24	24	21	section
Absolwenci	2423	164	119	25	Graduates
w tym kobiety	1379	121	86	12	of which females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 6) na str. 194.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 7, point 6) on page 194.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20(141). TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
Szkoły	103	73	59	59	Schools
Oddziały	599	709	620	591	Sections
Uczniowie	15214	16661	14637	14138	Students
w tym kobiety	6122	7202	6325	6084	of which females
w tym I klasa	4778	4733	4011	3954	of which 1st grade
Absolwenci	3370	3436	3554	.	Graduates
w tym kobiety	1381	1444	1524	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06-2013/14 łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 8) na str. 195.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06-2013/14 school years including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7, point 8) on page 195.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21(142). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

A. UCZNIOWIE ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED F - 2013^a
STUDENTS ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED F -2013^a

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2013/14	2014/15	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
O G Ó Ł E M	14637	14138	T O T A L
w tym:			of which:
Artystyczna	9	10	Arts
Społeczna	1451	1313	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	2271	2293	Business and administration
Nauk o środowisku	231	235	Environmental protection
Fizyczna ^b	168	165	Physical sciences ^b
Technologii teleinformacyjnych	2391	2242	Information and communication technologies
Inżynieryjno-techniczna	2717	2844	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	160	96	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1310	1148	Architecture and construction
Rolnicza	203	181	Agriculture
Leśna	333	338	Forestry
Weterynaryjna	157	150	Veterinary
Usług dla ludności	3128	3019	Personal services
Usług transportowych	108	104	Transport services

B. ABSOLWENCI Z ROKU SZKOLNEGO 2013/14 ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED'97^a
GRADUATES IN THE 2013/14 SCHOOL YEAR ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED'97^a

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2013/14	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
O G Ó Ł E M	3547	T O T A L
w tym:		of which:
Społeczna	401	Social and behavioural science
Ekonomiczna i administracyjna	521	Business and administration
Fizyczna ^b	37	Physical sciences ^b
Informatyczna	630	Computing
Inżynieryjno-techniczna	547	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	42	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	343	Architecture and building
Rolnicza, leśna i rybactwa	134	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjna	29	Veterinary
Usług dla ludności	786	Personal services
Usług transportowych	23	Transport services
Ochrony środowiska	54	Environmental protection

^a Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji. ^b Między innymi: fizyka, chemia, geologia.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a The International Standard Classification of Education. ^b Among others: physics, chemistry, geology.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22(143). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
NIEDAJĄCE UPRAWNIENI ZAWODOWYCH NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	12	16	17	15	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	12	16	17	15	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1770	1488	1434	1394	Pupils
w tym kobiety	1123	948	934	917	of which females
Absolwenci	294	152	179	.	Graduates
w tym kobiety	194	97	107	.	of which females
DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	7	6	6	6	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	4	3	3	3	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	594	522	537	528	Students
w tym kobiety	418	389	407	381	of which females
Absolwenci	82	74	69	.	Graduates
w tym kobiety	60	54	57	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23(144). SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
Oddziały	323	283	284	261	Sections
Uczniowie	8041	7373	5951	5310	Students
w tym kobiety	4629	4968	4497	4014	of which females
Absolwenci	2741	2115	1763	.	Graduates
w tym kobiety	1751	1619	1405	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24(145). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH WEDŁUG GRUP
KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS BY FIELDS
OF EDUCATION

A. UCZNIOWIE ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED F – 2013^a

STUDENTS ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED F -2013^a

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2013/14	2014/15	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
O G Ó Ł E M	5951	5310	TOTAL
w tym:			of which:
Artystyczna	223	173	Arts
Społeczna	22	56	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	58	55	Journalism and information
Biznesu i administracji	1472	1154	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	349	306	Information and communication technologies
Architektury i budownictwa	29	8	Architecture and construction
Weterynaryjna	67	61	Veterinary
Medyczne	1421	1274	Health
Opieki społecznej	279	313	Welfare
Usług dla ludności	799	783	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	932	729	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	169	259	Security services
Usług transportowych	25	-	Transport services

^a Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a The International Standard Classification of Education.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24(145). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

B. ABSOLWENCI Z ROKU SZKOLNEGO 2013/14 ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ ISCED'97^a
GRADUATES IN THE 2013/14 SCHOOL YEAR ACCORDING TO THE CLASSIFICATION ISCED'97^a

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2013/14	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
OGÓŁEM	1763	TOTAL
w tym:		of which:
Artystyczna	83	Arts
Ekonomiczna i administracyjna	418	Business and administration
Informatyczna	99	Computing
Architektury i budownictwa	3	Architecture and building
Weterynaryjna	9	Veterinary
Medyczna	532	Health
Opieka społeczna	68	Welfare
Usług dla ludności	221	Personal services
Ochrona i bezpieczeństwo	285	Security services

^a Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a The International Standard Classification of Education.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25(146). SZKOŁY WYŻSZE
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

LATA TYPY SZKÓŁ	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	YEARS TYPE OF SCHOOLS
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06	8	1574	33283	7066	
2010/11	8	1415	24183	6371	
2013/14	8	1248	17329	4771	
2014/15	8	1218	16490	.	
Uniwersytety	1	899	12794	3676	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	15	135	48	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	6	304	3561	1047	Higher vocational schools

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 197. ^b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2013/14.

U w a g a. Ponadto w roku szkolnym 2014/15 na terenie województwa lubuskiego funkcjonowały: 1 filia, 1 zamiejscowa podstawowa jednostka organizacyjna i 2 ośrodki dydaktyczne (1478 studentów i 427 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem lubuskim.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 167. ^b According to type of school — from 2013/14 academic year.

N o t e. Moreover, in 2014/15 school year in Lubuskie voivodship there were 1 branch section, 1 basic organizational unit in another location and 2 learning centres (1478 students and 427 graduates) whose headquarters were located outside the territory of Lubuskie voivodship.

TABL. 26(147). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND
TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem Total	W tym kobiety Of which female	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which female	razem total	w tym kobiety of which female	
OGÓŁEM 2005/06	33283	19119	18628	10837	14655	8282	TOTAL
2010/11	24183	14273	13596	7962	10587	6311	
2013/14	17329	9900	11534	6847	5795	3053	
2014/15	16490	9382	11143	6621	5347	2761	
Uniwersytety	12794	7167	9058	5343	3736	1824	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	135	81	-	-	135	81	Academies of econo- mics
Wyższe szkoły zawodowe	3561	2134	2085	1278	1476	856	Higher vocational schools

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i ekstemistycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27(148). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND
TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem Total	W tym kobiety Of which female	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which female	razem total	w tym kobiety of which female	
OGÓŁEM 2005/06	7066	4473	3620	2218	3446	2255	TOTAL
2012/13	5464	3673	3116	2113	2348	1560	
2013/14	4771	3125	2988	2036	1783	1089	
Uniwersytety	3676	2361	2487	1677	1189	684	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	48	29	-	-	48	29	Academies of econo- mics
Wyższe szkoły zawodowe	1047	735	501	359	546	376	Higher vocational schools

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i ekstemistycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28(149). NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06 ^b	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym kobiety of which females				
OGÓŁEM	1574	1415	1248	1218	661	622	538	527	TOTAL
Profesorowie	349	329	357	349	65	71	83	84	Professors
w tym z tytułem naukowym profesora	79 ^b	110	115	116	9 ^b	15	15	16	of which titled only
Docenci	-	39	28	22	-	14	11	9	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	-	-	1	-	-	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Adiunkci	375	499	498	488	164	242	254	245	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	27	15	21	22	7	2	8	8	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Asystenci	493	194	119	129	253	114	67	73	Assistant lecturers
Pozostali	357	354	246	230	179	181	123	116	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 197. ^b Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 197. ^b Excluding higher vocational schools. ^c The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 29(150). CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I
TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE
OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2005/06	44	28	8	5	TOTAL
	2010/11	48	34	10	8	
	2013/14	66	30	18	14	
	2014/15	87	47	.	.	
studia: stacjonarne		80	43	17	14	full-time programmes
niestacjonarne		7	4	1	-	part-time programmes
Uniwersytety		55	26	5	3	Universities
Wyższe szkoły zawodowe		32	21	13	11	Higher vocational schools

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2013/14.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – for 2013/14 academic year.

TABL. 30(151). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>				wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>			uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>			
OGÓŁEM. TOTAL	1611	1741	1104	1025	867	894	778	84	116	191	241
w tym kobiety <i>of which females</i>	1220	1294	841	835	695	668	565	27	38	93	120
Uniwersytety.. <i>Universities</i>	.	1025	630	535	.	468	450	84	116	191	241
Wyższe szkoły ekonomiczne.. <i>Academies of economics</i>	.	328	58	82	.	103	57	-	-	-	-
Wyższe szkoły zawodowe	388	416	408	.	323	271	-	-	-	-
<i>Higher vocational schools</i>											

^a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

 TABL. 31(152). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY SUBGROUP OF FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	2005/06	2012/13	2013/14	SUBGRUPY FIELDS OF EDUCATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>				wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>			
OGÓŁEM	1611	1741	1104	1025	867	894	778	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Architektury i budownictwa	-	90	17	17	-	47	33	<i>Architecture and building</i>
Dziennikarstwa i informacji.....	-	-	19	35	-	46	19	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczne i administracyjne.....	379	534	193	155	270	195	164	<i>Business and administration</i>
Ochrony i bezpieczeństwa.....	-	251	187	104	27	64	139	<i>Security services</i>
Nauczycielska	x	595	577	567	-	388	319	<i>Teaching</i>
Pedagogiczna	1023	166	58	97	357	41	56	<i>Teacher training and education science</i>
Spoleczne	-	48	53	50	-	82	40	<i>Social</i>

^a Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. Od roku akademickiego 2012/13 – stan w dniu 31 XII.

^a Until the 2011/12 academic year for studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. Since the 2012/13 academic year - as of 31 XII.

TABL. 32(153). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
			Gimnazja 2005/06	8	27	648
<i>Lower secondary</i>						
<i>schools</i> 2010/11	8	30	736	174	367	97
2013/14	9	34	781	211	232	70
2014/15	8	24	561	153	.	.
Zasadnicze szkoły						
<i>zawodowe</i> 2005/06	6	16	361	69	126	22
<i>Basic vocational</i>						
<i>schools</i> 2010/11	3	6	98	23	34	25
2013/14	2	4	20	2	10	2
Licea ogólnokształ-						
<i>cające</i> 2005/06 ^a	83	248	6122	2741	1794	911
<i>General secondary</i>						
<i>schools</i> 2010/11 ^a	70	236	6382	2998	1340	726
2013/14 ^a	48	247	5602	2697	1169	668
2014/15	43	204	4977	2314	.	.
Licea profilowane						
2005/06	5	9	244	120	50	27
<i>Specialized second-</i>						
<i>ary schools</i> 2010/11	2	3	52	32	14	11
2013/14	1	1	15	10	15	10
Technika ^b						
2005/06	35	85	2049	664	650	207
<i>Technical secondary</i>						
<i>schools</i> ^b 2010/11	14	42	663	208	128	39
2013/14	10	19	223	52	58	18
2014/15	9	12	137	34	.	.

^{a, b} Łącznie ze szkołami: ^a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^b – technikami uzupełniającymi.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a, b} Including: ^a – supplementary general secondary schools, ^b – supplementary technical secondary schools.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 33(154). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
Placówki	414	480	511	506	Establishments
miasta	189	225	250	249	urban areas
wieś	225	255	261	257	rural areas
Przedszkola	206	232	265	275	Nursery schools
w tym specjalne	2	6	8	8	of which special
miasta	150	165	191	198	urban areas
wieś	56	67	74	77	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	208	209	198	187	Pre-primary sections of primary schools
Punkty przedszkolne	x	5	5	4	Pre-primary points
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	34	43	40	Pre-primary education groups
Miejsca	19682	24702	28976	29213	Places:
Przedszkola	19682	23788	27647	27974	Nursery schools
w tym specjalne	46	76	144	150	of which special
miasta	16327	19402	22549	22744	urban areas
wieś	3355	4386	5098	5230	rural areas
Punkty przedszkolne	x	136	128	103	Pre-primary points
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	778	1201	1136	Pre-primary education groups
Dzieci	22993	29548	35166	32633	Children
miasta	17412	21825	25538	23902	urban areas
wieś	5581	7723	9628	8731	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	10016	8657	9047	5679	of which: aged 6
5 lat	5244	8075	10952	10947	aged 5
Przedszkola	18991	23953	27458	26617	Nursery schools
w tym specjalne	30	64	115	119	of which special
miasta	16160	19916	22616	21904	urban areas
wieś	2831	4037	4842	4713	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	6691	5801	6136	4065	of which: aged 6
5 lat	4804	6469	7917	8356	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	4002	4878	6794	5171	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	3325	2856	2875	1587	of which aged 6
Punkty przedszkolne	x	107	70	77	Pre-primary points
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	610	844	768	Pre-primary education groups
Dzieci w placówkach wychowa- nia przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3-6 lat	570	693	745	805	3-6
3-5	428	634	727	779	3-5
6 lat	968	887	799	954	6
5 lat	532	803	918	920	5
Dzieci w przedszkolach na: 1000 dzieci w wieku:					Children attending nursery schools per: 1000 children aged:
3-6 lat	470	561	582	656	3-6
3-5	647	594	542	683	3-5
1 przedszkole	92	103	104	97	Nursery school
100 miejsc	96	101	99	95	100 places

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględnione wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

In the 2010/11 school years excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

- 1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst Dz.U. 2015 poz. 618) z późniejszymi zmianami, która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. - zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narcomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, sanatoria i w 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych.

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039) z późniejszymi zmianami;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (jednolity tekst Dz. U. 2008, Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami);

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 15 IV 2011 ((uniform text Journal of Laws 2015 item 618)) with later amendments, replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 – health care facilities) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, mental and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, detoxification centres addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry and sanatoria and in 2014 palliative care wards).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) - doctors, dentists and nurses or midwives.

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (the Journal of Laws No. 174, item 1039) with later amendments;
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (the uniform text, Journal of Laws 2008 No. 136, item 857 with later amendments);

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2015 r., poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 651 z późniejszymi zmianami);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 757), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, pozycja 1779) z późniejszymi zmianami.

4) the Law on Health Care Services financed from public funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015, item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;

5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of health Resort Protection and health resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012 item 651, with later amendments);

6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013, item 757), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 – law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);

7) the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

3. Data regarding medical personnel concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

Data about persons with the right to practice medical profession are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practice medical profession conducted by supreme councils of the following professional self-governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctor with grade II specialization and since 2005 with specialists with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Doctors and Dentists Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments.

5. Rodzaje poradni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594).

Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojсковych komisji lekarskich.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

7. Dane o łózkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. Dane o łózkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

9. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594) z późniejszymi zmianami. Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową, neurochirurgię, kardiologię, a także urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** - oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** - oddziały pulmonologiczne.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XII 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

5. Type of clinic in out-patient health care facilities are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (*Journal of Laws 2012 item 594*).

Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data concerning in-patient health care do not include day-care.

7. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

8. Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 - places (beds and incubators) for newborns.

9. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (*Journal of Laws 2012, item 594*). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillo-facial, cardio surgery and urology as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** - communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** - pulmonology wards.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency ward since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XII 2011 (*Journal of Laws No 237, item 1420*); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

12. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

13. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja) obowiązującą od dnia 1 I 1997 r.

14. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) z późniejszymi zmianami, opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

15. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz **pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 rok, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887) z późniejszymi zmianami.

16. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** - organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach.**

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez prace asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

12. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

13. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” (ICD-10 Revision) valid since 1 I 1997.

14. According to the law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws No. 45 item 235) with later amendments, care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

15. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149 item 887) with later amendments.

16. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** - carries out motivating and socio-therapeutic activities,
- 4) **in a combination of the forms.**

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

17. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodziny zastępcze:

- a) spokrewnione,
- b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa), w tym:
 - zawodowe specjalistyczne - umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), matoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - przyjmują dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12 a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,
 - zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonują nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.).

2) rodzinne domy dziecka - w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

18. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

17. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) foster families:

- a) related,
- b) non-professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:

- professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children.,

- professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12 a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,

- professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);

2) foster homes - placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

18. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) care and education centre, which shall be exercised in the form of:

- a) **an intervention** - provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

- b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę liczному rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** (od 2012 r.) – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.
- b) **a family** - educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
- c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
- d) **a specialist therapy** (since 2012) – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,
- 2) **regional care and therapy centre** (since 2012) – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

19. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 163).

20. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasilek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasilek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasilek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

19. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2015, item 163).

20. Data on social welfare benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1(155). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
 Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	SPECIFICATION
Lekarze	2045	2085	Doctors
w tym kobiety	999	985	of which women
Lekarze dentyści	559	578	Dentists
w tym kobiety	445	461	of which women
Farmaceuci	593	592	Pharmacists
w tym kobiety	471	480	of which women
Pielęgniarki	4883	4957 ^b	Nurses
Położne	582	583 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	521	558 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	212	221	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 224; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-d} W tym magistrzy: ^b – pielęgniarstwa – 365, ^c – położnictwa – 45, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 257. ^e Analitycy medycyjni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

^{Z r ó d ł o}: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 224; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 365, ^c – of midwifery – 45, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 257. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

^{S o u r c e}: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2(156). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALIST^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	SPECIFICATION
Lekarze ogółem	1468	1447	Doctors of total
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	94	94	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	204	215	Surgery ^b
Chorób płuc	36	30	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	113	96	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	29	24	Dermatology and venereology
Kardiologii	53	56	Cardiology
Medycyny rodzinnej	259	258	General practitioners
Neurologii ^d	54	52	Neurology ^c
Okulistyki	56	53	Ophthalmology
Onkologii	12	12	Oncology
Otolaryngologii ^d	26	29	Otolaryngology ^d
Pediatrici	77	78	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	115	112	Obstetrics and gynecology
Psychiatrii ^c	64	63	Psychiatry ^c
Radiodiagnostyki ^e	47	46	Radiodiagnostic ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 224 oraz notka ^a do tabl. 1. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d, e} Także: ^d – otorynolaryngologii, ^e – radioterapii onkologicznej.

^a See general notes, item 5 on page 224 and footnote ^a to the table 1. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d, e} Also: ^d – otorynolaryngology, ^e – oncological radiotherapy.

TABL. 2(156). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALIST^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy ..	71,8	69,4	Specialists in % of total doctors
Lekarze dentyści ogółem	73	74	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization:</i>
Chirurgii stomatologicznej	13	15	<i>Oral surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowej	4	4	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji	14	15	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii)	7	6	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej	15	14	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej	3	3	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej	17	17	<i>Restorative dentistry</i>
Lekarze dentyści ze specjalizacją w % ogółu lekarzy dentyistów	13,1	12,8	Dental specialists in % of total dentist

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 224 oraz notka *a* do tabl. 1.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 4 on page 224 and footnote *a* to the table 1.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3(157). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	529	547	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta	418	433	<i>urban areas</i>
wieś	111	114	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII) ..	248	242	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	204	199	<i>urban areas</i>
wieś	44	43	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	7618,6	7709,6	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta	6907,8	7001,4	<i>urban areas</i>
wieś	710,8	708,2	<i>rural areas</i>
lekarskie	6761,7	6855,8	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	2496,1	2524,6	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	856,9	853,8	<i>stomatological</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 225. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 5 on page 225. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and the Central Statistical Office.

TABL. 4(158). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII			
FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^b	25	25	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	3	3	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	1	-	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	2	2	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	13	13	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze.....	2	2	Nursing homes
Hospicja	3	3	Hospice
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII			
BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^d	4469	4443	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	822	828	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	13	-	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	245	245	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	888	889	Chronic medical care homes ^e
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze.....	56	54	Nursing homes
Hospicja	39	38	Hospice
LECZENI			
IN-PATIENTS			
Szpitala ogólne ^e	188506	188111	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	7351	8022	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	17	-	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	705	629	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	1599	1612	Chronic medical care homes ^e
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^e	134	145	Nursing homes ^e
Hospicja	708	618	Hospice

^a Patrz uwagi ogólne ust. 7 na str. 225. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 225. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Ź r ó ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 7 on page 225. ^b See general notes, item 8 on page 225. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5(159). SZPITALA OGÓLNE^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	25	25	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	4469	4443	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	43,8	43,5	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	798	793	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	160	160	of which cardiological ^b
chirurgicznych	1014	1020	surgical
pediatrycznych	240	245	paediatric
ginekologiczno-położniczych	551	544	gynaecological-obstetric
onkologicznych	169	166	oncological
intensywnej terapii	91	91	intensive therapy
zakaźnych	24	24	communicable
gruźlicy i chorób płuc	141	120	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	24	20	dermatological
neurologicznych	150	150	neurological
psychiatrycznych	260	260	psychiatric
Leczeni ^c w tys.	188,5	188,1	In-patients ^c in thous.
w tym na oddziałach ^d :			of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	38,4	38,7	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	12,2	12,4	of which cardiological ^b
chirurgicznych	50,4	50,9	surgical
pediatrycznych	11,4	11,7	paediatric
ginekologiczno-położniczych	26,9	27,1	gynaecological-obstetric
onkologicznych	7,1	6,8	oncological
intensywnej terapii	3,2	3,1	intensive therapy
zakaźnych	1,2	1,2	communicable
gruźlicy i chorób płuc	4,4	3,7	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	0,4	0,7	dermatological
neurologicznych	5,7	5,9	neurological
psychiatrycznych	2,2	2,2	psychiatric
Wypisani w tys.	182,3	181,9	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	4,3	4,0	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	1845,4	1843,7	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^e	45,0	45,3	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,2	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	235,2	238,8	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 i 9 na str. 225. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. ^e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 8 and 9 on page 225. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfers. ^d Including inter-ward patient transfers. ^e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6(160). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego....	36	53	49	49	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe.....	x	29	27	27	basic
specjalistyczne	x	24	22	22	specialist
Szpitalne oddziały ratunkowe	4	7	8	8	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	2	16	8	9	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	81,3	75,6	80,9	82,7	in thousands
na 1000 ludności	80,6	73,9	79,1	81,0	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Persons who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	82,7	76,0	81,0	82,9	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat.....	8,1	5,4	5,5	5,3	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	32,1	32,6	33,9	aged 65 and more
na 1000 ludności	81,9	74,3	79,2	81,2	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 225. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 11 on page 225. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7(161). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Apteki	275	296	313	323	Pharmacies
w tym prywatne	274	294	312	322	of which private
w tym na wsi	19	16	17	16	of which in rural areas
Punkty apteczne	38	47	46	54	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	38	47	46	54	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Number of population per:
1 aptekę i punkt apteczny.....	3224	2983	2845	2706	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	6353	5928	5976	5380	of which in rural areas
1 aptekę	3670	3457	3263	3159	pharmacy
w tym na wsi	19060	23340	22147	23535	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	450	487	560	558	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 226.

^a See general notes, item 12 on page 226.

TABL. 8(162). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII) ..	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	6	6	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	13,0	15,6	15,6	15,1	Blood donors
w tym honorowi	13,0	15,6	15,6	15,1	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej	23,2	29,9	30,9	29,9	Number of collected donations ^b of whole blood
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c	22,8 ^d	29,9	30,7	29,7	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Z r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9(163). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005 2010 2013 2014				2005 2010 2013 2014				DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	178	135	209	143	17,6	13,2	20,4	14,0	Tuberculosis
Tężec	-	-	1	-	x	x	0,1	x	Tetanus
Krztusiec	16	3	19	1	1,6	0,3	1,9	0,1	Whooping cough
Odra	-	1	-	-	x	0,1	x	x	Measles
Wirusowe zapale- nie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	-	1	-	1	x	0,1	x	0,1	type A
typ B	37	31	30	61	3,7	3,0	2,9	6,0	type B
typ C	113	134	152	162	11,2	13,1	14,9	15,9	type C
Różyczka	143	201	2153	249	14,2	19,7	210,6	24,4	Rubella
AIDS ^a	2	7	-	-	0,2	0,7	x	x	AIDS ^a
Salmonellozy	468	201	139	101	46,4	19,7	13,6	9,9	Salmonella infections
Inne bakteryjne za- trucia pokarmowe	96	54	4	145	9,5	5,3	0,4	14,2	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	65	933	1000	986	33,3	399,6	489,4	502,3	Acute diarrhoea in chil- dren under 2 years ^b
Szkarlatyna (plonica)	227	379	992	809	22,5	37,1	97,0	79,3	Scarlet fever
Bakteryjne zapale- nie opon mózgo- wych i/lub mózgu	37	26	17	25	3,7	2,5	1,7	2,4	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapale- nie opon mózgo- wych	13	13	3	8	1,3	1,3	0,3	0,8	Viral meningitis
Wirusowe zapale- nie mózgu	-	1	7	3	x	0,1	0,7	0,3	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyszczicy na- gminne)	248	124	83	69	24,6	12,1	8,1	6,8	Mumps
Włośnica	1	-	1	-	0,1	x	0,1	x	Trichinellosis
Grypa ^c	17641	2748	25444	18430	1748,0	268,6	2489,0	1805,5	Influenza ^c
Choroby wenerycz- ne	62	54	38	42	6,1	5,3	3,7	4,1	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wściekliznie	99	126	129	140	9,8	12,3	12,6	13,7	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącz-
nie z podejrzeniami zachorowań.

Z r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzo-
nego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego
Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.
^c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by
sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the
Medical University of Warsaw.

TABL. 10(164). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Żłobki	11	11	35	47	Nurseries
w tym publiczne	11	11	14	13	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	6	5	6	6	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	x	6	7	Children's clubs
w tym publiczne	x	x	1	2	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	925	1266	1853	2427	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	127	141	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku).....					Children staying (during the year)
w żłobkach	1679	2116	2732	3454	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	127	172	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	52,3	60,0	101,5	132,6	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	29,8	36,6	62,8	77,1	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	93,4	100,2	97,0	89,3	per 100 places

^a Miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2013 r. (stan w dniu 31 XII) działała także 1 placówka prowadząca działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, niewpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w której było 14 miejsc i przebywało w ciągu roku 17 dzieci.

^a Places and children - including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2013 (as of 31 XII) there was 1 institution which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 14 places and 17 children were staying during the year.

TABL. 11(165). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	placówki – stan w dniu 31 XII centres – as of 31 XII				wychowankowie w tys. residents in thous.				
O G Ó Ł E M	86	82	76	94	3,7	3,2	2,2	2,8	TOTAL
Opiekuńcze	81	75	68	80	3,5	2,9	1,9	2,4	General care
Specjalistyczne	5	7	8	13	0,2	0,2	0,3	0,4	Specialized

TABL. 12(166). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
 Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1264	1367	1461	1528	Foster families
Spokrewnione	1039	1111	922	956	Related
dzieci ^b	1339	1439	1184	1227	children ^b
Niezawodowe	197	173	455	477	Non-professional
dzieci ^b	307	271	629	641	children ^b
Zawodowe ^c	28	83	84	95	Professional ^c
dzieci ^b	122	314	346	356	children ^b
Rodzinne domy dziecka			4	6	Foster homes
dzieci ^d			25	41	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13(167). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	12	22	31	35	547	563	586	606 ^b	42	39	22	32
Care and education centres												
interwencyjne	1	1	1	1	45	18	24	28	-	-	-	-
intervention												
rodzinne	2	4	4	4	10	26	28	29	-	-	3	3
family												
socializacyjne	5	6	21	25	288	144	425	445	7	7	12	15
socialization												
łączące zadania placówek ^c	4	11	5	5	204	375	109	104	35	32	7	4
combining tasks of the centres ^c												

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 227. ^b W tym 3 wychowanków w wieku 0–3 lata i 10 w wieku 4–6 lat oraz 8 sierot i 70 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socializacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 18 on page 227. ^b Of which 3 residents at age 0–3 and at 10 age 4–6, 8 orphans and 70 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14(168). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii).....	38	33	42	42	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b					Places ^b
ogółem	2728	2574	2875	2921	total
na 10 tys. ludności	27,0	25,2	28,1	28,6	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b					Residents ^b
ogółem	2660	2569	2770	2830	total
w tym kobiety	1347	1089	1209	1341	of which women
w tym do 18 lat	123	70	87	94	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	896	822	1100	1065	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	26,4	25,1	27,1	27,7	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	179	223	311	345	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 15(169). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	38	33	42	42	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
osoby w podeszłym wieku	5	6	8	8	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	5	7	8	8	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	5	4	4	4	adults mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	5	4	5	5	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	4	5	5	5	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	2	6	6	4	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	2	3	3	mothers with dependent children and pregnant women
bezdumni	8	6	12	12	homeless
inne osoby	1	2	2	2	other persons

^a W 2005 r. łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a In 2005 including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents

TABL. 15(169). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^a:	2660	2569	2770	2830	Residents in homes and facilities for^a:
osób w podeszłym wieku	452	419	381	386	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	608	670	715	780	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	295	259	266	265	adults mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych inte-					children and young mentally re-
ktualnie	371	196	296	297	tarded
przewlekłe psychicznie chorych	367	461	458	466	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	285	243	217	224	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w					mothers with dependent children
ciąży	66	53	64	90	and pregnant women
bezdomnych	191	238	334	307	homeless
innych osób	25	30	39	15	other persons

^a Łącznie z filiami.
^a Including branches.

TABL. 16(170). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w mln zł Benefits granted in mln zł	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M	2005	99585	101383	T O T A L
	2010	71391	132074	
	2013	65064	124773	
	2014	61334	125373	
Pomoc pieniężna	63652	100980	Monetary assistance	
w tym:			of which:	
Zasiłki stałe	9494	39823	Permanent benefits	
Zasiłki okresowe	19260	33416	Temporary benefits	
Zasiłki celowe	34740	27242	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na			Assistance to reach self-	
kontynuowanie nauki	80	189	dependence and to continue	
			education	
Pomoc niepieniężna	26312	24393	Non-monetary assistance	
w tym:			of which:	
Schronienie	349	549	Shelter	
Posiłek	22927	14306	Meals	
Ubranie	248	17	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	157	363	Burial	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne			Attendance services and spe-	
usługi opiekuńcze	2593	9071	cialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich			Assistance in gaining adequate	
warunków mieszkaniowych, zatrudnie-			housing conditions, gaining	
nia i na zagospodarowanie	21	87	employment and for running	
			one's own household	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 229. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
 Ź r ó d ł o: dane Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 20 on page 229. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.
 S o u r c e: data of the Lubuskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, broszura – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych.

Czasopisma (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

6. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing than 48 pages, while a pamphlet contains 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodical) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign event. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

6. Information concerning the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is based on annual reporting data.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo). Wśród kin stałych wyróżnia się - **minipleksy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** - posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiszczyły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających - na mocy szczególnych przepisów - z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin **turystyka** - zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** - equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** - equipped with 8 screens and more.

8. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.

2. **Tourist accommodation facilities** include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoju** jest to stosunek liczby udzielenych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w obiektach w turystycznych obiektach noclegowych obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych - także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Poczynając od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

Hotels and similar establishments covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities covers: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of bed places for tourists.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Dane o organizacjach kultury fizycznej

obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajów sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. W statystyce obiektów sportowych przyjęto następujące rozwiązania:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe,
- boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

2. *Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs", student sports clubs UKS and religious sports clubs) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.*

3. *In the category of persons practicing sports in physical education organizations as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports clubs, one person may be indicated more than once depending upon the number of sports practised or taught.*

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

4. *In the sports facilities statistics, the following solutions were adopted:*

- *sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games,*
- *sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,*
- *indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.*

Kultura Culture

TABL. 1(171). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>	
							razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>
Tytuły 2005	132	68	6	2	1	27	28	9
<i>Titles</i> 2010	264	145	6	5	-	69	39	5
2013	354	117	5	12	1	104	115	91
2014	359	109	3	12	-	100	135	66

^a Według miejsca wydania.
Źródło: Biblioteka Narodowa
^a According to published place.
Source: National Library.

TABL. 2(172). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								
		w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>				nieregularnie <i>irregularly</i>
		6–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bi-monthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>	w roku <i>yearly</i>	
Tytuły 2005	118	1	6	14	29	11	19	6	12	20
<i>Titles</i> 2010	111	2	5	13	21	11	23	8	11	17
2013	106	2	7	9	23	5	26	10	14	10
2014	111	2	14	3	25	4	21	7	15	20
Nakład w tys. egz. 2005	23553,4	19942,4	1722,5	1003,2	526,7	219,3	42,2	3,9	6,9	86,3
<i>Number of copies in thous.</i> 2010	28278,0	20815,6	2524,8	3649,8	781,6	301,7	54,0	5,9	5,7	138,9
2013	25677,2	14277,4	4949,3	4895,9	1393,0	63,2	79,6	7,4	4,6	6,8

^a Według miejsca wydania.
Źródło: Biblioteka Narodowa
^a According to published place.
Source: National Library.

TABL. 3(173). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	271	258	253	252	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	183	173	173	171	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII).....	78	102	91	87	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	57	62	28	.	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					<i>Collection (as of 31 XII)</i>
w tys. wol.	3985,3	3831,9	3739,0	3688,0	<i>in thous. vol.</i>
w tym na wsi	1586,1	1455,1	1417,5	1373,5	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	203,7	180,2	164,4	154,3	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	47,1	40,0	37,5	36,0	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	3914,6	3349,8	3029,6	2823,6	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	1052,9	856,4	756,0	697,4	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,2	18,6	18,4	18,3	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	22,4	21,4	20,2	19,4	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi; w 2013 i 2014 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points; in 2013 and assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4(174). **MUZEUM**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	14	15	17	17	<i>Museums and branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	119,4	121,3	128,8	130,8	<i>Museum^a exhibits in thous.</i>
Wystawy czasowe:	162	129	93	101	<i>Temporary exhibitions:</i>
własne ^b	116	103	67	52	<i>own^b</i>
obce ^c	46	26	26	49	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys....	169,9	161,6	208,9	218,9	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	57,2	42,3	52,9	63,0	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5(175). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	4	5	5	6	4	2	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	79	76	81	65	50	15	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy ..	7	11	6	4	3	1	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	175	78	82	66	50	16	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	110,4	38,2	25,3	38,5	37,5	1,0	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 6(176). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Perform- ances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne	2005	3	1500	797	175,1	Theatres and music institutions
	2010	3	1324	3682	435,2	
	2013	4	3069	1416	241,5	
	2014	4	2996	1258	838,9	
Teatry	2	1854	558	114,8	Theatres	
Filharmonie	2	1142	700	724,1	Philharmonic halls	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze. Istotny wzrost w 2014 r. liczby słuchaczy wynika z udziału filharmonii z Gorzowa Wlkp. w festiwalu „Przystanek Woodstock”.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events. Significant growth in 2014 number of audience due to the participation of the Philharmonic from Gorzow Wielkopolski in the festival "Woodstock".

TABL. 7(177). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS, COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2013	2014			SPECIFICATION
				ogół- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	96	90	72	71	44	27	Institutions cultural
domy kultury	26	25	17	17	16	1	establishments
ośrodki kultury.....	33	37	42	39	24	15	cultural centres
kluby	4	4	3	3	3	-	clubs
świetlice	33	24	10	12	1	11	community centres
Pracownie specjalistyczne	161	165	193	192	144	48	Specialised workshops
Imprezy (w ciągu roku)	6165	6309	5903	6643	5762	881	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	919,5	971,5	1001,6	1384,1	1274,6	109,5	Event participants (during the year) in thous.
Kursy (w ciągu roku)	69	58	73	125	72	53	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku) w tys.	1367	1059	1051	1608	1218	390	Course graduates (during the year) in thous.
w tym dzieci i młodzież szkolna ^a	439	487	553	1069	771	298	of which children and youth ^a
Zespoły artystyczne	396	409	422	401	344	57	Artistic ensembles
Członkowie zespołów artystycznych w tys.	6511	7170	6093	5980	5141	839	Members of artistic ensembles in thous.
w tym dzieci i młodzież szkolna ^a	3276	3408	3116	3722	3212	510	of which children and youth ^a
Koła (kluby)	198	266	512	525	426	99	Groups (clubs)
Członkowie kół (klubów) w tys.	4539	8306	12048	11534	9684	1850	Members of groups (clubs) in thous.
w tym dzieci i młodzież szkolna ^a	1733	3042	5387	5602	5027	575	of which children and youth ^a

^a Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego, co 2 lata.

^a Until 2013 children and youth below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8(178). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	18	11	12	12	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	17	9	11	11	<i>of which urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII).....	18	23	25	25	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	17	21	24	24	<i>of which urban areas</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	4,7	4,3	4,3	4,1	<i>Seats (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	4,6	3,9	4,2	4,0	<i>of which urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	6,0	31,7	30,4	31,2	<i>in thousands</i>
w tym miasta	5,9	31,3	30,3	31,1	<i>of which urban areas</i>
na 1 kino.....	333	2880	2530	2603	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	213,0	882,4	820,7	899,4	<i>in thousands</i>
w tym miasta	211,3	876,6	819,9	898,6	<i>of which urban areas</i>
na 1 kino	11836	80217	68395	74950	<i>per cinema</i>
na 1 seans	36	28	27	29	<i>per screening</i>

TABL. 9(179). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	108462	126666	124058	125461	T O T A L in thous.
Na 1000 ludności	107	125	121	123	<i>Per 1000 population</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10(180). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi.....	265,9	209,3	211,0	210,8	263,5	204,6	206,5	206,6	<i>Radio subscribers</i>
miasta	186,4	151,0	152,0	151,9	288,0	232,4	235,7	235,9	<i>urban areas</i>
wieś.....	79,5	58,3	59,0	58,9	219,7	156,3	156,6	156,4	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni.....	258,2	203,1	204,0	203,6	255,8	198,5	199,7	199,5	<i>Television subscribers</i>
miasta	180,1	145,8	146,1	145,8	278,3	224,3	226,5	226,5	<i>urban areas</i>
wieś.....	78,1	57,3	57,9	57,8	215,6	153,5	153,7	153,4	<i>rural areas</i>

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 11(181). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013 ^a	2014 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	280^b	298^b	302	283	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	176	194	205	196	of which open all year
Obiekty hotelowe	109	145	130	127	Hotels and similar facilities
hotele	52	66	64	62	hotels
motele	6	13	14	14	motels
pensjonaty	5	9	10	11	boarding houses
inne obiekty hotelowe	46	57	42	40	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	171 ^b	153 ^b	172	156	Other facilities
domy wycieczkowe	3	-	-	-	excursion hostels
schroniska	-	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	16	14	9	9	youth hostels
w tym szkolne schroniska mł- dzieżowe	15	11	7	7	of which school youth hostels
kempingi	5	2	3	2	camping sites
pola biwakowe	17	21	16	15	tent camp sites
ośrodki wczasowe	44	38	33	31	holiday centres
ośrodki kolonijne	3	5	4	4	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	22	28	24	23	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	-	-	-	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ...	18	21	21	18	complexes of tourist cottages
pokoje gościnne	13	10	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	25	22	agrotourism lodgings
inne obiekty	42	23	23	21	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	17945^b	20283^b	19059	18211	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	9347	10619	10908	10873	of which open all year
Obiekty hotelowe	5952	7484	7305	7383	Hotels and similar facilities
hotele	3655	4597	4481	4572	hotels
motele	208	541	626	774	motels
pensjonaty	219	453	525	571	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1870	1893	1673	1466	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	11993 ^b	12799 ^b	11754	10828	Other facilities
domy wycieczkowe	128	-	-	-	excursion hostels
schroniska	-	25	24	20	shelters
schroniska młodzieżowe	686	694	373	378	youth hostels
w tym szkolne schroniska mł- dzieżowe	651	528	293	293	of which school youth hostels
kempingi	503	177	348	318	camping sites
pola biwakowe	1715	1980	1728	1650	tent camp sites
ośrodki wczasowe	4683	3557	3418	2968	holiday centres
ośrodki kolonijne	478	808	564	564	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1853	2882	2367	2349	training-recreational centres
domy pracy twórczej	30	-	-	-	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	1004	1440	1217	1114	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	254	175	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	409	365	agrotourism lodgings
inne obiekty	913	1236	1052	927	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11(181). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)
 TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013 ^a	2014 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	542296^b	625965^b	612270	595301	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni.....	153693	160148	169533	168840	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	417261	479221	475698	461907	Hotels and similar facilities
hotele.....	274587	337284	330709	320644	hotels
motele	27916	41636	64115	56679	motels
pensjonaty	10937	13218	17606	22776	boarding houses
inne obiekty hotelowe	103821	87083	63268	61808	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	125035 ^b	146744 ^b	136572	133394	Other facilities
domy wycieczkowe	5225	-	-	-	excursion hostels
schroniska.....	-	170	34	9	shelters
schroniska młodzieżowe	13003	10958	3986	3197	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	12714	6516	3549	2723	of which school youth hos- tels
kempingi	2050	1192	3110	3 399	camping sites
pola biwakowe	7619	3698	7635	5752	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	44926	41722	38484	36100	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	3225	5215	2574	2818	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	23600	52016	37492	42925	training-recreational centres
domy pracy twórczej	217	-	-	-	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	9859	13985	13390	10825	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	3782	3302	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	5902	6059	agrotourism lodgings
inne obiekty.....	15311	17788	20183	19008	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	1190923^b	1319987^b	1195624	1201907	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	240663	225893	243281	249056	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	631710	723223	696493	690512	Hotels and similar facilities
hotele.....	396532	485488	493477	483522	hotels
motele	28070	50137	70903	64505	motels
pensjonaty	17657	26079	36674	45741	boarding houses
inne obiekty hotelowe	189451	161519	95439	96744	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	559213 ^b	596764 ^b	499131	511395	Other facilities
domy wycieczkowe	8993	-	-	-	excursion hostels
schroniska.....	-	274	34	173	shelters
schroniska młodzieżowe	35733	27129	25563	23718	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	34217	19351	22806	21301	of which school youth hos- tels
kempingi	8050	9991	17562	20950	camping sites
pola biwakowe	36665	20676	31838	35537	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	243876	174952	157616	146920	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	23385	34445	21900	20636	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	101875	193783	127762	151543	training-recreational centres
domy pracy twórczej	931	-	-	-	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	42317	58506	42190	40442	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	13336	13386	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	18796	19254	agrotourism lodgings
inne obiekty.....	57388	77008	42534	38836	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.
^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12(182). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013 ^a	2014 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	153693^b	160148^b	169533	168840	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	140541	151190	159736	158436	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	113037	123683	121258	115717	<i>hotels</i>
motele	11126	15802	21644	26509	<i>motels</i>
pensjonaty	2107	1710	4845	5653	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	14271	9995	11989	10557	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	13152 ^b	8958 ^b	9797	10404	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1324	-	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	613	487	360	380	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	582	358	336	349	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	726	30	89	108	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	276	277	1170	141	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	1648	1610	1075	1610	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-					
wypoczynkowe	1354	1943	1936	3676	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ...	798	748	1143	962	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	169	164	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	200	391	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	6413	3850	3655	2972	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	240663^b	225893^b	243281	249056	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	186327	199710	211126	213486	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	148159	158175	159459	157295	<i>hotels</i>
motele	11261	17242	22282	27262	<i>motels</i>
pensjonaty	5627	3202	11433	12483	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	21280	21091	17952	16446	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	54336 ^b	26183 ^b	32155	35570	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1831	-	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska	-	13	-	-	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	1216	1624	1051	4251	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	984	1370	950	4127	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	1408	41	451	417	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	816	793	7525	334	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	9963	10275	8365	14228	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-					
wypoczynkowe	5206	4863	4200	6301	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ...	2814	2449	3647	3597	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	892	343	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	836	1653	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	31082	6125	5188	4446	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13(183). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	29,8	26,9	26,6	26,2	35,26	33,34	32,7	32,6	Hotels and similar facilities
hotele	29,8	30,4	30,1	29,3	35,49	36,72	36,0	35,7	hotels
motele	35,3	26,7	33,8	26,2	48,02	36,23	41,1	33,3	motels
pensjonaty	25,3	16,5	20,5	22,7	25,62	21,65	28,9	31,9	boarding houses
inne obiekty hotelowe .	29,8	21,8	16,1	17,9	34,16	26,88	20,4	22,4	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	27,4	27,9	23,4	25,0	x	x	x	x	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 241.

^a See general notes, item 4 on page 241.

TABL. 14(184). PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restaura- cje Restau- rants	Bary Bars	Stolówki Canteens	Punkty gastro- nomiczne Food stands	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005 ^a	75	77	47	47	TOTAL
	2010 ^a	116	89	50	29	
	2013	104	68	44	19	
	2014	101	59	48	18	
Obiekty hotelowe	85	35	17	6	6	Hotels and similar facilities
hotele	49	20	7	1	1	hotels
motele	12	3	-	1	1	motels
pensjonaty	8	4	4	2	2	boarding houses
inne obiekty hotelowe	16	8	6	2	2	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	16	24	31	12	12	Other facilities
schroniska młodzieżowe	-	-	2	-	-	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	1	-	-	of which school youth hostels
pola biwakowe	-	-	2	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3	7	10	3	3	holiday centres
ośrodki kolonijne	-	-	2	-	-	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- wypoczynkowe	6	6	11	3	3	training-recreational centres
zespoły domków turystycz- nych	2	8	2	2	2	complexes of tourist cot- tages
pokoje gościnne	2	-	-	1	1	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	-	-	1	-	-	agrotourism lodgings
pozostałe obiekty	3	3	1	3	3	Other facilities

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

^a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings.

Sport

Sport

TABL. 15(185). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2012	2014	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ ^a				
<i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS ^a</i>				
Jednostki organizacyjne	167	75	66	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	9986	4248	3174	<i>Members</i>
Ćwiczący ^b	7718	3719	2894	<i>Persons practising sports ^b</i>
KLUBY SPORTOWE				
<i>SPORTS CLUBS</i>				
Jednostki organizacyjne	373	479	426	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	24750	23425	25282	<i>Members</i>
Ćwiczący	23169	25120	24470	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni	17809	19691	18569	<i>males</i>
kobiety	5360	5429	5901	<i>females</i>
w wieku do 18 lat	16659	16717	17045	<i>aged up to 18</i>
Sekcje sportowe	726	702	658	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	280	451	461	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	616	714	633	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	366	251	287	<i>Other persons conducting sports activities</i>

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 242. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 4 on page 242. ^b Estimated data.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 16(186). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH
 W 2014 R.
 Stan w dniu 31 XII
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS
 IN 2014
 As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sec- tions	Ćwiczący Persons practising sports			Trene- rzy Coa- ches	In- struk- torzy spor- towi Sports instruc- tors	TYPES OF SPORTS
		ogó- łem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety fema- les	junio- rzy i ju- niorki juniors			
Akrobatyka ^a	8	469	352	462	11	13	Acrobatics ^a
Badminton	8	239	99	160	-	8	Badminton
Boks	7	160	30	104	1	10	Boxing
Brydż sportowy	6	132	16	20	-	5	Bridge
Hokej	8	193	49	156	4	3	Hockey
Jeździectwo ^a	14	358	242	170	6	28	Equestrian sport ^a
Judo	8	468	134	436	8	9	Judo
Kajakarstwo klasyczne	6	212	87	167	8	7	Classic canoeing
Karate ^a	15	967	360	820	1	28	Karate ^a
Kick-boxing	8	447	116	232	4	17	Kick-boxing
Kolarstwo szosowe	6	88	14	71	1	6	Road cycling
Kolarstwo torowe	2	36	2	31	1	-	Track cycling
Koszykówka	25	1271	732	1166	27	24	Basketball
Lekkoatletyka	28	1084	499	904	30	35	Athletics
Łucznictwo	3	79	28	72	1	2	Archery
Pięciobój nowoczesny	2	109	34	103	4	3	Modern pentathlon
Piłka nożna	229	10617	497	6600	220	190	Football
Piłka ręczna	26	958	343	918	23	19	Handball
Piłka siatkowa	62	1998	863	1694	45	64	Volleyball
Pływanie	10	595	257	538	11	13	Swimming
Podnoszenie ciężarów	3	23	2	5	-	6	Weight lifting
Sport motorowy ^a	8	135	6	47	2	7	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	13	364	106	194	7	15	Sport shooting ^a
Szachy	9	434	123	290	2	14	Chess
Taniec sportowy	3	200	120	170	3	4	Sport dance
Taniec towarzyski	5	245	141	220	3	13	Ballroom dance
Tenis	6	186	85	146	2	8	Tennis
Tenis stołowy	32	666	211	442	9	26	Table tennis
Wioślarstwo	1	64	23	52	3	-	Rowing
Zapasy w stylu klasycznym	6	252	8	252	8	5	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym ...	3	74	40	74	1	4	Free style wrestling
Żeglarstwo ^a	3	58	24	25	-	3	Sailing ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 17(187). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII
 SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do niepełnosprawnych osób ćwiczących <i>Of which adapted for the disabled persons practicing sports</i>	SPECIFICATION
Stadiony.....	77	24	Stadiums
w tym piłkarskie.....	35	11	of which football
Boiska do gier wielkich ^b	264	40	Fields for big games ^b
w tym piłkarskie.....	264	40	of which football
Boiska do gier małych ^b	119	28	Fields for small games ^b
w tym:			of which;
koszykówki.....	16	7	basketball
piłki ręcznej.....	9	4	handball
piłki siatkowej.....	10	3	volleyball
Boiska uniwersalne - wielozadaniowe.....	80	40	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe.....	61	18	Tennis courts
Hale sportowe.....	28	20	Sports halls
Sale gimnastyczne ^c	26	11	Gyms ^c
Pływalnie.....	20	11	Swimming pools
Tory sportowe.....	11	4	Sports tracks
Lodowiska sztuczne mrożone.....	5	1	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe ^d w km.....	463,7	.	Bicycle paths ^d - length in km

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. ^c Łącznie z salami pomocniczymi. ^d Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including non-full-size facilities. ^c Including auxiliary gym. ^d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII
NAUKA I TECHNIKA.
SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za rok 2014 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;

CHAPTER XIII
SCIENCE AND TECHNOLOGY.
INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2014 have been compiled on the basis of local units data.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 619),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **auxiliary scientific units** - archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;

3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;

4) **szkoły wyższe**;

5) **pozostałe jednostki** - instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;

2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;

4) **higher education institutions**;

5) **other units** - institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. Expenditures on research and development include:

1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;

2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their nominal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** - krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** - krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** - krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** - krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** - organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. **Działalność innowacyjna** obejmuje całościowość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowościami, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. **Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych** obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

4. *Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:*

- 1) **government sector** - *national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,*
- 2) **business enterprise sector** - *national economic entities,*
- 3) **higher education sector** - *national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,*
- 4) **private non-profit sector** - *national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,*
- 5) **abroad** - *international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.*

5. **Innovation activities** are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. **Expenditures on product and process innovations** include expenditures on R&D (intra-mural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzęt komunikacyjny. W 2014 r. w kraju badaniem objęto 19,0 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,4% ich ogólnej liczby).

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment). In 2014 the survey in country covered 19,0 thous. enterprises (i.e. 18,4% of total enterprises).

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1(188). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	17	23	52	47	TOTAL
w tym					<i>of which</i>
Podmioty gospodarcze	13	#	44	37	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	#	4	4	#	<i>Higher education institutions</i>

B. ZATRUDNIENI ^a
PERSONNEL ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014			SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			pra- cow- nicy nau- kowo- badaw- czy <i>research- ers</i>	tech- nicy praco- wnicy równo- rzędni <i>techni- cians and equi- valent staff</i>	pozo- stały per- sonel <i>other suppor- -ting staff</i>		
O G Ó Ł E M	923,9	#	822,3	811,5	714,6	74,4	22,5	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Podmioty gospodarcze	43,0	99,1	182,3	167,7	82,9	68,0	16,8	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	#	#	633,2	630,3	623,7	#	#	<i>Higher education institutions</i>

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a *In full-time equivalents.*

TABL. 2(189). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Z wykształceniem <i>Education</i>					pozostałym <i>others</i>
		wyższym <i>higher</i>					
		z tytułem naukowym profesora <i>with title of professor</i>	ze stopniem naukowym <i>with scientific degree of</i>		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata <i>with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)</i>		
			doktora habilitowanego <i>habilitated doctor^a (HD)</i>	doktora <i>doctor (PhD)</i>			
OGÓŁEM	2010	#	#	#	#	269	57
TOTAL	2013	1100	84	195	487	280	54
	2014	1088	90	215	490	248	45
w tym: <i>of which:</i>							
Podmioty gospodarcze		193	#	-	#	146	35
<i>Economic entities</i>							
Szkoły wyższe		885	#	#	478	#	9
<i>Higher education institutions</i>							

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3(190). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2013	2014			
	ogółem grand total			nakłady expenditures			
				bieżące	current	w tym osobo- we na środki trwale capital	
	razem total	of which labour costs					
w mln zł in mln zł							
OGÓŁEM	35,8	45,5	94,7	68,1	48,5	25,8	19,6
TOTAL							
w tym: of which:							
Podmioty gospodarcze.... Economic entities	11,7	18,6	31,2	35,6	32,5	15,1	3,2
Szkoły wyższe..... Higher education institutions	#	#	#	32,0	#	10,5	#

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4(191). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	45,5	94,7	68,1	TOTAL in mln zł
w tym:				of which:
Przyrodniczych	3,7	4,1	4,2	Natural sciences
Inżynierskich i technicznych..	30,2	81,8	54,4	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	1,2	0,5	#	Medical and health sciences
Rolniczych	-	0,5	#	Agricultural sciences
Społecznych	9,1	5,5	5,3	Social sciences
Humanistycznych	1,1	2,3	3,2	Humanities

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5(192). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2014	2010	2014	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	45,5	94,7	68,1	100,0	100,0	TOTAL
w tym sektor:						of which sector:
Rządowy	30,7	17,7	27,9	67,6	41,0	Government
Przedsiębiorstw	11,3	21,6	18,0	24,9	26,5	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego ..	1,6	#	#	3,5	#	Higher education

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6(193). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwojowe Experimental development	SPECIFICATION	
		podstawowe basic	stosowane ^b applied ^b			
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2005	15,6	#	#	11,4	TOTAL
	2010	20,1	#	#	12,1	
	2013	#	#	#	#	
	2014	48,5	8,8	7,0	28,9	
w tym:						of which:
Podmioty gospodarcze		32,5	#	0,0	28,2	Economic entities
Szkoły wyższe		#	8,3	7,0	#	Higher education institutions

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7(194). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
OGÓŁEM	89,5	96,3	85,2	66,7	TOTAL
w tym:					of which:
Podmioty gospodarcze	78,7	#	54,6	32,0	Economic entities
Szkoły wyższe	#	#	95,3	100,0	Higher education institutions

TABL. 8(195). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2014 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2012-2014 Products – in % – introduced into the market during 2012-2014			
	ogółem total	produkty nowe lub istotnie ulepszone new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębior- stwa only to the enterprise	
OGÓŁEM TOTAL	5,8	3,2	2,6	4,3
sektor publiczny public sector	4,9	4,9	0,0	-
sektor prywatny private sector	5,8	3,2	2,6	4,4
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	5,9	3,2	2,7	4,4
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	1,8	1,0	0,8	1,5
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	0,0	-	0,0	-
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	1,2	-	1,2	-
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	1,2	0,5	0,7	0,9
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	6,5	5,8	0,7	1,6
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	1,0	-	1,0	1,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	4,8	3,7	1,1	1,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	5,5	4,7	0,8	1,5
Produkcja metali Manufacture of basic metals	29,1	6,2	22,9	26,8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	3,8	2,5	1,3	2,0
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	0,2	0,2	-	0,0
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	6,5	4,5	2,0	1,8
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	24,4	14,8	9,6	17,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	8,6	5,5	3,1	8,6
Produkcja mebli Manufacture of furniture	0,4	0,0	0,4	0,0
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	3,3	0,1	3,2	3,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2012–2014.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2012–2014.

TABL. 9(196). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2012–2014
 INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2012–2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2012–2014 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2012–2014</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	32,8	22,3	12,1	23,0
TOTAL				
sektor publiczny	13,6	9,1	4,5	13,6
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	34,6	23,5	12,8	23,9
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	34,6	23,8	12,9	23,8
Of which manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	22,6	9,7	3,2	9,7
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	11,1	11,1	-	11,1
<i>Manufacture of textiles</i>				
Produkcja odzieży	9,1	9,1	-	-
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	27,8	11,1	11,1	27,8
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	50,0	20,0	10,0	50,0
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	14,3	-	-	14,3
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	72,2	38,9	27,8	50,0
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	55,6	44,4	44,4	44,4
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	100,0	100,0	66,7	66,7
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	27,1	18,8	6,3	22,9
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	28,6	28,6	28,6	28,6
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	33,3	33,3	33,3	33,3
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	53,3	53,3	26,7	20,0
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	44,4	33,3	5,6	27,8
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				
Produkcja mebli	38,5	15,4	7,7	15,4
<i>Manufacture of furniture</i>				
Pozostała produkcja wyrobów	40,0	40,0	20,0	-
<i>Other manufacturing</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10(197).NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE ^a (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures				
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup oprogramowania on the acquisition of the software	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	
		tys. zł		in thous. zł		
O G Ó Ł E M	2005	121208	10376	2793	73964	176
	2010	210312	15896	3105	162086	194
	2013	#	20869	1989	#	#
	2014	226929	22317	3809	#	809
W tym przetwórstwo przemysłowe		223468	#	#	#	#
Of which manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych		35292	#	-	#	#
Manufacture of food products						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		10291	-	605	7300	#
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		16008	260	-	15748	-
Manufacture of paper and paper products						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		38445	#	#	29440	#
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja metali		12688	#	-	#	-
Manufacture of basic metals						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		8162	#	#	#	30
Manufacture of metal products ^Δ						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych		4152	2078	#	#	#
Manufacture of computer, electronic and optical products						
Produkcja urządzeń elektrycznych		4975	#	#	#	-
Manufacture of electrical equipment						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		#	#	#	552	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		9986	#	#	9176	#
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers						
Produkcja mebli		#	-	93	#	-
Manufacture of furniture						
Pozostała produkcja wyrobów		1477	-	-	1477	-
Other manufacturing						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11(198). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG
 ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)
 EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF
 FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym środki <i>Of which funds</i>			
		własne <i>own</i>	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) <i>received from abroad (not re-payable)</i>	kredyty bankowe <i>bank credits</i>	
					w tys. zł <i>in thous. zł</i>
O G Ó Ł E M	2005	121208	96855	1243	22375
T O T A L	2010	210312	155994	27088	21300
	2013	#	#	#	#
	2014	226929	112901	50716	#
W tym przetwórstwo przemysłowe		223468	111132	#	#
Of which manufacturing					
w tym:					
of which:					
Produkcja artykułów spożywczych.....		35292	14255	#	#
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		10291	#	#	3426
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>					
Produkcja papieru i wyrobów z papieru .		16008	#	#	9941
<i>Manufacture of paper and paper prod- ucts</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....		38445	#	20503	#
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja metali		12688	#	#	#
<i>Manufacture of basic metals</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		8162	3542	1857	1869
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....		4152	#	-	-
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>					
Produkcja urządzeń elektrycznych		4975	4975	-	-
<i>Manufacture of electrical equipment</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		#	#	3693	-
<i>Manufacture of machinery and equip- ment n.e.c.</i>					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		9986	7258	2729	-
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>					
Pozostała produkcja wyrobów		1477	#	#	#
<i>Other manufacturing</i>					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 12(199). WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE ^a
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Wynałazki:					Inventions:
zgłoszone	33	28	39	29	patent applications
udzielone patenty	10	7	16	32	patents granted
Wzory użytkowe:					Utility models:
zgłoszone	9	6	10	15	utility model application
udzielone prawa ochronne	12	9	3	4	rights of protection granted

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne Information society

TABL. 13(200). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

ENTERPRISES ^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION

TECHNOLOGIES

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	91,4	98,4	96,0	93,7	Computers ^b
Dostęp do Internetu.....	84,9	95,1	94,0	92,5	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	38,6	67,4	81,0	90,8	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szeroko- pasmowe.....	.	16,8	41,6	59,4	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	39,9	50,6	55,2	55,0	Own Website

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2013 i 2014 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2013 and 2014 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs). ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14(201). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z admini- stracją publiczną.....	62,9	95,7	92,1	93,4	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci kompute- rowe	7,5	7,8	9,4	7,1	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci kompute- rowe	24,1	14,6	18,7	14,1	Enterprises which sent orders via computer networks

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1700 – 2100 w różnych latach).

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1700 – 2010 in various years).

Price indices of **consumer goods and services** have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1(202). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	102,3	102,8	101,3	100,5	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,6	102,1	100,0	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,8	105,6	103,1	103,6	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,0	96,9	97,5	98,5	Clothing and footwear
Mieszkanie	104,3	103,6	102,6	101,4	Dwelling
Zdrowie	102,5	103,1	101,2	100,5	Health
Transport	103,9	107,5	98,2	97,7	Transport
Rekreacja i kultura	101,2	101,8	104,2	102,4	Recreation and culture
Edukacja	102,5	101,7	99,2	94,9	Education

TABL. 2(203). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ryż - za 1 kg	2,77	4,07	4,04	3,77	Rice - per kg
Chleb pszenno-żytni - za 0,5 kg	1,31	1,89	2,17	2,28	Wheat-rye bread - per 0,5 kg
Makaron jajeczny - za 400 g	4,33	3,84	3,79	3,64	Egg pasta - per 400 g
Mąka pszenna - za 1 kg	1,49	1,74	2,49	2,47	Wheat flour - per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) - za 1 kg	16,66	21,70	29,27	30,33	Beef meat, bone-in (roast beef) - per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) - za 1 kg ..	13,85	13,69	14,81	14,14	Pork meat, bone-in (centre loin) - per kg
Kurczę patroszone - za 1 kg	5,41	6,30	7,23	7,13	Disembowelled chicken - per kg
Szynka wieprzowa gotowana - za 1 kg	21,34	22,91	23,43	25,00	Pork ham, boiled - per kg
Kiełbasa wędzona - za 1 kg	12,85	14,07	14,87	14,83	Smoked sausage - per kg
Filety z morszczuka mrożone - za 1 kg	13,31	17,76	22,75	22,38	Fillets of hake, frozen - per kg
Karp świeży - za 1 kg	11,38	14,49	14,38	13,74	Fresh carp - per kg
Śledź solony odgłowiony - za 1 kg	9,18	10,09	13,63	13,51	Salted herring, headless - per kg
Mleko krowie o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane - za 1 l	2,52	2,59	2,82	2,90	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized - per l
Ser twarogowy półtłusty - za 1 kg	9,58	12,14	12,97	13,05	Semi-fat cottage cheese - per kg
Ser dojrzewający - za 1 kg	17,33	18,47	21,15	23,15	Ripening cheese - per kg
Jaja kurze świeże - za 1 szt.	0,35	0,44	0,57	0,54	Hen eggs, fresh - per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% - za 200 g	3,18	3,95	4,54	4,62	Fresh butter, fat content 82,5% - per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej - za 1 l	4,67	5,61	7,02	6,35	Rape-oil, domestic production - per l
Pomarańcze - za 1 kg	4,96	5,50	5,60	5,02	Oranges - per kg
Jabłka ^a - za 1 kg	2,11	2,47	2,85	2,68	Apples ^a - per kg
Buraki ^a - za 1 kg	1,22	1,54	1,74	1,77	Beetroots ^a - per kg
Marchew ^a - za 1 kg	1,43	1,83	2,08	1,87	Carrots ^a - per kg
Ziemniaki ^a - za 1 kg	0,72	1,34	1,44	1,24	Potatoes ^a - per kg

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2(203). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)
 RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Cukier biały kryształ – za 1 kg ...	3,23	2,57	3,58	2,50	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna, mielona – za 250 g	4,66	5,96	6,66	7,08	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,28	3,56	4,03	3,88	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	20,07	19,65	20,02	21,18	Pure vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt.	5,33	9,14	12,00	12,47	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny – za 1 kpl	429,85	498,73	462,80	456,41	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na pode-szwie nieskórzanej – za 1 parę	146,97	168,54	191,15	205,72	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode-szwie nieskórzanej – za 1 parę	142,89	178,88	194,42	205,74	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	32,14	38,44	40,84	41,67	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,61	3,40	3,95	4,07	Cold water by municipal water- system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa ca- łodobowa) ^a – za 1 kWh	0,42	0,58	0,65	0,62	Electricity for households (all-day tariff) ^a – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw do- mowych ^b – za 1 m ³	1,51	2,63	2,92	.	Natural net-gas, high-methanated for households ^b – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	504,82	768,99	852,55	859,21	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	14,96	19,25	21,13	21,08	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² po- wierzchni użytkowej	5,22	5,35	4,36	4,29	Heating of dwellings – per 1 m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1508,92 ^c	1284,54	1057,18	1054,84	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1324,11	1100,54	1081,36	1231,42 ^e	Automatic washing machine, dry- -linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	341,77	302,88	351,51	362,39	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	180,89	139,18	183,61	190,84	Iron with duschsystem
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,04	4,57	5,52	5,31	Unleaded 95 octane motor petrol –per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jedno- razowy	1,94	2,12	2,66	2,61	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,63	15,08	17,78	17,78	Taxi daily fare – for 5 km dis- tance
Bilet normalny do kina	12,80	16,03	17,04	18,08	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	55,25	57,73	65,33	66,53	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	90463	107413	152708	153280	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	-	17047	19287	19680	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,43	28,89	44,40	40,82	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	16,91	25,00	25,00	25,00	Grinding of wheat – per dt

^a, ^b Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: ^a – 100 kWh energii elektrycznej, ^b – 18,25 m³ gazu. ^c Pojemność ok. 320 l. ^e Na 5-7 kg suchej bielizny.

^a, ^b Including standing and variable charges with the monthly use: ^a – of 100 kWh of electricity, ^b – of 18,25 m³ of gas.
^c Capacity about 320 l. ^e Dry-linen capacity of 5-7 kg.

TABL. 3(204). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	35,81	57,48	76,02	67,66	<i>wheat</i>
żyta	27,63	40,99	52,70	53,95	<i>rye</i>
jęczmienia	34,46	46,89	72,33	58,40	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	26,52	28,65	52,47	48,03	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	28,99	46,56	64,58	58,20	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	15,64	19,56	38,46	28,58	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	35,35	38,47	71,96	73,27	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	16,56	11,49	13,05	10,59	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepak przemysłowy – za 1 dt	80,54	127,01	156,72	136,63	<i>Industrial rape and turnip rape – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	207,14	569,16	826,52	498,87	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	869,55	.	-	-	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	3,83	4,27	5,87	5,49	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	5,07	3,69	7,44	5,97	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,83	3,93	5,49	4,72	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,93	1,07	1,42	1,44	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,15	0,15	0,22	0,22	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4(206). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż – za 1 dt:					<i>Cereal grain – per dt:</i>
pszenicy	54,30	81,91	99,88	87,05	<i>wheat</i>
żyta	48,02	77,82	85,46	68,34	<i>rye</i>
jęczmienia	47,23	84,33	91,44	79,35	<i>barley</i>
owsa	42,08	51,25	68,57	63,12	<i>rye</i>
pszenżyta	40,67	54,44	73,75	71,21	<i>barley</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	53,29	108,81	120,02	111,44	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.					<i>Livestock – per head</i>
prosię na chów	132,75	.	.	.	<i>piglet</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					<i>Animals for slaughter – per kg</i>
trzoda chlewna	3,99	.	.	.	<i>pigs</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,35	0,49	0,65	0,63	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

CHAPTER XV AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.

2. An agricultural holding is understood as single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which conducts agricultural activity.

A natural person's agricultural holding is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Natural person's agricultural holding include:

- 1) holding with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respect for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze to utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211 z późniejszymi zmianami) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych w 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz produkcji owoców uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz uprawę drzew i krzewów owocowych poza sadami. Dane dotyczące powierzchni uprawy warzyw podano na podstawie szacunku rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykonywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211 with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and fruit production include their cultivation in the kitchen gardens and cultivation of fruit trees and bushes out of plantations. Data on area of vegetables have been based on experts estimation taking into account field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes of:

1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);

2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywcia rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego).

Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej - ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji - średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie**: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu - liści tytoniu, chmielu - chmielu surowego. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszkę, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszkę, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. konieczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd).

Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales - prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production - average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year.

7. Data regarding the **production, yields and procurement** of: pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain, tobacco - tobacco leaves, hop, - raw hop. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

8. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2013/14 oznacza okres od 1 VII 2013 r. do 30 VI 2014 r.).

11. Do przeliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnie zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemniaków, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Dane za 2010 r. w zakresie, użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa - zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),

8. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

10. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2013/14 farming year covers the period from 1 VII 2013 to 30 VI 2014).

11. Agricultural land calculated by the registered location of the farm was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June.

12. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census and estimation.

13. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors and consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 - as of 30 VI.

14. Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury - managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forestry Organizational Entity “State Forests” (abbreviated as “State Forests”) supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),

- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

a) osób fizycznych,

b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,

c) spółdzielni produkcji rolniczej,

d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),

- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zażytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie - 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

- *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,*

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;

2) **private forests** owned by:

a) natural persons,

b) land held in common by all or part of the residents of a village,

c) agricultural production co-operatives,

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*

- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category, with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlórębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlórębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez odnowienia rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454, z późniejszymi zmianami) - do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

3. The **forest cover indicator** (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area including land connected with silviculture to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws number 38, item 454, with later amendments) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on **removals** in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

ROLNICTWO AGRICULTURE

TABL. 1(206). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	51,8	22,1	21,3	21,0	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne ..	51,6	21,9	21,0	20,7	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	480,1	437,7	407,9	439,1	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne ..	361,5	326,9	340,7	372,7	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zboż podstawowych	65,5	62,6	56,8	57,5	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	67,6	70,4	58,2	58,3	of which private farms
ziemniaków ^c	4,2	1,8	1,5	1,1	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	5,0	2,4	1,9	1,3	of which private farms
roślin przemysłowych	4,8	14,9	13,0	14,4	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	3,3	13,0	12,1	13,4	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboż podstawowych	31,4	36,5	43,2	46,6	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	30,5	31,0	39,8	44,4	of which private farms
ziemniaków ^c	189	213	233	313	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	188	212	230	311	of which private farms
rzepaku i rzepiku	27,5	23,1	30,7	36,0	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	26,4	22,7	28,1	36,0	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użytków rolnych	20,9	19,8	22,3	21,4	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne ..	22,5	22,5	21,4	20,1	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^{bc} w %	43,3	40,5	40,6	38,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^{bc} in %
w tym gospodarstwa indywidualne ..	41,6	38,6	39,0	37,1	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	10,3	8,9	8,4	8,4	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ..	9,9	8,8	7,6	7,5	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	195,1	240,6	269,9	265,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	271,7	247,6	264,6	240,7	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	239,9	235,2	192,1	185,7	of which private farms
na 1 krowę	4461,1	4092,8	3709,2	3623,2	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4116,8	3759,2	2931,0	3081,8	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	4,2	4,4	4,8	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne ..	5,4	5,7	5,5	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{gs} na 1 ha użytków rolnych w kg	115,5	98,7	188,5	98,0	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{gs} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne ..	125,6	97,4	171,2	91,8	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 287. ^e W latach 2005 i 2013 – stan trzody chlewnej w końcu lipca. ^f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^g Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2012/13, 2013/2014.

^a See general notes, item 3 on page 271. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens. ^d See note to the table 11 on page 287. ^e In 2005 and 2013 – pigs as of the end of July. ^f Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2012/13, 2013/14 farming years.

TABL. 2(207). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
 Stan w czerwcu
 AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym go-	SPECIFICATION
		Total	s gospodarstwa	
		w ha	indywidualne	
			Of which	
			private farms	
			in ha	
O G Ó Ł E M	2010	437676	326909	T O T A L
	2013	407942	340650	
	2014	439149	372662	
W dobrej kulturze rolnej		435150	369751	In good agricultural condition
Pod zasiewami		281214	228318	Sown area
Grunty ugorowane		31894	31140	Fallow land
Uprawy trwałe		5201	4965	Permanent crops
w tym sady		4006	3954	of which orchards
Ogrody przydomowe		620	618	Kitchen gardens
Łąki trwałe		90480	79794	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		25741	24916	Permanent pastures
Pozostałe		3999	2911	Others

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 271.

TABL. 3(208). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
 FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

L A T A Y E A R S	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thousands.	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01–1,99	2,00–4,99	5,00–9,99	10,00–14,99	15,00–19,99	20,00–49,99	50,00 ha i więcej and more		
O G Ó Ł E M T O T A L											
2010	22,1	2,5	21,1	27,0	18,5	9,9	5,3	9,3	6,4	22,14	19,76
2013	21,3	2,9	20,5	26,7	18,0	9,6	5,1	9,6	7,6	21,49	19,19
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE of which PRIVATE FARMS											
2010	21,9	1,6	20,0	32,5	23,0	10,1	4,8	6,4	1,6	15,91	14,93
2013	21,0	2,9	20,7	27,0	18,1	9,7	5,1	9,6	6,9	17,32	16,20

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 271.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4(209). DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ
(ceny stałe^a)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna.....	102,0	95,8	100,1	101,5	100,0	102,1	99,1	99,2	<i>Gross output</i>
roślinna	97,5	86,1	124,5	95,9	91,5	87,5	126,0	91,4	<i>crop</i>
zwierzęca	107,8	109,7	74,4	111,4	110,8	123,3	70,7	114,1	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	97,1	94,4	96,0	104,1	94,7	101,8	93,5	104,0	<i>Final output</i>
roślinna	84,0	78,0	130,9	98,0	75,6	78,8	130,6	96,0	<i>crop</i>
zwierzęca	108,2	110,5	74,0	111,3	111,3	124,5	70,2	114,0	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	107,6	99,1	95,8	112,8	101,7	106,9	94,1	113,6	<i>Market output</i>
roślinna	107,9	84,0	124,5	119,2	93,5	86,3	130,5	117,5	<i>crop</i>
zwierzęca	107,3	114,1	79,5	106,5	107,3	127,3	74,4	109,3	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 28.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 5(210). STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)
 STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	53,2	53,0	63,9	60,7	Crop output
Zboża	23,3	18,7	30,0	26,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	20,1	16,1	25,3	21,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,8	7,3	9,5	9,4	of which: wheat
żyto	3,2	2,2	4,4	4,4	rye
jęczmień	3,5	2,1	4,2	2,3	barley
Ziemniaki	4,3	2,1	4,0	1,9	Potatoes
Przemysłowe	4,9	6,6	9,2	8,8	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,7	0,4	0,9	0,4	of which sugar beets
Warzywa	6,2	8,2	7,0	8,0	Vegetables
Owoce	2,0	2,5	3,1	4,3	Fruit
Siano łąkowe	2,4	3,1	2,4	2,0	Meadow hay
Pozostałe	10,1	11,8	8,2	8,9	Others
Produkcja zwierzęca	46,8	47,0	36,1	39,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	30,7	33,5	24,9	26,7	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	1,5	1,8	2,0	1,7	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,2	0,1	calves
trzoda chlewna	11,7	10,2	3,2	7,2	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	17,4	21,2	19,5	17,7	poultry
Przyrost stada (podstawo- wego i obrotowego)	0,5	-0,4	-1,6	0,0	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	8,2	6,2	6,6	5,3	Cows' milk
Jaja kurze	5,2	6,3	4,9	6,0	Hen eggs
Obornik	0,9	0,7	0,7	0,6	Manure
Pozostałe	1,3	0,7	0,6	0,6	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	40,6	53,8	47,2	52,7	Crop output
Zboża	17,1	19,8	19,0	19,8	Cereals
w tym zboża podstawowe	14,0	17,7	14,7	16,5	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,0	7,8	6,9	6,3	of which: wheat
żyto	3,4	5,7	3,3	4,9	rye
jęczmień	2,0	2,1	2,1	1,4	barley
Ziemniaki	1,7	1,6	2,1	1,3	Potatoes
Przemysłowe	6,9	12,4	8,1	10,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	2,4	0,8	1,3	0,7	of which sugar beets
Warzywa	6,5	8,1	8,2	9,3	Vegetables
Owoce	2,2	3,0	3,2	5,0	Fruit
Pozostałe	6,2	8,9	6,6	6,7	Other
Produkcja zwierzęca	59,4	46,2	52,8	47,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	41,6	32,0	37,2	33,9	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	2,0	2,0	2,8	2,2	cattle (excluding calves)
cielęta	0,0	0,1	0,2	0,1	calves
trzoda chlewna	15,2	7,6	4,7	8,5	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	24,2	22,2	29,3	23,1	poultry
Mleko krowie	9,6	8,8	9,2	6,5	Cows' milk
Jaja kurze	6,7	4,4	5,9	6,3	Hen eggs
Pozostałe	1,5	1,0	0,5	0,6	Others

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 28. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6(211). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW ^a

Stan w czerwcu

SOWN AREA ^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2013	2014		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	304115	281646	275030	281214	228318	TOTAL
Zboża	238817	206449	195869	199403	163636	Cereals
zboża podstawowe	199076	176517	156153	161628	133080	basic cereals
pszenica	63069	56235	51300	57434	42144	wheat
żyto	54305	42323	42581	33188	28626	rye
jęczmień	34684	26397	18534	21550	18475	barley
owies	12671	13770	7304	9143	8420	oats
pszenżyto	34347	37792	36434	40313	35414	triticale
mieszanki zbożo- we	19508	10113	7723	6893	6598	cereal mixed
gryka, proso i inne zbożowe	2264	9079	13147	10151	8933	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno	17971	10740	18846	20732	15024	maize for grain
Strączkowe	3379	6295	8142	11476	10581	Pulses
konsumpcyjne	139	835	2701	3607	3525	edible
pastewne	3240	5460	5441	7869	7056	feed
Ziemniaki	12706	5164	4019	2995	2916	Potatoes
Przemysłowe	23415	42060	35653	40569	30507	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	3514	944	1162	1558	1213	sugar beets
oleiste	19308	40185	34398	38738	29076	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	16778	38921	34165	37038	27363	of which rape and turnip rape
Pastewne	14701	15343	25854	20959	16573	Feed
w tym:						of which:
okopowe	1821	182	174	64	62	root plants
kukurydza na paszę	6665	6349	6501	6445	3852	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^b ..	11097	6335	5493	5812	7021	Other crops ^b

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271. ^b Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 271. ^b Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7(212). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOŁODÓW
 SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOŁODY	2006–2010	2010	2013	2014		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

 ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

Zboża	703306	753958	842627	939606	732142	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	579967	643834	674437	753985	591382	basic cereals
pszenica	221625	257241	271898	313247	211306	wheat
żyto	121097	115294	144349	122676	105345	rye
jęczmień	95241	92710	74353	95088	79163	barley
owies	27983	37440	21844	30330	28040	oats
pszenżyto	114021	141148	161993	192645	167527	triticale
mieszkanki zbożowe	44004	27777	25329	24668	23722	cereal mixed
Ziemniaki	186983	109709	93636	93766	90688	Potatoes
Buraki cukrowe	88632	50580	75772	119654	101409	Sugar beets
Rzepak i rzepik	78252	89834	104882	133262	98399	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	291611	307629	319967	403733	380333	Meadow hay

 PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	29,8	36,5	43,0	47,1	44,7	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	29,5	36,3	43,2	46,6	44,4	basic cereals
pszenica	36,4	45,7	53,0	54,5	50,1	wheat
żyto	23,5	27,2	33,9	37,0	36,8	rye
jęczmień	27,0	35,1	40,1	44,1	42,8	barley
owies	21,0	27,2	29,9	33,2	33,3	oats
pszenżyto	32,4	37,3	44,5	47,8	47,3	triticale
mieszkanki zbożowe	22,2	27,5	32,8	35,8	36,0	cereal mixed
Ziemniaki	173	213	233	313	311	Potatoes
Buraki cukrowe	402	536	652	768	836	Sugar beets
Rzepak i rzepik	27,7	23,1	30,7	36,0	36,0	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	36,7	37,5	40,8	44,7	47,6	Meadow hay

a W okresie wieloletnim - przeciętne roczne; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271.

a During long-term period - annual averages; see general notes, item 3 on page 271.

TABL. 8(213). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH ^a
 AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES ^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2013	2014		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu

AREA ^c in ha — as of June

OGÓŁEM	4847	2570	1632	3664	3518	TOTAL
Kapusta	787	387	284	554	554	Cabbages
Kalafior	169	101	65	104	104	Cauliflowers
Cebula	670	301	194	546	546	Onions
Marchew jadalna ..	581	268	150	457	457	Carrots
Buraki ćwikłowe	368	126	100	230	230	Beetroots
Ogórki	439	225	104	332	332	Cucumbers
Pomidory	270	113	75	132	132	Tomatoes
Pozostałe ^d	1562	1048	660	1309	1163	Others ^d

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	90270	64756	46914	96485	95936	TOTAL
Kapusta	30201	18412	14345	27590	27589	Cabbages
Kalafior	3219	2424	1960	2507	2506	Cauliflowers
Cebula	11179	7712	6986	14469	14469	Onions
Marchew jadalna ..	13329	9811	6311	15678	15675	Carrots
Buraki ćwikłowe	7779	4546	3864	6923	6923	Beetroots
Ogórki	5742	4205	2813	6743	6740	Cucumbers
Pomidory	4358	2815	1803	2191	2191	Tomatoes
Pozostałe ^d	14463	14830	8833	20384	19842	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	384	475	505	498	498	Cabbages
Kalafior	190	240	302	241	241	Cauliflowers
Cebula	167	256	360	265	265	Onions
Marchew jadalna ..	229	366	420	343	343	Carrots
Buraki ćwikłowe	212	360	386	301	301	Beetroots
Ogórki	131	187	270	203	203	Cucumbers
Pomidory	162	249	240	166	166	Tomatoes
Pozostałe ^d	93	142	134	156	171	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; in 2014 by location of lands. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9(214). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

AREA^c in ha — as of June

	2006–2010 ^b	2010	2013	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4873	5022	3226	3262	3214	TOTAL
Jabłonie	1880	2535	2225	2147	2111	Apples
Grusze	227	132	126	144	141	Pears
Śliwy	528	338	236	305	301	Plums
Wiśnie	637	294	306	330	326	Cherries
Czereśnie	267	389	145	185	185	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1334	1334	189	151	150	Others ^d

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

	2006–2010 ^b	2010	2013	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	16056	13780	20799	27600	27584	TOTAL
Jabłka	8899	9169	15981	21207	21195	Apples
Gruszki	833	514	681	905	902	Pears
Śliwki	1932	1070	1276	1921	1921	Plums
Wiśnie	2695	994	1226	1968	1968	Cherries
Czereśnie	1055	1622	850	1096	1096	Sweet cherries
Pozostałe ^d	643	412	785	503	503	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

	2006–2010 ^b	2010	2013	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	SPECIFICATION
Jabłka	47	36	72	99	100	Apples
Gruszki	37	39	54	63	64	Pears
Śliwki	37	32	54	63	64	Plums
Wiśnie	42	34	40	60	61	Cherries
Czereśnie	40	42	59	59	59	Sweet cherries
Pozostałe ^d	5	3	42	33	33	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

^a Including kitchen gardens; in 2014 by location of lands. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABL. 10(215). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2013	2014		FRUIT
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	1946	1680	3732	3622	3516	TOTAL
Truskawki ^d	964	734	3022	2806	2719	Strawberries ^d
Maliny ^e	104	119	63	80	72	Raspberries ^e
Porzeczki	593	556	412	423	422	Currants
Agrest	89	47	41	34	34	Gooseberries
Pozostałe ^f	197	224	194	279	269	Others ^f

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	7835	6510	13158	11613	11040	TOTAL
Truskawki ^d	3618	2184	8669	8811	8298	Strawberries ^d
Maliny ^e	194	217	152	260	225	Raspberries ^e
Porzeczki	2970	3028	3214	1560	1560	Currants
Agrest	497	224	308	150	150	Gooseberries
Pozostałe ^f	557	857	815	831	806	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	38	30	29	31	31	Strawberries ^d
Maliny ^e	19	18	24	33	31	Raspberries ^e
Porzeczki	50	55	78	37	37	Currants
Agrest	56	48	75	44	44	Gooseberries
Pozostałe ^f	28	38	42	30	30	Others ^f

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a Including kitchen gardens; in 2014 by location of lands. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11(216). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a

 Stan w czerwcu
 CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECYFIKACJA
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło.....	69539	69817	78346	79700	54049	57266	63672	64754	Cattle
w tym krowy	30087	28278	27400	30873	22464	22084	24861	24025	<i>of which cows</i>
Trzoda chlewna ^b	257049	164152	145839	155837	211520	144189	103919	110842	Pigs ^b
w tym lochy	26380	14604	12276	13033	20900	7699	7874	8338	<i>of which sows</i>
Owce.....	3610	4115	4271	5401	3257	3633	4046	5097	Sheep
w tym maciorki	2440	2535	2355	3105	2254	2398	2223	2882	<i>of which ewes</i>
Konie ^c	5982	5923	6236	.	5930	5775	6066	.	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	100459	86729	91131	93804 ^d	81158	73507	72916	74903 ^d	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>

 NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło.....	14,5	16,0	19,2	18,1	.	17,5	18,7	17,4	Cattle
w tym krowy	6,3	6,5	6,7	7,0	.	6,8	7,3	6,4	<i>of which cows</i>
Trzoda chlewna ^b	53,5	37,5	35,7	35,5	.	44,1	30,5	29,7	Pigs ^b
w tym lochy	5,5	3,3	3,0	3,0	.	2,4	2,3	2,2	<i>of which sows</i>
Owce.....	0,8	0,9	1,0	1,2	.	1,1	1,2	1,4	Sheep
w tym maciorki	0,5	0,6	0,6	0,7	.	0,7	0,7	0,8	<i>of which ewes</i>
Konie ^c	1,2	1,4	1,5	x	.	1,8	1,8	x	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	20,9	19,8	22,3	21,4 ^d	.	22,5	21,4	20,1 ^d	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W latach 2005 i 2013 — stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a See general notes, item 3 on page 271; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In years 2005 and 2013 — as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

^{N o t e.} The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 12(217). **DRÓB**^a
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	2503,9	3690,0	3264,9	3243,6	3188,3	Hens in thous. heads
w tym nioski	776,1	1285,0	1224,7	1164,6	1164,6	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	134,1	210,0	94,7	68,4	68,4	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	1728,6	1717,9	1048,5	1109,9	874,6	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	122,7	42,9	37,3	113,7	113,7	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	521,5	843,1	800,3	738,6	855,5	Hens per 100 ha of agricultural land in heads
w tym nioski	161,7	293,6	300,2	265,3	312,5	of which laying hens

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.
^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry.

TABL. 13(218). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W SZTUKACH
 IN HEADS

Bydło (bez cieląt)	12,5	12,1	11,9	12,6	8,9	Cattle (excluding calves)
Cielęta	1,6	1,4	3,0	2,7	2,2	Calves
Trzoda chlewna	363,3	307,0	257,3	228,6	147,9	Pigs
Owce	0,2	1,0	0,6	0,0	0,0	Sheep
Konie	0,7	0,4	0,3	0,4	0,4	Horses

W TONACH WAGI ŻYWEJ
 IN TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	6,3	6,4	6,6	d	5,2	Cattle (excluding calves)
Cielęta	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	Calves
Trzoda chlewna	40,5	37,1	32,9	32,6	24,1	Pigs
Owce	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	Sheep
Konie	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	Horses
Drób	75,2	94,8	104,5	113,7	102,9	Poultry
Kozy i króliki	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14(219). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
W TONACH IN TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	93,7	105,3	110,1	116,6	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)</i>
mięso i tłuszcze	89,0	99,9	104,4	110,5	<i>meat and fats</i>
wołowe	3,3	3,3	3,4	3,7	<i>beef</i>
cielęce	0,1	0,2	0,2	0,2	<i>veal</i>
wieprzowe	31,5	29,0	25,7	25,4	<i>pork</i>
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>mutton</i>
końskie	0,2	0,1	0,1	0,1	<i>horseflesh</i>
drobiowe	52,7	66,3	73,1	79,6	<i>poultry</i>
kozy i królicze ^b	1,2	1,0	1,9	1,5	<i>goat and rabbit^b</i>
podroby	4,7	5,4	5,7	6,1	<i>pluck</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

O G Ó Ł E M | **195,1** | **240,6** | **269,9** | **265,6** | **TOTAL**

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game.

TABL. 15(220). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Produkcja mleka:						<i>Milk production:</i>
w milionach litrów	130,5	108,4	107,9	105,7	69,2	<i>in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	271,7	24,8	26,5	24,1	18,6	<i>per 100 ha agricultural land in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l ...	4461,1	4092,8	3709,2	3623,2	3081,8	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj w mln szt. ...	239,0	259,5	299,4	360,7	360,7	<i>Eggs production in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt.	227,8	201,2	256,1	307,0	307,0	<i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>

TABL. 16(221). **CIĄGNIKI ROLNICZE** ^a
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS ^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Total	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
			Of which private farms	
W sztukach	2005	20074	19452	In units
	2010	19356	18675	
	2013	19380	18796	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2005	23,9	18,6	Agricultural land area per tractor in ha
	2010	22,6	17,5	
	2013	21,0	18,1	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 271.
 U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 271.
 N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17(222). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIO-
 WYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK** ^a
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN
 TERMS OF PURE INGREDIENT** ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10	2012/13	2013/14		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	55448	43182	76906	43029	34213	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe.....	30624	26388	36976	24675	19964	nitrogenous
fosforowe.....	12281	7516	19547	7447	5405	phosphatic
potasowe.....	12543	9279	20383	10908	8844	potassic
Nawozy wapniowe ^c ..	16097	17022	9777	19617	14904	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	115,5	98,7	188,5	98,0	91,8	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe.....	63,8	60,3	90,6	56,2	53,6	nitrogenous
fosforowe.....	25,6	17,2	47,9	17,0	14,5	phosphatic
potasowe.....	26,1	21,2	50,0	24,8	23,7	potassic
Nawozy wapniowe ^c ..	33,5	38,9	24,0	44,7	40,0	Lime fertilizers ^c

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 270. ^b Łącznie z wieloskładnikami. ^c Łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 270. ^b Including mixed fertilizers. ^c including defecated lime.

TABL. 18(223). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)
 VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2013	2014		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	731082,9	983715,2	1377353,7	1389558,6	1251896,1	T O T A L
Produkty roślinne	200952,4	355718,6	484031,8	494189,8	439711,7	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	91397,8	143450,5	219628,8	281847,0	254520,9	Cereals
w tym zboża podstawowe						of which basic cereals
pszenica	73650,0	129294,6	177431,7	222172,4	197588,9	wheat
żyto	35838,5	67956,8	81098,6	119898,2	104153,9	rye
jęczmień	22487,7	29635,8	42382,6	38000,8	35597,9	barley
owies i mieszanki zbożowe	9277,1	12115,5	18960,0	16916,7	12608,9	oats and cereal mixed
pszemżyto	921,7	1921,2	1195,2	1045,5	1045,5	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	5125,0	17665,3	33795,3	46311,2	44182,8	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	91106,7	143068,7	218437,7	279704,3	253205,4	of which basic cereals
pszenica	73358,9	128913,4	176240,7	220856,9	196273,4	wheat
żyto	35751,2	67952,0	80713,0	119297,6	103553,3	rye
jęczmień	22473,0	29635,6	42105,6	38000,8	35597,9	barley
owies i mieszanki zbożowe	9174,5	11746,7	18711,9	16626,5	12318,7	oats and cereal mixed
pszemżyto	851,5	1921,2	1195,2	973,5	973,5	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	5108,7	17657,9	33515,0	45958,5	43830,0	Edible pulses ^b
Ziemniaki	83,9	-	-	12,5	12,5	Potatoes
Buraki cukrowe	1063,8	786,4	2454,6	4376,2	4376,1	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	21233,3	9514,0	12217,0	10039,1	8641,1	Rape and turnip rape ^b
Warzywa	37175,5	99259,3	139165,1	99351,2	85673,4	Vegetables
Owoce	902,1	14909,7	9979,0	12252,5	12192,5	Fruit
Produkty zwierzęce ..	530130,6	627996,7	893322,0	895368,8	812184,4	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	399430,9	498441,0	733432,3	740867,3	687369,5	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	19170,2	19037,4	31395,5	30947,5	29022,2	cattle (excluding calves)
cielęta	76,1	22,1	74,4	65,6	65,6	calves
trzoda chlewna ..	132932,2	121140,6	192668,4	139429,0	100397,8	pigs
konie	980,4	574,0	686,7	859,3	859,3	horses
drób	246272,0	357666,9	508607,3	569565,8	557024,6	poultry
Mleko krowie	92203,7	103147,3	139636,7	135690,6	106245,3	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne	27212,2	5282,7	14700,1	13150,0	13150,0	Consumer hen's eggs
NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND in zł						
O G Ó Ł E M	1523	2248	3376	3164	3359	T O T A L
Produkty: roślinne	419	813	1186	1125	1180	Products: crop
zwierzęce	1104	1435	2190	2039	2179	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.
^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

TABL. 19(224). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2013	2014		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	276317	285202	336602	464116	421611	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	229123	260970	268042	357851	318650	of which basic cereals
pszenica	100006	118231	106660	177031	153443	wheat
żyto	81368	72296	80487	70441	65871	rye
jęczmień	26761	25801	26270	28788	21259	barley
owies i mieszanki zbożowe	3330	6706	2278	2125	2125	oats and cereal mixed
pszenżyto	17658	37936	52347	79466	75952	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	275826	284443	334679	462005	419992	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	228632	260211	266119	356232	317031	of which basic cereals
pszenica	99851	118227	106168	176330	152742	wheat
żyto	81326	72296	79901	70441	65871	rye
jęczmień	26624	25053	25871	28468	20939	barley
owies i mieszanki zbożowe	3211	6706	2278	2027	2027	oats and cereal mixed
pszenżyto	17620	37929	51901	78966	75452	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	24	-	-	1	1	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	6803	4020	6383	15315	15315	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	128214	82812	93589	94760	81451	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik ^a w t	46156	78153	88797	72716	62437	Rape and turnip rape ^a in t
Warzywa w t	2352	12998	10270	11472	11453	Vegetables in t
Owoce w t	1324	3157	5840	11157	11156	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	108348	125987	142134	148875	138645	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	5003	4460	5347	5642	5335	cattle (excluding calves)
cielęta	15	6	10	11	11	calves
trzoda chlewna	34740	30847	35110	29527	21768	pigs
konie	198	115	114	143	143	horses
drób	68392	90559	101553	113552	111388	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t ..	77714	89858	89858	105557	97817	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	98690	96088	98392	94058	74949	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	186775	35875	68131	58548	58548	Consumer hen's eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (225). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2005	18	786	172	6838
2010	417	19297	416	16500
2013	923	35500	499	19192
2014	1133	44414	237	8886

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

ŁOWIECTWO HUNTING

TABL. 21(226). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2013	2014	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	-	-	-	3	Moose
Daniele	196	619	1381	1378	Fallow deer
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	8,3	9,9	14,9	14,6	Deer
Sarny	39,4	48,1	54,8	53,5	Roe deer
Dziki	14,5	15,9	20,4	20,6	Wild boars
Lisy	8,1	7,7	9,4	9,4	Foxes
Zająca	6,9	10,1	11,8	12,5	Hares
Bazanty	7,1	13,0	10,9	10,2	Pheasants
Kuropatwy	4,9	6,8	6,3	6,0	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22(227). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2013/14	2014/15	GAME SPECIES
Jelenie	2825	3108	5895	5936	Deer
Daniele	14	68	195	180	Fallow deer
Sarny	10356	10142	13640	13365	Roe deer
Dziki	12798	14922	20463	21575	Wild boars
Lisy	5697	5447	5532	6098	Foxes
Zająca	-	-	-	1	Hares
Bazanty	918	3289	2238	2590	Pheasants
Kuropatwy	25	26	101	-	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23(228). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	120	120	112	113	number ^a
członkowie ^b	5489	6823	5081	5157	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba.....	207	204	234	204	number
powierzchnia w tys. ha.....	1059,0	1060,0	1253,8	1062,1	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	510,1	545,9	606,5	544,2	of which in forest land

^a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^b Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.
Z r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data grouped according to the seat of hunting club. ^b Data grouped according to the seat of member of hunting club.
S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

LEŚNICTWO FORESTRY

TABL. 24(229). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

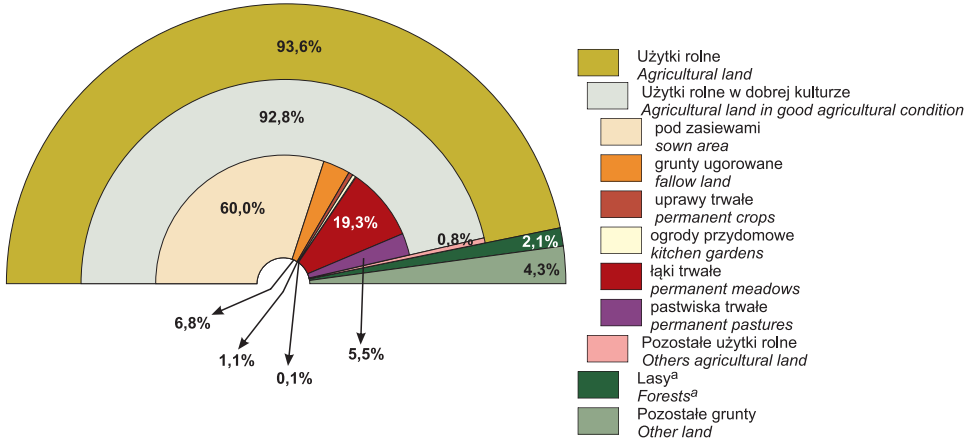
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	702436	706239	708638	708961	T O T A L in ha
Lasy	681639	685071	687663	688140	Forests
Publiczne	673462	675515	675923	676049	Public
zalesione	658725	660311	662331	662880	wooded
niezalesione	14737	15204	13593	13170	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa ...	671449	673493	673887	673985	owned by the State Treasury
zalesione	656790	658366	660375	660897	wooded
niezalesione	14659	15128	13512	13088	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	664035	666097	667090	667341	managed by the State Forests
zalesione	649433	651710	653618	654295	wooded
niezalesione	14602	14387	13472	13046	non-wooded
parki narodowe	4607	4607	4607	4607	national parks
zalesione	4586	4586	4586	4586	wooded
niezalesione	21	21	21	21	non-wooded
własność gmin ^a	2013	2021	2036	2043	gmina ^a owned
zalesione	1935	1945	1956	1963	wooded
niezalesione	78	76	81	80	non-wooded
Prywatne	8176	9557	11740	12091	Private
zalesione	8020	9367	11545	11893	wooded
niezalesione	156	190	194	198	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	20797	21167	20975	20821	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	48,7	49,0	49,2	49,2	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	51,1	51,4	51,6	51,6	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

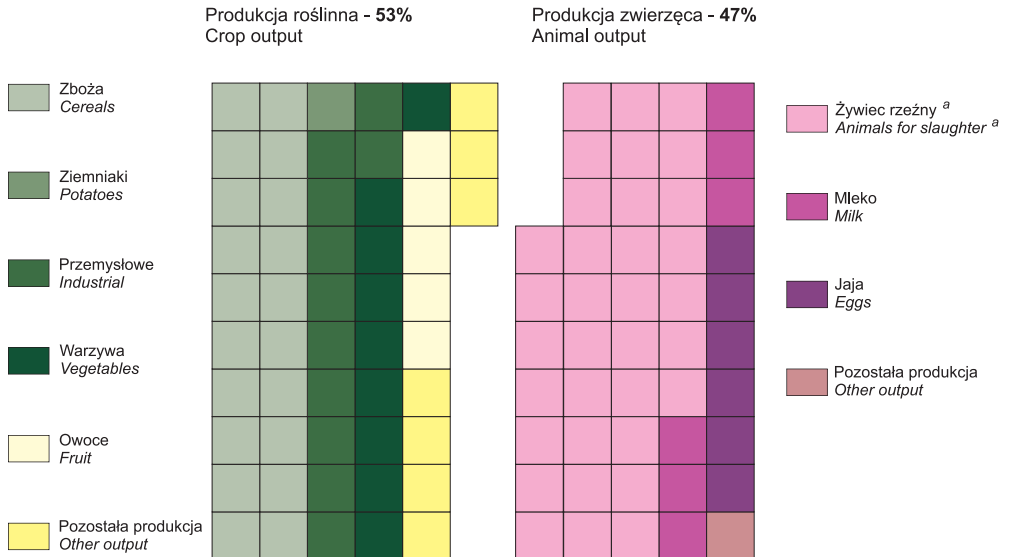
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych 2014 r.

Stan w czerwcu
Land use in agricultural holdings in 2014
As of June

Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2013 r. (ceny stałe 2012 r.)

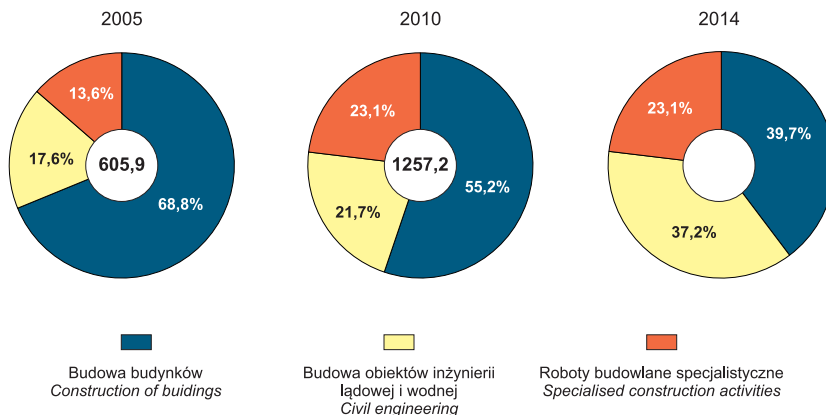
Structure of market agricultural output in 2013 (constant prices 2012)

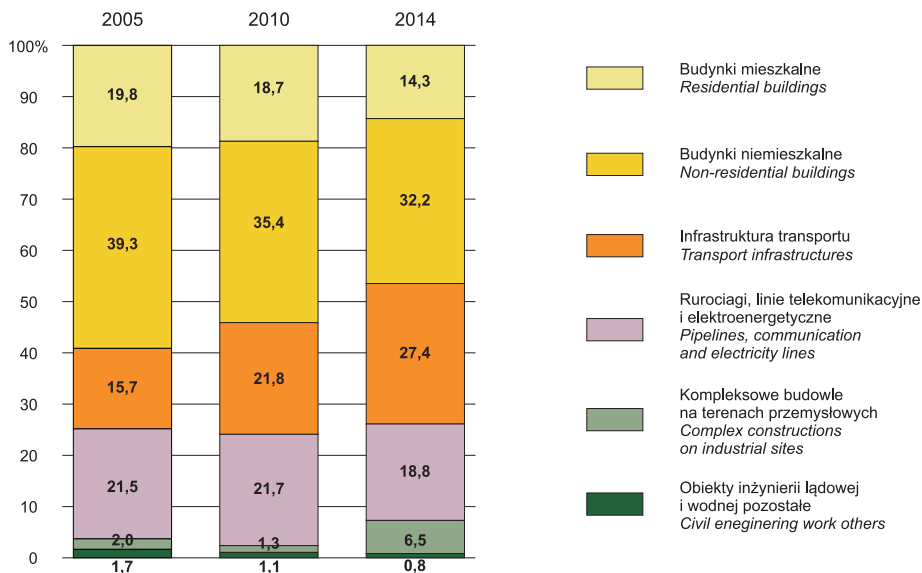
^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Struktura produkcji budowlano-montażowej^a (ceny bieżące) Structure of construction and assembly production^a (current prices)

Według działów
By divisions

Według rodzajów obiektów budowlanych
By type of constructions

^a Wykonywane przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lubuskie voivodship without subcontractors participation.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2010–2014 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Dane z powierzchni próbnych zostały przeliczone na powierzchnię lasów poszczególnych form własności podaną przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na 31 grudnia 2013 r. (można je umownie traktować jako dane według stanu na 1 stycznia 2014 r.).

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2010–2014 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

Data from sample plots have been converted on forest areas by the property forms given by the Central Statistical Office as at 31 December 2013 (can be conventionally treated as data on 1 January 2014).

TABL. 25(230). **POWIERZCHNIA LASÓW****FOREST AREAS****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW****BY AGE OF TREE STANDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	razem total	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							w klasie odnowienia ^a i o budowie przerobowej in re- stocking class ^a with a selection structure
			drzewostany tree stands							
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM	687663	97,4	13,0	14,3	30,0	16,6	14,6	8,0	0,9	
TOTAL w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych	667090	97,5	13,1	14,0	30,3	16,6	14,8	7,8	0,9	
Managed by the State Forests										
Lasy prywatne	11740	96,4	13,6	23,8	35,5	5,9	9,7	7,9	-	
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS**

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
	w ha in ha	w odsetkach in percent	w zarządzie Lasów Pań- stwowych managed by the State Forests		
			lasy prywatne private forests		
OGÓŁEM	687663	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	567128	82,6	83,1	61,8	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	551411	80,3	80,8	59,6	pine
świerk	9045	1,3	1,4	0,0	spruce
Drzewa liściaste	120535	17,4	16,9	38,2	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	11974	1,7	1,7	-	beech
dąb	40802	5,9	5,7	10,8	oak
grab	2261	0,3	0,2	1,7	hornbeam
brzoza	34995	5,1	5,1	10,4	birch
olsza	16260	2,4	2,3	9,9	alder
osika	1516	0,2	0,2	0,0	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

^a Including regeneration class.

TABL. 26(231). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU
 GROWING STOCK OF STANDING WOOD
 A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
 BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands					VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	w klasie odnowienia ^c i o budowie przeręb- kowej in restocking class ^c with a selection structure	prze- stoje ^b hold- over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1-20 lat years)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81- 100)			
OGÓŁEM	181118,8	99,9	1,0	9,6	34,9	21,5	19,3	12,4	0,8	0,4
TOTAL w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych	174822,7	99,9	1,0	9,3	35,0	21,7	19,8	11,8	0,9	0,4
Managed by the State Forests										
Lasy prywatne	2716,8	100,0	0,7	19,0	44,4	4,9	14,3	16,7	-	0,0
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
 BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests		lasy prywatne private forests	
		w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	181118,8	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	153354,6	84,8	85,4	60,7	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	150508,2	83,2	83,7	60,7	pine
świerk	1847,5	1,0	1,1	0,0	spruce
Drzewa liściaste	27764,2	15,2	14,6	39,3	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	3299,4	1,8	1,8	-	beech
dąb	9832,8	5,4	5,0	19,6	oak
grab	746,8	0,4	0,2	1,0	hornbeam
brzoza	4733,8	2,6	2,6	6,3	birch
olsza	5463,0	3,0	3,0	8,7	alder
osika	369,2	0,2	0,2	0,0	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębnością. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.
 Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including regeneration class.
 S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27(232). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	230	205	17150	16405	16405	16405	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	6048	4892	5003	4944	4799	4793	145	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	5384	4792	4866	4802	4789	4784	13	<i>renewals</i>
sztuczne	5271	4690	4748	4650	4637	4632	13	<i>artificial</i>
zrębów ^b	5202	4618	4727	4619	4607	4606	12	<i>fellings sites^b</i>
halizn i płazowin	69	72	21	31	30	26	1	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	113	102	118	152	152	152	-	<i>natural</i>
zalesienia ^c	664	100	137	142	10	9	132	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	608	678	451	348	344	344	4	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	24267	25948	32676	32685	32510	32497	175	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	16641	18385	24465	24904	24736	24723	168	<i>crops</i>
młodników	6928	7447	8164	7641	7641	7641	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	674	116	47	133	133	133	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	5921	6061	6322	6250	6250	6250	-	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28(233). POZYSKANIE DREWNA^a
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³.....	2773,7	2856,2	3339,5	3382,3	3364,5	3362,2	17,8	TOTAL in dam³
Grubizna	2426,5	2576,4	3012,5	3067,7	3049,9	3047,5	17,8	Timber
Grubizna iglasta	2058,8	2275,2	2630,6	2684,7	2669,9	2667,9	14,8	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	661,2	780,4	819,1	819,6	816,6	815,4	3,0	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	1397,7	1334,8	1650,0	1706,6	1699,6	1699,1	7,0	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta.....	367,6	301,1	381,9	383,0	380,0	379,6	3,0	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	94,4	68,0	75,6	72,7	72,2	72,0	0,5	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	203,8	155,9	197,4	205,7	204,6	204,5	1,1	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe^b	347,2	279,8	327,0	314,7	314,7	314,7	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	250,3	174,3	196,6	192,2	192,2	192,2	-	Slash for industrial uses
Opałowe	96,9	105,5	130,4	122,5	122,5	122,5	-	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³.....	356,0	376,1	438,1	445,8	451,1	452,2	147,1	TIMBER PER 100 ha of FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

N o t e. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29(234). ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENÍ
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.: drzew	13049	18596	45170	11712	1324	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów ..	6921	29825	16332	90272	200	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubi- zny) ^a w m ³	14630	20230	48463	25739	18443	<i>Removals (timber)^a in m³</i>
grubizna iglasta	1352	2618	20388	9882	8479	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	742	1304	11113	4983	4664	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	13278	17612	28075	15857	9964	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	3893	4163	7570	5197	3487	<i>of which large-size general purpose wood</i>

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30(235). POŻARY W LASACH ^a
FOREST FIRES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Požary	869	484	383	295	<i>Number of fires</i>
w tym: podpalenia	596	213	184	120	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność dorosłych	217	185	146	77	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotknię- tych pożarami w ha	233,5	73,4	25,2	30,9	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym: podpalenia	192,6	45,5	10,2	10,7	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność dorosłych	33,0	19,6	12,4	13,9	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha.	0,27	0,15	0,07	0,10	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

S o u r c e: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa.

Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby klasyfikowane są według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług - PKWiU 2008 i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU i Listy PRODCOM lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne, niż występujące w PKWiU i Liście PRODCOM, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Wprowadzenie nowej klasyfikacji PKWiU 2008, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd publikowane dane.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całości kształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej.
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008 and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

- the sum of some PKWiU and PRODCOM List positions or the sum of their parts,
- collective item based on criteria other than those presented in PKWiU and PRODCOM List.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Introduction of new classification PKWiU 2008, instead of PKWiU, binding until 30 XII 2008, does not influence the data published up to now.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement.
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 27.

Jako **cenę stałą** w 2014 r. przyjęto cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne - na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) - czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2007 (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 26.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów - wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 27.*

***Constant prices** in 2014 were adopted as 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.*

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section "Construction", employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE rev. 2 divisions were compiled using **the enterprise method**.

The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration - conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Information regarding **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.

Przemysł Industry

TABL. 1(236). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2013	2014		ceny stałe constant prices 2013 = 100
	ceny bieżące <i>current prices</i>				w odset- kach <i>in percent</i>	
	w mln zł	<i>in mln zł</i>				
O G Ó Ł E M	13616,6	23371,3	25055,9	28418,7	100,0	115,3
T O T A L						
sektor publiczny	839,7	846,4	454,3	464,5	1,6	x
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	12776,9	22524,9	24601,5	27954,2	98,4	x
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe..	12585,6	22350,5	24023,5	27425,4	96,5	116,0
<i>Manufacturing</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych	1547,9	2063,3	2575,8	2523,4	8,9	96,1
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja napojów	#	11,5	15,7	17,9	0,1	104,8
<i>Manufacture of beverages</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych	250,0	278,9	311,6	357,0	1,3	109,9
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży	123,2	102,8	132,5	154,3	0,5	119,5
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	277,7	242,8	359,1	374,1	1,3	101,4
<i>Manufacture of leather and related products</i>						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2580,0	2813,1	3225,7	3219,3	11,3	100,7
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1199,3	1917,7	2211,4	2349,2	8,3	107,9
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..	16,7	28,1	47,0	73,2	0,3	154,7
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	615,0	638,7	742,0	812,9	2,9	109,6
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	584,5	627,3	864,7	1006,7	3,5	120,1
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1(236). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a** (dok.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2013	2014		ceny stałe constant prices 2013 = 100
	ceny bieżące		current prices		w odset- kach in percent	
	w mln zł	in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)						
Manufacturing (cont.)						
w tym: of which:						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1061,7	1234,7	1419,2	1501,9	5,3	104,3
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	185,5	256,0	938,4	#	#	166,8
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	720,5	1341,3	1877,2	1968,4	6,9	100,2
<i>Manufacture of metal products</i> ^Δ						
Produkcja urządzeń elektrycznych	166,1	278,9	407,8	532,8	1,9	131,8
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	447,9	770,4	986,0	1051,6	3,7	104,3
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	1592,7	3048,4	4240,5	4475,7	15,7	109,0
<i>Manufacture of motor vehicles trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja mebli	669,2	681,9	429,4	961,1	3,4	229,2
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	81,7	89,9	188,5	192,2	0,7	102,8
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	63,2	112,1	133,7	125,6	0,4	92,8
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	#	#	527,1	560,2	2,0	103,6
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	87,2	138,9	#	#	#	#
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	#	#	179,6	195,1	0,7	103,4
<i>Sewerage</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	#	158,0	178,0	193,9	0,7	112,0
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2(237). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	13616,6	23371,3	25055,9	28418,7	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	1846,1	2391,5	2992,1	2921,1	49 persons and less
50–249	4155,3	5862,3	7900,8	7920,3	50–249
250–499	2985,4	4019,7	4524,1	5719,4	250–499
500 osób i więcej	4629,8	11097,8	9638,9	11857,9	500 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3(238). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2013	2014		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w tys. t	30,6	10,2	6,6	7,3	0,5	Pork meat, fresh or refrigerated in thous. t
Mięso z indyków, świeże lub chłodzone w tys. t	45,2	37,1	52,4	52,5	20,3	Turkey meat, fresh or refrigerated in thous. t
Kury domowe całe, świeże lub chłodzone w tys. t	5,1	22,0	23,4	25,4	3,5	Whole chicken meat, fresh or refrigerated in thous. t
Mleko płynne przetworzone ^b w tys. hl	512,2	286,5	255,3	264,0	0,9	Processed liquid milk ^b in thous. hl
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	2536	685	495	1530,0	10,3	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Tarcica iglasta w dam ³	61,8	106,1	74,6	70,5	1,7	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	13,4	21,3	22,5	22,9	4,7	Leafy sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi, z drewna w tys. m ²	84,1	31,4	17,8	16,2	0,1	Windows and doors, their frames and thresholds, of wood in thous. m ²
Tworzywa sztuczne ^c w tys. t	412,1	433,9	401,4	13,2	Plastics ^c in thous. t
Mebel ^d w mln zł	1474,9	2453,2	2847,5	2063,0	6,4	Furniture ^d in mln zł

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^c W formach podstawowych. ^d Produkcja sprzedana.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including milk forwarded for further processing. ^c In primary forms. ^d Sold production.

TABL. 4(239). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE ^a
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	59676	66673	63144	68130	T O T A L
sektor publiczny.....	5414	5832	3585	3512	public sector
sektor prywatny.....	54262	60841	59559	64618	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	54974	61442	58672	63598	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	6534	7064	6678	6835	Manufacture of food products
Produkcja napojów.....	508	78	99	98	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	2047	1736	1663	1737	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży.....	3192	2236	2172	1781	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	2278	1282	1558	1613	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6622	6485	5719	5894	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1857	2182	2356	2398	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..	88	72	256	347	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	1590	1456	1233	1329	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2310	2444	2626	3050	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3434	3641	3584	3455	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali.....	777	887	891	1246	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	5289	6613	7520	7689	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja urządzeń elektrycznych	1771	1831	1830	2467	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń	2461	3415	3215	3271	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	6159	9528	9456	10142	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja mebli.....	5345	5079	3032	5280	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	559	474	737	737	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	776	962	837	771	Repair and installation of machinery and equipment
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2568	3623	3821	3970	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody.....	798	1504	1504	1476	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	945	#	1195	1275	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	825	1038	1123	1219	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5(240). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE ^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
O G Ó Ł E M	2028,08	2860,02	3266,12	3419,05	T O T A L
sektor publiczny	2405,79	3173,75	3366,66	3524,45	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1990,39	2829,95	3260,07	3413,33	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przetwórstwo przemysłowe	1975,15	2814,53	3255,29	3412,83	Manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	1627,74	2403,11	2738,19	2884,63	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	3580,77	2043,59	2375,84	2399,66	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	1581,36	2334,08	2535,60	2717,35	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	1194,27	1695,38	1943,29	2072,45	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1590,23	2263,48	2569,64	2609,45	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2083,48	2900,12	3355,98	3592,57	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3021,34	3752,84	4129,41	4448,16	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..	2405,21	2732,99	2657,98	2714,60	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2470,89	3172,54	3574,47	3849,03	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1775,71	2590,04	3036,96	3138,08	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2427,19	3326,55	3866,95	4024,97	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali	2215,67	3080,81	3771,94	3653,96	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1933,91	2914,46	3386,80	3537,47	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	1818,66	2726,02	3108,11	2795,86	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	2734,62	3671,72	4591,05	4645,90	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze ^Δ	2164,59	2916,92	3377,68	3606,34	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	1571,81	2357,76	2683,12	3070,89	<i>Manufacture of furniture</i>
Pozostała produkcja wyrobów	1961,88	2485,28	2792,25	3099,14	<i>Other manufacturing</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2232,62	2825,78	2926,68	3243,08	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2192,46	2914,41	3205,94	3340,07	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					<i>of which:</i>
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2338,82	3099,30	3466,32	3701,74	<i>Water collection, treatment and supply</i>
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2287,89	#	3358,98	3441,44	<i>Sewerage</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1941,58	2645,31	2691,51	2796,12	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6(241). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION	
	w mln zł		in mln zł			w odsetkach in percent
O G Ó Ł E M	1512,4	2777,1	2674,4	2674,8	100,0	T O T A L
w tym:						of which
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	605,9	1257,2	1076,5	1121,3	41,9	Entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	416,9	694,2	438,4	445,7	16,7	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	106,4	273,0	356,9	417,0	15,6	civil engineering works
roboty budowlane specjalistyczne	82,6	290,0	281,2	258,7	9,7	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubuskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7(242). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Remonty i pozostałe roboty	SPECIFICATION	
		Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character		
		w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	2005	605,9	492,7	113,1	T O T A L
	2010	1257,2	842,2	415,0	
	2013	1076,5	696,7	379,8	
	2014	1121,3	808,9	312,5	
Budynki		521,8	333,3	188,5	Buildings
Budynki mieszkalne		160,7	101,7	59,0	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		29,0	11,0	18,0	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		117,0	87,7	29,2	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		14,8	3,0	11,8	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubuskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7(242). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Remonty i pozostałe roboty <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł	<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	361,1	231,6	129,5	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	0,7	0,3	0,4	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	24,1	11,6	12,5	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	87,0	44,5	42,5	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności ...	3,8	0,3	3,6	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	156,1	111,0	45,1	<i>industrial buildings and ware-houses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	60,4	45,3	15,1	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	28,8	18,6	10,2	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej.....	599,5	475,5	124,0	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	306,7	242,4	64,4	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	205,4	145,9	59,5	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei naporowietrznych lub podwieszanych.....	37,8	37,8	-	<i>railways, suspension and elevated railways airfield runways</i>
drogi lotniskowe	#	#	#	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne.....	#	#	#	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	58,7	53,8	4,9	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	211,3	174,1	37,2	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	40,6	37,0	3,6	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	170,7	137,1	33,6	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	72,4	54,1	18,3	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne....	3,3	2,8	0,6	<i>Sport and recreation constructions</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	5,7	2,2	3,5	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubuskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8(243). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^a
 BUILDINGS COMPLETED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Budynki ^b	2462	2518	2496	2566	Buildings ^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1631	1677	1698	1586	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential build- ings ^c
miasta	1334	1118	1095	1124	urban areas
wieś	1128	1400	1401	1442	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	2262	2230	2142	2109	Of which private buildings ^d
miasta	1210	908	839	819	urban areas
wieś	1052	1322	1303	1290	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1594	1579	1608	1480	one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings ^c
niemieszkalne	624	537	465	556	non-residential
w tym gospodarstw rol- nych	101	106	72	105	of which farm buildings
Kubatura ^e w dam³	3860,6	7037,5	3327,1	3395,9	Cubic volume ^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1477,9	1485,3	1560,8	1507,2	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential build- ings ^c
miasta	2030,2	4836,6	1937,0	1819,5	urban areas
wieś	1830,3	2201,0	1390,1	1576,3	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	1631,8	1781,5	1521,6	1577,4	Of which private buildings ^d
miasta	911,7	811,2	591,5	584,0	urban areas
wieś	720,1	970,4	930,1	993,4	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1147,4	1083,6	1095,2	1006,7	one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings ^c
niemieszkalne	442,7	666,7	405,8	548,2	non-residential
w tym gospodarstw rol- nych	77,6	235,6	122,9	231,0	of which farm buildings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 301. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wycieczkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 301. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9(244). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW
BUILDING COMPLETED ^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
BUDYNKI ^b BUILDINGS ^b					
Budynki mieszkalne	1676	1792	1767	1660	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	1631	1677	1698	1659	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	1575	1626	1629	1595	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	2	1	-	1	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	786	726	729	906	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	28	14	6	40	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	19	19	22	33	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	158	123	95	240	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	1	1	-	2	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	310	282	384	327	Garage buildings
Budynki przemysłowe	48	35	21	25	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	77	83	84	75	Reservoirs, silos and ware- houses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	4	10	7	9	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badaw- czych	1	1	8	6	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	3	5	5	10	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	11	19	5	10	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	115	123	77	118	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do spra- wowania kultu religijnego i czyn- ności religijnych	9	2	5	5	Buildings used as places of worship and for religious activi- ties

KUBATURA ^d w dam³
CUBIC VOLUME ^d in dam³

Budynki mieszkalne	1535,1	1516,9	1581,6	1532,8	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	1477,9	1485,3	1560,8	1529,6	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings ^c
w tym jednorodzinne	1100,6	1074,5	1098,4	1023,3	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	11,3	2,3	0,2	3,2	Residences for communities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 301. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkal- nych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 301. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9(244). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	KUBATURA ^b w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^b in dam ³ (cont.)				
Budynki niemieszkalne	2325,5	5520,6	1745,5	1863,1	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	29,9	69,3	43,6	29,1	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	54,1	62,8	44,3	71,6	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	288,7	401,5	303,4	448,0	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,5	1,8	-	5,9	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	47,7	36,4	60,6	56,0	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1137,1	523,4	440,6	303,5	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	408,3	887,9	576	440,3	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	5,4	24,2	23,0	26,7	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	9,0	33,8	60,3	50,7	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	8,3	57,5	11,0	44,0	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	119,5	2295,9	17,1	63,3	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	167,4	1059,1	145,4	310,4	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	48,0	45,9	10,7	8,7	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 301. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 301. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10(245). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	5929	7953	6293	5940	Average paid employment
Budowa budynków ^Δ	3750	4377	2600	2540	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1051	1642	1795	1791	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	1128	1934	1899	1609	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1748,30	2442,55	2537,68	2711,90	Average monthly gross wages and salaries in zł
Budowa budynków ^Δ	1741,26	2434,77	2511,47	2656,02	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1879,84	2687,95	2793,42	2894,58	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	1649,14	2251,83	2330,51	2596,77	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 19, poz. 115, z późniejszymi zmianami) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

3. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi łączące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

CHAPTER XVII TRANSPORT AND COMMUNICATION

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network public roads are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (uniform text Journal of Laws 2007 No. 19, item 115, with later amendments), into following categories: national, regional, district and communal roads.

3. National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

4. Informacje o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych; w latach 2002-2008 przez starostów prezydentów miast i burmistrzów oraz do 2001 r. - przez wojewodów.

Od 2011 r. dane obejmują pojazdy posiadające pozwolenia czasowe wydane w końcu danego roku.

5. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

6. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje podmioty, w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

7. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

4. Information on registered vehicles and tractors has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior; in 2002-2008 - by starosts, presidents of cities and mayors as well as until 2001 – by voivodes.

Since 2011 data include vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

5. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

6. Hire or reward road transport includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

7. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej - sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

3. **Placówkę pocztową** stanowi jednostka organizacyjna operatora publicznego lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych, albo inne wyodrębnione i oznaczone przez operatora miejsce, w którym można zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub odebrać przesyłkę lub kwotę pieniężną określoną w przekazie pocztowym. W 2000 r. dane dotyczą placówek pocztowo-telekomunikacyjnych i placówek usług telekomunikacyjnych.

4. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. *Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunication services (excluding internal networks - networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).*

2. *Communication services include services paid for, free of charge and official.*

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

3. **Post office** represents an organizational unit of the public operator or its agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addressees of the consignment or the amount of money specified in the postal transfers or other isolated and identified by the operator where you can enter into a contract for the provision of postal services or receive a shipment or a monetary amount specified in the postal transfer. In 2000 data concern postal and telecommunication offices and telecommunication service offices.

4. **Telephone main line** includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1(246). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a
 Stan w dniu 31 XII
 RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M^b	985	967	920	921	TOTAL^b
Normalnotorowe	985	967	920	921	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	329	329	330	337	of which electrified
jednotorowe	591	566	519	520	single track
dwu – i więcej torowe	394	401	401	401	double and more track
Na 100 km² powierzchni ogółem	7,0	6,9	6,6	6,6	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad and gauge lines have not existed.

TABL. 2(247). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI
 Stan w dniu 31 XII
 HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
O G Ó Ł E M	8056	8166	8476	8647	7656	TOTAL
miejskie	1509	1645	1716	1812	1706	urban
zamiejskie	6547	6522	6760	6834	5950	non-urban
Krajowe	838	815	911	908	908	National
miejskie	144	120	129	119	119	urban
zamiejskie	694	695	781	789	789	non-urban
Wojewódzkie	1580	1587	1585	1638	1615	Regional
miejskie	178	177	170	220	218	urban
zamiejskie	1402	1411	1415	1417	1398	non-urban
Powiatowe	3483	3493	3490	3499	3232	District
miejskie	407	403	389	393	385	urban
zamiejskie	3076	3091	3101	3107	2847	non-urban
Gminne	2155	2271	2491	2601	1901	Communal
miejskie	780	946	1028	1080	984	urban
zamiejskie	1375	1326	1463	1521	917	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3(248). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł Ę M^b	458164	609231	694542	717881	TOTAL^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	347619	469676	539403	558162	Passenger cars
Autobusy	1995	2252	2383	2441	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	56943	74586	84937	87998	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze ..	22397	26421	27269	27820	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	26346	32470	36105	37072	Motorcycles

^a Patrz uwagi ogólne, ust 4 na str. 313; w latach 2013 i 2014 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Bez trolejbusów. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See general notes, item 4 on page 313; in 2013 and 2014 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year. ^b Excluding trolleybuses. ^c Including vans.

TABL. 4(249). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1247	902	902	743	National: number
długość w km	57400	35094	36877	30369	length in km
dalekobieżne: liczba	26	21	21	16	long distance: number
długość w km	6981	6093	6256	5105	length in km
regionalne: liczba	290	138	170	151	regional: number
długość w km	26275	10004	12349	10666	length in km
podmiejskie: liczba	848	670	666	567	suburban: number
długość w km	23251	18194	17843	14496	length in km
miejskie: liczba	83	73	45	9	urban: number
długość w km	893	803	429	102	length in km
Międzynarodowe: liczba	1	-	-	-	International: number
długość w km	250	-	-	-	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5(250). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t ...	3366,0	2320,9	2635,3	2644,2	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	165,4	215,5	219,7	217,0	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	27048,6	20256,9	20991,9	17058	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	28,7	27,5	25,4	29,4	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t ...	3864,2	5042,8	6694,7	5629,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	443,2	912,5	903,2	637,4	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	32,3	28,0	24,2	20,4	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	836,7	416,9	1419,1	669,6	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6(251). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów w tys.:					Passenger arrivals ^b from airports in thous.:
krajowych	0,3	1,8	5,7	5,2	domestic
zagranicznych	0,2	0,2	0,2	0,1	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów w tys.:					Passenger departures ^c to airports in thous.:
krajowych	0,3	2,0	6,5	5,6	domestic
zagranicznych	0,2	0,2	0,1	0,1	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^{b, c} Pasażerowie, dla których port Zielona Góra jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^{b, c} Passengers for whom the indicated domestic airport Zielona Góra is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7(252). WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Wypadki	860	845	747	717	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	18,8	13,9	10,8	10,0	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	1343	1221	1113	1038	Road traffic casualties
Śmiertelne	174	108	94	81	Fatalities
na 100 tys. ludności	17,2	10,6	9,2	7,9	per 100 thous. population
Ranni	1169	1113	1019	957	Injured
na 100 tys. ludności	115,8	108,8	99,7	93,8	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 8(253). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	SPECIFICATION
Wypadki	747	717	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	648	632	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	187	179	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	151	145	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	56	36	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	95	95	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	30	43	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	72	40	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	50	28	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	27	45	Others ^b
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	648	632	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	473	460	Passenger cars
Motocykle	24	28	Motorcycles
Rowery	34	36	Bicycles
Motorowery	22	21	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	75	51	Lorries
Inne pojazdy ^c	20	36	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	72	56	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	40	34	Drivers
samochodami osobowymi	30	27	of passenger cars
motocyklami	3	-	of motorcycles
rowerami	3	4	of bicycles
motorowerami	1	2	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	3	1	of lorries
Pieszonych	13	11	Pedestrians

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Łączność Communications

TABL. 9(254). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE** ^a
BASIC POSTAL SERVICES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	290	282	252	246	Postal service offices (as of 31 XII)
miasta	128	129	127	126	urban areas
wieś	162	153	125	120	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys.	7621,9	9744,1	10776,3	8210,7	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.	654,7	664,8	569,3	845,2	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	2220,6	1392,9	376,0	128,3	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	7699,2	6734,9	4757,9	3804,9	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. ^c W latach 2010-2014 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

^a Data concern the public post office (public operator). ^b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. ^c In 2010-2014 including insured letters.

TABL. 10(255). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE** ^a
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne	333,7	207,6	161,1	151,2	Telephone main line
w tym abonenci prywatni ^b	243,9	141,0	105,9	104,1	of which private subscribers ^b
miasta	282,3	176,8	140,6	130,9	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	199,3	116,3	89,7	87,6	of which private subscribers ^b
wieś	51,4	30,8	20,5	20,3	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	44,6	24,6	16,2	16,5	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjo- naryj)	280,3	177,1	137,8	130,8	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	233,6	148,7	118,7	111,8	urban areas
wieś	46,7	28,4	19,1	19,0	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	2299	1129	366	352	Public pay telephones
miasta	1675	761	249	237	urban areas
wieś	624	368	117	115	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów - rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji.

Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or a catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance NACE rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych i obcych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonery), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

4. Data regarding the wholesale sale of commodities include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp. Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek (w przypadku sklepów i stacji paliw – od 2004 r.

Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.). Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade and catering activity including information about shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons data have been generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities (in case shops and petrol stations — since 2004).

Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1(256). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	9611,5	11135,2	11884,6	10666,4	T O T A L in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	1702,7	1951,9	2268,4	2156,4	in million zlotys
w %	17,7	17,5	19,1	20,2	in %
Na 1 mieszkańca w zł	9524	10886	11626	10449	Per capita in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2(257). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	3804,4	5252,6	6058,4	5796,1	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne.....	64,8	59,8	73,3	70,6	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe.....	20,5	21,1	17,5	17,4	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe.....	4,1	5,5	4,3	4,3	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe.....	40,2	33,2	51,5	48,9	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne.....	35,2	40,2	26,7	29,4	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3(258). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH ^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	3333,5	4788,4	5995,2	6315,4	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe.....	21,0	25,9	18,5	19,9	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe.....	17,0	13,0	2,3	2,0	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	62,0	61,1	79,2	78,1	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4(259). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
 Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Sklepy	10413	10454	11367	8972	TOTAL
Domy towarowe	2	-	-	-	Department stores
Domy handlowe	12	7	4	4	Trade stores
Supermarkety	123	171	240	249	Supermarkets
Hipermarkety	11	12	14	15	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	209	162	142	147	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	417	751	940	963	Specialized stores
Pozostałe sklepy ^b	9639	9351	10027	7594	Other shops ^b
Stacje paliw	370	322	303	285	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 321. Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 5 on page 321. According to location of shop/petrol station. ^b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5(260). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	225	297	236	259	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	80	107	91	101	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	125116,0	194566,0	180728,1	184946,7	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	87677,0	157887,0	148503,6	150076,6	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	21685,0	22318,0	17423,6	19683,1	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6(261). **MAGAZYNY HANDLOWE** ^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	686	660	561	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	284,4	428,5	457,2	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	52	65	96	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	10,5	26,8	110,3	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	127	115	104	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	252,4	320,4	333,8	<i>storage area in thous. m²</i>
Siłosy i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	556	270	216	<i>number</i>
pojemność w dam ³	23,9	31,3	31,1	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7(262). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	76	75	74	72	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	69	69	73	71	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	399,5	407,2	408,7	408,0	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	236,9	201,4	206,8	205,6	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	6723	5608	5599	5494	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	5814	4402	3988	3938	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	151	150	87	83	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	18216,1	14338,5	12052,0	12468,0	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. 2013, poz. 330 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are presented according to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013, item 330 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It included:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period.

While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,

- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych - kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) - kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych - kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditures.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital - in joint stock companies,
- initial capital - in limited liability companies,
- founders' capital - in state owned enterprises,
- participation fund - in co-operatives,
- owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities - when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities - when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1(263). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	25487,9	40426,2	50817,2	55012,1	Revenues from total activity
sektor publiczny	1465,7	1238,8	940,6	1079,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	24022,2	39187,4	49876,6	53932,3	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) ..	16519,2	27494,0	29532,7	32619,6	<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	8206,6	11850,1	19950,6	21025,7	<i>Net sales revenues of goods and materials</i>
Przychody finansowe	255,8	264,3	590,2	540,3	<i>Financial revenues</i>
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności ...	24273,1	38955,5	48773,0	52802,2	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	1428,5	1207,6	894,8	1023,4	<i>public sector</i>
sektor prywatny	22844,6	37747,9	47878,3	51778,8	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług) ..	16365,6	38011,7	29251,2	47417,0	<i>Cost of products sold (goods and services)</i>
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	7211,7	10207,4	18480,3	19495,8	<i>Value of goods and materials sold</i>
Koszty finansowe	348,5	433,2	632,9	737,3	<i>Financial costs</i>
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1214,8	1470,7	2044,1	2209,9	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	37,2	31,2	45,8	56,4	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	1177,6	1439,5	1998,3	2153,5	<i>Private sector</i>
Zyski nadzwyczajne	20,6	4,2	11,8	2,6	Extraordinary profits
Sektor publiczny	0,4	0,1	3,8	0,0	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	20,2	4,1	8,0	2,6	<i>Private sector</i>
Straty nadzwyczajne	28,8	5,8	8,5	3,2	Extraordinary losses
Sektor publiczny	0,1	0,0	2,9	0,0	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	28,7	5,8	5,6	3,1	<i>Private sector</i>
Wynik finansowy brutto	1206,6	1469,1	2047,4	2209,4	Gross financial result
sektor publiczny	37,5	31,2	46,7	56,4	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1169,1	1437,9	2000,7	2153	<i>private sector</i>
Zysk brutto	1420,6	1791,1	2260,3	2481,8	<i>Gross profit</i>
Strata brutto	214,0	322,0	212,9	272,4	<i>Gross loss</i>
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto ..	224,6	112,0	228,3	211,0	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	10,0	5,0	10,6	11,5	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	214,6	107,0	217,7	199,4	<i>Private sector</i>
Wynik finansowy netto	982,0	1357,0	1819,1	1998,4	Net financial result
sektor publiczny	27,5	26,2	36,1	44,9	<i>public sector</i>
sektor prywatny	954,5	1330,8	1783,0	1953,5	<i>private sector</i>
Zysk netto	1201,4	1679,1	2031,4	2266,8	<i>Net profit</i>
Strata netto	219,4	322,1	212,3	268,4	<i>Net loss</i>

TABL. 2(264). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		Revenues from total activity	Costs of obtaining revenues from total activity	Gross financial result	Obligatory encumbrances of gross financial result	Net financial result
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	25487,9	24273,1	1206,6	224,6	982,0
TOTAL	2010	40426,2	38955,5	1469,1	112,0	1357,0
	2013	50817,2	48773,0	2047,4	228,3	1819,1
	2014	55012,1	52802,2	2209,4	211,0	1998,4
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		636,1	553,3	82,8	0,9	81,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		29400,2	27848,7	1551,7	149,3	1402,4
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		28254,7	26796,9	1457,9	129,9	1328,0
<i>which manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		594,5	565,6	28,9	7,7	21,2
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		1295,8	1180,7	115,1	12,0	103,1
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		8608,7	8373,1	235,7	22,9	212,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa. <i>Transportation and storage</i>		2041,1	1927,1	113,4	8,3	105,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		203,7	198,0	5,7	0,3	5,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		217,6	184,6	33,1	5,0	28,0
<i>Information and communications</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		482,9	472,2	10,7	2,0	8,7
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		238,0	222,2	15,8	2,1	13,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		369,8	363,7	6,1	2,0	4,1
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		534,8	504,7	30,1	5,3	24,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		21,5	27,3	-5,8	-	-5,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		24,2	23,1	1,1	0,1	1,0
<i>Other service activities</i>						

TABL. 4(266). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
							w %
O G Ó Ł E M	2005	95,2	4,7	3,9	27,4	101,6	150,2
TOTAL	2010	96,4	3,6	3,4	24,5	94,1	143,1
	2013	96,0	4,0	3,6	37,3	110,9	170,1
	2014	96,0	4,0	3,6	37,5	109,9	167,3
sektor publiczny		94,8	5,2	4,2	111,4	175,6	190,2
public sector							
sektor prywatny		96,0	4,0	3,6	35,0	107,4	166,6
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		87,0	13,0	12,9	34,8	114,6	183,5
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		94,7	5,3	4,8	36,3	109,1	167,5
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		94,8	5,2	4,7	34,2	107,0	167,0
which manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ		95,1	4,9	3,6	84,8	134,9	145,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		91,1	8,9	8,0	28,2	101,5	191,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		97,3	2,7	2,5	26,8	85,8	155,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		94,4	5,6	5,1	30,1	138,6	149,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		97,2	2,8	2,7	28,1	86,2	130,4
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		84,8	15,2	12,9	92,4	176,3	182,7
Information and communications							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		97,8	2,2	1,8	177,6	245,9	258,0
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		93,4	6,6	5,8	78,0	162,2	196,4
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		98,4	1,7	1,1	25,3	110,1	119,5
Administrative and support service activities							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		94,4	5,6	4,6	60,8	141,9	156,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		127,0	-26,9	-26,9	3,5	50,6	72,1
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		95,5	4,5	4,0	61,4	128,6	163,2
Other service activities							

TABL. 5(267). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and work in progress</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	7065,3	2182,4	718,0	272,9
2	TOTAL	2010	11367,9	3626,5	1597,0	359,7
3		2013	12444,8	4069,3	1632,0	519,6
4		2014	13743,7	4475,7	1851,9	559,6
5	sektor publiczny		495,2	24,8	13,0	0,3
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		13248,5	4450,9	1838,9	559,3
	<i>private sector</i>					
	w tym: <i>of which:</i>					
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		282,1	97,4	19,3	28,0
	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
8	Przemysł		9440,5	3141,7	1752,1	341,5
	<i>Industry</i>					
	w tym: <i>of which:</i>					
9	przetwórstwo przemysłowe		8935,0	3072,1	1722,4	337,1
	<i>which manufacturing</i>					
10	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		290,2	15,4	9,5	2,6
	<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>					
11	Budownictwo		795,8	340,9	13,6	175,1
	<i>Construction</i>					
12	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		1931,8	828,4	38,9	8,8
13	Transport i gospodarka magazynowa		460,4	19,7	12,0	0,8
	<i>Transportation and storage</i>					
14	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		23,0	7,2	1,8	0,6
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
15	Informacja i komunikacja		119,4	2,0	0,6	0,0
	<i>Information and communications</i>					
16	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		272,0	3,0	1,5	1,2
	<i>Real estate activities</i>					
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		111,6	15,0	5,1	1,7
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		85,8	4,2	1,2	1,9
	<i>Administrative and support service activities</i>					
19	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		121,6	5,7	5,5	-
	<i>Human health and social work activities</i>					
20	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Financial and insurance activities</i>		7,1	1,7	0,3	-
21	Pozostała działalność usługowa		5,4	1,0	0,1	-
	<i>Other service activities</i>					

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services	Short-term investments	Short-term inter-period settlements	
<i>in mln zł</i>						
527,5	603,5	3493,7	3022,1	1286,9	102,3	1
836,2	797,5	5527,5	4802,4	1946,9	267,1	2
937,5	917,1	5383,2	4448,6	2726,8	265,5	3
1016,2	982,4	5925,9	5016,3	3077,6	264,5	4
7,1	4,4	167,1	120,4	290,0	13,3	5
1009,1	978,0	5758,8	4895,8	2787,6	251,2	6
47,9	1,7	122,8	70,4	53,4	8,4	7
881,5	126,4	4105,0	3578,8	2045,9	147,9	8
863,2	109,4	3895,1	3454,6	1828,5	139,2	9
0,6	2,7	99,9	68,2	169,2	5,7	10
77,6	70,3	305,0	244,7	117,3	32,6	11
8,0	753,9	735,7	600,8	333,7	34,0	12
-	5,9	333,2	271,2	92,4	15,1	13
0,6	3,9	10,2	6,1	5,0	0,5	14
0,0	1,3	54,9	32,5	60,4	2,2	15
0,1	0,2	72,0	53,4	187,3	9,8	16
0,4	7,9	47,8	43,7	44,3	4,4	17
0,1	0,9	60,9	47,5	18,2	2,5	18
-	0,2	63,0	61,4	47,2	5,8	19
-	1,2	4,6	1,7	0,3	0,4	20
0,0	0,9	2,2	1,6	2,0	0,2	21

TABL. 6(268). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
 SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	9251,2	5349,2	2344,0	-458,0	975,6
TOTAL	2010	12251,8	5784,3	4233,7	-705,0	1355,2
	2013	14689,6	6472,1	5016,3	-728,1	1813,1
	2014	15806,3	6501,0	5225,7	-277,1	1992,0
sektor publiczny		1632,1	1273,0	226,9	-29,1	55,0
public sector						
sektor prywatny		14174,2	5227,9	4998,8	-248,1	1937,0
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		360,2	110,4	126,1	5,7	81,9
Przemysł		10389,7	3535,1	3705,0	-267,7	1389,4
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		9011,3	2535,9	3481,7	-257,9	1315,4
which manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1044,7	876,8	127,6	-4,3	20,9
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities						
Budownictwo		582,5	133,8	284,2	48,1	103,3
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		1893,5	892,9	628,8	18,7	212,6
Transport i gospodarka magazynowa		423,4	183,2	93,4	-2,1	105,1
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		54,0	98,6	1,5	-51,3	5,4
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		161,7	19,1	108,8	4,5	24,6
Information and communications						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1306,7	1177,2	119,8	-9,4	8,7
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		214,8	82,4	45,9	-4,6	13,7
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		47,6	18,3	27,7	-4,0	4,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities		174,1	99,2	51,5	-12,9	34,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		73,9	66,6	16,9	-3,9	-5,8
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		32,1	30,7	0,8	-1,3	1,0
Other service activities						

TABL. 7(269). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK** ^a
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranicz- nych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	3203,0	129,9	138,0	569,7	1115,1
TOTAL	2010	4111,4	134,3	49,6	917,3	1379,3
	2012	4768,2	44,4	20,6	623,9	1459,5
	2014	4825,0	38,1	13,9	703,3	1309,8
sektor publiczny		1273,4	27,4	13,7	3,8	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		3551,6	10,7	0,2	699,5	1309,8
<i>private sector</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		105,6	17,5	-	59,3	20,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		3256,8	5,9	9,8	255,6	1204,8
<i>Industry</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe		2299,2	5,9	0,2	250,7	1197,6
<i>which manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		867,6	-	9,6	2,0	7,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		90,7	-	-	57,1	0,4
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		673,5	0,1	0,1	182,8	13,6
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		134,0	4,6	0,8	75,6	24,5
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		87,3	-	-	13,3	0,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		16,3	0,6	-	11,2	0,3
<i>Information and communications</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		138,5	3,5	3,0	6,6	0,0
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		82,0	5,9	0,0	18,1	29,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		11,5	-	-	9,9	0,3
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		98,0	-	0,1	2,9	-
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		66,6	-	-	3,5	-
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		30,5	-	-	2,8	16,0
<i>Other service activities</i>						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8(270). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	7356,9	2545,7	1783,2	4811,2	809,3	2687,2
TOTAL	2010	13015,3	3406,8	1938,0	8069,8	1320,9	4720,1
	2013	10909,5	3496,9	2844,9	7412,6	1637,4	4179,6
	2014	11708,6	3379,5	2625,7	8329,1	1746,8	4696,3
sektor publiczny.....		768,4	482,1	391,9	286,2	40,8	78,4
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		10940,3	2897,4	2233,8	8042,9	1706,0	4617,9
<i>private sector</i>							
w tym:							
<i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		277,8	116,3	87,0	161,6	19,0	94,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		7967,1	2297,9	1788,5	5669,2	1221,4	3355,0
<i>Industry</i>							
w tym:							
<i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe		7200,4	1819,9	1616,7	5380,5	1179,4	3267,9
<i>which manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ		425,8	223,9	157,0	201,9	30,5	45,6
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>							
Budownictwo		494,3	75,5	64,9	418,7	55,6	198,1
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		1533,2	279,5	204,6	1253,8	311,0	680,4
Transport i gospodarka magazynowa.....		435,3	126,5	60,3	308,8	56,2	159,8
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		56,5	38,8	32,9	17,7	4,8	9,0
<i>Accommodation and catering</i> ^Δ							
Informacja i komunikacja		72,6	6,8	4,8	65,8	15,1	12,1
<i>Information and communications</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		423,8	283,1	250,2	140,7	7,5	59,7
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		67,9	10,4	10,4	57,4	25,4	19,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		99,3	26,2	5,0	73,1	8,8	28,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		187,5	105,3	104,6	82,2	9,4	37,6
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		15,9	6,0	5,7	9,9	1,8	4,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		8,9	5,3	5,3	3,6	1,6	0,9
<i>Other service activities</i>							

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy od 1 I 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późniejszymi zmianami).

W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 594, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 595, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 596, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 513, z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014, poz. 119),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1053).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

CHAPTER XX PUBLIC FINANCES

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes since 1 I 2010 is provided by the Law of 27 VIII 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

In case of the financial management of local governments, the legal basis is additionally provided by:

- the Law of 8 III 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2013 item 594, with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2013 item 595, with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2013 item 596, with later amendments),
- the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2015, item 513, with later amendments),
- the Minister of Finances Regulation of 16 I 2014 on Budgetary Reporting (Journal of Laws 2014, item 119),
- the Minister of Finances Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2014, item 1053).

2. Data presented covers information on revenues, expenditures and budgets results of local self-government entities, taking into account the appropriated allocations from the state budget, general subsidies from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary act passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

Powyższa uwaga dotyczy również funduszy celowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz rachunku dochodów własnych tych jednostek.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy - określające rodzaj działalności oraz paragrafy - określające rodzaj dochodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2004-2014.

5. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;

2) dotacje:

a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.

Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiat and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

Above note concerns also appropriated funds, budgetary establishments, auxiliary units and their own income account.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions. The presented data were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenue and expenditure, specified by the Minister of Finance in subsequent decrees adopted in the period 2004-2014.

5. Revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
- c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing,
- d) funds for the additional financing of own tasks from other sources;

2) grants:

- a) grants from the state budget for: government administration - related tasks, own tasks, task realized on the basis of agreements government administration bodies,

- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - c) otrzymane z funduszy celowych,
 - d) pozostałe dotacje;
- 3) subwencja ogólna, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- 1) wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- 2) wydatki na zakup materiałów i usług,
- 3) dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- 4) wydatki na obsługę długu, w tym wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdawczości budżetowej Ministerstwa Finansów.

- b) *provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,*
- c) *received from the appropriated funds,*
- d) *other grants;*

3) *general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalisation, educational, compensatory, balancing and regional.*

6. *Since 2010 in the sector of public finance are functioning self-government budgetary establishments which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective allocations, as well as from appropriated allocations for current tasks and appropriated allocations for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local self-government entities.*

7. Expenditures of local self-government entities *are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*

- 1) *expenditures on wages and salaries (including derivatives),*
- 2) *expenditures on the purchase of materials and services,*
- 3) *allocations, among others, for organizational and legal units operating within local self-government entities budgets,*
- 4) *expenditures on debt servicing, of which expenditures related to granting endorsements and guarantees.*

8. *Information concerning local self-government entities budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance budgetary reports.*

TABL. 1(271). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	2005	2812981,0	1507415,7	620057,3	479537,1	205970,9
TOTAL	2010	4230629,0	2185882,5	885319,2	684122,5	475304,8
	2013	4738411,9	2456157,9	984071,0	698885,1	599297,9
	2014	4868037,8	2583833,4	1042837,6	704596,6	536770,2
Dochody własne		2289091,2	1363656,1	568278,0	226644,8	130512,3
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		882806,8	412445,8	257276,0	111242,7	101842,3
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		118995,5	21221,6	16286,8	4393,6	77093,5
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		763811,3	391224,2	240989,1	106849,1	24748,8
<i>personal income tax</i>						
Podatek od nieruchomości		585081,0	449737,2	135343,8	-	-
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		47337,2	47052,6	284,6	-	-
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		25017,5	17910,8	7106,8	-	-
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		30636,0	19912,9	10723,1	-	-
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Oplata skarbowa		13951,8	8121,4	5830,4	-	-
<i>Treasury fee</i>						
Dochody z majątku		170632,0	113831,7	37987,0	13766,8	5046,5
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz						
innych umów o podobnym charakterze		69968,7	50923,2	9618,9	8574,8	851,9
of which income from renting and leasing						
as well as agreements with a similar						
character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań						
pozyskane z innych źródeł		29347,5	24858,3	3144,2	1291,0	54,0
<i>Funds for additional financing of own tasks</i>						
<i>from other sources</i>						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1(271). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
Dotacje ogółem	1210231,7	585210,3	181623,2	179711,1	263687,1
Total allocations					
Dotacje celowe	918308,5	492515,3	135444,0	149662,4	140686,7
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	860804,5	476258,4	127126,0	129885,7	127534,5
<i>from the state budget</i>					
na zadania:					
<i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	615039,1	313379,7	86688,1	98552,5	116418,8
<i>for government administration tasks</i>					
własne	244185,1	162105,7	40289,0	30689,1	11101,2
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1580,3	772,9	148,9	644,1	14,5
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samo- rządu terytorialnego	23635,9	5852,3	4756,6	9894,4	3132,7
<i>for tasks realized on the basis of agree- ments between entities local self- government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	16450,2	4450,6	3511,4	1991,6	6496,5
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu teryto- rialnego na dofinansowanie własnych zadań	17417,8	5954,1	50,0	7890,7	3523,0
<i>for financial assistance between local self-government entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	291923,2	92695,0	46179,2	30048,7	123000,3
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	1368715,0	634967,0	292936,4	298240,7	142570,9
General subsidy from the state budget					
W tym część oświatowa	1007968,5	492732,1	277781,9	217894,4	19560,1
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2(272). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2014 R.
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	4868037,8	2583833,4	1042837,6	704596,6	536770,2
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	161194,8	53968,9	111,2	3929,0	103185,7
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	1185,9	41,8	575,8	-	568,3
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	7788,0	7788,0	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	167858,9	33839,5	54329,0	21130,9	58559,4
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	194309,8	126856,6	42519,9	20003,8	4929,4
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	26799,5	7242,9	4297,2	14882,6	376,8
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	46924,0	22646,3	4178,9	7869,7	12229,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa	77243,9	8886,8	21552,9	46804,2	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycz- nych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1740038,8	1063949,2	441017,9	133095,4	101976,3
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units with- out legal personality and expenses associat- ed with their intake</i>					
Różne rozliczenia	1492436,8	653509,3	300041,7	299684,0	239201,7
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	139991,3	83269,1	37412,4	18710,4	599,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	44644,1	124,2	1447,2	37012,7	6060,1
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	540096,2	375844,6	91884,2	70515,2	1852,3
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	52882,5	19562,7	13221,4	17285,7	2812,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	24932,1	14269,2	6224,0	4437,2	1,6
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	84510,8	73757,5	6812,5	2424,7	1516,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	13876,5	12665,7	619,2	448,1	143,5
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	24138,8	8741,3	15068,6	60,3	268,7
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3(273). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
O G Ó Ł E M	2005	2855371,4	1517697,6	619948,3	477611,9	240113,6
T O T A L	2010	4833678,4	2529052,3	1040686,8	750589,2	513350,1
	2012	4617238,9	2384357,7	971868,5	682675,3	578337,4
	2014	4862744,5	2596098,5	1035584,1	705844,6	525217,2
Wydatki bieżące		3983770,9	2151902,3	912954,1	618574,7	300339,7
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		408473,1	136339,7	136357,3	28219,0	107557,1
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów bu- dżetowych		47963,0	10504,4	35389,5	-	2069,1
of which for self-government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		545164,0	419423,9	93464,3	29409,1	2866,8
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych ...		2947733,8	1552902,1	663825,2	550244,7	180761,7
Current expenditure of budgetary entities						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		1572447,5	793273,4	369762,7	328118,6	81292,9
wages and salaries						
w tym osobowe		1412810,1	712798,6	334183,7	291652,6	74175,2
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		290454,2	155532,5	66501,2	53701,4	14718,9
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		829331,0	464844,4	188336,7	101602,1	74547,8
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		63336,9	32731,5	12421,1	10114,2	8070,0
expenditures on debt servicing						
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i porę- czeń		1136,5	908,0	-	-	228,5
of which payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		878973,6	444196,2	122630,0	87269,9	224877,5
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		869213,2	438515,4	120195,4	85624,9	224877,5
Of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4(274). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2014 R.
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
OGÓŁEM	4862744,5	2596098,5	1035584,1	705844,6	525217,2
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	193502,4	69142,7	218,1	4235,1	119906,4
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	22927,6	41,6	484,2	-	22401,9
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	7231,4	7231,4	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	560336,6	160748,6	128790,1	65055,7	205742,2
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	134513,4	90191,9	35237,7	8390,8	693,0
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	29098,8	10620,0	4339,5	12363,0	1776,3
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	498623,5	279832,1	78745,1	75189,6	64856,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw-pozarowa	104816,4	33848,6	24424,0	46543,9	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	66945,1	32753,2	12421,1	13929,3	7841,5
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	8562,4	2121,6	5356,3	855,5	228,9
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	1506152,9	879838,5	391717,2	217733,3	16863,8
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	83382,0	16885,9	10526,1	39286,4	16683,6
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	769491,9	490097,5	151515,3	124413,7	3465,5
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	108992,4	28451,0	27676,7	34643,5	18221,2
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	128414,6	32549,4	43243,5	47844,3	4777,4
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	301617,0	251477,8	44971,3	3246,9	1921,1
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	183801,6	124047,6	29186,8	3459,5	27107,7
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	118057,1	65129,5	43769,7	806,7	8351,1
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5(275). PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		<i>in thous. zł</i>	
Przychody	2013	250573,8	85978,0	157090,0	7505,8
Revenue	2014	239239,8	79026,3	152452,5	7761,0
w tym:					
of which:					
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		102926,1	45043,4	53814,2	4068,5
<i>Revenue from sale of products, asset compo- nents and services</i>					
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		47931,0	10187,1	35389,5	2354,4
<i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>					
Koszty	2013	248640,1	85586,3	156050,2	7003,5
Costs	2014	234471,7	77616,1	149203,4	7652,3
w tym:					
of which:					
Materialy i usługi		104956,6	29717,6	71333,3	3905,7
<i>Materials and services</i>					
Podatek dochodowy od osób prawnych		620,1	215,3	404,7	-
<i>Corporate income tax</i>					
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		151,5	151,5	-	-
<i>Surplus payments to local self-government entities budgets</i>					

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości - MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as wells as civil engineering works), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards - IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) i sakralne - ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

2. *Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).*

3. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction, and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII od 1995 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. - wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. - wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. - również wycenę według wartości godzinowej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text: Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII since 1995:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation,
 - before 1 I 1995 - the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 - the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE rev. 2 were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential

w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych - ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities".

5. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.*

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.

The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
 - a) *buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,*
 - b) *land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1(276). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	7497,2	5283,4	4809,6	T O T A L
sektor publiczny	2605,3	2244,7	2001,5	public sector
sektor prywatny	4891,8	3038,7	2808,1	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	171,0	209,0	220,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1979,3	2186,1	2021,7	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe	910,1	1439,7	1200,5	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	314,8	257,9	349,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	115,1	55,9	63,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	325,6	298,7	307,6	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	3184,1	1135,0	764,7	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	28,3	32,3	30,2	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	11,8	108,2	54,7	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	36,6	47,5	48,6	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	624,8	614,6	565,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	54,3	35,8	31,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	38,8	29,8	36,5	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	226,0	220,1	280,5	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	160,3	105,5	146,1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	163,2	86,7	101,1	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	365,1	110,1	127,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	12,9	8,1	10,1	Other service activities

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2(277). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	2344,8	2965,2	2710,8	T O T A L
sektor publiczny	861,7	928,5	801,8	public sector
sektor prywatny	1483,1	2036,7	1909,0	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	63,7	111,3	103,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1623,0	2056,7	1804,2	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe	858,2	1404,6	1155,3	manufacturing
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ	105,4	170,2	218,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	59,9	28,6	39,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	210,5	148,1	246,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa ^b	86,3	317,0	217,3	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	14,6	18,7	15,1	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5,3	92,1	41,7	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	19,0	45,1	47,3	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	84,2	47,4	56,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14,8	7,6	6,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	18,0	11,9	16,0	Administrative and support service activities
Edukacja	6,8	3,0	0,8	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	122,9	58,9	82,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją	14,5	15,2	31,5	Arts, entertainment and recrea- tion
Pozostała działalność usługowa	1,0	3,6	2,8	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3(278). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM 2010	1413,9	554,5	700,0	153,4
TOTAL 2013	1800,0	604,2	1019,8	165,7
..... 2014	1766,7	741,2	842,8	177,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	89,7	61,6	21,4	5,6
Przemysł <i>Industry</i>	1280,7	482,6	718,1	77,6
w tym: of which:				
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1014,3	282,6	666,2	63,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	214,8	171,0	30,9	12,7
Budownictwo <i>Construction</i>	38,9	21,4	10,8	5,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	90,0	42,8	26,2	21,0
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	66,5	9,0	6,6	50,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	8,1	4,3	3,3	0,5
Informacja i komunikacja <i>Information and communications</i>	5,1	0,2	4,8	0,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. <i>Financial and insurance activities</i>	10,2	6,5	3,4	0,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	40,2	37,2	2,6	0,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7,1	3,1	3,2	0,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... <i>Administrative and support service activities</i>	15,1	1,4	1,6	12,2
Edukacja <i>Education</i>	0,6	0,1	0,3	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	81,9	43,4	35,9	2,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	30,2	25,5	4,5	0,2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2,4	2,1	0,2	0,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4(279). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	61292,7	84750,7	87721,6	T O T A L
sektor publiczny	27914,9	44927,7	46692,0	public sector
sektor prywatny	33377,7	39823,0	41029,6	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3175,6	3501,0	3695,9	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	22180,2	28605,8	29642,8	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe	11880,7	15280,4	15588,1	manufacturing
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ	2704,5	3415,2	3799,3	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	862,4	1083,7	1133,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	3265,5	3563,8	3605,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa ^b	10546,7	23855,9	24113,4	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	457,0	505,5	511,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2058,1	1161,7	1167,3	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	377,0	429,4	444,8	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	10805,3	12487,3	12987,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	405,6	518,2	557,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	230,3	370,1	286,2	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	2882,2	3617,9	3915,0	Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity
Edukacja	1628,1	2012,8	2200,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1243,5	1608,0	1737,7	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1015,0	1270,7	1557,2	Arts, entertainment and recrea- tion
Pozostała działalność usługowa	160,3	158,9	166,6	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

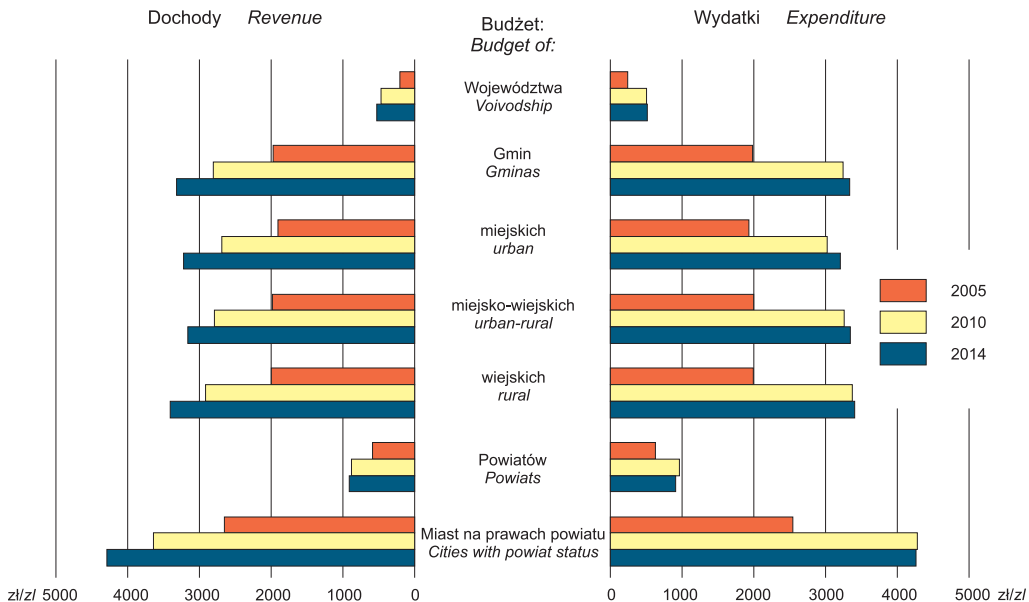
TABL. 5(280). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	30473,5	41382,5	37310,8	T O T A L
sektor publiczny	10181,3	17616,5	13252,3	public sector
sektor prywatny	20292,1	23766,0	24058,5	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1069,6	1182,9	1298,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	20275,6	26268,8	27178,7	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe	11352,4	14607,8	14885,3	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1415,2	1877,3	2187,1	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	462,2	469,8	484,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2120,1	2150,3	2134,4	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	668,8	5986,5	874,4	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	299,7	278,2	264,2	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1970,1	1042,1	1039,5	Information and communications
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	301,2	334,4	338,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1961,8	1918,2	1873,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	175,1	220,0	199,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	72,8	105,7	90,6	Administrative and support service activities
Edukacja	33,1	36,0	29,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	804,1	1034,2	1125,5	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	216,8	308,0	331,1	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	42,4	47,5	47,8	Other service activities

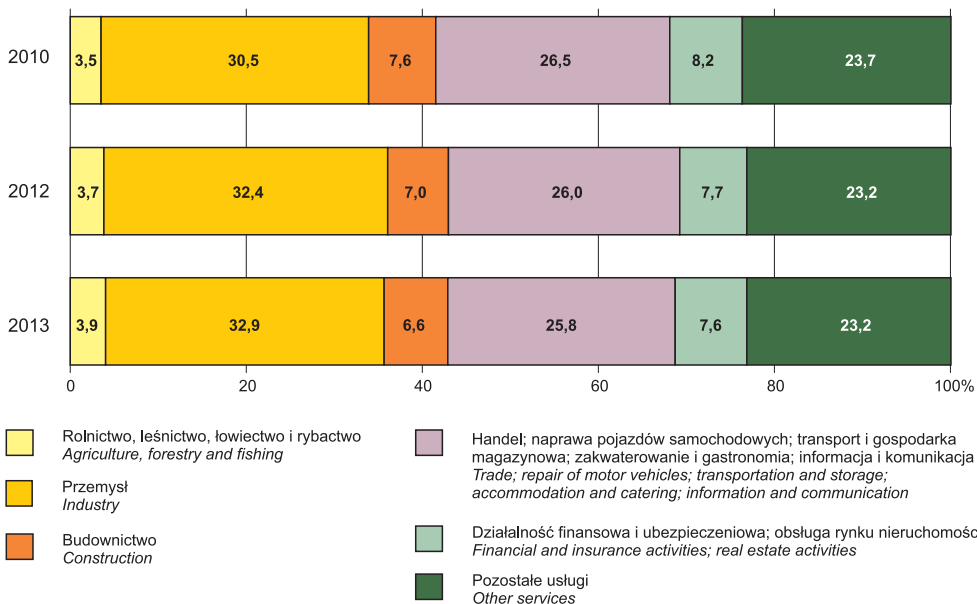
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita

Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)

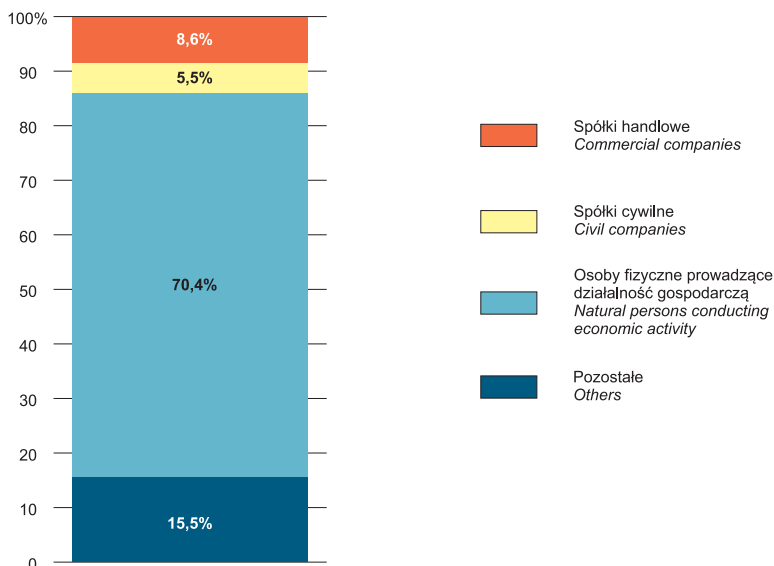
Struktura podmiotów gospodarki narodowej^a w 2014 r.

Stan w dniu 31 XII

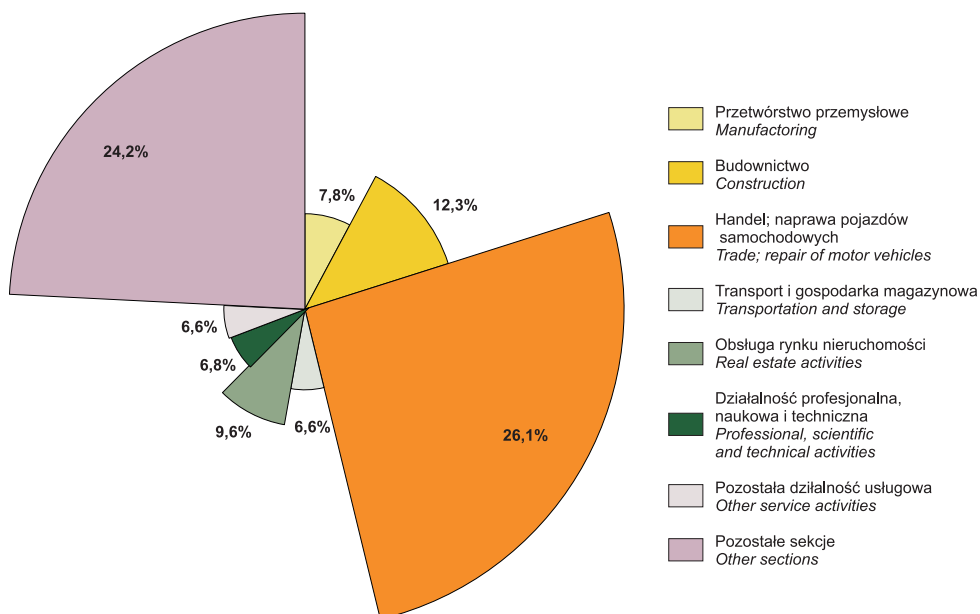
Structure of entities of the national economy^a in 2014

As of 31 XII

Według form prawnych *By legal status*

Według sekcji *By sections*

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych. Zgodnie z zaleceniami Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT, w obliczeniach rachunków regionalnych przyjęto zasadę regionalizacji PKB proporcjonalnie do wartości dodanej brutto wytwarzanej w województwach i podregionach.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of Accounts (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices. According to recommendations of Statistical Office of the European Communities EUROSTAT, the principle of regionalization of GDP proportionally to gross value added generated in the voivodships as well as the subregions was adopted in calculations of regional accounts.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe);
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” oraz „działalności nielegalnej”. Szara gospodarka obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach „działalności nielegalnej” ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści majątkowe z tytułu świadczenia usług prostytucji przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010-2012 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji z tytułu kontynuacji prac nad wdrożeniem standardów metodycznych ESA 2010, przyjęcia zaleceń Komisji Europejskiej oraz aktualizacji danych źródłowych. Zmiany metodyczne związane są przede wszystkim z zakresem podmiotowym sektora instytucji rządowych i samorządowych.

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions that meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. The estimation of the “**hidden economy**” and “**illegal activity**” is included in the regional accounts. Hidden economy covers the legal concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including people providing sexual services).

Within “**illegal activity**” there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trade of narcotics as well as smuggling of cigarettes.

13. Data from regional accounts for the years 2010-2012, presented in this publication, were changed in relation to those published in the previous edition of publication on account of continuing work on ESA 2010 methodological standards' implementation, applying the European Commission's recommendations as well as updating source data. Methodological changes are connected mainly with subjective range of the general government sector.

TABL. 1(281). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013	2010	2012	2013
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	32431	35876	36564	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	28584	31823	32469	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych .. non-financial corporations	13878	15753	16427	48,6	49,5	50,6
instytucji rządowych i samorządo- wych general government	4853	5246	5376	17,0	16,5	16,6
gospodarstw domowych households	9102	10056	9900	31,8	31,6	30,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	987	1180	1270	3,5	3,7	3,9
Przemysł Industry	8728	10314	10697	30,5	32,4	32,9
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	6793	8051	8349	23,8	25,3	25,7
Budownictwo Construction	2181	2237	2143	7,6	7,0	6,6
Handel; naprawa pojazdów samo- cho-dowych ^Δ , transport i gospodar- ka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komuni- kacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ , transportation and storage, ac- commodation and catering ^Δ , in- formation and communications	7566	8264	8367	26,5	26,0	25,8
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa, obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities, real estate activities	2354	2447	2469	8,2	7,7	7,6
Pozostałe usługi Other services	6768	7381	7523	23,7	23,2	23,2
NA 1 MIESZKAŃCA ^a PER CAPITA ^a	31705	35066	35768	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2(282). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF IN-COME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
Produkcja globalna	68080	74114	75635	Gross output
Zużycie pośrednie	39496	42291	43166	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	28584	31823	32469	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	12234	13288	13371	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto ..	16364	18539	19133	Gross operating surplus

TABL. 3(283). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	22228	24323	24338	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21731	23773	23808	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	22398	24069	23974	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21896	23526	23453	per capita in zł

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2014” z dnia 16 X 2015 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2014.9.1.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2013 r.”.

14. Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the GSO news release: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2014” of 16 X 2015, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2014.9.1.html>.

15. Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2013”.

DZIAŁ XXIII
PODMIOTY GOSPODARKI
NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

CHAPTER XXIII
**ENTITIES OF THE NATIONAL
ECONOMY**

General notes

Presented data concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591) with later amendments and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation.

TABL. 1(284). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	102070	106110	109840	110084^b	T O T A L
sektor publiczny	5860	4577	4734	4742	public sector
sektor prywatny	96204	101533	105106	105314	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe ..	41	8	2	1	State owned enterprises
Spółki	12257	13460	15054	15564	Companies
w tym:					of which:
handlowe	6074	7428	8940	9483	commercial
cywilne	6140	6002	6079	6044	civil
Spółdzielnie	510	476	474	490	Co-operatives
Fundacje	115	172	255	296	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1997	2643	3019	3143	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	77389	78324	78366	77500	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju własności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the ownership sections does not include entities, which have not registered the type of ownership in the REGON register.

TABL. 2(285). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółdzielnie co-operatives
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives		
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation				
OGÓŁEM	2005	102070	24681	41	6074	15	2323	6140	510	77389
TOTAL	2010	106110	27786	8	7428	10	2698	6002	476	78324
	2013	109840	31474	2	8940	7	2778	6079	474	78366
	2014	110084^b	32584	1	9483	5	2839	6044	490	77500
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		3314	979	-	573	1	201	148	87	2335
Przemysł <i>Industry</i>		9400	3036	1	2154	3	792	751	57	6364
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		8591	2623	1	1824	2	711	718	55	5968
Budownictwo <i>Construction</i>		13506	1719	-	1063	-	267	597	34	11787
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		28700	5459	-	2817	-	898	2535	73	23241
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		7241	813	-	529	-	161	267	3	6428
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		3143	692	-	270	-	115	390	2	2451
Informacja i komunikacja <i>Information and communications</i>		1958	407	-	282	1	38	111	9	1551

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 2(285). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym of which					
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>		
				razem total	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>				jednosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3049	294	-	170	-	16	97	19	2755
<i>Financial and insurance activities</i>									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	10569	9711	-	340	-	82	108	165	858
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7439	1095	-	613	-	131	420	10	6344
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ...	2806	456	-	321	-	85	113	16	2350
<i>Administrative and support service activities</i>									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...	683	683	-	-	-	-	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>									
Edukacja	3287	1777	-	56	-	13	69	3	1510
<i>Education</i>									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5803	675	-	175	-	14	248	5	5128
<i>Human health and social work activities</i>									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1912	1244	-	55	-	11	80	1	668
<i>Arts, entertainment and recreation</i>									
Pozostała działalność usługowa	7272	3542	-	65	-	15	110	6	3730
<i>Other service activities</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^Δ Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3(286). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
O G Ó Ł E M	2005 6074	5479	171	5308	595	550	22
TOTAL	2010 7428	6584	162	6422	844	678	111
	2013 8940	7862	161	7701	1078	732	238
	2014 9483	8344	157	8187	1139	751	302
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	573	547	3	544	26	14	12
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	2154	1970	57	1913	184	111	68
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1824	1671	55	1616	153	100	49
Budownictwo	1063	955	13	942	108	68	33
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2817	2407	36	2371	410	314	90
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	529	454	7	447	75	57	16
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	270	249	-	249	21	12	9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	282	270	7	263	12	7	5
<i>Information and communications</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	170	137	10	127	33	19	9
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	340	297	6	291	43	30	10
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	613	517	7	510	96	45	27
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	321	292	4	288	29	18	11
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	56	50	1	49	6	6	-
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	175	87	1	86	88	44	10
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	55	52	5	47	3	3	-
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	65	60	-	60	5	3	2
<i>Other service activities</i>							

^a W województwie lubuskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2013 r. — 56 spółek partnerskich i 52 spółki komandytowo-akcyjne, w 2014 r. — 54 spółki partnerskie i 32 spółki komandytowo-akcyjnych.

^a There were only in 2013 — 56 professional partnerships and 52 limited joint-stock partnerships, in 2014 — 54 professional partnerships and 32 limited joint-stock partnerships registered in whole Lubuskie Voivodship.

TABL. 4(287). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies							
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partnerships		
			handlowe commercial		w tym of which				
razem total	akcyjne joint-stock		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability						
OGÓŁEM 2005	7990	642	307	2	276	334	5	6782	
TOTAL 2010	11779	666	416	7	347	250	7	10451	
2013	9973	933	739	2	617	193	12	8478	
2014	9517	858	694	5	604	162	21	7891	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	232	39	33	-	31	4	2	190	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł	680	91	76	1	64	15	2	587	
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe	609	72	61	1	51	11	2	535	
<i>of which manufacturing</i>									
Budownictwo	1849	100	79	-	67	21	2	1747	
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2290	264	215	2	187	49	4	2017	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazynowa	606	46	36	1	33	10	-	560	
<i>Transportation and storage</i>									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	265	19	14	-	11	5	-	245	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>									
Informacja i komunikacja	221	32	27	1	23	5	2	187	
<i>Information and communications</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4(287). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies				cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
		razem total	w tym of which					
			handlowe commercial	w tym of which				
razem total	akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	260	24	20	-	16	4	-	236
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	239	37	32	-	27	5	-	78
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	629	69	52	-	50	17	2	556
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	485	75	66	-	63	9	6	404
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2	-	-	-	-	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja	283	10	5	-	5	5	-	186
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	427	28	22	-	14	6	1	385
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	131	8	6	-	4	2	-	93
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa	918	16	11	-	9	5	-	420
<i>Other service activities</i>								

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^Δ Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5(288). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		razem total	spółki companies				cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			w tym of which			handlowe commercial			
			razem total	akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
OGÓŁEM 2005	4822	353	74	7	52	278	8	4312	
TOTAL 2010	7113	245	97	6	71	147	6	6704	
..... 2013	7746	327	114	-	77	212	8	7278	
2014	9063	265	80	5	55	185	3	8625	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	199	7	4	-	3	3	1	191	
Przemysł <i>Industry</i>	704	36	15	2	12	21	-	664	
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	668	33	13	2	10	20	-	633	
Budownictwo <i>Construction</i>	1866	31	12	1	10	19	-	1835	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2671	72	13	1	8	59	-	2599	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	673	33	7	-	5	26	-	640	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	361	12	-	-	-	12	-	349	
Informacja i komunikacja <i>Information and communications</i>	191	8	4	-	2	4	-	183	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5(288). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
		spółki companies							
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partnerships		spółdzielnie co-operatives
			handlowe commercial		w tym of which				
		razem total	akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	382	12	5	-	2	7	1	369	
<i>Financial and insurance activities</i>									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	73	8	5	1	3	3	1	58	
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	472	21	9	-	6	12	-	450	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	305	8	3	-	3	5	-	297	
<i>Administrative and support service activities</i>									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	-	-	-	-	-	-	-	
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>									
Edukacja	240	6	2	-	1	4	-	182	
<i>Education</i>									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	293	6	1	-	-	5	-	285	
<i>Human health and social work activities</i>									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	111	2	-	-	-	2	-	97	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>									
Pozostała działalność usługowa	520	3	-	-	-	3	-	425	
<i>Other service activities</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^Δ Excluding persons tending private farms in agriculture.